Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr ……..
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia …… 2021 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA WRAZ Z DIAGNOZĄ

Ujednolicony Tekst Studium część I Uwarunkowania wraz z diagnozą
z wyróżnieniem zmian wprowadzonych w zakresie:

I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański

II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn

III zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn

~~**zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański**~~

V zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn

VI zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Maków Podhalański, ……. 2021 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Projekt Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Maków Podhalański, przyjęty uchwałą Nr VII/43/2011 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 12 maja 2011 r. został opracowany przez:

MGGP S.A. 33-100 Tarnów, ul. Kaczkowskiego 6

Projekt I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański został opracowany przez:

SYNTAX ARCHITEKCI Małgorzata i Piotr Łapeta Sp. J.
44-100 Gliwice, ul. Raciborska 1a/6

Zespół autorski:
mgr inż. arch. **Małgorzata Łapeta**
mgr inż. arch. **Piotr Łapeta**

Zmiany wprowadzone w zakresie I zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium czerwonym kolorem czcionki i odnośnikiem [1)]

Projekt II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn został opracowany przez:

SYNTAX Biuro Planowania Przestrzennego Małgorzata Łapeta
44-100 Gliwice, ul. Raciborska 1a/6

mgr inż. arch. **Małgorzata Łapeta**

Zmiany wprowadzone w zakresie II zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej obszar położony w miejscowości Juszczyn zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium niebieskim kolorem czcionki i odnośnikiem „[2)]”
Obszar objęty II zmianą studium został znaczony w ujednoliconych częściach graficznych i tekstowych studium jako teren nr 1. [2)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Projekt III zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn został opracowany przez:
SYNTAX Biuro Planowania Przestrzennego Małgorzata Łapeta
44-100 Gliwice, ul. Raciborska 1a/6
mgr inż. arch. **Małgorzata Łapeta**
Zmiany wprowadzone w zakresie III zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej obszar położony w miejscowości Juszczyn zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium zielonym kolorem czcionki i odnośnikiem „3)”
Obszar objęty III zmianą studium został znaczony w ujednoliconych częściach graficznych i tekstowych studium jako teren nr 2. [3)]

~~Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański został opracowany przez:~~
~~MPZPlan Grzegorz Kołosionek~~
~~51-417 Wrocław, ul. Wronia 4a~~
~~**Zespół autorski:**~~
~~mgr inż. Grzegorz Kołosionek – główny projektant~~
~~mgr inż. Ewelina Leśniewska – kierownik projektu~~
~~inż. Wioletta Hanusiewicz~~
~~mgr inż. Zuzanna Prochera~~
~~mgr inż. Anna Filipczuk~~
~~mgr inż. Katarzyna Spałek~~
~~dr Grzegorz Synowiec~~
~~Zmiany wprowadzone w zakresie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium fioletowym kolorem czcionki i odnośnikiem „3)”~~

Projekt V zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn został opracowany przez:
mPlan Biuro Planowania Przestrzennego Piotr Łapeta
mgr inż. arch. **Piotr Łapeta**
Zmiany wprowadzone w zakresie V zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej teren położony w miejscowości Juszczyn zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium pomarańczowym kolorem czcionki i odnośnikiem „4)”
Obszar objęty V zmianą studium został znaczony w ujednoliconych częściach graficznych i tekstowych studium jako teren nr 3.[4)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański (zwanej dalej VI zmianą studium) został opracowany przez:

MPZPlan Grzegorz Kołosionek
51-417 Wrocław, ul. Wronia 4a
Zespół autorski:
mgr inż. Grzegorz Kołosionek – główny projektant
mgr inż. Ewelina Leśniewska – kierownik projektu
mgr inż. Anna Grzybczyk
mgr inż. Anna Filipczuk
mgr inż. Katarzyna Spałek
inż. Wioletta Hanusiewicz
dr Grzegorz Synowiec

Zmiany wprowadzone w zakresie VI zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański zostały wyróżnione w ujednoliconym tekście studium fioletowym kolorem czcionki i odnośnikiem „[6)]”

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA WRAZ Z DIAGNOZĄ

Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej
Oddział w Krakowie

Zespół projektowy studium

Główny projektant: mgr inż. arch.
Ewa Arvay - Podhalańska
(*nr uprawnień 1481/96*)
mgr Grażyna Korzeniak
mgr inż. Andrzej Geissler
mgr inż. arch. Małgorzata Ligęza
mgr Krystyna Pawłowska
inż. Jerzy Reiser

Kraków, grudzień 1997 r.

Aktualizacji UWARUNKOWAŃ dokonał zespół projektowy studium

MGGP S.A.
Biuro Planowania Przestrzennego

Główny projektant: mgr inż. arch.
Małgorzata Przybysz-Ławnicka
(nr uprawnień KT-252)
mgr inż. arch. Tomasz Oberc
mgr inż. arch. Krzysztof Bielaszka
mgr Maria Mierzwa
mgr Karolina Fastnacht-Kundzierewicz
mgr inż. Paulina Gębiś
mgr Anna Kuldanek
mgr Arkadiusz Kosiaty

Tekst Studium część I Uwarunkowania wraz z diagnozą stanowił załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VII/43/2011 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 12 maja 2011 r. [1)]

Tarnów, marzec 2011 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Spis treści:

WSTĘP **11**

I. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI **13**

1. GMINA MAKÓW PODHALAŃSKI NA TLE POWIATU SUSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO. *14*
2. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE *15*
2.1 Powiązania wynikające ze środowiska naturalnego 15
2.2 Powiązania komunikacyjne 16
2.3 Powiązania infrastrukturalne 17
2.4. Powiązania z ośrodkami o określonych funkcjach, mających wpływa na gminę. 17

II. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI **19**

1. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO *20*
1.1. Ogólna charakterystyka obszaru 20
1.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne 20
1.1.2. Geologia i rzeźba terenu 20
1.1.3. Gleby 26
1.1.4. Klimat i topoklimat 31
1.1.5. Stosunki wodne 33
1.1.6. Zasoby przyrodnicze 39
1.2. Naturalne i antropogeniczne zagrożenia środowiska 45
1.2.1. Zanieczyszczenie atmosfery 45
1.2.2. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych 46
1.2.3. Zanieczyszczenie wód podziemnych 49
1.2.4. Przekształcenia powierzchni ziemi 52
1.2.5. Zanieczyszczenie i erozja gleb 52
1.2.6. Hałas 54
1.2.7. Promieniowanie elektroenergetyczne 55
1.2.8. Odpady 56
1.2.9. Zagrożenie ruchami masowymi 56
1.2.10. Zagrożenie powodzią i podtopieniami 63
1.3. Prawna ochrona zasobów przyrodniczych 65
2. ŚRODOWISKO KULTUROWE *70*
2.1. Rozwój osadnictwa 70
2.1.1. Układ przestrzenny i zabudowa miasta 71
2.1.2. Układy przestrzenne i zabudowa wsi 73
2.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta i wsi 76
2.3. Stan zachowania dziedzictwa kulturowego 92
2.4. Krajobraz 99
3. DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY *103*
3.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany 103
3.2. Struktura wiekowa ludności 108
3.3. Charakterystyka rynku pracy 109
4. MIESZKALNICTWO *112*
3.1. Zasoby mieszkaniowe 112
3.2. Standardy zamieszkania i wyposażenie 119
3.3. Ruch budowlany 122
5. OBIEKTY I URZĄDZENIA OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW *124*
5.1 Oświata i wychowanie 124
5.2 Zdrowie i opieka społeczna 129

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

5.3 Kultura ... 135
5.4 Urządzenia komunalne ... 138
6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA ... 140
7. FUNKCJE GOSPODARCZE ... 145
7.1. Działalność gospodarcza – podmioty gospodarcze ... 145
7.2. Rolnictwo ... 148
7.2.1. Przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa ... 148
7.2.2. Struktura użytkowania terenu ... 152
7.2.3. Produkcja rolna ... 153
7.2.4. Struktura agrarna i charakterystyka gospodarstw ... 156
7.2.5. Korzystanie ze środków pomocowych ... 159
7.3. Leśnictwo ... 160
7.4. Turystyka i rekreacja ... 163
8. KOMUNIKACJA ... 169
8.1. Komunikacja kolejowa ... 169
8.2. Komunikacja drogowa ... 170
8.2.1. Komunikacja zbiorowa ... 174
8.2.2. Komunikacja mikrobusowa ... 174
8.2.3. Parkingi i zaplecze komunikacji ... 174
9. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ... 175
9.1. Zaopatrzenie w wodę ... 175
9.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków ... 180
9.3. Elektroenergetyka ... 183
9.4. Zaopatrzenie w gaz ... 189
9.5. Telekomunikacja ... 191
9.6. Gospodarka odpadami ... 191
10. ZASOBY GRUNTÓW, ICH STAN PRAWNY I ROZMIESZCZENIE ... 193

III. GŁÓWNE PROBLEMY I UWARUNKOWANIA ROZWOJU ... 194

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE ... 195
2. ŚRODOWISKO KULTUROWE ... 200
3. DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY ... 210
4. MIESZKALNICTWO, OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW ... 212
5. FUNKCJE GOSPODARCZE ... 215
6. KOMUNIKACJA ... 220
7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA ... 223
8. INFORMACJE I WNIOSKI DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI. ... 225
9. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO II ZMIANĄ STUDIUM UWZGLĘDNIAJĄCE ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, ORAZ MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY. ... 228
BIBLIOGRAFIA ... 277

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Spis tabel:

Tabela 1. Gmina Maków Podhalański na tle powiatu i województwa (podstawowe dane 31.XII.2008 r.). 14
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza oraz klasa ogólna wg kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy myślenicko-suskiej w 2007 r. 46
Tabela 3. Procentowy udział gleb według stopnia zanieczyszczenia metalami ciężkimi w gminie Maków Podhalański. 53
Tabela 4. Obiekty wpisane do rejestru zabytków w gminie Maków Podhalański. 76
Tabela 5. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie miasta Maków Podhalański. 78
Tabela 6. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Juszczyn. 88
Tabela 7. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Żarnówka. 88
Tabela 8. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Białka. 89
Tabela 9. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Grzechynia. 90
Tabela 10. Wykaz stanowiska archeologicznych na terenie gminy Maków Podhalański. 91
Tabela 11. Rozwój ludności miasta i gminy Maków Podhalański w latach 1985-2007. 103
Tabela 12. Ludność gminy Maków Podhalański wg. jednostek osadniczych. 104
Tabela 13. Ruch naturalny ludności miasta Maków Podhalański. 105
Tabela 14. Ruch naturalny ludności gminy Maków Podhalański. 105
Tabela 15. Migracja wewnętrzna – kierunki migracji miasto Maków Podhalański. 106
Tabela 16. Migracja wewnętrzna – kierunki migracji gmina Maków Podhalański. 107
Tabela 17. Struktura wiekowa ludności miasta Maków Podhalański. 108
Tabela 18. Struktura wiekowa ludności gminy Maków Podhalański. 108
Tabela 19. Pracujący według rodzajów działalności w mieście i gminie Maków Podhalański. 109
Tabela 20. Bezrobocie w gminie Maków Podhalański. 110
Tabela 21. Bezrobotni wg. wykształcenia w m. i gm. Maków Podhalański – 2007 rok. 111
Tabela 22. Bezrobotni wg. wieku w m. i gm. Maków Podhalański – 2007 rok. 111
Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gm. Maków Podhalański w latach 2000-2007 112
Tabela 24. Struktura zasobów mieszkaniowych gm. Maków Podhalański wg ilości izb w 2002 r. 113
Tabela 25. Struktura zasobów mieszkaniowych gm. Maków Podhalański wg powierzchni użytkowania mieszkań w 2002 r. 113
Tabela 26. Zasoby mieszkaniowe gminy Makowa Podhalański wg form własności. 114
Tabela 27. Budynki według okresu powstania. 120
Tabela 28. Mieszkania wyposażone w sieć wodociągową i kanalizacyjną w 2002 r. 120
Tabela 29. Mieszkania wyposażone w łazienkę i ciepłą wodę w 2002 r. 121
Tabela 30. Mieszkania wyposażone w sieć cieplną w 2002 r. 121
Tabela 31. Ruch budowlany w mieście i gminie Maków Podhalański w latach 2000 - 2007 123
Tabela 32. Przedszkola w gm. Maków Podhalański i powiecie suskim w latach 2000-2007. 124
Tabela 33. Przedszkola w gm. Maków Podhalański w roku 2008/2009. 125
Tabela 34. Placówki szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w gminie Maków Podhalański w roku szkolnym 2008/2009 r. 126
Tabela 35. Szkolnictwo ponadgimnazjalne w Makowie Podhalańskim w roku szkolnym 2008/2009 r. 128
Tabela 36. Obiekty ochrony zdrowia i pomocy społecznej w mieście i gminie Maków Podhalański w 2007 r. 129
Tabela 37. Charakterystyka obiektów publicznej służby zdrowia w mieście i gminie Maków Podhalański. Stan na 10.02.2009 r. 131
Tabela 38. Placówki biblioteczne w gminie Maków Podhalański i powiecie suskim w 2007 r. 136
Tabela 39. Czynne cmentarze na obszarze miasta i gminy Maków Podhalański 138
Tabela 40. Zagrożenie przestępczością 140
Tabela 41. Zagrożenie przestępczością 141
Tabela 42. Zagrożenie pożarowe i miejscowe 142
Tabela 43. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Maków Podhalański zarejestrowane w latach 2000-2007 145
Tabela 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji EKD w mieście i gminie Maków Podhalański i powicie suskim w 2000r. i 2007 146
Tabela 45. Wskaźnik przedsiębiorczości w gminie Maków Podhalański i gminach sąsiednich 148
Tabela 46. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Maków Podhalański. 149

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Tabela 47. Wskaźnik bonitacji rolniczej 149
Tabela 48. Udział procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych w gminie Maków Podhalański 150
Tabela 49. Struktura użytkowania terenu gminy Radłów [%] 152
Tabela 50. Struktura użytków rolnych w gminie Maków Podhalański w 2002 r. 153
Tabela 51. Udział poszczególnych upraw gminy Maków Podhalański w latach 1996, 2002 i 2008. 153
Tabela 52. Zwierzęta gospodarskie oraz gospodarstwa utrzymujące zwierzęta wg gatunków w gminie Maków Podhalański w 2002 r. 155
Tabela 53. Zwierzęta gospodarskie oraz gospodarstwa utrzymujące zwierzęta wg gatunków w gminie Maków Podhalański w latach 1996 i 2002. 155
Tabela 54. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych gminy Maków Podhalański. 157
Tabela 55. Gospodarstwa rolne i „mokrogospodarstwa" gminy Maków Podhalański 157
Tabela 56. Udział gospodarstw w podziale na cel produkcji rolniczej [%] 158
Tabela 57. Udział gospodarstw wg struktury dochodów [%] 159
Tabela 58. Powierzchnia gruntów leśnych w gminie Maków Podhalański w 2007 r. 160
Tabela 59. Zmiany ruchu turystycznego w gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007. 167
Tabela 60. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie miasta Maków Podhalański. 184
Tabela 61. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Żarnówka 185
Tabela 62. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Grzechynia 185
Tabela 63. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Białka 186
Tabela 64. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Juszczyn. 186
Tabela 65. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Kojszówka. 187
Tabela 66. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Wieprzec. 187
Tabela 67. Porównanie liczbowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg płci oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania). 243
Tabela 68. Porównanie procentowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg płci oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania). 243
Tabela 69. Porównanie liczbowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg ekonomicznych grup wieku oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania). 244
Tabela 70. Porównanie procentowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg ekonomicznych grup wieku oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania). 245
Tabela 71. Porównanie wskaźników przyrostu naturalnego na 1000 ludności oraz salda migracji na 1000 ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w okresie 2008-2016. 246
Tabela 72. Prognoza ludności gminy Maków Podhalański w okresie 2017-2047 248
Tabela 73. Zestawienie wydatków inwestycyjnych w latach 2006-2016 w gminie Maków Podhalański. 252
Tabela 74. Zmiana wskaźnika ilości osób przypadających na 1 mieszkanie – prognoza na najbliższe 30 lat 257
Tabela 75. Zapotrzebowanie na zwiększenie powierzchni mieszkalnej w celu podniesienia standardu życia mieszkańców gminy. 257
Tabela 76. Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej. 262
Tabela 77. Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności agroturystycznej. 263
Tabela 78. Proporcje udziału terenów mieszkaniowych oraz usługowych i przemysłowych w ogólnej powierzchni gruntów przeznaczonych pod zabudowę. 266
Tabela 79. Zestawienie zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje zabudowy 267
Tabela 80. Zbiorcze zestawienie zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje zabudowy 268
Tabela 81. Analiza chłonności. 270
Tabela 82. Analiza bilansu terenów. 271

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Spis rysunków:

Rysunek 1. Zasoby mieszkaniowe Makowa Podhalańskiego wg lokalizacji. 112
Rysunek 2. Liczba mieszkań w mieście i gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007. 122
Rysunek 3. Podmioty gospodarki narodowej działające w gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007..145

Spis fotografii:

Fot. 1. Obiekt zabytkowy – dom przy ul. 3-go maja 3. 94
Fot. 2 Obiekt zabytkowy – dom przy ul. Kościuszki 11 95
Fot. 3. Obiekt zabytkowy – zabudowania gospodarcze przy ul. Kościelnej 14 95
Fot. 4. Obiekt zabytkowy – chałupa, Żarnówka 105 96
Fot. 5. Obiekt zabytkowy – dom, Grzechynia 33 97
Fot. 6. Przykład tradycyjnej drewnianej zabudowy – Juszczyn. 116
Fot. 7. Zabudowa nowoczesna – Wieprzec 117
Fot. 8. Nowa zabudowa współgrająca z otoczeniem – Grzechynia 118
Fot. 9. Nowa zabudowa letniskowa 119
Fot. 10. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy 127
Fot. 11. Szpital im. księdza dr Stanisława Czartoryskiego w Makowie Podhalańskim 131
Fot. 12. Centrum Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu 135
Fot. 13. Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim przy ul. 3-Maja 24 137

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

WSTĘP

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dotyczy całego jej obszaru, w granicach administracyjnych. Obejmuje więc obszar miasta Maków Podhalański oraz obszar 6 wsi. Zmiana Studium opracowana została stosownie do uchwały Rady Miejskiej Nr XV/162/08 z dnia 30 kwietnia 2008 r.

W Studium dokonano aktualizacji danych i analiz dotyczących diagnozy stanu istniejącego i uwarunkowań, wprowadzono korekty ustaleń oraz dostosowano jego treść i zapisy do wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r. W niniejszym tekście – niewymagający zmian i aktualizacji pierwotny tekst zaznaczono w formie jasnego poszarzenia.

~~Podstawą do sporządzenia niniejszej zmiany studium była uchwała Nr V.39.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w granicach określonych na załączniku graficznym do ww. uchwały. Sporządzenie niniejszej zmiany wynikało z konieczności aktualizacji treści studium pod kątem bieżących potrzeb i możliwości poprzez określenie kierunków rozwoju, w przez wyznaczenie obszaru pod oczyszczalnię ścieków.~~ ~~3)~~ 6)

Podstawą do sporządzenia V zmiany studium była uchwała Nr XII.105.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Juszczyn, w granicach określonych na załączniku graficznym do ww. uchwały. Sporządzenie V zmiany studium wynikało z konieczności aktualizacji ustaleń studium pod kątem bieżących potrzeb i możliwości rozwoju gminy Maków Podhalański poprzez określenie kierunków rozwoju umożliwiających lokalizację oczyszczalni ścieków w Juszczynie.[4)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Podstawą do sporządzenia VI zmiany studium była uchwała Nr XXVIII.265.2017 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 20 września 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański, w granicach określonych na załączniku graficznym do ww. uchwały. Sporządzenie VI zmiany studium wynikało z konieczności aktualizacji treści studium pod kątem bieżących potrzeb i możliwości poprzez określenie kierunków rozwoju.

VI zmiana studium obejmuje cały obszar miasta Maków Podhalański, w jego granicach administracyjnych, tym samym VI zmiana studium obejmuje w całości tereny objęte zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański, przyjętą Uchwałą nr XII.104.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 27 listopada 2019 r. W związku z powyższym wszystkie zapisy i ustalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański tracą moc, a obowiązujące stają się zapisy i ustalenia niniejszej VI zmiany studium.[6)]

Uwarunkowania wraz z diagnozą – I część Studium, zawiera diagnozę stanu oraz charakterystykę dotychczasowego rozwoju miasta i gminy Maków Podhalański. Stanowi to materiał dla sprecyzowania uwarunkowań rozwoju, określenia głównych problemów wymagających rozwiązania i na tym tle – celów rozwoju oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Maków Podhalański, zawartych w II części Studium.

Materiały wejściowe do diagnozy i uwarunkowań zgromadzono w ramach prac nad Studium i jego zmianą, przy czym część z nich zostało przekazane przez Urząd Miejski w Makowie Podhalańskim. Wykaz wykorzystanych materiałów i źródeł informacji znajduje się na końcu opracowania.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

I. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1. GMINA MAKÓW PODHALAŃSKI NA TLE POWIATU SUSKIEGO I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO.

Gmina Maków Podhalański położona jest na południowo-zachodnim krańcu województwa małopolskiego. Administracyjnie przynależy do powiatu suskiego. W skład jej wchodzą; miasto Maków Podhalański oraz 6 wsi: Białka, Grzechynia, Juszczyn, Kojszówka, Zarnówka i Wieprzec.

Graniczy od:

- północy z gminami Zembrzyce i Budzów,
- wschodu z gminami Jordanów i Tokarnia,
- południa z gminami Bystra Sidzina i Zawoja,
- zachodu z gminami Stryszawa i Sucha Beskidzka.

Granica z gminą Tokarnia jest równocześnie granicą z powiatem myślenickim.

Tabela 1. Gmina Maków Podhalański na tle powiatu i województwa (podstawowe dane 31.XII.2008 r.).

Wyszczególnienie	Gmina Maków Podhalański	Powiat suski	Województwo małopolskie
Powierzchnia (km^2)	109	686	15 183
Ludność	15 909	82 347	3 279 036
Gęstość zaludnienia (osób/km^2)	146,7	120,2	214,9
Ludność wieku nieprodukcyjnego na 100 osób wieku produkcyjnego	66,2	64,1	57,9
Przyrost naturalny (w ‰)	3,0	2,1	2,2
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	291	292	319
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	113,8	85,9	89,6
Stopa bezrobocia w % x	5,2	4,9	5,4

x) liczba bezrobotnych w stosunku do ludności wieku produkcyjnego
źródło: GUS

W granicach powiatu suskiego gmina Maków Podhalański pod względem powierzchni zajmuje 2 miejsce, a pod względem liczby ludności 1 miejsce. Ludność w ilości 15.909 osób stanowi 19,4% ludności powiatu suskiego i 4,8% województwa małopolskiego. Przyrost naturalny w ilości 3%o jest wyższy zarówno w stosunku do powiatu jak i województwa. Stopień urbanizacji – udział ludności miejskiej do ogółem gminy wynosi –

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

36,1% udział ludności miejskiej powiatu suskiego – 24,9% przy stopniu urbanizacji województwa małopolskiego 43,4%.

Ludność wieku produkcyjnego stanowi 60,2% (analogiczne wielkości dla powiatu suskiego 61,0%%, województwa małopolskiego 63,3 %), stąd wskaźnik obciążenia ludności produkcyjnej ludnością nieprodukcyjną jest wyższy zarówno w stosunku do powiatu jak i województwa. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców, charakteryzuje ludność gminy na tle powiatu i województwa, jako bardziej przedsiębiorczą i aktywną gospodarczo.

Stopa bezrobocia liczona liczbą bezrobotnych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym lokuje się pomiędzy analogicznymi wskaźnikami dla powiatu i województwa różnicą +- 0,3%.

Około 43% powierzchni gminy stanowi rolnicza przestrzeń produkcyjna. Wśród użytków rolnych grunty orne stanowią 56,3%, wysoki odsetek zajmują także użytki zielone 43,3%. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego kształtuje się na poziomie 2,73.ha, wobec 3,75 ha w województwie. Lesistość gminy w wysokości 45,9 % świadczy o leśno-rolnym charakterze gminy. Lasy w 88% stanowią własność prywatną.

2. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE

W zakresie powiązań funkcjonalno – przestrzennych gminy, szczególnie ważne są związki z terenami bezpośrednio otaczającymi jak i odległymi, które rozpatrywać należy w następujących płaszczyznach:

- powiązania środowiskowe wynikające z naturalnych warunków,
- powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne,
- związki z ośrodkami o określonych dominujących funkcjach mających wpływ na gminę.

2.1 Powiązania wynikające ze środowiska naturalnego

Tereny gminy stanowią fragmenty dwóch jednostek geograficznych – mezoregionów; Beskidu Makowskiego i Beskidu Żywieckiego. Naturalną granicę między mezoregionami stanowi w obszarze gminy dolina rzeki Skawy. Położenie doliny Skawy w

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

centralnej części gminy, a także naturalna struktura i istniejące zagospodarowanie zapewniają powiązania przyrodnicze między wyodrębniającymi się jednostkami geograficznymi oraz wzajemne powiązania obszarów przyrodniczych w ich obrębie.

Szczególne znaczenie ma łączność z terenami Babiogórskiego Parku Narodowego stanowiącego najważniejszy obszar zasilania biologicznego tego rejonu m.in. poprzez kompleksy leśne, a także cieki stanowiące lokalne ciągi ekologiczne.

Sposób użytkowania terenu w obrębie gminy regulujący procesy odpływu ma istotny wpływ na przepływy wód Skawy i stopień zagrożenia powodziowego.

Powiązania środowiskowe z przyległymi i oddalonymi obszarami dotyczą również zasobów i jakości wód:

- powierzchniowych rzek Skawy i Skawicy,
- podziemnych w tym Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Nr 444 Doliny rzeki Skawy i 445 Zbiornika warstw Magura (Babia Góra).

Ponieważ istotny wpływ na zasoby i stan czystości wód wywiera działalność gospodarcza, prowadzona w obszarach gmin leżących w dorzeczach rzek Skawy i Skawicy, a także w obrębie GZWP – zachodzi konieczność współpracy tych gmin w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami m.in. poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej. Stan gospodarki ściekowej w gminie wpływa na stopień czystości Skawy w niżej położonych obszarach, a szczególnie na czystość wód zbiornika Świnna Poręba.

2.2 Powiązania komunikacyjne

Zasięg powiązań funkcjonalno-przestrzennych uzależniony jest również od ilości i jakości połączeń komunikacyjnych.

Przepływająca środkiem gminy rzeka Skawa stanowi naturalną barierę komunikacyjną, pomiędzy jej północną i południową częścią. Połączenia między nimi zabezpieczają trzy mosty w tym: dwa w ciągu drogi krajowej nr 28 tj. na pograniczu Makowa Podhalańskiego ze wsią Białka i w Kojszówce oraz jeden w ciągu drogi powiatowej nr 1690 w obszarze miasta.

Połączenia komunikacyjne gminy z otoczeniem zapewniają przede wszystkim droga krajowa i wojewódzka. Istotne znaczenie w powiązaniu komunikacyjnym miasta i gminy ma przebieg drogi krajowej międzyregionalnej nr 28 relacji Bielsko Biała – Przemyśl

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

(granica państwa). Umożliwia ona połączenie obszarów aglomeracji śląskiej przez Maków Podhalański w kierunku bliżej i dalej położonych obszarów atrakcyjnych pod względem turystycznym i wypoczynkowym. Od drogi krajowej w kierunku południowym biegnie droga wojewódzka nr 957 relacji Białka – Zawoja – Nowy Targ.

Z sąsiednimi gminami połączenia zapewniają drogi powiatowe:

- droga nr 1714 K – z gm. Budzów,
- droga nr 1687 K – z gm. Tokarnia,
- droga nr 1690 K i 1691 K – z gm. Zawoja,
- droga nr 1715 K – z m. Sucha Beskidzka.

Ważnym łącznikiem komunikacyjnym dla gminy jest linia kolejowa Kraków – Chabówka – Zakopane (biegnąca doliną Skawy) ze stacją w Makowie Podhalańskim. Linia ta wchodzi w skład jedynego powiązania kolejowego Podtatrza z resztą kraju.

2.3 Powiązania infrastrukturalne

Powiązania infrastrukturalne z sąsiednimi terenami dotyczą zwłaszcza przebiegu magistralnych sieci, a to:

- linii energetycznej wysokiego napięcia 110 KV relacji Sucha Beskidzka – Białka – Jordanów,
- linii energetycznych średnich napięć 15 kV łączących układ energetyczny gminy z układami sąsiednich gmin,
- gazociągu 0 250 CN 6,3 M Pa relacji Sucha Beskidzka – Maków Podhalański doprowadzającego gaz w obszar m. Makowa Podhalańskiego,
- magistralnej sieci kanalizacyjnej 0 800 odprowadzającej ścieki z części m. Maków Podhalański do oczyszczalni ścieków w Suchej Beskidzkiej.

2.4. Powiązania z ośrodkami o określonych funkcjach, mających wpływa na gminę.

Miasto Maków Podhalański w systemie osadniczym województwa małopolskiego został zaliczony do ośrodków o znaczeniu lokalnym. Przeprowadzone badania hierarchii miast, wyróżniły w systemie osadniczym województwa 5 poziomów:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

I – ponadregionalny, II – regionalny, III – ponadlokalny I stopnia, IV – ponadlokalny II stopnia i V – lokalny.

Miasto Maków Podhalański zaliczono do V poziomu tj. do ośrodków o małym potencjale i możliwościach zaspokajania jedynie lokalnych potrzeb mieszkańców z zakresu infrastruktury społecznej. Położone w bliskim sąsiedztwie miasto Sucha Beskidzka pełni funkcję ośrodka ponadlokalnego I stopnia obsługi, stwarzając silną konkurencję dla rozwoju Makowa Podhalańskiego, jako ośrodka administracyjno-usługowego.

Gmina z racji przynależności do powiatu suskiego, wykształciła powiązania z m. Sucha Beskidzka w zakresie:

- usług samorządowej administracji szczebla powiatowego, usług publicznych jak ponadgimnazjalne szkolnictwo, lecznictwa zamkniętego, kultury oraz usług komercyjnych,
- zatrudnienia mieszkańców gminy w pozarolniczych działach gospodarki zlokalizowanych w Suchej Beskidzkiej.

Powiązania z ośrodkiem wojewódzkim Krakowem występują w obszarze obsługi ludności w zakresie administracji rządowej i samorządowej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego oraz wysokospecjalistycznych usług m.in. zdrowia (kliniki), nauki (wyższe uczelnie), kultury.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

II. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.1. Ogólna charakterystyka obszaru

1.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Odnosząc położenie terenu opracowania do powszechnie stosowanego podziału fizycznogeograficznego Polski wg J. Kondrackiego, Gmina Maków Podhalański znajduje się w obrębie:

Prowincji:	Karpaty wraz z Podkarpaciem (51)
Podprowincji:	Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)
Makroregionu:	Beskidy Zachodnie (513.4-5)
Mezoregionu:	Beskid Makowski (513.48)
	Beskid Żywiecki (513.51)

1.1.2. Geologia i rzeźba terenu

Budowa geologiczna

Beskidy należą do fliszowych Karpat Zewnętrznych, zbudowanych ze skał osadowych, powstałych w zbiorniku geosynklinalnym w okresie od górnej jury, poprzez kredę do paleogenu. Flisz o miąższości około 6000 m, to przekładające się wzajemnie utwory piaszczyste i ilaste z nielicznymi wkładkami innych skał, jak margle i rogowce.

Ruchy górotwórcze po dolnym miocenie doprowadziły do sfałdowania utworów fliszowych, które zostały w różnym stopniu odkute od starszego podłoża i w postaci płaszczowin, skib i łusek przesunięte ku północy.

Największe rozprzestrzenienie w Beskidach zajmuje płaszczowina magurska, której utwory budują cały obszar gminy Maków Podhalański. Utwory jednostki magurskiej tworzą duże struktury fałdowe ze zjawiskiem inwersji morfologicznej. W antyklinach znajdują się łupkowo-margliste utwory górnej kredy i paleogenu, w szerokich synklinach z kolei odporny na wietrzenie piaskowiec magurski. Piaskowce kwarcowe płaszczowiny magurskiej stanowią główny element grzbietotwórczy. Poza piaskowcem powszechnie występują łupki, zlepieńce, margle, podrzędne mułowce i iłowce. Łupki są przeważnie margliste. Grubość wtrąceń łupkowych wynosi kilka lub kilkanaście centymetrów.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Piaskowce magurskie występują w dwóch facjach: północnej glaukonitowej i południowej z licznym muskowitem. Miąższość piaskowca magurskiego facji glaukonitowej wynosi około 1000 m.

Utwory czwartorzędowe rozwinęły się głównie w dolinach Skawy i Skawicy jako aluwia, a także jako gliny zwietrzelinowe na zboczach. Żwiry i gliny teras rzecznych położonych 15-35 m nad poziomem rzeki datowane są na plejstocen. Zachowały się fragmentarycznie na lewym zboczu doliny Skawicy w Białce, a także w szerszych miejscach doliny Skawy między Białką a Suchą Beskidzką (lewy brzeg), oraz na prawym brzegu w Kojszówce. Osady te w stropie wymieszane są z glinami zwietrzelinowymi, spełzającymi po zboczach.

Dna dolin rzek Skawy i Skawicy wyścielają osady zaliczone do holocenu. Budują one terasy i stożki napływowe. Żwiry i gliny teras położonych 7-10 m n.p. rzeki tworzą szerokie stożki napływowe bocznych dopływów, przechodzące w terasy żwirowe. Rozległe przestrzenie zajmują terasy położone na wysokości 3-6 m n.p. rzeki. zbudowane ze żwirów i glin napływowych. Duży stożek takiej terasy zajmuje szerokie dno doliny przy ujściu Skawicy do Skawy w Białce. Niemal wszędzie dobrze rozwinięte są żwiry (kamieńce), piaski i mady koryt rzecznych oraz niższych teras. Krawędź tych teras ulega znacznym zmianom poprzez rozmycia i obrywy wskutek wezbrań i powodzi.

Powszechnie wśród utworów czwartorzędowych występują holoceńskie pokrywy koluwiów osuwiskowych wykształconych w postaci iłów, glin zwietrzelinowych i lessowych zmieszanych z rumoszem skalnym.

Surowce mineralne

W obszarze gminy nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

W obszarze miejscowości Białka[1)] w terenie nr 1[2)] ~~i~~ nr 2[3)] i nr 3[4)] w miejscowości Juszczyn[2)] nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.[1)]

Na obszarze objętym ~~niniejszą zmianą studium[3)]~~ VI zmianą studium[6)] nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.[~~3)~~ 6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Rzeźba terenu

Większa część obszaru gminy położona jest w Beskidzie Makowskim, mniejsza południowo-zachodnia w Beskidzie Żywieckim. Wydzielone mezoregiony fizycznogeograficzne pokrywają się z regionami morfologicznymi. Wspólną cechą rzeźby tych regionów jest działalność rzek i czynników denudacyjnych. Formami przewodnimi charakterystycznymi dla rzeźby fluwialno-denudacyjnej są doliny rzeczne i wzniesienia międzydolinne. Grzbiety pasm górskich rozcinane są przez doliny wciosowe cieków o dużych spadkach. Są to doliny młode o niewyrównanym dużym spadku oraz stromych zboczach, będące rezultatem współdziałania erozji wgłębnej i procesów stokowych. W czasie wezbrań cieki transportują duże ilości zwietrzeliny kamienisto-błotnej, podcinając zbocza doliny uruchamiają ruchy masowe (zsuwy, zerwy).

Rzeźba stoków gór młodych kształtuje się przez morfogenetyczną działalność czynników denudacyjnych: erozji wody spływającej po stoku i ruchów masowych (grawitacyjnych). Wody opadowe i roztopowe spływając po stoku przemieszczają zwietrzelinę poprzez spłukiwanie warstwowe i bruzdowe. Spłukiwanie bruzdowe w miarę wzrostu siły erozyjnej cieku przechodzi w erozję wąwozową. Erozyjnym pogłębianiu wąwozów na stokach sprzyja użytkowanie ich jako drogi polne. Natężenie erozji na stokach zależy od spadku, użytkowania gruntów i wielkości opadów atmosferycznych oraz ich natężenia. Wąwozy stokowe w czasie gwałtownych ulew stanowią koryta cieków epizodycznych.

Rzeki Skawa i Skawica płyną szerokimi płaskodennymi dolinami. W dolinie Skawy wykształcone są kamieńce i terasa łęgowa o szerokości 250-500 m, zaś w dolinie Skawicy o szerokości 100-250 m. Rzeki poszerzają i intensywnie pogłębiają swoje koryta, rozcinając pokrywy akumulacyjne zbudowane ze żwirów, piasków, iłów i glin rzecznych. Rozmywają brzegi powodując powstawanie zerw, obsunięć i obrywów. Tempo niszczenia i cofania brzegów jest bardzo duże w czasie powodzi. Z kolei przy niskich stanach wody brzegi nieraz podlegają obsuwaniu. Cokoły teras, progi i ostańce skalne w korytach wskazują na intensywną erozję denną i boczną.

Formami akumulacyjnymi w dolinach Skawy i Skawicy są terasy denne:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- łęgowa (2-3 m n. p. rzeki),
- rędzinna – niższa (3-6 m n. p. rzeki), oddzielona od terasy łęgowej progiem, zalewana w czasie powodzi, występuje na całym odcinku Skawy,
- rędzinna – wyższa (7-10 m n. p. rzeki), znajdująca się poza zasięgiem wody stuletniej q=1%,
- terasa plejstoceńska zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), o wysokości 15-35 m n. p. rzeki, występująca fragmentarycznie, często rozmywana przez spływy i zmywy wód opadowych.

Na wzmożenie tempa pogłębiania koryt rzecznych znaczący wpływ wywarła działalność człowieka. Nad Skawą i Skawicą do połowy XX w. znajdowało się wiele jazów piętrzących wody rzek, kierowanych dalej tzw. Młynówkami do młynów i tartaków. Likwidacja tych piętrzeń wzmogła erozję denną pogłębiającą koryta i powiększającą skarpę terasy łęgowej, średnio o 1 m.

Gmina położona jest na wysokościach od około 330 m n.p.m. w dolinie Skawy do około 790 m n.p.m. na wzniesieniach Beskidu Makowskiego, a w obrębie Beskidu Żywieckiego sięga do wysokości około 1063 m n.p.m.

Pasma górskie Beskidu Makowskiego i Żywieckiego były kilkakrotnie podnoszone, o czym świadczą różnowiekowe płaszczyzny zrównań, położone na różnych wysokościach. Wypiętrzony górotwór w czasie spokoju tektonicznego podlegał procesom erozji i denudacji, które doprowadzały do zrównań wierzchowinowych. Kolejne okresy górotwórcze podnosiły zrównane powierzchnie, które jako poprzednie tereny pradolin kształtowały się ponad nowo tworzącymi się dolinami. Na analizowanym terenie można wyróżnić trzy poziomy zrównań:

- ***poziom śródgórski*** – do którego mogą być odniesione zrównania wierzchowinowe leżące na wysokości około 250 m powyżej dna dolin Skawy i Skawicy. Ślady tego poziomu są skąpe, możemy jednak zaliczyć do nich spłaszczenia grzbietowe na północnym zboczu Burdelowej Góry (640 m n.p.m.), na wschód od Juszczyna oraz niektóre fragmenty grzbietu Kamiennej nad Kojszówką, leżące na wysokości około 640 m n.p.m. Większe fragmenty tego poziomu znajdują się na zachód od Grzechyni na wysokości 640 i 610 m n.p.m.
- ***poziom pogórski*** leżący około 150 m nad dnem doliny Skawy. W dolinie Skawicy zaznacza się on wyraźniej dopiero w jej dolnej części płaskimi wierzchowinami

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

i spłaszczeniami grzbietów między Białką a Juszczynem na wysokości 540 i 520 m n.p.m. oraz między Kojszówką a Skawą na wysokości 550 i 530 m n.p.m. Nie zaobserwowano tego poziomu na lewym brzegu doliny między Białką a Suchą Beskidzką. Wyraźniej zaznacza się na prawym zboczu doliny nad Makowem na wysokości 500 i 520 m n.p.m.

- ***poziom przydolinny*** o wysokości około 80-100 m ponad dnem doliny Skawy uległ w czwartorzędzie przeobrażeniu przez procesy soliflukcyjne, spłukiwanie i osuwiska. Spowodowało to cofanie krawędzi powierzchni zrównania, tworząc wzdłuż doliny niskie garby ze spłaszczeniami – fragmentami poziomu przydolinnego.

Pasma górskie Beskidu Makowskiego przecina dyslokacja Makowa, do której ściśle nawiązuje dolina Skawy. Na zachód od Skawy, a na północ od Skawicy rozciąga się Pasmo ***Przedbabiogórskie (Jałowieckie)*** z kulminacjami: G. Magórka (871 m n.p.m.), Malikowski Groń (769 m n.p.m.), i Wicherkówka (634 m n.p.m.). Część Beskidu Makowskiego, położona na wschód od doliny Skawy nosi nazwę ***Pasma Koskowej Góry***. Kulminacjami w tym paśmie w granicach gminy są: G. Borysówka (610 m n.p.m.), Makowska Góra (640 m n.p.m.), G. Bryndzówka (697 m n.p.m.), G. Stańkowa (665 m n.p.m.), Zarębska Góra (793 m n.p.m.), pod szczytem Koskowej Góry 840 m n.p.m.. W południowym odgałęzieniu tego pasma ciągnie się grzbiet Kamiennej Góry – Magury, gdzie najwyższymi wzniesieniami są: G. Kamienna (720 m n.p.m.), Adamówka Zwalisko (725 m n.p.m.) i sama Magura (786 m n.p.m.).

Do Beskidu Żywieckiego zalicza się tereny położone na południe od wideł Skawicy i Skawy. Obejmują one północny stok Pasma Babiogórskiego opadający w kierunku tych rzek z najwyższymi położonymi przy granicy gminy szczytami G. Soska (1063 m n.p.m.), G. Naroże o wysokości (939 m n.p.m.), G. Krupówka (1032 m n.p.m.), G. Jawor (857 m n.p.m.). *Pasmo Babiogórskie (Policy)* cechuje duża stromość stoków powyżej 35°, liczne źródła i cieki.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

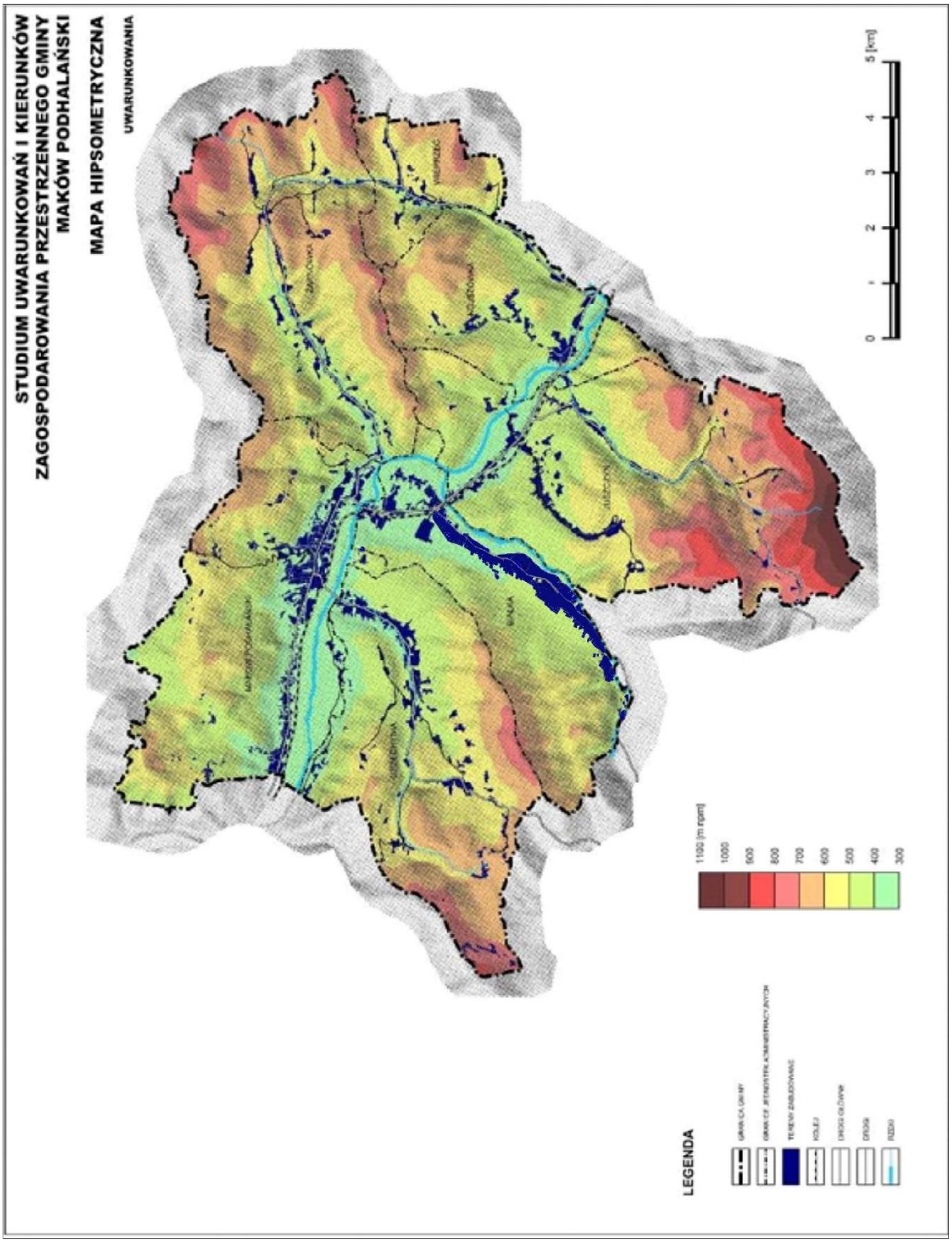

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1.1.3. Gleby

Gleby obszaru gminy mają charakter gleb górskich. W najwyższych partiach występują gleby płytkie szkieletowe i gruboziarniste, ubogie w składniki pokarmowe. W niższych partiach gleby urodzajniejsze o mniejszej zawartości części szkieletowych.

Pokrywę glebową gminy stanowią przede wszystkim:

- gleby brunatne kwaśne – wytworzone z glin lekkich średnich. Są to gleby mało zasobne w składniki pokarmowe dla roślin, co powoduje ich niewielką przydatność rolniczą. Wykazują ponadto kwaśny odczyn w całym profilu glebowym (pH poniżej 5,0). W obszarach leśnych stanowią siedliska dla zbiorowisk lasów mieszanych lub borowych;
- gleby pseudobielicowe – ze względu na kwaśny odczyn oraz niewielką zawartość składników biogennych są mało produktywne. Stanowią one charakterystyczne siedliska dla kwaśnych zbiorowisk lasów sosnowych i świerkowych;
- mady – słabo wykształcone występują w dnach dolin. Są to gleby aluwialne wytworzone z osadów akumulacji rzecznej;
- gleby glejowe – powstałe przy stałym nadmiernym uwilgotnieniu, można lokalnie spotkać w miejscach podmokłych.

Wg klasyfikacji bonitacyjnej w obszarze gminy Maków Podhalański przeważają średnie i słabe gleby IV i V klasy, stanowiące odpowiednio 36,7% oraz 37,6%. Znaczny odsetek zajmują słabe gleby VI klasy – 20,5%. Zatem słabe gleby V i VI klasy zajmują łącznie 58,1% powierzchni użytków rolnych. Gleby dobre klasy III pokrywają jedynie 5,2% powierzchni użytków rolnych.

Na terenie gminy dominują kompleksy: zbożowy górski – 11, zbożowo-pastewny górski – 12, owsiano pastewny górski – 13 i kompleks orny przeznaczony pod użytki zielone – 14. Rzadziej, głównie w Makowie i Białce występują lepsze kompleksy zbożowo-pastewny mocny – 8 oraz pszenny dobry śródgórski i podgórski – 10. Gleby tych kompleksów są płytkie, szkieletowe, mało zasobne w składniki pokarmowe. Małożyzne i małourodzajne, dają na ogół niewysokie i niepewne plony. Również warunki geomorfologiczne – znaczne wysokości bezwzględne i nachylenie terenu, obniżają

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

przydatność rolniczą gleb. Na przeważającej części stoków zagrożeniem dla gleb jest erozja, głównie umiarkowana. Kształtuje ona w dużej mierze przyrodnicze warunki produkcji rolnej. Najwięcej gleb narażonych na erozję występuje w Żarnówce (78%), Wieprzcu (56%), Makowie (41%), Kojszówce (38%), Juszczynie (33%), Grzechyni (31%). Najmniej w Białce.

Charakterystyka pokryw glebowych typów gleb w poszczególnych miejscowościach gminy:

wieś Białka

- gleby brunatne wyługowane:
  - wytworzone z glin średnich pylastych wietrzeniowych na różnych głębokościach o różnej zawartości szkieletu, oraz z glin lekkich pylastych płytko podścielonych szkieletem. Gleby tego typu dominują na całym obszarze wsi;
  - wytworzone z pyłu zwykłego pochodzenia wodnego, zalegające również na pyle ilastym. Występują w północno-zachodniej części oraz u podnóża stoków w środkowej części wsi;
- gleby pseudobielicowe – wytworzone z pyłu zwykłego pochodzenia wodnego podścielonego pyłem ilastym. Pokrywają niewielki obszar przy granicy z Makowem;
- mady brunatne – występują w dolinach rzecznych,
- mady glejowe – spotkać można w dolinach w miejscach podmokłych, jako niewielkie enklawy.

Gleby występujące w Białce to ziemie średnie w uprawie o składzie mechanicznym glin średnich, pyłów i glin lekkich pylastych oraz pyłów zwykłych. Na obszarze wsi stwierdzono występowanie gleby ciężkiej w uprawie, wytworzonej z pyłu ilastego jedynie na 2,0 ha terenu.

wieś Grzechynia

- gleby brunatne wyługowane – powstałe ze skał osadowych o spoiwie żelazistym – typ dominujący na obszarze wsi. Są to przeważnie gliny średnie pylaste, gliny ciężkie pylaste i gliny lekkie pylaste;

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- gleby pseudobielicowe – wytworzone z pyłu zwykłego, okresowo za wilgotne, występują na bardzo małym obszarze w północnej części wsi w dolinie Skawy;
- gleby glejowe – wytworzone w sąsiedztwie górnego odcinka Grzechynki i jej prawobrzeżnych dopływów w miejscach silnie podmokłych. Są to przeważnie gleby na pyłach zwykłych podścielonych pyłem ilastym;
- mady – wytworzone w dolinach rzecznych z nanoszonych żwirów i glin;
- gleby rolniczo nieprzydatne – gleby nadające się pod zalesienie. Występują w wielu miejscach, nieregularnie na terenie całej wsi.

Większość występujących gleb na obszarze wsi to gliny średnie pylaste i pyły zwykłe – średnie do uprawy. Gleby ciężkie do uprawy występują na ok. 170 ha; są to gliny ciężkie pylaste w głębszych poziomach szkieletowe. Gleby bardzo ciężkie do uprawy zajmują ok. 26 ha i są to gliny ciężkie o mniejszej zawartości pyłów.

wieś Juszczyn

- gleby brunatne kwaśne i wyługowane, wietrzeniowe – zajmują zdecydowaną większość przestrzeni produkcyjnej obszaru;
- gleby brunatne deluwialne – powstałe w warunkach odwodnienia, co spowodowało zmniejszenie ilości materii organicznej. Występują w formie pojedynczej enklawy w pobliżu Skawy;
- gleby pseudobielicowe – wytworzone na glinach średnich pylastych. Na terenie wsi występują jedynie bezpośrednio na południe od drogi nr 28 pokrywając rozległe powierzchnie północno-zachodnich stoków.
- mady – wytworzone na glinach średnich i ciężkich pylastych spotykane w dolinach rzek, przeważnie w ich dolnych, czasem środkowych odcinkach;
- gleby rolniczo nieprzydatne – gleby nadające się pod zalesienie. Są rozmieszczone nieregularnie na terenie całej wsi.

Na obszarze wsi występują gleby ciężkie w uprawie mechanicznej, wykazujące skład mechaniczny glin ciężkich pylastych. Zajmują 10,1% gruntów ornych. Nie występują tutaj gleby bardzo ciężkie do uprawy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wieś Kojszówka

- gleby brunatne wyługowane – powstały ze skał osadowych o składzie mechanicznym glin lekkich, średnich i ciężkich. Ten typ gleby występuje prawie na całym obszarze wsi w miejscach pokrytych skałami osadowymi fliszu karpackiego,
- mady – wytworzyły się w dolinach rzek i potoków z materiałów nanoszonych przez wody, spotkać je można wzdłuż Skawy i ujściowych odcinkach jej dopływów;
- gleby glejowe i mady glejowe – powstały w pobliżu cieków i miejscach nadmiernie wilgotnych;
- gleby pseudobielicowe – na glinach średnich pylastych. Występują na terenie Kojszówki tylko w jednym miejscu, pomiędzy korytem Skawy a granicą z Juszczynem;
- gleby torfowo-mułowe – to gleby organiczne podlegające ochronie, wykształcone w warunkach silnego uwilgotnienia. Występują w formie pojedynczego płata w bezpośrednim sąsiedztwie środkowego odcinka potoku przepływającego przez wieś.

Na obszarze wsi występuje ok. 29,6 ha wydzielonych gleb ciężkich w uprawie, są to gliny ciężkie pylaste. Pozostałe gleby to gleby średnio ciężkie w uprawie, o składzie mechanicznym glin średnich pylastych. Gleb bardzo ciężkich w uprawie nie stwierdzono.

wieś Wieprzec

- gleby brunatne zajmują prawie cały obszar wsi; wytworzyły się ze skał osadowych fliszu karpackiego. Skład mechaniczny stanowią gliny średnie pylaste i gliny ciężkie pylaste.
- mady – wytworzyły się na niewielkim obszarze z naniesionych żwirów i glin w dolinie Wieprzanki.
- gleby o niewykształconym typie – gleby płytkie silnie szkieletowe, zajmują nieznaczny obszar wzdłuż dolin większych dopływów Wieprzanki.

Na obszarze wsi występują gleby ciężkie do uprawy (gliny ciężkie pylaste), których łączny areał wynosi ok. 16,0 ha. Pozostałe gleby, to gleby średnie do uprawy o składzie mechanicznym glin średnich pylastych i pyłu zwykłego.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wieś Żarnówka

- gleby brunatne kwaśne – wytworzone z pyłów zwykłych i glin średnich pylastych na różnych głębokościach podścielonych glinami ciężkimi, silnie szkieletowymi; dominują na terenie wsi;
- mady – wytworzone z glin i żwirów fliszowych, nanoszonych przez wzbierające potoki. Występują w dolinie rzeki Żarnówki;
- gleby pseudobielicowe – wytworzone z gliny średniej pylastej wietrzeniowej. Występują na pojedynczym, niewielkim, względnie płaskim obszarze w okolicach Pęczkówki. Gleby te z reguły są okresowo za wilgotne;
- gleby glejowe – wytworzone z pyłów zwykłych. Występują sporadycznie na małych powierzchniach u podnóża stoków gdzie mają miejsce wypływy wód źródłowych.
- gleby o niewykształconym typie – gleby płytkie silnie szkieletowe. Pokrywają niewielkie, głównie przydolinne powierzchnie.
- gleby rolniczo nieprzydatne – gleby nadające się pod zalesienie. Występują nieregularnie, głównie w pobliżu doliny Żarnowianki.

Na obszarze wsi nie występują gleby ciężkie ani bardzo ciężkie w uprawie. Dominują gleby średnio ciężkie, do których należy glina średnia pylasta i pył zwykły.

miasto Maków Podhalański

- gleby brunatne kwaśne i wyługowane, wietrzeniowe – zajmują zdecydowaną większość przestrzeni produkcyjnej miasta;
- mady – dominują w szerokiej dolinie Skawy;
- gleby pseudobielicowe – zajmują niewielki odsetek powierzchni gruntów rolnych, głównie jako zwarty obszar na południe od Skawy;
- gleby brunatne deluwialne – powstałe w warunkach odwodnienia, co spowodowało zmniejszenie ilości materii organicznej. Spotkać je można przy drodze nr 28 w okolicach Sarnowej;
- gleby torfowo-mułowe – gleby organiczne podlegające ochronie, wykształcone w warunkach silnego uwilgotnienia. Występują w formie pojedynczej enklawy przy drodze nr 28 na zachód od zabudowy miasta;

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- gleby torfowe torfowisk niskich – powstałe pod wpływem roślinności hydrofilnej w warunkach silnego uwilgotnienia. Warstwa torfowa podścielona jest iłami pylastymi. Wytworzyły się w pobliżu źródeł Księżego Potoku;
- gleby rolniczo nieprzydatne – gleby nadające się pod zalesienie. Występują pojedynczo, nieregularnie.

Na obszarze miasta nie występują gleby ciężkie ani bardzo ciężkie w uprawie. Dominują gleby średnio ciężkie w uprawie, do których należy glina średnia pylasta i pył zwykły.

1.1.4. Klimat i topoklimat

Klimat obszaru gminy ma charakter klimatu górskiego o zróżnicowanych parametrach, zależnych od wysokości nad poziomem morza, ekspozycji i ukształtowania powierzchni, pokrycia terenu roślinnością, układu pasm górskich i dolin. Przeważają tu masy powietrza polarno-morskiego (60-65% dni w roku), rzadziej występuje powietrze polarno-kontynentalne, zwrotnikowe morskie i arktyczne. Ogólna cyrkulacja powietrza jest częściowo modyfikowana przez lokalną cyrkulację górsko-dolinną i wiatry halne. Równoległy układ pasm górskich z płaskodennymi dolinami Skawy i Skawicy znacznie zniekształcają kierunek i prędkość wiatru.

W mieście Maków Podhalański, położonym w szerokiej, płaskodennej dolinie Skawy o szerokości 500-700 m, w ciągu roku dominują cisze (64,3%) oraz wiatry północno-zachodnie (13,8%) i zachodnie (7,8%) o średniej prędkości 3,5 m/s.

Klimat lokalny gminy Maków Podhalański należy do klimatu górskiego, ze średnią roczną temperaturą poniżej 7 °C i izohietą roczną powyżej 900 mm. Zróżnicowanie przestrzenne stosunków klimatycznych w gminie Maków pozwala na wydzielenie trzech typów mezoklimatu:

- **Mezoklimat szerokich sterasowanych dolin Skawy i Skawicy (350-400 m n.p.m.)** – średnia roczna temperatura powietrza waha się od 6°C do > 7°C, średnie temperatury maksymalne od 11°C do > 12°C. Średnia temperatura minimalna 2°C. Notuje się tu najniższe – w porównaniu do terenów sąsiednich roczne sumy opadów poniżej 1000 mm. Średnie roczne sumy opadów miesięcznych z wielolecia 1961-1990 w Makowie Podhalańskim wyniosły 942 mm. Najwyższe średnie miesięcznie sumy opadów występują

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

w czerwcu, najniższe w marcu. Maksymalne dobowe sumy opadów ekstremalnych przekroczyły 100 mm (np. w lipcu 2001 r. w Makowie Podhalańskim 190 mm). Okres bezprzymrozkowy trwa 160-170 dni. Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi około 90. Długość okresu wegetacyjnego sięga 200-210 dni. Warunki aerosanitarne są bardzo niekorzystne. W dolinach rzek występują duże wahania temperatury i wilgotności powietrza w ciągu doby. W dzień tereny te są silnie przegrzewane i wysuszane, natomiast w nocy stają się bardzo wilgotne i silnie się wychładzają. Charakterystyczne są zimowe inwersje temperatury powietrza, a ze względu na długi okres cisz występują zastoiska smogowe i mgły (słaba wentylacja).

- **Mezoklimat umiarkowanie ciepłych zboczy (450-650 m n.p.m.)** – średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6-8°C (wyższa na stokach o ekspozycji południowej, niższa na stokach o ekspozycji północnej). Okres bezprzymrozkowy trwa ponad 170 dni. Liczba dni z pokrywą śnieżną utrzymuje się 90-140 dni w roku (dłużej na stokach północnych). Długość okresu wegetacyjnego waha się w przedziale 200-210 dni. Roczne sumy opadów atmosferycznych sięgają 1000-1100 mm. Warunki aerosanitarne i agrometeorologiczne są korzystne.
- **Mezoklimat umiarkowanie chłodnych grzbietów górskich i wierzchowin (650 1050 m n.p.m.)** – średnia roczna temperatura powietrza od 4°C do 6°C. Ilość dni z pokrywą śnieżną wynosi 125-175. Na wysokości powyżej 800 m n.p.m. maksymalna miąższość pokrywy śnieżnej może dochodzić do ponad 100 cm. Roczne sumy opadów atmosferycznych przekraczają 1100 mm.

Warunki klimatu lokalnego modyfikowane są w znacznym stopniu przez ukształtowanie powierzchni.

Niekorzystne warunki klimatyczne charakteryzujące się dużymi wahaniami temperatury i wilgotności powietrza, występowaniem inwersji termicznych i zastoisk zimnego powietrza oraz złych warunków przewietrzania występują w dnach dolin. Niekorzystne warunki ze względu na niskie nasłonecznienie, długie okresy występowania przymrozków i niską średnią temperaturę roczną dotyczą stoków północnych, szczególnie w przypadku wklęsłych form terenowych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Stosunkowo korzystne warunki charakteryzują wierzchowiny oraz stoki wschodnie i zachodnie o niewielkich spadkach.

Najkorzystniejsze warunki występują na stokach południowych, szczególnie w niższych położeniach. Znaczący udział takich terenów w gminie sprzyja turystyce. Dodatkowo, duża powierzchnia leśna (47,3% ogólnej powierzchni gminy), większa zawartość tlenu, ozonu i substancji lotnych korzystnie wpływają na zdrowie.

1.1.5. Stosunki wodne

Wody podziemne

Gmina Maków Podhalański pod względem hydrogeologicznym należy do regionu XIV – Karpackiego, zbudowanego z utworów fliszowych płaszczowiny magurskiej.

Na podstawie rozpoznania litologii i stratygrafii można wydzielić następujące struktury wodonośne:

- **Piętro wodonośne górnej kredy-trzeciorzędu (fliszowe)**

Różnowiekowe utwory kredy górnej i trzeciorzędu tworzą specyficzny zespół warstw wodonośnych stanowiąc złożony zbiornik szczelinowo-porowy związany głównie ze spękanymi piaskowcami magurskimi. Strefa zawodniona tworzy nieciągły poziom wodonośny, gdzie wody podziemne mogą przemieszczać się z jednego ośrodka do drugiego. Na granicach sąsiadujących ośrodków o odmiennych cechach pojemności czy przepuszczalności nieraz występują przejawy wód podziemnych w postaci źródeł czy podmokłości.

Wody podziemne są zasilane głownie przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, wód powierzchniowych oraz dopływ z utworów fliszowych. Infiltracja zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzeliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki do infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych. Przepływ wód podziemnych jest skierowany głownie w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu.

Na obszarach fliszowych w cyklu rocznym zaznaczają się dwa okresy wzrostu stanu wód podziemnych. Pierwszy z nich – wiosenny, związany jest z zasilaniem zbiornika wodami roztopowymi, a drugi – letni z zasilaniem deszczowym.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Przepuszczalność warstw magurskich jest największa na wierzchowinach, najmniejsza na stokach, a pośrednia w dnach dolin rzek. Obszary wododziałowe są mało perspektywiczne dla ujęć z powodu małej miąższości warstwy wodonośnej oraz intensywnego drenażu przez źródła na zboczach. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych jest największa w partiach wododziałowych, gdzie dochodzi do 20-30 m p.p.t., najmniejsza w dnach dolin – do kilku metrów p.p.t. W dnach dolin wahania zwierciadła wód podziemnych nie przekraczają 0,5-3,0 m p.p.t., natomiast w wyższych partiach stoków mogą być większe, od 1 nawet do 6-10 m p.p.t.

Na posterunku Bieńkówka sieci IMGW (gmina Budzów) najwyższe stany wód podziemnych obserwowane są w okresie wiosennym, po roztopach. Od kwietnia do października następuje stopniowe obniżanie się zwierciadła, złagodzone nieco dostawą infiltracyjnych wód opadowych w okresie letnim (VI). Minimalne stany wód podziemnych przypadają na okres jesieni (X-XI). Roczna amplituda średnich miesięcznych stanów wód podziemnych w latach 1966-2000 wyniosła 422 cm, przy czym ekstremalnie wysoki stan został zanotowany w październiku 1966 r. (43 cm p.p.t.), natomiast w styczniu 1979 r. oraz w marcu 1991 r. zwierciadło wody zalegało najgłębiej – 471 cm p.p.t. Amplitudy wahań stanów wody na grzbietach górskich dochodzą najczęściej do 10 m, ale osiągają też niekiedy nawet kilkanaście metrów.

Wydajność studzien korzystających z trzeciorzędowego poziomu wodonośnego w obszarze gminy jest przeważnie mała, wynosi średnio 2-5 m^3/h, w ogniwach z przewagą łupków jest jeszcze mniejsza i sięga 0-2 m^3/h.

Izolacja poziomów wodonośnych piętra fliszowego jest słaba. Na terenach leśnych brak jest istotnych ognisk zanieczyszczeń, natomiast na terenach rolniczych i zabudowanych ogniska takie istnieją, stąd stopień zagrożenia wód podziemnych ocenia się jako średni. Generalnie, jakość tych wód na obszarach leśnych jest bardzo dobra i trwała (klasa Ia), natomiast na obszarach rolniczych i zabudowanych – dobra, ale nietrwała (klasa Ib).

Liczne źródła są często powiązane z kontaktem grubszych serii piaskowców i łupków ilastych. Wydajność źródeł jest zróżnicowana i wynosi od 0,76 l/sek do 3,5 l/sek (2,7 m3/h do 12,6 m3/h). Liczne źródła stokowe stanowią ujęcia dla grawitacyjnych

wodociągów zagrodowych. Tak np. dwa źródła w Grzechyni ujęte zostały dla zaopatrzenia w wodę miejscowej szkoły, a źródło przy ul. Źródlanej w Makowie Podhalańskim o wydajności 13,9 m3/h zaopatruje w wodę wodociąg nr 1.

- **Czwartorzędowy poziom wodonośny**

Największe nagromadzenie aluwialnych utworów czwartorzędowych występuje w dolinach Skawy i Skawicy. Wydajnymi warstwami wodonośnymi są tu holoceńskie żwiry teras dolinnych, zawierające wody porowe. Miąższość warstwy wodonośnej waha się od 2,5 m do 4,0 m. Zwierciadło swobodne stabilizuje się na głębokości 2 do 3 m p.p.t. i odznacza się wahaniami rzędu 1-2 m w ciągu roku hydrologicznego.

Czwartorzędowy poziom wodonośny wykazuje ciągłość w dolinach rzek. Zasilany jest przez infiltrację opadów atmosferycznych i dopływ z terenów przydolinnych. Przy wysokich stanach wody w korytach (wezbrania powodziowe), woda z rzek zasila warstwę wodonośną, podwyższając okresowo zwierciadło. Przez większą jednak część roku rzeka pełni funkcję drenującą w stosunku do warstwy wodonośnej.

Wydajność pojedynczych ujęć jest zmienna, uzależniona od miąższości, litologii i przepuszczalności warstwy wodonośnej. Ujęcie infiltracyjne nad Skawą w Makowie Podhalańskim, obejmujące 4 studnie o głębokościach 4,6-5,8 m, wykazuje zróżnicowaną wydajność sięgającą od 5,2 m3/h do 14,6 m3/h.

Występujące fragmentarycznie na obrzeżach dolin utwory fluwioglacjalne terasy położonej na wysokości 15-35 m powyżej poziomu rzeki są słabo zawodnione, a ich wodonośność jest zróżnicowana.

Na zboczach dolin i stokach gór występują czwartorzędowe pokrywy zwietrzelinowe o miąższości 1-5 m. Utwory te są lokalnie i okresowo zawodnione bez możliwości ich eksploatacji. Występujące na tych terenach źródła o zmiennej wydajności są także źródłami okresowymi.

Teren gminy znajduje się w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

I. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 445 warstw (F) Magura (Babia Góra) trzeciorzęd (Tr) – zbiornik w utworach fliszowych znajduje się w południowo-zachodniej

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

części gminy (Grzechynia, Białka, Juszczyn). Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 23,5 tys. m^3/dobę. Ujęcia tych wód są średniogłębokie od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Wody zbiornika zaliczono do klasy Ia i Ib, czyli bardzo czystych i czystych do użytku bez uzdatniania. Zbiornik nie posiada ustanowionych obszarów ochronnych;

II. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 444 – Dolina rzeki Skawy, czwartorzęd (Q) – zbiornik zajmuje powierzchnię około 86 km^2, z czego część znajduje się w obrębie gminy. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 16,5 tys. m^3/dobę. Średnią głębokość ujęć określono na 8 m. p.p.t., natomiast w Makowie Podhalańskim głębokość ujęcia tych wód podziemnych wynosi 4,6-5,9 m p.p.t. Wody zbiornika zaliczono do klasy Ic, czyli nieznacznie zanieczyszczonych, łatwych do uzdatnienia. Zbiornik nie jest izolowany, a więc mocno narażony na zanieczyszczenia zewnętrzne. Został zaliczony do obszarów wymagających najwyższej ochrony (ONO), wokół niego natomiast wyznaczono strefę wymagającą wysokiej ochrony wód (OWO).

Zaznaczyć należy, iż żaden ze zbiorników nie posiada opracowanej dokumentacji hydrologicznej.

Wody podziemne wykorzystywane są w gminie do celów gospodarczych i jako woda przeznaczona do picia za pośrednictwem następujących ujęć:

- Ujęcie wód podziemnych (infiltracyjne) nad Skawą w Makowie Podhalańskim, użytkowane przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Makowie Podhalańskim. Strefy ochrony sanitarnej bezpośrednią i pośrednią wewnętrzną dla studni Nr 1, 2, 3 i 4 ustanowiono decyzją Nr 55/24/00 Starosty Suskiego z dnia 7 września 2000 r.
- Ujęcie wód podziemnych źródła nr H przy ul. Źródlanej w Makowie Podhalańskim. Użytkownikiem jest Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Dla ujęcia ustanowiono decyzją (pismo znak: WS-6223/M/1/2/2004/TJ) Starosty Suskiego z dnia 4 lutego 2004 r., strefę ochronną obejmującą jedynie teren ochrony bezpośredniej (wielobok o wymiarach 5m x 21m x 29m x 11m x 32m x 12m);
- Ujęcie wód podziemnych ze źródeł Nr 1 i Nr 2 w Grzechyni, użytkowane przez Szkołę Podstawową. Posiada ustanowione strefy ochrony bezpośredniej i wewnętrzne strefy ochrony pośredniej. Źródła położone są na terenie zalesionym.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy Maków Podhalański leży w zlewni Skawy – prawobrzeżnego dopływu Wisły. Głównym dopływem Skawy (dł. 96,4 km) jest Skawica (dł. 23,8 km). Przepływając przez obszar gminy na odcinku 12 km, Skawa przyjmuje mniejsze dopływy, a to: Wieprzowiankę, Kojszowiankę, Żarnowską Wodę (Żarnowiankę), Potok u Królów, Księży Potok, Potok Stanaszków, Cadynkę (Cadyńkę), Dudrakówkę, Grzechynkę i Szczepankówkę.

Sieć rzeczna gminy charakteryzuje się dużą gęstością (1,5-4,0 km/km2). Rzeki odznaczają się dużymi spadkami i małym rozwinięciem biegu. Spadek Skawy w omawianym obszarze badań wynosi 4,2‰, co wpływa w znacznym stopniu na wielkość i szybkość spływu wód.

Rzeki karpackie charakteryzują się dużą zmiennością stanów wody. Jest to następstwem obfitych, często ulewnych opadów, powodujących gwałtowny przybór wód. Mało przepuszczalne lub nieprzepuszczalne fliszowe podłoże w połączeniu ze zmniejszonym parowaniem w obszarze górskim ułatwiają szybki spływ wód. Obok warunków naturalnych przyczynia się do tego również znaczne wylesienie stromych stoków. Z intensywnymi opadami deszczu związane są letnie wezbrania rzek. Wahania stanów wody i postępujące za nimi wahania przepływów obserwowane są w ciągu całego roku, największe jednak wartości osiągają w miesiącach letnich. Typowe dla tego obszaru jest także okresowe zasilanie gruntowo-śnieżne.

Charakterystykę hydrologiczną głównych rzek Skawy i Skawicy oparto na podstawie stanów wód i ich przepływów na dwóch posterunkach wodowskazowych IMGW położonych tuż poza granicą gminy, a to:

- wodowskazie na Skawie w Suchej Beskidzkiej (PZ=324,04 m n.p.m.), zlokalizowanym na 45,7 km biegu rzeki, zamyka zlewnię o pow. 467,7 km^2,
- posterunku wodowskazowym na Skawicy w Skawicy Dolnej (PZ=407,96 m n.p.m.) założonym na 4,0 km biegu rzeki obejmującym zlewnię o pow. 139,3 km^2.

Skawa jest typową rzeką górską. Charakteryzuje się dużą zmiennością stanów wody: średnie stany wody wykazują najniższe wartości w październiku, a najwyższe w

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

marcu i kwietniu, co jest wynikiem wiosennych roztopów. Średni roczny stan wody Skawy w Suchej Beskidzkiej wynosi 134 cm. Maksymalny stan wody (WWW) zanotowany w lipcu 2001 r. osiągnął 510 cm, a minimalny stan (NNW) z grudnia 1986 r. i października 2005 r. wyniósł 86 cm. Amplituda stanów wody Skawy w tym okresie obserwacji osiągnęła zatem 424 cm. Duża zmienność stanów wody spowodowana jest szybką reakcją zlewni na opad. Słabo przepuszczalne podłoże fliszowe, a także częściowe wylesienie obszaru ułatwiają szybki spływ wody. Średni roczny przepływ Skawy w latach 2001-2005 wynosił w Suchej Beskidzkiej 7,76 m^3/s, przy czym maksymalny przepływ (WWQ) z lipca 2001 r. osiągnął wartość 737 m^3/s. Najniższy przepływ (NNQ) na Skawie – 0,50 m^3/s zanotowano w styczniu 1954 r.

Średni roczny stan wody **Skawicy** w punkcie pomiarowym w Skawicy Dolnej w latach 1961-2000 wyniósł 144 cm. Maksymalny stan wody (WWW) zanotowany został w czerwcu 1983 r. w wysokości 340 cm, a minimalny (NNW) – 84 cm, wystąpił na przełomie września i października 1956 r. oraz w lutym 1958 r. Amplituda stanów wody Skawicy za cały okres obserwacji wyniosła 256 cm. Ekstremalne notowane przepływy na Skawicy wyniosły: WWQ = 179 m^3/s (czerwiec 1983 r.), a NNQ = 0,24 m^3/s (styczeń 1969 r.).

Wody Skawicy ujmowane są dla celów Fabryki Osłonek Białkowych „Fabios" w Białce. Ujecie posiada ustanowione decyzją Nr 47/16/00 Starosty Suskiego z dnia 9 czerwca 2000 r. strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej, z wydzielonym wewnętrznym terenem ochrony pośredniej i zewnętrznym terenem ochrony pośredniej.

W odniesieniu do obszaru miejscowości Białka ujęcie wody powierzchniowej w km 0+600 potoku Skawica na potrzeby Fabryki Osłonek Białkowych FABIOS S.A. posiada strefę ochronną ustanowioną Rozporządzeniem nr 5/2010 Dyrektora RZGW w Krakowie z dnia 20 września 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ww. ujęcia, która dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej. [1)]

W dolinach Skawy i Skawicy występują rozległe obszary zagrożone zalewaniem w czasie wezbrań powodziowych. Największe powierzchnie obejmują najszersze odcinki dolin, głównie na zachód od Makowa Podhalańskiego oraz w okolicach ujścia Żarnowianki.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Mniejsze obszary zalewowe występują w dolinach Wieprzówki, Żarnowskiej Wody i Grzechynki.

Między Wadowicami a Suchą Beskidzką w zlewni górnej Wisły na rzece Skawie budowany jest zbiornik wodny Świnna Poręba, którego oddanie planuje się na 2012 rok. Obiekt ma pełnić istotna rolę w systemie gospodarki wodnej województw małopolskiego i śląskiego. Do zadań zbiornika należeć będzie m. in.:

- ochrona przed powodzią doliny Skawy i ochrona Krakowa przez redukcję fali powodziowej Górnej Wisły,
- oddziaływanie na rozwój regionalny – stworzenie warunków dla ożywienia gospodarczego regionu, rozwoju rekreacji i wypoczynku oraz związanych z tym usług,
- zaopatrzenie w wodę części aglomeracji śląskiej,
- energetyczne wykorzystanie zbiornika – powstanie zapory i zbiornika stworzy warunki dla produkcji energii elektrycznej bez szkody dla środowiska w ilości szacowanej na 14,8 GWh rocznie.

Gmina Maków Podhalański położona nad górnym odcinkiem Skawy po wybudowaniu zbiornika znajdzie się w jego obszarze zasilania.

1.1.6. Zasoby przyrodnicze

W podziale hierarchicznym obszar gminy zaliczony jest do następujących jednostek geobotanicznych:

Prowincja: Karpacka,
Dział: Zachodniokarpacki,
Kraina: Karpat Zachodnich,
Podkraina: Zachodniobeskidzka,
Okręg: Beskid Żywiecki,
Podokręg: Makowski.

Ważną rolę w środowisku przyrodniczym pełnią ekosystemy naturalne (lasy) i półnaturalne (łąki trwałe). Agrocenozy, ze względu na zróżnicowaną strukturę upraw, podnoszą gatunkową i ekosystemową bioróżnorodność. Tradycyjne, rozdrobnione gospodarstwa rolne z mozaiką upraw zbóż, roślin okopowych, pastewnych i przemysłowych

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

z licznymi miedzami i zadrzewieniami śródpolnymi, wpływają na poziom różnorodności w krajobrazie. Szata roślinna w gminie charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi i w istotny sposób kształtuje walory turystyczne obszaru.

Lasy

Lasy i grunty leśne zajmują 47,3% ogólnej powierzchni gminy. Właściwe dla piętra wyżyn i pogórza (do 550 m n.p.m.) oraz regla dolnego (550-1100 m n.p.m.) zbiorowiska lasów mieszanych tylko częściowo mają charakter naturalny. Są to zbiorowiska buczyn i lasów bukowo-jodłowych. Na stokach i grzbietach górskich dominują bory jodłowe *(Abieti-Piceetum)* i lasy jodłowe z rzędu *Fagetalia.* Zbiorowiska leśne z udziałem, lub przewagą jodły są w drzewostanach regla dolnego dość rozpowszechnione. Znaczące powierzchnie zajmuje także buczyna karpacka *(Dentario Glandulosae-Fagetum)*. Dolnoreglowy bór mieszany *Abieti-Piceetum* ma drzewostany zbudowane ze świerka i jodły, która nieraz stanowi niewielką tylko domieszkę. W runie występują często gatunki siedlisk ubogich i kwaśnych, jak borówka *(Vaccinium myrtillus),* podrzeń *(Blechnurn spirant),* podbiałek *(Homogyne alpina)* oraz mchy – *Polytrichum attenuatum, Entodon schreberi, Dicranum scoparium* i inne. W drzewostanach dolnoreglowego lasu jodłowego *Galio-Abietetum* panuje jodła przy minimalnym udziale świerka. W podszycie szczególnie licznie występuje jeżyna *Rubus hirtus.* Zbiorowiskami zastępczymi są niektóre łąki z rzędu *Arrhenatheretalia.*

W dolinie Skawy i Skawicy w terenach związanych z podmokłościami i wsiąkami wód występują lasy łęgowe i wierzbowo-topolowe, porastające rozlewiska terasowe. Lasy te są reprezentowane przez zespoły rzędu *Populetalia.* Najpowszechniej występuje zespół łęgu wierzbowo-topolowego *Salici-Populetum,* a wraz z nim zarośla wiklinowe *Salicetum triandro-viminalis.* Najważniejsze gatunki tych zbiorowisk to topole (*Populus alba i nigra)* oraz wierzby (*Salix alba, fragilis, triandra* i *viminalis).* Zbiorowiskami zastępczymi są niektóre zespoły rzędu *Caricetalia fuscae* i *Phragmitetalia*. Nad potokami licznie występują płaty olszyny karpackiej (*Alnetum incanae)*.

Bioróżnorodność ekosystemów leśnych uwarunkowana jest różnorodnością gatunków drzew. Do gatunków rodzimych należą: sosna zwykła, sosna – limba, modrzew

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

europejski, świerk pospolity, jodła zwyczajna, buk pospolity, dąb, klon, jawor, jesion wyniosły, grab zwyczajny, brzoza brodawkowa, olcha czarna, olcha szara, czereśnia, osika, wierzba, lipa drobnolistna. Wśród gatunków obcych wyróżnić można: sosnę czarną, sosnę wejmutkę, dąb czerwony, daglezję zieloną, kasztanowca, robinię akacjową. Panującymi gatunkami są: świerk, sosna, jodła, buk i dąb. Duże zróżnicowanie drzewostanów korzystnie wpływa na dobry stan zdrowotny lasów.

Zwierzętami łownymi związanymi z siedliskami leśnymi i zadrzewieniami są: jelenie, sarny, dziki, lisy, borsuki, kuny leśne, zające, jarząbki i kuropatwy.

Agrocenozy, zbiorowiska roślinności ruderalnej i zieleń urządzona terenów zurbanizowanych

Agrocenozy pól uprawnych i ich rozmieszczenie w terenie warunkują czynniki topoklimatyczne i zróżnicowanie gleb. Na gruntach ornych uprawia się głównie owies, żyto, jęczmień, pszenicę i ziemniaki.

Zieleń naturalna, zakrzewienia i zadrzewienia występują pasmowo i w skupiskach śródpolnych oraz nad ciekami wodnymi, stanowiąc ich biologiczną obudowę. Zieleń naturalna nad źródłami śródpolnymi (poza gruntami zalesionymi), stanowi niejako strefę ochrony tych źródeł.

Łąki mają duże znaczenie gospodarcze jako podstawa hodowli zwierząt. Są to zbiorowiska wtórne, zarastające tereny poleśne. Powstanie swe zawdzięczają człowiekowi i utrzymują się jedynie dzięki ciągłej jego ingerencji. Charakter gospodarki (koszenie, wypas, nawożenie) wpływa w zasadniczy sposób na skład florystyczny łąk. Roślinność łąkowa niekoszona ani też niepodlegająca wypasowi jest stopniowo zastępowana gatunkami bardziej ekspansywnymi.

W zależności od stopnia wilgotności podłoża rozróżnia się dwa główne zespoły łąkowe: zespoły łąk stale lub okresowo wilgotnych *(rząd Molinietalia)* oraz zespoły łąk świeżych *(rząd Arrhenatheretalia).* Jedne i drugie rozwijają się na glebach o rozmaitej zasobności, jednakże nie na skrajnie ubogich i wyjałowionych. Łąki te wymagają odpowiedniej wilgotności gleby, toteż występują najczęściej w miejscach zasilanych przez opady atmosferyczne, wody spływające ze stoków, a także w dolinach Skawy i Skawicy, często zalewanych i podtapianych w czasie wezbrań.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Duże powierzchniowo areały gruntów ornych, pastwisk i łąk od kilkunastu lat są odłogowane, gdzie spontanicznie rozwija się roślinność ruderalna wraz z sukcesją drzew.

Łąki i tereny porolne nieużytkowane gospodarczo, porośnięte są często zadrzewieniami i zakrzewieniami w formie skupisk (zagajników), pasów, bądź rosnących pojedynczo drzew i krzewów (samosiewy).

Zróżnicowanie siedlisk przyrodniczych: półnaturalnych i antropogenicznych określa zróżnicowanie szaty roślinnej wzbogacając bioróżnorodność. Bioróżnorodność szaty roślinnej a pośrednio fauny gwarantuje ekologiczną stabilność ekosystemów. Bogactwo gatunkowe roślin i zwierząt ma duże znaczenie biocenotyczne, a także podnosi walory przyrodnicze i turystyczne gminy.

Na łąkach regularnie koszonych o zróżnicowanym składzie gatunkowym, stanowiących podstawową formację roślinną tego obszaru, dominuje koniczyna łąkowa *(Triforum pratense)*.

Na stokach o ekspozycji południowej w strefie ekotonowej na skrajach lasów i zarośli – występują zbiorowiska ziół kserotermicznych. Maksimum rozwoju muraw kserotermicznych przypada na późną wiosnę i początek lata.

Roślinność synantropijna

Roślinność synantropijna rozwija się na siedliskach dwojakiego rodzaju – jako roślinność segetalna, wysiewana wraz z roślinami uprawnymi na polach i w ogrodach, oraz jako roślinność ruderalna, towarzysząca osiedlom ludzkim, liniom komunikacyjnym, terenom przemysłowym i gruntom odłogowanym. Pojawiające się na polach pośród jednogatunkowych upraw rośliny synantropijne są zwalczane. Natomiast na siedliskach ruderalnych roślinność rozwija się samorzutnie, zwykle bez świadomej ingerencji człowieka. Zbiorowiska synantropijne powstają wyłącznie w miejscach, na których człowiek zniszczył uprzednio naturalną szatę roślinną. Nie napotykając konkurencji ze strony zbiorowisk rodzimych, roślinność synantropijna ma charakter stadiów inicjalnych, obfitując w gatunki łatwo rozprzestrzeniające się i ulegające innym w walce o miejsce. W znacznej części są to gatunki obce naszej florze. Wiele z nich odznacza się obfitą produkcją nasion, dużą łatwością obsiewu i bardzo szybkim rozwojem, na skutek czego mogą w krótkim czasie

opanować znaczne przestrzenie. Z drugiej strony rośliny te, mniej odporne w naszych warunkach klimatycznych, bardzo łatwo ustępują, trwalszym gatunkom rodzimym. Dlatego zbiorowiska synantropijne utrzymują, się dłużej tylko przy nieprzerwanej ingerencji człowieka. Roślinność ruderalna zajmuje tereny zabudowane i odłogowane grunty rolne.

Rośliny synantropijne stanowią jedno z początkowych ogniw w procesie sukcesji do trwałych zbiorowisk potencjalnych. Są roślinnością glebotwórczą, ich skład gatunkowy ulega stałym przekształceniom wraz z polepszaniem się warunków glebowych. Mają znaczenie biocenotyczne, stanowią bazę pokarmową dla zimującego ptactwa.

Gmina Maków Podhalański nie posiada aktualnej inwentaryzacji gatunków flory i fauny objętych ochroną ścisłą lub częściową. Nadleśnictwo Sucha Beskidzka w Planie urządzenia lasu zamieszcza wykaz gatunków chronionych flory i fauny na terenach gruntów leśnych w gminie, którymi są:

- ***rośliny*** – limba, kosodrzewina, wawrzynek, skrzyp olbrzymi, bluszcz pospolity, podrzeń żebrowiec, pióropusznik strusi, widłak jałowcowaty i wroniec, tojad mocny, parzydło leśne, dziewięćsił bezłodygowy, naparstnica zwyczajna, ciemiężyca zielona, goryczka trojeściowata, śnieżyczka przebiśnieg, storczyki, szafran spiski, cieszynianka wiosenna, kruszyna pospolita, marzanka wonna, kopytnik pospolity, pierwiosnka wyniosła, lilia złotogłów, konwalia majowa, paprotnik zwyczajny,
- ***owady*** – nadobnica alpejska, biegaczowate, trzmiele,
- ***płazy*** – żaby np: ropucha szara, ropucha plamista, rzekotka, żaba trawna, żaba wodna, żaba jeziorowa, kumaki, grzebiuszka ziemna oraz traszki, salamandra plamista,
- ***gady*** – zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka i jaszczurka żyworodna,
- ***ptaki*** – głuszec, trznadel, potrzeszcz, potrzos, sikory, sowy, drapieżne, dzięcioły, jeżyk, kukułka, jaskółki, pliszki, świergotek, pluszcz, strzyżyk, rudzik, słowiki, płochacz, kowalik, pełzacze, wilga, sroka, gąsiorek, srokosz, sójka, orzechówka, kawka, gawron, wrona, kruk, szpak, wróble, zięba, kulczyk, dzwoniec, szczygieł, czyż, makolągwa, krzyżodziób, dziwonia, gil, grubodziób,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***ssaki*** – jeż zachodnioeuropejski, kret, ryjówki wiewiórka pospolita, rzęsorki, zabierek karliczek, orzesznica, niedźwiedź, wilk, ryś.

Walory krajobrazowe, korytarze ekologiczne

Walory krajobrazowe wyrażają się zróżnicowaniem budowy geologicznej, klimatu, gleb, wód, rzeźby i bogactwem pokrycia terenu. Płaszczowinowa budowa geologiczna, determinująca zróżnicowaną, urozmaiconą rzeźbę terenu oraz wysokości warunkujące występowanie pięter klimatycznych i roślinnych wpływają na wysokie walory krajobrazowe gminy.

Obszary o wyjątkowych walorach przyrodniczych i szczególnym znaczeniu dla migracji gatunków flory i fauny, dotychczas nie objęte prawną ochroną przyrody włączane są do sieci przyrodniczych, ważnych zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej.

Na Terenie gminy Maków Podhalański znajdują się fragmenty takich elementów sieci ekologicznej ECONET-PL jak:

- ***40M Beskid Żywiecki*** – obszar węzłowy wraz z biocentrum o znaczeniu międzynarodowym, obejmujący część gminy położoną na południe od Skawy;
- ***70k Beskidu Makowski i Wyspowy*** – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym obejmujący teren gminy na północ od Skawy;
- ***korytarz ekologiczny Beskidy Średnie KPd-13B*** – korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, którego fragment znajduje się na obszarze objętym ~~niniejszą zmianą studium~~[3)] VI zmianą studium;
- ***potencjalny korytarz ekologiczny Babia Góra – Jura Krakowsko-Częstochowska*** – potencjalny korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalny, którego fragment znajduje się na obszarze objętym VI zmianą studium [6)].

Obszar węzłowy to jednostka ponadekosystemalna, wyróżniająca się z otoczenia bogactwem ekosystemów o charakterze zbliżonym do naturalnego, seminaturalnych i antropogenicznych, ekstensywnie użytkowanych, bogatych w gatunki specyficzne dla tradycyjnych agrocenoz. Korytarze ekologiczne są to struktury przestrzenne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi oraz terenami do nich przylegającymi.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1.2. Naturalne i antropogeniczne zagrożenia środowiska

1.2.1. Zanieczyszczenie atmosfery

Na poziom zanieczyszczeń powietrza wpływają substancje pochodzenia lokalnego oraz ze źródeł znajdujących się poza obszarem gminy.

Wśród lokalnych źródeł zanieczyszczeń w gminie wskazać trzeba przede wszystkim niską emisję z palenisk domowych oraz zanieczyszczenia komunikacyjne. Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery przez węglowe piece domowe, kotłownie węglowo-koksowe, to głównie tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji jest odczuwalna w rejonach gęstej zabudowy w dolinie Skawy, która jest słabo przewietrzana. Mała wysokość emitorów uniemożliwia odpowiednie rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje wyraźną zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym).

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są także pojazdy samochodowe napędzane silnikami spalinowymi (samochody osobowe i ciężarowe, traktory i inne maszyny rolnicze). Powodują emisję tlenków węgla, azotu, siarki, ołowiu, węglowodorów, aldehydów i pyłów. Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenie w rejonach drogi krajowej Nr 28 przebiegającej m.in. przez centrum Makowa, drogi wojewódzkiej Nr 957 w Białce i dróg powiatowych. Największe zanieczyszczenia powietrza występują przy drogach w obrębie zwartej zabudowy.

Emisja zanieczyszczeń szczególnie w terenach dolin o najmniej korzystnych warunkach przewietrzania ogranicza możliwości samooczyszczania się powietrza atmosferycznego. Zaznaczyć należy, iż cisze występują w obszarze gminy średnio przez 63 % dni w roku.

Badania stanu jakości powietrza atmosferycznego prowadzone są przez WIOŚ Kraków w punktach pomiarowych Sucha Beskidzka i Maków Podhalański. Wg danych za rok 2007 strefa myślenicko-suska uzyskała w ogólnej ocenie jakości powietrza klasę C – najniższą. Wynik został zaniżony przez poziom pyłu zawieszonego PM10, który oceniono na klasę C – poziom stężeń powyżej poziomu dopuszczalnego poszerzonego o margines tolerancji, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. (Dz. U.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Nr 87, poz. 796 i 798). Pył zawieszony powstaje głównie przy spalaniu w tradycyjnie używanych piecach i kotłowniach, szczególnie odpadów. Do wzrostu jego ilości przyczynia się też komunikacja samochodowa. W sezonie grzewczym 2008/2009 na stacji automatycznej w Makowie Podhalańskim wartość dopuszczalna pyłu zawieszonego PM10 wynosząca 50 µg/m^3 przekroczona była przez 110 dni. W dniu 13 grudnia 2008 osiągnęła poziom 269 µg/m^3 przekraczając poziom alarmowy – 200 µg/m^3.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza oraz klasa ogólna wg kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy myślenicko-suskiej w 2007 r.

Klasa ogólna strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń						
	SO_2	NO_2	PM10	Pb	C_6H_6	CO	B(α)P
C	A	A	C	A	B	A	A

Źródło: *Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2007 roku.* WIOŚ Kraków.

W odniesieniu do kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin wyniki ocen wszystkich zanieczyszczeń mieszczą się w klasie A.

Zmiany emisji w ostatnich latach wykazują trend spadkowy, co jest wynikiem coraz powszechniejszej realizacji działań proekologicznych, takich jak: budowa instalacji odsiarczania przy kotłach węglowych, stosowanie niskoemisyjnej technologii spalania węgla, zmiany paliwa z węgla na olej niskoopałowy.

1.2.2. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Nierozwiązana gospodarka wodno-ściekowa w gminie powoduje, że stan zanieczyszczeń wód jest najistotniejszym przejawem procesów degradacji środowiska. Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są w głównej mierze ścieki bytowo-gospodarcze, komunalne, odcieki gnojowicy, nawozów mineralnych i organicznych wymywane z użytków rolnych. Ponadto do wód spływają z pól związki pestycydowe, insektycydy, herbicydy, fungicydy oraz odcieki z dzikich wysypisk śmieci.

Brak skanalizowania gminy, za wyjątkiem części Makowa Podhalańskiego i obszarów już skanalizowanych w miejscowości Białka[1)] stanowi zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych. Zagrożenie jest szczególnie duże ze względu na koncentrację zabudowy w dolinach rzek, gdzie zwierciadło wód gruntowych znajduje się na głębokości już 0,5 m p.p.t. Ponadto rzeka Skawica stanowi odbiornik dla czyszczonych

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

ścieków w ilościach 1000 m^3/d na oczyszczalni mechaniczno-biologicznej Fabryki Osłonek Białkowych w Białce.

Monitoringiem stanu zanieczyszczeń wód powierzchniowych objęte są w rejonie gminy dwa punkty na Skawie: w Osielcu (58,5 km) powyżej gminy Maków Podhalański i w Zembrzycach (37,8 km) – poniżej gminy. Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie, zgodnie z rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia i monitoringu oraz sposobu interpretacji i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32 poz. 284), stan zanieczyszczeń w 2007 r. przedstawiał się następująco:

- **Punkt kontrolny na Skawie w Osielcu** – ocena ogólna: IV klasa jakości (w skali V-stopniowej) ze względu na zanieczyszczenia fizykochemiczne – barwę i azot Kjeldahla oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne – liczbę bakterii coli fekalnych i ogólną liczbę bakterii coli.
- **Punkt kontrolny na Skawie w Zembrzycach** – ocena ogólna: IV klasa jakości (w skali V-stopniowej) ze względu na zanieczyszczenia fizykochemiczne – odczyn pH (klasa V), barwę i BZT_5 oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne – liczbę bakterii coli fekalnych i ogólną liczbę bakterii coli.

Analiza jakości wód ujmowanych ze Skawy dla zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, wskazała na kategorie A3, co oznacza wody wymagające wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego.

Badania jakości wody Skawy z 2006 r. w punkcie powyżej Suchej Beskidzkiej (45,7 km) określiły jej stan na III klasę, co świadczy o pogorszeniu się jakości wód rzeki. Potwierdzają to również wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia w latach 2004-2006, która uzyskała klasę A2 tj. wody wymagające typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego.

Obok głównych rzek obszaru, niskiej jakości wód można spodziewać się także w przypadku pozostałych cieków, do których odprowadzane są zanieczyszczenia komunalne. Odbiornikiem znacznej ilości cieków jest Młynówka.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

WIOŚ prowadzi także badania wód pod względem wrażliwości na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Powyższe badania nie stwierdziły eutrofizacji wód.

Większa część obszaru miejscowości Białka (rejon położony w dolinie Skawicy do jej ujścia do Skawy) znajduje się w granicach JCWP RW2000122134499 Skawica. Jest to silnie zmieniona część wód w dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych.

Pozostały obszar od ujścia Skawicy do Skawy i wszystkie tereny położone w zlewni Skawy –znajdują się w granicach JCWP RW200014213471 Skawa od Bystrzanki bez Bystrzanki do zbiornika Świnna Poręba. Jest to również silnie zmieniona część wód w dobrym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych.

W roku 2013 monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony jest zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2013-2015", zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. W punkcie pomiarowo-kontrolnym o nazwie Skawica Białka w 2011 r. odnotowano dobry i powyżej dobrego stan/potencjał ekologiczny.[1)]

Teren nr 1[2)] ~~i~~ nr 2[3)] i nr 3[4)] w miejscowości Juszczyn znajduje się w granicach JCWP RW200014213471 Skawa od Bystrzanki bez Bystrzanki do zbiornika Świnna Poręba. W 2015 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym o nazwie Skawa Zembrzyce odnotowano dobry stan/potencjał ekologiczny.[2)]

Obszary miejscowości Maków Podhalański objęte ~~niniejszą zmianą studium~~[~~3)~~] VI zmianą studium[6)] znajdują się w granicach JCWP RW200014213471 Skawa od Bystrzanki bez Bystrzanki do zbiornika Świnna Poręba. Zgodnie z „Oceną stanu wód województwa małopolskiego" przeprowadzoną w 2015 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym o nazwie Skawa Zembrzyce odnotowano dobry stan/potencjał ekologiczny.[~~3)~~] [6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1.2.3. Zanieczyszczenie wód podziemnych

Wody podziemne użytkowych pięter wodonośnych – czwartorzędowego i trzeciorzędowego połączone są hydraulicznie. Zasilane są przez infiltrację wód opadowych z powierzchni terenu do głębszych horyzontów wodonośnych. Głównymi zagrożeniami czystości wód podziemnych są zanieczyszczenia odprowadzane do cieków oraz gruntu z gospodarstw domowych, obiektów gospodarskich rolniczych oraz wytwórczo-usługowych. Największe zagrożenia występują na powierzchni utworów przepuszczalnych. Nawozy, środki ochrony roślin, zanieczyszczenia gleb, odcieki z gnojowników czy dzikich wysypisk śmieci infiltrując do poziomów wód podziemnych powodują pogorszenie ich jakości. Duży wpływ na ich stan ma również zła jakość cieków powierzchniowych. Zaznaczyć należy, iż obok źródeł antropogenicznych wody zanieczyszczane są także związkami organicznymi i nieorganicznymi ze źródeł naturogennych.

Najbardziej zagrożony jest czwartorzędowy poziom wodonośny w dolinie Skawy, zaliczony do GZWP 444, który nie jest izolowany od powierzchni warstwą nieprzepuszczalną. GZWP Nr 445 stanowi słabo izolowane piętro wodonośne w utworach trzeciorzędowych. Pokrywają go duże kompleksy leśne gdzie brak jest ognisk zanieczyszczeń, dzięki czemu jakość tych wód na obszarach leśnych jest bardzo dobra.

Badania jakości wód podziemnych zbiornika trzeciorzędowego i czwartorzędowego prowadzi WIOŚ w Suchej Beskidzkiej i w czterech punktach w Zawoi. W 2007 roku wody badane w Suchej zostały uznane, jako zadowalającej jakości – III klasa (w skali V-stopniowej), natomiast w Zawoi w trzech punktach wody uzyskały II klasę – wody dobrej jakości, a w punkcie nr 117 I klasę – wody bardzo dobrej jakości. Badania jakości wód podziemnych prowadzono w zakresie wskaźników fizykochemicznych, także pod względem przydatności do spożycia dla ludzi – wody zostały uznane za spełniające wymagane normy.

Stan jakości wód podziemnych ma szczególne znaczenie ze względu na wykorzystywanie ich do celów gospodarczych. W mieście około 48% ludności zaopatruje się w uzdatnianą wodę z wodociągów, w gminie odsetek ten jest znacznie mniejszy. Około 90% ludności wsi zaopatruje się w wodę ***z ujęć wód powierzchniowych głównie na potokach oraz wód podziemnych*** poprzez wodociągi lokalne zagrodowo-zbiorowe.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Z danych dotyczących powiatu suskiego wynika nieliczne wodociągi lokalne posiadają urządzenia do uzdatniania wody. Blisko 1/3 nadzorowanych ujęć produkuje wodę o niewłaściwej jakości zdrowotnej, czego główną przyczyną jest wzrost stopnia zanieczyszczenia bakteriologicznego. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja z ujmowaniem wody gruntowej przez przydomowe studnie kopane, które obsługują blisko 37% ludności powiatu. Studnie przydomowe nie są objęte stałym nadzorem sanitarnym, a przeprowadzone badania wskazują na kwestionowanie jakości wody w 2/3 przypadków. Wszystkie zdyskwalifikowane wody studzienne posiadały niewłaściwą jakość bakteriologiczną. Szersze badania wody w studniach pokazały, że wody skażone były bakteriami coli i coli typu kałowego, paciorkowcami kałowymi oraz innymi drobnoustrojami bytującymi w środowisku wodnym lub znajdującymi się w niej w nadmiernych ilościach przypadkowo.

W rejonie obszaru miejscowości Białka występuje wydzielenie jednolitych części wód podziemnych GW 2200152.

Zgodnie z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2012 poz. 145 z późn. zm.) badania i oceny stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Ustawa Prawo wodne zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i ocen stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych.

Badania i klasyfikację wód podziemnych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie na terenie gminy Maków Podhalański nie jest prowadzony monitoring wód podziemnych w ramach sieci krajowej. W 2012 roku wody badane w Zawoi w trzech punktach uzyskały I klasę –

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wody bardzo dobrej jakości (w punkcie nr 117 i 1723), w punkcie 1728 – II klasę, a w punkcie 1724 – III klasę.[1)]

Teren nr 1 w miejscowości Juszczyn jest położony w obrębie wydzielenia jednolitych części wód podziemnych PLGW2000159. Są to wody w dobrym stanie. W 2016 roku wody badane w Juszczynie uzyskały III klasę. Teren ten jest położony w całości w granicach udokumentowanego LZWP nr 445 Zbiornika Warstw Magura Babia Góra. Północna część tego terenu jest położona w granicach udokumentowanego GZWP nr 444 Dolina Rzeki Skawa.[2)]

Teren nr 2 w miejscowości Juszczyn jest położony w obrębie wydzielenia jednolitych części wód podziemnych PLGW2000159. Są to wody w dobrym stanie, w tym w dobrym stanie chemicznym i ilościowym, niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Teren ten jest położony w całości w granicach udokumentowanego LZWP nr 445 Zbiornika Warstw Magura Babia Góra i w granicach udokumentowanego GZWP nr 444 Dolina Rzeki Skawa.[3)]

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych na obszarze miejscowości Maków Podhalański objętym ~~niniejszą zmianą studium[3)]~~ VI zmianą studium[6)] występuje JCWPd nr 159 (Identyfikator UE PLGW2000159).

Powierzchnia: 1290,1 km^2,

Region wodny Górnej Wisły

Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.: XIII-przedkarpacki, XIV-karpacki.

Obszar miejscowości Maków Podhalański objęty ~~niniejszą zmianą studium[3)]~~ VI zmianą studium jest częściowo położony w granicach udokumentowanego GZWP nr 444 Dolina Rzeki Skawa.[~~3)~~ 6)]

Teren nr 3 w miejscowości Juszczyn jest położony w obrębie wydzielenia jednolitych części wód podziemnych PLGW2000159. Są to wody w dobrym stanie, w tym w dobrym stanie chemicznym i ilościowym, niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Teren ten jest położony w całości w granicach udokumentowanego LZWP nr 445 Zbiornika Warstw Magura Babia Góra.[4)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1.2.4. Przekształcenia powierzchni ziemi

Zmiany rzeźby terenu mają uwarunkowania w procesach naturalnych (denudacja, erozja, ruchy masowe) i w oddziaływaniach antropogenicznych.

Największym zagrożeniem gleb na terenach górskich jest erozja wodna i ruchy masowe. Natężenie tych procesów degradacyjnych występuje na stokach o spadkach powyżej 10°. Czynne osuwiska powodują przemieszczanie mas zwietrzelinowych i skalnych prowadząc do powstawania nisz osuwiskowych na stokach i zmieniając ukształtowanie podnóży stoków poprzez akumulacje materiału osuwiskowego. Niejednokrotnie, w obrębie osuwiska tworzą się pagóry i wały osuwiskowe, a także rozpadliny i szczeliny.

Antropopresja krajobrazu wiąże się ściśle z rozwojem osadnictwa, rolnictwa i komunikacji. Największe antropogeniczne zmiany rzeźby mają miejsce na obszarach zabudowanych i zurbanizowanych, które w gminie Maków Podhalański zajmują 5,2% ogólnej powierzchni i koncentrują się w dolinach rzek. Formami antropogenicznymi rzeźby terenu są nasypy, skarby, groble, wykopy, sztuczne oczka wodne, tereny przekształcone w wyniku niwelacji lub podwyższone, sztuczne nowe koryta cieków i zwałowiska. Uprawa roli na stokach o dużym nachyleniu doprowadziła do uformowania teras rolnych, wyróżniających się w rzeźbie terenu.

1.2.5. Zanieczyszczenie i erozja gleb

Zanieczyszczenie gleb powodowane jest poprzez wywóz na pola gnojowicy i ścieków, zbyt intensywne nawożenie, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin a także poprzez osiadanie zanieczyszczeń z powietrza, w tym zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Chemizacja gleb, powoduje stopniowe zagrożenie środowiska glebowego. Przenawożenie ujemnie odbija się na glebach i organizmach w nich żyjących, a pośrednio zanieczyszcza wody gruntowe. Drugim źródłem skażenia są pestycydy, herbicydy i fungicydy stosowane w ochronie roślin.

Podstawowymi typami gleb występującymi w gminie są gleby brunatne kwaśne. Kwaśny odczyn zwiększa dostępność metali ciężkich w glebie i przyswajania ich przez rośliny. Badania przeprowadzone w latach 1993-1998 przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach wykazały, że 80% gleb użytkowanych rolniczo na

terenie gminy Maków Podhalański posiada odczyn bardzo kwaśny (pH do 4,5) i kwaśny (pH 4,6-7,2). Potrzeby wapnowania dla niemal 80% powierzchni użytków określono, jako konieczne i potrzebne.

Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami na obecność metali ciężkich, gleby odznaczają się zawartością naturalną i podwyższoną tych substancji oraz słabym zanieczyszczeniem.

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi nie należy przypisywać jedynie działalności przemysłu, paleniskom domowym i komunikacji. Zjawisko to wiąże się również ze stosowaniem zanieczyszczonych metalami ciężkimi nawozów sztucznych oraz osadów ściekowych wykorzystywanych do nawożenia pól.

Tabela 3. Procentowy udział gleb według stopnia zanieczyszczenia metalami ciężkimi w gminie Maków Podhalański.

Metal	Udział gleb w klasach zanieczyszczenia [%]					
	0°	I^o	II°	III°	IV°	V^o
cynk	-	93,75	6,25	-	-	-
kadm	6,25	68,75	25,00	-	-	-
miedź	55,25	44,75	-	-	-	-
nikiel	-	87,50	12,50	-	-	-
ołów	62,50	37,50	-	-	-	-

0^0 – zawartość naturalna, I^0 – zawartość podwyższona, II^0 – słabe zanieczyszczenie, III^0 –średni zanieczyszczenie, IV0 – silne zanieczyszczenie, V0 – bardzo silne zanieczyszczenie.
Źródło: Program ochrony środowiska dla Powiatu Suskiego.

Zaznaczyć należy, iż przyczyną podwyższonej zawartości w glebach metali ciężkich jest często także czynnik geologiczny. W obrębie gminy występują bowiem utwory fliszowe i trzeciorzędowe będące skałami macierzystymi gleb, zawierającymi metale ciężkie.

Na 75% powierzchni gleb stwierdzono podwyższoną zawartość siarki, natomiast w 25% powierzchni silne i bardzo silne zanieczyszczenie. Zanieczyszczenie siarką prowadzi do degradacji chemicznej przez zakwaszenie oraz wzrost zawartości w glebie siarczanów.

Jednoczenie zaobserwowano brak jednych z podstawowych makroskładników warunkujących prawidłowy wzrost i rozwój roślin. Badania ich zawartości, wykonane w latach 1993 – 1998 przez IUNG wskazały na terenie gminy:

- znaczny niedobór fosforu w 68% gleb użytków rolnych,
- bardzo niską i niską zawartość przyswajalnego potasu w około 50% gleb,
- wysoką i bardzo wysoką zawartość przyswajalnego magnezu w 63 % gleb.

Ujemne skutki wpływu różnych czynników naturalnych i antropogenicznych powodujących degradację gleby ujawniają się w różnym czasie i natężeniu. Zależą one od odporności gleb na degradację, która jest wynikiem wielu czynników, takich jak: struktura genetyczna gleby, ekspozycja, nachylenie stoków, nawodnienie i użytkowanie. Zmiana użytkowania gleb, zwiększenie powierzchni gruntów zalesionych i zadrzewionych, zmniejszenie powierzchni gruntów ornych na rzecz użytków zielonych, w dłuższej perspektywie czasowej, zwiększy odporność gleb na degradację.

Istotnym problemem na terenie gminy Maków Podhalański jest erozja pokryw glebowych, czyli proces rozdrabniania i przemieszczania (zdzierania) wierzchniej warstwy gleby wskutek oddziaływania wiatru i wody. Rzeźba terenu charakteryzująca się znacznymi spadkami terenu oraz liczne wylesienia przyczyniają się do erozji. Dodatkowym czynnikiem jest działalność rolnicza, a zwłaszcza użytkowanie gruntów ornych, które odsłania pokrywy glebowe i rozdrabnia je wystawiając na działanie czynników zewnętrznych.

Najwięcej gleb zagrożonych erozją występuje w:

- Żarnówce – 78%,
- Wieprzcu – 56%,
- Makowie Podhalańskim – 41%,
- Kojszówce – 38%,
- Juszczynie – 33%,
- Grzechyni – 31%.

1.2.6. Hałas

Najistotniejszym źródłem hałasu na terenie gminy jest komunikacja drogowa i kolejowa. Ponadto, z wyjątkiem punktowych źródeł hałasu o niewielkim zasięgu

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

oddziaływania, na terenie gminy nie występują strefy terenów o bardzo niekorzystnych warunkach akustycznych.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska. Zgodnie z tym aktem prawnym dopuszczalne poziom hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży wynosi w porze dziennej 55 dB, a w porze nocnej 50 dB. Natomiast w odniesieniu do terenów zabudowy zagrodowej oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych odpowiednio 60 dB i 50 dB.

Tereny o znacznej uciążliwości w dzień i w nocy występują wzdłuż drogi krajowej nr 28, w dolinie Skawy, biegnącej przez Maków, Białkę, Juszczyn i Kojszówkę. Przekroczenia standardów akustycznych w dzień wynoszą tu około 10 dB w dzień i 20 dB w nocy.

Odcinek drogi wojewódzkiej Białka-Zawoja, Nr 957 według szacunków, może przekraczać, głównie w lecie, poziom dźwięku 60 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej. Na drogach powiatowych dopuszczalny poziom dźwięku może być przekraczany sporadycznie w porze letniej

Źródłem hałasu oraz drgań jest również linia kolejowa. Podstawowy wpływ na emisje hałasu ma zużyty tabor kolejowy i wyeksploatowanie powierzchni torowej, powodujące mikropęknięcia i rozluźnienie elementów łączących, co w znaczny sposób pogarsza stan klimatu akustycznego. Uciążliwość linii dotyczy terenów zabudowy położonej w bezpośrednim sąsiedztwie torów.

Uciążliwość akustyczną stwarzają niekiedy obiekty działalności gospodarczej w tym zarówno większe zakłady jak i mniejsze zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Duży udział maja tu zakłady zwiane z przemysłem drzewnym – tartaki, zakłady meblarskie, licznie występujące we wszystkich miejscowościach, a które charakteryzuje znaczna emisja hałasu.

1.2.7. Promieniowanie elektroenergetyczne

Na promieniowanie elektromagnetyczne składają się promieniowanie jonizujące i niejonizujące. To pierwsze jest naturalnym składnikiem środowiska przyrodniczego. Niejonizujące natomiast, szkodliwe dla organizmów żywych, związane jest z liniami

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wysokiego napięcia, radiostacjami, pracującymi silnikami elektrycznymi, urządzeniami łączności, stacjami bazowymi telefonii komórkowej, sprzętem elektronicznym.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz.1883), budynki mieszkalne powinny być zlokalizowane w takiej odległości od linii 110 kV, aby składowa elektryczna pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie przekraczała wartości 1kV/m, a składowa magnetyczna 60A/m.

1.2.8. Odpady

Do roku 2003 funkcjonowało wysypisko śmieci w Makowie Podhalańskim usytuowane w dolinie Skawy. Głównie ze względu na niewłaściwą lokalizację wysypisko zostało zamknięte i zrekultywowane. Obecnie odpady wywożone są do Rejonowej Sortowni i Składowiska Odpadów w Suchej Beskidzkiej. Obiekty, wybudowane przy udziale gmin powiatu suskiego w ramach Związku Gmin Dorzecza Górnej Skawy – Świnna Poręba, zostały oddane do eksploatacji w marcu 2003 roku. Obecnie Rejonowa Sortownia i Składowisko Odpadów posiada, jako jedyne w Małopolsce tzw. pozwolenie zintegrowane wydane zgodnie z normami unijnymi.

Ponadto w gminie Maków Podhalański funkcjonuje składowisko odpadów przy fabryce „Fabios”, przy czym obsługuje ono wyłącznie zakład.

Obecnie zagrożenie środowiska związane z odpadami wynikają głównie ze składowania odpadów komunalnych na nielegalnych wysypiskach śmieci zlokalizowanych często przy potokach (głównie dolina Skawicy) oraz w terenach o dużych walorach krajobrazowych.

1.2.9. Zagrożenie ruchami masowymi

Charakterystyczną cechą Beskidu Makowskiego i Żywieckiego w obrębie płaszczowiny magurskiej jest występowanie licznych osuwisk oraz terenów predysponowanych do ich powstawania,. Stanowi to istotne ograniczenie dla rozwoju osadnictwa i rolnictwa.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Powstawanie i rozwój osuwisk jest związane głównie z fliszowa budowa geologiczną, a także z warunkami klimatycznymi (suma i natężenie opadów) oraz z procesami morfogenetycznymi (podcinanie lub rozcinanie zboczy). Powstawaniu osuwisk sprzyja upad warstw, stromość zbocza (powyżej 10°-15°), gruba pokrywa zwietrzelinowa, obecność wśród mas skalnych iłów, łupków, mułowców, a przede wszystkim silne nasiąknięcie mas zwietrzelinowych i skalnych wodą deszczową czy roztopową. Dodatkowymi czynnikami są: rodzaj gleby i roślinności. Na osuwiskowość wpływa także czynnik ludzki m.in. poprzez zabudowę i obciążanie stoków podatnych na powstawanie osuwisk obiektami budowlanymi. Lokalizowanie obiektów budowlanych w górnej części stoków podatnych na osuwiska jest szczególnie niebezpieczne zwłaszcza, gdy bezpośrednio pod obiektem stok załamuje się i zwiększa swoją stromość. Lokalizacja obiektów na terenie starych, nieczynnych osuwisk – także może doprowadzić do odmłodzenia osuwiska. Dodatkowym czynnikiem jest brak jakiejkolwiek infrastruktury odwadniającej, która mogłaby przeciwdziałać nawodnieniu zwietrzeliny. Niewłaściwe zaprojektowanie bądź budowa drogi może być przyczyną podcięcia stoku i uruchomienia osuwiska.

Osuwiska są zjawiskiem powszechnym na terenie gminy, a ich ilość i wielkość wzrasta po ekstremalnych deszczach. Bardzo dużo osuwisk w gminie powstało w lipcu 2001 r. po intensywnych opadach, powodując duże szkody w infrastrukturze komunikacyjnej (drogi, linia kolejowa, mosty, przepusty), technicznej infrastrukturze liniowej (kable, wodociągi), obiektach kubaturowych (budynki) i użytkach rolnych. W lipcu 2001 r. w Makowie spadło 521 mm deszczu, a ekstremalny opad dzienny z 25 lipca, wynosił 190,8 mm (roczne sumy opadów w gminie wahają się od poniżej 1000 do ponad 1100 mm), co skutkowało powstaniem dużej ilości osuwisk. Osuwiska te wywarły znaczący wpływ na modelowanie rzeźby stoków. W ramach likwidacji szkód powodziowych i osuwiskowych wykonano remonty dróg i ulic, mury oporowe skarp dla stabilizacji osuwisk, regulację potoku.

W gminie najwięcej osuwisk – około 20, znajduje się w Makowie Podhalańskim, szczególnie na stokach Makowskiej Góry. Drugim rejonem koncentracji osuwisk są Kojszówka i Wieprzec.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W obszarze miejscowości Białka znajdują się obszary osuwania się mas ziemnych, zgodnie z:

- Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Maków Podhalański (aktualność 12.2012, Główny koordynator SOPO Dariusz Grabowski, PIG-PIB Warszawa) oraz ,
- Opracowaniem pt. „Analiza sytuacji geologicznej w obrębie gminy Maków Podhalański uwzględniająca udokumentowane zasoby wód podziemnych i kopalin dla celów planowania przestrzennego" sporządzonym przez mgr inż. Stanisława Bednarza i mgr Piotra Kargula we wrześniu 2013 r.[1)]

Obszary osuwania się mas ziemnych wyznaczone na terenie miejscowości Białka obejmują osuwiska o różnym stopniu aktywności, w tym osuwiska aktywne ciągle, aktywne okresowo i nieaktywne oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. [1)]

Teren nr 1[2)] ~~i~~ nr 2[3)] i nr 3[4)] w miejscowości Juszczyn jest położony poza obszarami osuwania się mas ziemnych.[2)]

~~Na obszarze miejscowości Maków Podhalański objętym niniejszą zmianą studium nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.[3)]~~ [6)]

W związku z lokalizacją na obszarze Karpat obszar tereny objęte VI zmianą studium należą do obszarów największej częstotliwości powstawania osuwisk w Polsce. Miasto Maków Podhalański położone jest w części pasma Zewnętrznych Karpat Zachodnich, które jest jednym z obszarów największej koncentracji osuwisk. Dużą powierzchnię zajmują ponadto tereny o dużej predyspozycji do osuwania. W ramach ogólnopolskiego projektu pn. „System Osłony Przeciwosuwiskowej" (SOPO) realizowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny zidentyfikowano i opisano powstałe w Polsce osuwiska oraz wstępnie wytypowano obszary narażone na występowanie ruchów masowych.

Dla obszaru VI zmiany studium zarejestrowano osuwiska różnego typu i o zróżnicowanej powierzchni:

- 43875 KRO - zsuw translacyjny (0,301 ha),
- 43876 KRO - zsuw translacyjny (0,572 ha),
- 43877 KRO - zsuw translacyjny (0,464 ha),
- 43878 KRO - obryw (0,108 ha),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- 43879 KRO - zsuw translacyjny (0,585 ha),
- 43880 KRO - zsuw rotacyjny (1,934 ha),
- 43881 KRO - zsuw rotacyjny (0,753 ha),
- 43882 KRO - zsuw translacyjny (0,091 ha),
- 43883 KRO - zsuw translacyjny (0,37 ha),
- 43884 KRO - zsuw translacyjny (0,141 ha),
- 43885 KRO - obryw (0,301 ha),
- 43886 KRO - zsuw translacyjny (1,341 ha),
- 43887 KRO - zsuw translacyjny (0,412 ha),
- 43888 KRO - zsuw translacyjny (0,616 ha),
- 43895 KRO - zsuw translacyjny (1,37 ha),
- 43896 KRO - zsuw rotacyjny (5,552 ha),
- 43897 KRO - zsuw translacyjny (0,28 ha),
- 43898 KRO - zsuw translacyjny (1,242 ha),
- 43899 KRO - zsuw translacyjny (0,743 ha),
- 43900 KRO - zsuw translacyjny (0,03 ha),
- 43901 KRO - zsuw translacyjny (0,03 ha),
- 43902 KRO - zsuw translacyjny (0,413 ha),
- 43903 KRO - zsuw translacyjny (0,894 ha),
- 43904 KRO - zsuw translacyjny (0,209 ha),
- 43905 KRO - zsuw translacyjny (0,183 ha),
- 43906 KRO - zsuw translacyjny (0,051 ha),
- 43907 KRO - zsuw translacyjny (0,265 ha),
- 43908 KRO - zsuw translacyjny (0,319 ha),
- 43909 KRO - zsuw translacyjny (0,253 ha),
- 43910 KRO - zsuw translacyjny (0,106 ha),
- 43911 KRO - zsuw translacyjny (0,119 ha),
- 43912 KRO - zsuw translacyjny (0,697 ha),
- 43913 KRO - zsuw translacyjny (0,072 ha),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- 43914 KRO - złożony - zmienny (27,821 ha),
- 43915 KRO - zsuw translacyjny (3,586 ha),
- 43916 KRO - obryw (0,697 ha),
- 43917 KRO - zsuw translacyjny (0,098 ha),
- 43918 KRO - zsuw translacyjny (0,126 ha),
- 43919 KRO - obryw (0,56 ha),
- 43920 KRO - zsuw translacyjny (1,141 ha),
- 43921 KRO - zsuw translacyjny (0,152 ha),
- 43922 KRO - obryw (6,801 ha),
- 43923 KRO - zsuw translacyjny (0,156 ha),
- 43924 KRO - zsuw translacyjny (0,351 ha),
- 43925 KRO - zsuw translacyjny (1,09 ha),
- 43926 KRO - zsuw translacyjny (0,841 ha),
- 43927 KRO - zsuw translacyjny (1,088 ha),
- 43928 KRO - zsuw translacyjny (2,052 ha),
- 43929 KRO - zsuw translacyjny (0,501 ha),
- 43930 KRO - zsuw translacyjny (0,015 ha),
- 43931 KRO - zsuw translacyjny (0,015 ha),
- 43932 KRO - zsuw translacyjny (0,04 ha),
- 43933 KRO - zsuw translacyjny (0,845 ha),
- 43934 KRO - zsuw translacyjny (0,527 ha),
- 43935 KRO - zsuw translacyjny (1,1 ha),
- 43936 KRO - zsuw translacyjny (1,255 ha),
- 43937 KRO - zsuw translacyjny (1,234 ha),
- 43938 KRO - zsuw translacyjny (1,651 ha),
- 43939 KRO - zsuw translacyjny (0,972 ha),
- 43940 KRO - zsuw translacyjny (0,08 ha),
- 43941 KRO - zsuw translacyjny (0,183 ha),
- 43942 KRO - zsuw translacyjny (4,964 ha),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- 43943 KRO - zsuw translacyjny (0,562 ha),
- 43944 KRO - zsuw translacyjny (16,252 ha),
- 43945 KRO - zsuw translacyjny (0,297 ha),
- 43946 KRO - zsuw translacyjny (1,652 ha),
- 43947 KRO - zsuw translacyjny (0,04 ha),
- 43948 KRO - zsuw translacyjny (0,092 ha),
- 43949 KRO - zsuw rotacyjny (0,836 ha),
- 43950 KRO - zsuw translacyjny (0,149 ha),
- 43951 KRO - złożony - zmienny (15,081 ha),
- 43952 KRO - zsuw translacyjny (0,015 ha),
- 43953 KRO - zsuw translacyjny (0,016 ha),
- 43954 KRO - zsuw translacyjny (0,024 ha),
- 43955 KRO - zsuw translacyjny (0,432 ha),
- 43956 KRO - zsuw translacyjny (1,005 ha),
- 43957 KRO - zsuw translacyjny (0,707 ha),
- 43958 KRO - zsuw translacyjny (7,975 ha),
- 43959 KRO - zsuw translacyjny (1,273 ha),
- 43960 KRO - zsuw translacyjny (3,619 ha),
- 43961 KRO - zsuw translacyjny (4,102 ha),
- 43962 KRO - zsuw translacyjny (6,214 ha),
- 43963 KRO - spływanie (0,708 ha),
- 43964 KRO - zsuw rotacyjny (4,374 ha),
- 43965 KRO - zsuw translacyjny (0,113 ha),
- 43975 KRO - zsuw translacyjny (1,403 ha),
- 43976 KRO - zsuw translacyjny (1,591 ha),
- 43977 KRO - zsuw translacyjny (1,267 ha),
- 44030 KRO - złożony - zmienny (2,585 ha),
- 44031 KRO - zsuw rotacyjny (1,324 ha),
- 44032 KRO - zsuw translacyjny (0,07 ha),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- 44033 KRO - zsuw translacyjny (0,637 ha),
- 44035 KRO - zsuw translacyjny (0,067 ha),
- 44036 KRO - zsuw translacyjny (0,552 ha),
- 44037 KRO - zsuw translacyjny (0,045 ha),
- 44038 KRO - zsuw translacyjny (0,146 ha),
- 44039 KRO - zsuw translacyjny (0,229 ha),
- 44040 KRO - zsuw translacyjny (0,288 ha),
- 44041 KRO - zsuw translacyjny (0,216 ha),
- 44042 KRO - zsuw translacyjny (0,152 ha),
- 44043 KRO - zsuw translacyjny (0,384 ha),
- 44044 KRO - zsuw translacyjny (0,296 ha),
- 44045 KRO - zsuw rotacyjny (3,401 ha),
- 44046 KRO - zsuw translacyjny (0,763 ha),
- 44047 KRO - zsuw translacyjny (0,123 ha),
- 44048 KRO - zsuw translacyjny (0,104 ha),
- 44060 KRO - zsuw translacyjny (0,263 ha),
- 44061 KRO - zsuw translacyjny (0,178 ha),
- 44062 KRO - zsuw translacyjny (0,378 ha),
- 44063 KRO - zsuw translacyjny (0,302 ha),
- 44064 KRO - zsuw translacyjny (0,19 ha),
- 44065 KRO - zsuw translacyjny (0,159 ha),
- 44066 KRO - zsuw translacyjny (0,05 ha),
- 44068 KRO - zsuw translacyjny (0,08 ha),
- 44069 KRO - zsuw translacyjny (0,717 ha),
- 44070 KRO - zsuw translacyjny (0,198 ha),
- 44071 KRO - zsuw translacyjny (0,692 ha),
- 44072 KRO - zsuw translacyjny (1,095 ha),
- 44073 KRO - zsuw translacyjny (0,017 ha),
- 44074 KRO - zsuw translacyjny (0,045 ha),

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- 44075 KRO - zsuw translacyjny (0,338 ha),
- 44076 KRO - obryw (0,122 ha),
- 44077 KRO - zsuw translacyjny (1,919 ha).

Ponadto w ramach projektu SOPO na obszarze VI zmiany studium wytypowane zostały tereny zagrożone ruchami masowymi.[6)]

Poza osuwiskami na terenie gminy maja miejsce także inne ruchy grawitacyjne, a to:

- obrywanie – miejsca zagrożone obrywaniem występują na stokach i zboczach o dużej stromości. W obszarze gminy obejmują również strome brzegi rzek i potoków;
- spełzywanie – odbywa się przeważnie na stokach zadarnionych, nasiąkniętych wodą. Zachodzi na stokach już o nachyleniu 5° ale najczęściej 20° i więcej. Nasilenie procesu ma miejsce w okresach opadów i roztopów;
- spływanie pokrywy zwietrzelinowej – następuje przy silnym nasyceniu wodą pokrywy ziemnej lub zwietrzelinowej na stoku prowadząc do spływania pokryw z dużą szybkością. Powstają przy ubogiej roślinności na stokach o dużym nachyleniu. W lipcu 2001 r. po katastrofalnej ulewie i wezbraniach potoków górskich o dużych spadkach miały miejsce spływy gruzowo-błotne. Przykładem jest Księży Potok w Makowie, który w czasie wezbrania powodziowego transportował materiał skalno-zwietrzelinowy z leja źródłowego na przedpole gór, zasypując nim centrum Makowa, a także tworząc stożki napływowe u podstawy stoku.

1.2.10. Zagrożenie powodzią i podtopieniami

Gmina Maków ze względu na ukształtowanie powierzchni narażona na jest na duże wezbrania potoków i powodzie. Strome stoki i zbocza stwarzają sprzyjające warunki szybkiego spływu powierzchniowego cieków, a niski poziom retencji powierzchniowej i gruntowej wód opadowych spowodowany topografią terenu, budową geologiczną, niewielką miąższością gleby i znacznymi spadkami nasilają go. Na terenie powiatu suskiego wskaźniki odpływu są wyższe od średnich wartości dla obszaru Polski. Przewyższenia te są znaczne i wynoszą 50–80%, co odpowiada górskiemu charakterowi rzek i potoków powiatu.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Zabudowa i infrastruktura komunikacyjno-techniczna usytuowana w terenach zalewowych powoduje, że powódź przynosi znaczne straty, a nieraz przybiera postać katastrofy.

Najczęściej do powodzi dochodzi na przełomie wiosny i lata – w czerwcu i lipcu w czasie opadów nawalnych, zdarzają się jednak też powodzie wrześniowe. Wysokie stany wody występują także w czasie roztopów na wiosnę.

Katastrofalna powódź miała miejsce w lipcu 2001 r. Bardzo wysokie opady wystąpiły w górnym dorzeczu Skawy, powyżej Makowa Podhalańskiego. Rekordowy opad dobowy z 25 lipca w Makowie Podhalańskim wyniósł 190,8 mm. W sumie w lipcu tego roku spadło w Makowie 521 mm (prawie 50% średniej rocznej). Kulminacja fali powodziowej na Skawie wystąpiła 25 lipca, kiedy najwyższy odnotowany przepływ wynosił 588 m3/s (średnia dla Skawy w Suchej Beskidzkiej – 7,76 m3/s). Wody wezbrania powodziowego Skawy mieściły się w granicach wody stuletniej p=1%. Opady nawalne (oberwanie chmury), nad Makowską Górą w Makowie spowodowały wezbrania powodziowe, głównie prawobrzeżnych dopływów Skawy. Księży Potok zalał śródmieście Makowa (poziom wody dochodził do 1m), nanosząc zwietrzelinę gruzowo-błotną, pochodzącą ze spływów powierzchniowych i erozji w dolinie potoku. Osiedla dalej położone od centrum zalane zostały przez potoki uchodzące do Skawy. Zalane tereny wcześniej zostały podtopione przez opady nawalne. Odpływ wód z terenów podtopionych utrudniała gęsta zabudowa, ogrodzenia na podmurówkach, drogi lokalne i droga krajowa Nr 28, z niedrożnymi przepustami.

Na terenie gminy maja miejsce także podtopienia. Stosunkowo płaskie dno doliny Skawy i niektórych jej dopływów oraz płytko zalęgające wody gruntowe sprzyjają ich powstawaniu w czasie roztopów i większych opadów. Terenami narażonymi na podtopienia są w szczególności:

- znaczna część prawobrzeżnej doliny Skawy w Makowie,
- północna cześć Białki nad Skawa i Skawicą,
- dolny odcinek Żarnówki,
- zabudowa części Kojszówki przy drodze nr 28,
- części osiedla Kachnówska nad Skawą w Juszczynie.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Dla gminy Maków Podhalański zostało opracowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy" uwzględniające zasięgi zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia od p=50% aż po p=0,2%.

Zgodnie z tym opracowaniem obszary miejscowości Maków Podhalański objęte ~~niniejszą zmianą studium[3)]~~ VI zmianą studium[6)] znajdują się w zasięgu obszarów uznanych za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych dla rzeki Skawy w ramach opracowania „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy", stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. W studium jw. Obszar miasta Maków Podhalański objęty VI zmianą studium jest częściowo zlokalizowany w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określonych w oparciu o zasięg zalewu Q1% od Skawy.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia określone w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.[~~3)~~ 6)]

Teren nr 3 znajduje się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.[4)]

Istotnym skutkiem deszczy nawalnych z oberwaniem chmury jest aktywizacja ruchów masowych na stokach i w dolinach cieków, które wraz z powodzią powodują duże straty materialne – zniszczenie budynków, dróg, mostów, gruntów ornych i użytków zielonych, straty w infrastrukturze energetycznej, telekomunikacyjnej i w drzewostanach.

1.3. Prawna ochrona zasobów przyrodniczych

1. Lasy ochronne

Lasy ochronne w gminie Maków Podhalański liczą ogółem ***1130,39 ha***, co stanowi 22% ogólnej powierzchni leśnej oraz 10,4% ogólnej powierzchni gminy.

Lasy Skarbu Państwa na terenie gminy o powierzchni 607 ha (11,8% ogólnej powierzchni leśnej) uznano za ochronne kategorią ochronności glebochronne i wodochronne – Zarządzeniem Nr 149 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 września 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Sucha.

Lasy Wspólnot Lasów Uprawnionych:

- decyzją Wojewody Małopolskiego znak: ŚR.X..AB.6113/5.1/02 z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uznania lasów Wspólnoty Lasów Uprawnionych w Makowie Podhalańskim o łącznej powierzchni 126,14 ha położonych na terenie Makowa Podhalańskiego za lasy ochronne z wiodąca kategorią ochronności – lasy wodochronne,
- decyzją Wojewody Małopolskiego znak : ŚR.X.AB.6113/5.2/02 z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uznania lasów Wspólnoty Lasów Uprawnionych w Grzechyni o łącznej powierzchni 100,86 ha położonych na terenie wsi Grzechynia za lasy ochronne z wiodąca kategorią ochronności – lasy wodochronne,
- decyzją Wojewody Małopolskiego znak : ŚR.X.AB.6113/5.3/02 z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uznania lasów Wspólnoty Lasów Uprawnionych w Juszczynie o łącznej powierzchni 132,57 ha położonych na terenie wsi Juszczyn za lasy ochronne z wiodąca kategorią ochronności – lasy wodochronne,
- decyzją Wojewody Małopolskiego znak : ŚR.X.AB.6113/5.4/02 z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uznania lasów Wspólnoty Lasów Uprawnionych w Żarnówce o łącznej powierzchni 163,82 ha położonych na terenie wsi Żarnówka za lasy ochronne z wiodąca kategorią ochronności – lasy wodochronne.

Łączna powierzchnia lasów ochronnych Wspólnoty Lasów Uprawnionych w obszarze gminy Maków Podhalański wynosi 523,39 ha.

2. Pomniki przyrody ożywionej

Na terenie miasta Maków Podhalański pomnikami przyrody ożywionej są:

- *dąb przy „Kaplicy Filasowej”* w Makowie Podhalańskim, rosnący na działce nr 7509, będącej we władaniu Parafii Rzymsko – Katolickiej Przemienienia Pańskiego – uchwała XXXIV/241/2001 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 25 kwietnia 2001 r,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***dwa dęby*** w Makowie Podhalańskim, rosnące na działce nr 7525, będącej własnością Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych w Krakowie - uchwała XXXIV/241/2001 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 25 kwietnia 2001 r,
- ***dąb szypułkowy*** w Makowie Podhalańskim o pierśnicy 290 cm, rosnący na działce nr 820087 – rozporządzenie nr 14/02 Wojewody Małopolskiego z dnia 31 stycznia 2002 r.

Ponadto, w myśl przepisów szczególnych**,** a to ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych** (Dz. U. Nr 16 poz. 78 z późn. zm.) ochronie podlegają tereny rolne i leśne. Ustawa reguluje zasady ochrony tych gruntów między innymi poprzez konieczność uzyskania zgody dla przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne:

- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przypadku gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III jeśli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha,
- Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w przypadku gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa,
- Marszałka Województwa w przypadku przeznaczenia na cele nieleśne gruntów leśnych nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

W odniesieniu do obszaru miejscowości Białka ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 z późn. zm.) reguluje zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.[1)]

W odniesieniu do terenu nr 1[2)] ~~i~~ nr 2[3)] i nr 3[4)] w Juszczynie zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne reguluje ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161~~).~~[2)] z późn. zm.).[4)]

W odniesieniu do obszarów miejscowości Maków Podhalański objętych ~~niniejszą zmianą studium~~[3)] VI zmianą studium[6)] zasady przeznaczania gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne reguluje ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z późn. zm).~~3)~~ [6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Proponowane formy ochrony przyrody

1. Obszar chronionego krajobrazu

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości gminy wprowadzono § w brzmieniu „Obszar objęty planem znajduje się w całości w obszarze chronionego krajobrazu. Celem objęcia gminy, obszarem chronionego krajobrazu jest zachowanie najcenniejszych zasobów naturalnych oraz równowagi w środowisku ożywionym i nieożywionym, przywracanie jakości wód, kształtowanie korzystnych warunków życia mieszkańców oraz warunków bioklimatycznych i walorów krajobrazowych poprzez:

- zachowanie istniejących kompleksów leśnych,
- dolesienia i dopuszcza się możliwość dalszego ich powiększania na nieużytkach, gruntach o niskiej bonitacji, w trenach osuwiskowych, zdegradowanych, dużych spadkach itp.,
- ochronę ciągów ekologicznych tworzonych przez cieki wraz z ich obudową biologiczną,
- ochronę zieleni w terenach zainwestowanych,
- ochronę przed zniszczeniem istniejących pomników przyrody;

i postulaty:

- ograniczenie intensywności użytkowania rolniczego, a zwłaszcza wykluczenie nadmiernej chemizacji, bezściółkowej hodowli zwierząt, wprowadzania na dużych obszarach upraw monokulturowych,
- ścisłe dostosowanie form i intensywności rolnictwa do naturalnych możliwości środowiska przyrodniczego,
- ochronę drzewostanów najstarszych i najcenniejszych ekologicznie, wyeliminowanie rębni zupełnych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu na obszarze gminy winno opierać się na inwentaryzacji przyrodniczej. Jak wynika z Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U z 2004 r. Nr 92 poz. 880 z późn. zm.): obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

chronionego krajobrazu – poprzez określenie jego nazwy, położenia, obszaru, sprawującego nadzór, ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazów właściwych dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części […] wynikających z potrzeb jego ochrony następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu w odniesieniu do obszaru miejscowości Białka może nastąpić w drodze uchwały sejmiku województwa, która określi jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części. [1)]

2. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Skawica"

W opracowaniu „Waloryzacja szaty roślinnej i krajobrazu województwa bielskiego" opracowanym w Katedrze Geobotaniki i Ochrony Przyrody Uniwersytetu Śląskiego proponuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Skawica". Wskazywany do objęcia ochroną obszar obejmuje odcinek Skawicy od ujścia do Skawy w górę rzeki do mostu przed miejscowością Skawica Dolna z przylegającymi do doliny pasami roślinności łąkowej i leśnej. Na obszarze tym cennymi walorami charakteryzuje się koryto rzeki ze żwirowiskami i głazami oraz typową dla siedliska roślinnością.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego wieś Białka z 2003 r.[1)] dla proponowanego obszaru wprowadzono zapis: „W obrębie strefy ustala się konieczność zachowania i konserwacji krajobrazu naturalnego z ewentualnymi działaniami rehabilitacyjnymi. W strefie tej nie dopuszcza się działań inwestycyjnych, związanych z powstawaniem nowego zagospodarowania. Dopuszcza się jedynie wprowadzenie funkcji rekreacyjnych niekubaturowych, (np. ścieżek spacerowo-dydaktycznych) pod warunkiem odpowiedniego zabezpieczenia terenu przed degradacją..."

W odniesieniu do miejscowości Białka ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) następuje w drodze uchwały rady gminy[1)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

3. Pomniki przyrody ożywionej:

- Białka – osiedle U Gronia: ***jesion wyniosły*** *(Fraxinus eXcelsior)* — pierśnica 400 cm,
- Grzechynia – osiedle Carchla: ***buk zwyczajny*** *(Fagus silvatica)* — pierśnica 450 cm, ***buk zwyczajny*** *(Fagus silvatica)* — pierśnica 340 cm oraz Osiedle Magórka: ***buk zwyczajny*** *(Fagus silvatica)* — pierśnica 450 cm,
- Maków Podhalański, Kościelna: ***lipa drobnolistna*** *(Tilia cordata)* — pierśnica 450 cm, Makowska Góra: lipa drobnolistna *(Tilia cordata)* — pierśnica 450 cm,

5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych :

Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 445 warstw (F) Magura (Babia Góra) trzeciorzęd (Tr) – zbiornik w utworach fliszowych znajduje się w południowo-zachodniej części gminy (Grzechynia, Białka, Juszczyn),

Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 444 – Dolina rzeki Skawy, czwartorzęd (Q) – zbiornik zajmuje powierzchnię około 86 km^2, z czego część znajduje się w obrębie gminy.

2. ŚRODOWISKO KULTUROWE

2.1. Rozwój osadnictwa

Historia rozwoju osadnictwa w rejonie Makowa wiąże się z eksploatacją terenów leśnych kierowaną przez starostów lanckorońsktch w ramach działalności gospodarczej księstwa krakowskiego.

Pierwsza udokumentowana wzmianka o Makowie pochodzi z 1378 r. Maków był wsią królewską", zobowiązaną do dostarczania do żup solnych wyrobów drewnianych i bednarskich. Stosunkowo wcześnie rozwinęły się sąsiednie osiedla jak Grzechynia i wzmiankowane w 1410 r. Juszczyn i Kojszówka, których ludność trudniła się głównie wyrębem. Rzemiosła związane z przetwórstwem drewna, a szczególnie gonciarstwo stanowiły przez kilka następnych stuleci główne kierunki działalności gospodarczej Makowa i okolicy. Z czasem Maków zaczął pełnić funkcję lokalnego centrum osadniczego, w jego pobliżu rozwinęły się liczne przysiółki a w XVII w. powstała Żarnówka. Od XVI w. datuje się

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wzrost znaczenia Makowa jako ośrodka usługowego. Po I rozbiorze jako część starostwa lanckorońskiego Maków wraz z okolicznymi terenami został przejęty przez władze austriackie, a następnie przeszedł we władanie prywatne.

Do ważniejszych czynników sprzyjających rozwojowi Makowa w XIX w. należał rozwój sieci komunikacyjnej obejmującej:

- budowę podkarpackiego traktu strategicznego (1818-1823), pełniącego rolę drogi wojskowej terenów zaboru austriackiego oraz służącego do eksploatacji i transportu bogactw naturalnych w kierunku Żywca i Cieszyna,
- budowę podkarpackiej linii kolejowej w 1884 r.

Maków stał się jedną z ważnych stacji i baz dóbr materialnych, od ok. 1840 r. zaczęto zaliczać go do miasteczek. Przejściowo wpływ na rozwój gospodarczy miała huta żelaza funkcjonująca w centrum Makowa. W okresie międzywojennym Maków był przez pewien czas stolicą powiatu.

2.1.1. Układ przestrzenny i zabudowa miasta

Rozwój przestrzenny Makowa nie stanowił dotychczas przedmiotu specjalistycznych studiów dotyczących historii urbanistyki bądź ruralistyki. Sytuacja taka nie pozwala na charakterystykę poszczególnych faz rozwoju układu przestrzennego miasta.

Ogólną dyspozycję układu przestrzennego Makowa sprzed ponad 200 lat przedstawia mapa Miega, opracowana w skali 1:28 800. Zabudowa wsi położona na średniej terasie zalewowej Skawy skupiona była wzdłuż odcinka drogi biegnącej obok płynącego z północy na południe prawobrzeżnego dopływu młynówki - Księżego Potoku. Droga ta, prostopadła do głównego traktu komunikacyjnego doliny Skawy, prowadziła przez Pasmo Koskowej do Budzowa. W tamtych czasach główny trakt komunikacyjny o kierunku z zachodu na wschód przebiegał w rejonie Makowa między korytem rzeki Skawy a Młynówką i łączył się w pobliżu folwarku starościńskiego z drogą w kierunku Budzowa. Przy tej drodze położony był folwark starościński z młynami, a dalej za korytem Młynówki po obu stronach drogi usytuowana była zabudowa wsi tworząca ciąg zakończony zespołem kościoła. Znaczące przemiany w ekspozycji układu przestrzennego Makowa związane były z powstaniem traktu podkarpackiego i linii kolejowej. Trakt częściowo adaptował dotychczasowy przebieg drogi przez Maków w środkowym jej odcinku, a pozostałe

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

fragmenty tej drogi stały się do niego prostopadłe. Ta zmiana w układzie drogowym Makowa miała decydujący wpływ na kierunki kształtowania się obecnego układu przestrzennego.

Współczesny układ przestrzenny Makowa ukształtowany jest w oparciu o główną oś, którą stanowią ul. Wolności i ul. 3 Maja wiążące się z dwoma prostopadłymi odcinkami dawnej drogi wiejskiej: ul. Kościelnej z Rynkiem oraz ul. Sportowej. Uzupełnieniem tego układu jest sieć ulic prostopadłych do głównej osi, wśród nich istotne znaczenie ma ul. Kolejowa wiążąca Dworzec PKP i PKS z Rynkiem.

W Makowie wyodrębnić można kilka zespołów zabudowy jednorodnej pod względem typu, lecz o różnym stopniu zróżnicowania pod względem formy architektonicznej, jak:

- zespół zabudowy mieszkalno-usługowej centrum miasta, tworzącej pierzeje wzdłuż fragmentu ul. 3 Maja, Rynku i ul. Wolności z obiektami, w tym zabytkowym zespołem kościoła parafialnego, użyteczności publicznej; zabudowa mieszkalno-usługowa w znacznym stopniu pochodząca z początku XX w. jak i też współczesna o kubicznych kształtach z płaskimi dachami o umiarkowanym gabarycie pionowym,
- zespoły zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej z wolnostojącymi budynkami usytuowanymi przy ulicach prostopadłych do ul. Wolności lub tworzących skupiska o nieregularnym układzie (Maków Dolny); pod względem formy architektonicznej zabudowa reprezentuje znaczne zróżnicowanie, obok współczesnej zabudowy jednorodzinnej występują pozostałości tradycyjnego budownictwa wiejskiego jak i wille z pocz. XX w.,
- osiedle wielorodzinnych bloków mieszkalnych, o geometrycznym układzie i znacznym gabarycie budynków,
- wydzielone zespoły obiektów przemysłowych oraz działalności gospodarczej przeważnie położone pomiędzy ul. Wolności i ul.3 Maja a linią kolejową, przemieszane z zespołami zabudowy mieszkalnej,
- obiekty o charakterze wypoczynkowym bądź sanatoryjnym z terenami zieleni, wśród których wyróżnia się modernistyczna, monumentalna bryła Szpitala Chorób Płuc i Gruźlicy.

Zespół zabudowy mieszkalno-usługowej centrum miasta oraz osiedle wielorodzinnych bloków mieszkalnych charakteryzują się znacznym stopniem zwartości zabudowy, odpowiednim dla charakteru miejskiego Makowa. Zespoły zabudowy

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

jednorodzinnej cechują się widocznym rozproszeniem zabudowy wynikającym z niezagospodarowanych rezerw terenu w obrębie zespołu (rejon ul. Świerkowej) bądź samorzutnego rozwoju układu przestrzennego (Maków Dolny).

W kompozycji przestrzennej miasta niektóre z wymienionych zespołów zabudowy bądź obiektów, ze względu na swoje położenie bądź formę architektoniczną, odgrywają szczególną rolę jak:

- zespół zabytkowego kościoła parafialnego, będący historyczną dominantą miasta,
- osiedle wielorodzinnych bloków mieszkalnych, które ze względu na kontrast formy budynków i sposobu zagospodarowania terenu z zabudową terenów sąsiednich spowodowało niekorzystną zmianę specyficznego charakteru zabudowy Makowa i stanowi dysonans w panoramie miasta,
- monumentalna bryła sanatorium o szczególnej ekspozycji w krajobrazie, konkurująca z historyczną dominantą Makowa.

2.1.2. Układy przestrzenne i zabudowa wsi

Część układów przestrzennych wsi jak Grzechynia, Białka, Juszczyn wywodzi się prawdopodobnie z układów typu łańcuchowego związanego z gospodarką typu łanowo-leśnego. Posiadają one charakterystyczny rozciągnięty układ zabudowy po obu lub jednej stronie drogi i cieku wodnego, stanowiących oś układu. Układ ten uzupełniają drogi gospodarcze, biegnące zwykle prostopadle do drogi głównej, wzdłuż łanów leśnych. W przypadku Grzechyni i Juszczyna składową tego układu były także przysiółki położone na wypłaszczeniach górnych partii stoków lub grzbietów wzniesień. Układy przestrzenne Żarnówki i Wieprzca powstawały w oparciu o rozproszone w dolinach cieków przysiółki. W przypadku Kojszówki układ zabudowy wsi rozwinął się prawdopodobnie w oparciu o przysiółek zlokalizowany w dolinie Skawy i rozproszoną zabudowę typu samotniczego. Analiza mapy Miega wskazuje, że największym stopniem zasiedlenia i rozwinięcia układu pod koniec XVIII w, charakteryzowała się Białka i Juszczyn.

Późniejszy rozwój osadnictwa doprowadził do pewnych przekształceń poszczególnych układów:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- w Białce, Juszczynie i Grzechyni do zagęszczenia zabudowy wzdłuż osi i powstania zabudowy wzdłuż ulic bocznych prostopadłych do ulicy głównej oraz drugiej linii zabudowy,
- w Grzechyni i Juszczynie do przekształcenia części przysiółków w zespoły zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej i letniskowej, a także powstania odrębnych zespołów zabudowy letniskowej,
- w Żarnówce i Wieprzu rozwój przysiółków, szczególnie położonych przy głównej drodze biegnącej wzdłuż cieków i tworzenie się zespołów zabudowy o charakterze ulicówki,
- w Kojszówce ukształtowanie się zespołu zabudowy o układzie wielodrożnym i rozwój przysiółków usytuowanych w dolinie dopływu Skawy.

Dotychczasowy rozwój przestrzenny układów wsi nie spowodował zatarcia ich podstawowej dyspozycji przestrzennej polegającej na :

- skupionych ciągach zabudowy rozciągających się wzdłuż dróg i cieków wodnych w dolinach dopływów Skawy oraz wyodrębniających się przestrzennie zespołach zabudowy dawnych przysiółków,
- zachowaniu odrębności przestrzennej zespołów zabudowy dawnych przysiółków tworzących Żarnówkę i Wieprzec,

Zabudowę wsi gminy tworzą:

- ciągi zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy letniskowej, w znacznym stopniu przemieszanej, przeważnie współczesne, w Grzechyni i Żarnówce z pozostałościami tradycyjnego budownictwa wsi, czytelnie zachowanego,
- zespoły zabudowy letniskowej,
- obiekty użyteczności publicznej o współczesnej formie architektonicznej, szczególnie wyróżniają się kościoły o zindywidualizowanej formie architektonicznej,
- wydzielony zespół zabudowy przemysłowej Fabryki Osłonek Białkowych w Białce.

Pozostałości tradycyjnego budownictwa drewnianego występującego na obszarze gminy pochodzą przeważnie z początku XX w. i powtarzają zapewne starsze schematy zarówno formy architektonicznej jak i typów zagród. Podstawowym typem zagrody jest przypuszczalnie zagroda jedno-budynkowa łącząca pod wspólnym dachem funkcje mieszkalne i gospodarcze. Występowały też zagrody z chałupą obejmującą część inwentarską i położoną odrębnie stodołę.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Tradycyjne budownictwo mieszkalne i gospodarcze było przede wszystkim budownictwem drewnianym o konstrukcji zrębowej oraz z zastosowaniem konstrukcji słupowej w części gospodarczej budynków mieszkalnych.

Obecnie najczęściej spotykane są następujące dwa zasadnicze typy domów o tradycyjnej formie architektonicznej:

- niesymetryczny, szeroko frontowy, półtora lub dwutraktowy w rzucie wydłużonego prostokąta, z dachem cztero lub dwuspadowym; szczyt dachu dwuspadowego jest z reguły oddzielony od ściany; okna prostokątne o symetrycznym podziale występują jako zdwojone na elewacji wejściowej; ściany z wyprawionymi szparami malowanymi na niebiesko,
- symetryczny, szeroko frontowy, przeważnie dwutraktowy na rzucie wydłużonego prostokąta z dachem dwuspadowym rzadziej naczółkowym; ściany z wyprawianymi szparami, obiekty posiadają przeszkloną werandę lub ganek na osi domu.

Do końca lat 60-tych, forma zabudowy pozostawała w konwencji tradycyjnej. Budynki mieszkalne i gospodarcze z tych lat, chociaż coraz częściej murowane, przeważnie są jednokondygnacyjne z dwuspadowymi dachami. Występowały nadal cechy tradycyjnego budownictwa jak parterowy gabaryt budynków i horyzontalny układ bryły.

Po 1970 roku powstawały przeważnie budynki daleko odbiegające od tradycyjnych form zabudowy. Popularna forma domu to budynek na rzucie kwadratu, parterowy lub piętrowy przekryty kopertowym dachem, czasem z piwnicą wyniesioną ponad teren. Zmienność formy tej zabudowy dotyczy głównie kształtu dachu. Występuje dach dwuspadowy często z odchylonymi połaciami celem doświetlenia poddasza, naczółkowy lub o przesuniętych połaciach dachowych. Domy o większym programie wyróżniają się głównie znacznym gabarytem i detalem architektonicznym. Większy gabaryt pionowy bryły, zróżnicowane i przemieszane formy dachów oraz znaczna kubatura spowodowały niekorzystną zmianę specyficznego charakteru zabudowy wsi poprzez brak kontynuacji zasadniczych cech tradycyjnej zabudowy wsi.

W ostatnich latach obserwuje się odwrót od obiektów o znacznym gabarycie pionowym na rzecz domu parterowego z poddaszem użytkowym. Forma tych nowych domów przez zastosowanie m.in. dwuspadowych dachów z naczółkami nawiązuje

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

w większym stopniu do tradycyjnej zabudowy wsi. Zjawisko to wskazuje na możliwość kontynuacji zasadniczych cech tradycyjnej zabudowy we współczesnej zabudowie.

2.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta i wsi

Obszar gminy nasycony jest substancja zabytkową, stanowiąca świadectwo jej historii i tradycji. Charakterystyczne dla terenów górskich trudne warunki rozwoju osadnictwa oraz tradycyjne kierunki rozwoju działalności gospodarczej, specyficzne dla zasobów naturalnych tej ziemi, wpłynęły na występowanie zasobów kulturowych obejmujących zasadniczo kilka ich rodzajów. Są to układy przestrzenne i ich zabudowa, w tym zespoły i obiekty sakralne, zabudowa mieszkalna charakterystyczna dla małych miast, pozostałości tradycyjnego budownictwa wiejskiego mieszkalnego i zagrodowego, relikty obiektów i urządzeń techniki oraz zabytki archeologiczne.

Cenne obiekty kultury objęte zostały ochrona prawną, na mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków.

I. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Tabela 4. Obiekty wpisane do rejestru zabytków w gminie Maków Podhalański.

Nr rejestru	Miejscowość	Rodzaj chronionego obiektu
A - 666/95 z 03.02.1995(B) [A-919/M] 6)	Maków Podhalański	Dom murowany ul. 3 Maja 24. Obiekt z przełomu XIX/XX w. obecnie Muzeum. Ochronie podlega budynek i drzewostan położony w granicach działki nr 7604. Wpis w Rej.: Dom ul. 3 Maja 24 6)
A – 502/87 z 02.06.1987(B) [A-918/M] 6)	Maków Podhalański	Ruiny dawnej huty żelaza przy ul. Moniuszki. Ochronie podlegają ruiny huty wraz z murem oporowym w granicach działki nr 7401. Wpis w Rej.: Ruiny d. huty żelaza wraz z murem oporowym przy ul. Moniuszki 6)

~~*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków*~~
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wykazu obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego, Rejestr „A” 6)

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Dom przy ulicy 3-go Maja 24 – Muzeum

Poza rejestrem zabytków, znajduje się szereg obiektów i zespołów zabytkowych o dużych wartościach architektonicznych i historycznych, istotnym znaczeniu dla tożsamości kulturowej Makowa Podhalańskiego. Zostały one ujęte w ewidencji zabytków, a objęcie ich ochroną konserwatorską zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – może nastąpić poprzez ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W obszarze miasta Makowa Podhalańskiego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustalono ochronę części obiektów zabytkowych poprzez wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej, natomiast dla pozostałych wprowadzono w uchwałach zapis „ pełne zachowanie obiektów stanowiących wartość historyczną i kulturową, w tym szczególnie wpisanych do rejestru zabytków. Wszelkie działania inwestycyjne w tym prace remontowe lub zmiana funkcji muszą być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim i po uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami" oraz wymieniono obiekty zabytkowe w aneksach do uchwał mpzp dla poszczególnych miejscowości.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

II. OBIEKTY UJĘTE W EWIDENCJI ZABYTKÓW WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW

M. MAKÓW PODHALAŃSKI

Tabela 5. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie miasta Maków Podhalański.

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, -- wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony 6)
1.	Kapliczka	Makowska Góra Ofiar Zagórza 6)	pocz. XIX w.	- 6)
2.	Kapliczka	ul. 3 Maja	1895 r. - murowana	- 6)
3.	Dom - 6) Plebania	Parafia rzym.-kat. Kościelna 14 6)	I poł. XIX w. - murowana	A 6)
4.	Zabudowania gospodarcze przy plebanii 6)	przy plebanii Kościelna 14 6)	I poł. XIX w. - murowane	A 6)
5.	Wikarówka	przy plebanii Kościelna 14 6)	poł. XIX w. - murowany	A 6)
	~~Dom – d. pensjonat~~	~~ul. Głowackiego nr 10~~	~~1939 r. – drewniany~~ 6)	- wyburzony (wykreślony)
6.	Dom – d. pensjonat „Willa Duśka” 6)	ul. Głowackiego nr 13	ok. 1936 r. – drewniany	- 6)
	~~Dom~~	~~ul. Głowackiego nr 19~~	~~ok. 1900 r. – drewniany~~6)	- nie znaleziony (wykreślony)
7.	Dom	ul. Głowackiego	lata 30. XX w. - drewniany	- 6)
	~~Dom~~	~~ul. Głowackiego~~	~~lata 30. XX w. - drewniany~~6)	- rozebrany (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Osiedle Jurki nr 2~~	~~1938/39~~ 6)	- wyburzony (wykreślony)
8.	Dom	Osiedle Jurki nr 3	k. XIX w. – drewniany	- 6)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Jurki nr 4~~	~~1917 r. drewniana~~ 6)	-- przebudowana, (wykreślona)
9.	Stodoła	Osiedle Jurki nr 5	1938 r. - drewniana	- 6)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Jurki nr 7~~	~~lata 20.XX w. – drewniana~~ 6)	- wyburzona (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Jurki nr 8~~	~~ok. 1866 r. - drewniana~~ 6)	- wyburzona (wykreślona)
10.	Dom	Osiedle Jurki nr 9	lata 30.XX w. – mur.-drewn.	- 6)

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Jurki nr 11~~	~~1899 r. – drewniana~~	~~- (wykreślona),~~
	~~Dom~~	~~ul. Kochanowskiego nr 5~~	~~pocz. XX w. - murowany~~	~~- nie znaleziono (wykreślony)~~
	~~Dom~~	~~ul. Kochanowskiego nr 11~~	~~XIX/XX w. - murowany~~	~~- (wykreślony)~~
11.	Dom (b. Posterunek MO Obecnie sklep)	ul. Kolejowa	ok. 1900 r. - murowany	przebudowany **B** [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Kolejowa nr 6~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~	~~- (wykreślony)~~ [6)]
12.	Dom (dawny młyn) [6)]	ul. Kolejowa nr 10	pocz. XX w. - murowany	**-** [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Kolejowa nr 16~~	~~murowany~~	~~- wyburzony (wykreślony)~~
	~~Dom~~	~~ul. Kolejowa nr 18~~	~~murowany~~	~~- wyburzony (wykreślony)~~ [6)]
13.	Dworzec PKP	ul. Kolejowa nr 1	ok. 1990 r. - murowany	**B** [6)]
14.	Dom	ul. Konopnickiej nr 1	~~1933 r.~~ [6)] XIX/XX wiek – drewn.- mur.	**B** [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Kościelna nr 1~~	~~pocz. XX w. - murowany~~	~~- przebudowany (wykreślony)~~
	~~Dom~~	~~ul. Kościelna nr 3~~	~~ok. 1990 r. – murowany~~	~~- (wykreślony)~~ [6)]
15.	Dom	ul. Kościelna nr 2	ok. 1900 r. - murowany	**A** [6)]
16.	Dom	ul. Kościelna nr 5	ok. 1900 r. - murowany	**A** [6)]
17.	Dom	ul. Kościelna nr 7	ok. 1900 r. - murowany	**A** [6)]
18.	Dom	ul. Kościelna nr 12	ok. 1900 r. - murowany	**A** [6)]
19.	Dom – dom kultury	ul. Kościuszki nr 5	lata 30.XX w. - murowany	**B** [6)]
20.	Dom	ul. Kościuszki nr 10	lata 30.XX w. - murowany	**B** [6)]
21.	Dom	ul. Kościuszki nr 11	l. 20/30 XX w. – murowany	**-** [6)]
22.	Dom	ul. Krótka nr 2	l. 30 XX w. - murowany	**A** [6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Lelewela nr 14~~	~~k. XIX w. - drewniany~~	~~- wyburzony (wykreślony)~~ [6)]
23.	Dom	ul. 3 Maja nr 3	ok. 1900 r. - murowany	**A** [6)]
24.	Dom – Bank Spółdzielczy	ul. 3 Maja nr 6	1893 r. – murowany	**A** [6)]
	~~Dom~~	~~ul. 3 Maja nr 9~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~	~~- przebudowany (wykreślony)~~
	~~Dom – apteka nr 2~~	~~ul. 3 Maja nr 16~~	~~pocz. XX w. - murowany~~	~~- wykreślony~~
	~~Dom~~	~~ul. 3 Maja nr 19~~	~~pocz. XX w. - murowany~~	~~- wykreślony~~
	~~Dom~~	~~ul. 3 Maja 21~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~	~~- wykreślony~~ [6)]
25.	Muzeum	ul. 3 Maja nr 24	XIX/XX wiek	WPIS DO REJESTRU A-666/95 [6)]
	~~Dom~~	~~ul. 3 Maja nr 25~~	~~1900 r. – murowany~~	~~- wykreślony~~
26.	Dom – d. Pensjonat	ul. 3 Maja nr 41	lata 20/30.XX w. – murowany	**-** [6)]
	~~Dom - sklepy~~	~~ul. 3 Maja nr 44~~	~~ok. 1920 r. - murowany~~	~~- przebudowany~~ [6)] (wykreślony)
27.	Dom	ul. 3 Maja nr 50	k. XIX w. - murowany	**-** [6)]
28.	Zabudowania gospodarcze	ul. 3 Maja nr 50	k. XIX w. – murowane	**-** [6)]
29.	Dom	ul. 3 Maja nr 63	lata 20.XX w. - murowany	**-** [6)]
30.	Dom	ul. 3 Maja nr 68	1934 r. – mur.- drewniany	**-** [6)]
31.	Dom	ul. 3 Maja nr 71	1908 r. – murowany	**-** [6)]
32.	Dom	ul. 3 Maja nr 74	ok. 1900 r. - murowany	**-** [6)]
33.	Dom (szkoła specjalna)	ul. Moniuszki nr 1	lata 30.XX w. - murowany	**A** [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Moniuszki nr 7~~	~~1936 r. – drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Moniuszki nr 8a~~	~~ok. 1900 r. – drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
34.	Dom	ul. Moniuszki nr 16	poł. XIX w. - murowany	**B** [6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
35.	Dom	ul. Moniuszki nr 18	1934 r. – murowany	B [6)]
36.	Dom	ul. Moniuszki nr 22	poł. XIX w. - murowany	B [6)]
	~~Obora~~	~~przy domu nr 22~~	~~lata 30.XX w. – drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Dom~~	~~ul. Orkana nr 5~~	~~1806 r. – drewniany~~ [6)]	- nie znaleziony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Orkana nr 6~~	~~k. XIX w. – drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
37.	d.dwór – zespół szkół	ul. Orkana nr 24	II poł. XIX w. – murowany	A [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Bryndza nr 5~~	~~1910 r. – drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Bryndza nr 11~~	~~1924/25 r. – drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Draby nr 4~~	~~1893 r. – drewniana~~ [6)]	- nie znaleziona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Draby nr 5~~	~~murowano-drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Działy nr 15~~	~~lata 20.XX w. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
38.	Chałupa	Osiedle Działy nr 16	1919 r. – drewniana	- [6)]
39.	Chałupa	Osiedle Działy nr 17	1920 r. – drewniana	- [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Działy nr 22~~	~~lata 30.XX w. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
40.	Dom	Osiedle Gieraty nr 8	1904 r. – drewniany	- [6)]
	~~Dom~~	~~Osiedle Gieraty nr 9~~	~~lata 30.XX w. – mur.-drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Osiedle Gieraty nr 10~~	~~lata 30.XX w. – murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Koziany nr 1~~	~~1910 r. – drewniany~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Obora~~	~~przy zagrodzie nr 1~~	~~1910 r. – drewniana~~ [6)]	- nie znaleziono (wykreślona)
41.	Chałupa	Osiedle Koziany nr 3	1910 r.	- [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Koziany nr 5~~	~~k. XIX w. – drewniana~~ [6)]	- wykreślona

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Kurdasy nr 4~~	~~pocz. XX w. – drewniana~~ [6)]	- nie znaleziono (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Kurdasy nr 5~~	~~pocz. XX w. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
42.	Chałupa	Os. Makowska Góra nr 3	1924 r. – drewniana	- [6)]
	~~Chałupa~~	~~Os. Makowska Góra nr 12~~	~~I poł. XIX w. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
43.	Chałupa	Os. Makowska Góra nr 14	1937 r. – drewniana	- [6)]
	~~Dom~~	~~Os. Makowska Góra nr 17~~	~~ok. 1929 r. – drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~Os. Makowska Góra nr 18~~	~~lata 30.XX w. - drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Os. Makowska Góra nr 21~~	~~1932/33 r. - drewniana~~ [6)]	- nie znaleziona (wykreślona)
	~~Dom~~	~~Os. Makowska Góra nr 25~~	~~1925 r. – drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~Os. Makowska Góra nr 27~~	~~1925 r. - drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
44.	Chałupa	Os. Makowska Góra nr 28	1931 r. – drewniana	- [6)]
	~~Dom~~	~~Osiedle Mędralowa nr 2~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Osiedle Mędralowa nr 11~~	~~1939-1945 r. – murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
45.	Chałupa	Osiedle Ostrysz nr 2	pocz. XX w. - drewniany	- [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Ostrysz nr 3~~	~~pocz. XX w. - drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Ostrysz nr 5~~	~~1950 r. (?) – drewniana~~ [6)]	- nie znaleziona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Ostrysz nr 18~~	~~1920 r. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Ostrysz nr 17~~	~~ok. 1900 r. - drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Rabówka nr 2~~	~~1928 r. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Rabówka nr 12~~	~~4 ćw. XIX w. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Rabówka nr 114~~	~~pocz. XX w. - drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Rabówka nr 15~~	~~1885 r. – drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Pawlicówka nr 3~~	~~ok. 1900 r. - drewniana~~ [6)]	- nie znaleziona) (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Pawlicówka nr 5~~	~~ok. 1900 r. - drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
46.	Dom	Osiedle Pawlicówka nr 12	1937 r. – drewniany	- [6)]
47.	Dom	Rola Sarnowa nr 5	1925 r. – murowany	- [6)]
48.	Chałupa	Osiedle Sarnowa nr 8	1922 r. – drewniana	- [6)]
	~~Dom~~	~~Osiedle Sarnowa nr 10~~	~~ok. 1900 r. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Osiedle Sołki nr 1~~	~~1925 r. - drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Osiedle Sołki nr 12~~	~~1919 r. – mur.- drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~Os. Stanaszkówka nr 3~~	~~1911 r. - drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Os. Stanaszkówka nr 4~~	~~lata 20.XX w. - drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Os. Stanaszkówka nr 12~~	~~lata 20.XX w. - drewniana~~ [6)]	- (wykreślona)
49.	Chałupa	Os. Stanaszkówka nr 13	k. XIX w. – drewniana	- [6)]
50.	Dom	Os. Stanaszkówka nr 17	1934/36 r. – drewniany	- [6)]
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Surletówka nr 3~~	~~1938 r. – drewniana~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
	~~Chałupa~~	~~Osiedle Surletówka nr 4~~	~~1918~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Paderewskiego nr 1~~	~~ok. 1918 r. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
51.	Dom	ul. Paderewskiego nr 6	1936 r. – murowany	- [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Paderewskiego nr 9~~	~~1934 r. - drewniany~~ [6)]	- nie znaleziono (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Paderewskiego nr 16~~	~~k. XIX w. – drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Paderewskiego nr 17~~	~~1935 r. – drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Paderewskiego nr 19~~	~~1932 r. – murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
52.	Dom	ul. Partyzantów nr 1	1895/96 r. – murowany	- [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Piasta nr 2~~	~~lata 20.XX w. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Piasta nr 4~~	~~ok. 1920 r. - murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Piasta nr 9~~	~~ok. 1920 r. – mur. drewn.~~ [6)]	- (wykreślony) przebudowany
53.	Dom	ul. Poniatowskiego nr 1	1932 r. - murowany	- [6)]
54.	Willa Marysin – dom wczasowy	ul. Poniatowskiego nr 11	19937 r. – murowana	- [6)]
	~~Dom~~	~~Rynek nr 2~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Rynek nr 4~~	~~po 1930 r. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~Rynek nr 6~~	~~1930 r. – murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
55.	~~Dom –~~ Zespół Szkół ~~Zawodowych~~ [6)]	Rynek nr 8	ok. 1900 r. – murowany	**A** [6)]
56.	Dom	Rynek nr 10	1898 r. – murowany	- [6)]
	~~Dom~~	~~1Maja/Rynek 10~~	~~1898~~ [6)]	- (wykreślony)
57.	~~Dom –~~ [6)] poczta	Rynek nr 11	1898 r. – murowany	**A** [6)]
58.	Dom	Rynek nr 12	1898 r. IV ćw. XIX w. [6)] – murowany	- [6)]
	~~Dom~~	~~Rynek nr 13~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
59.	Mur oporowy i ruiny po zabudowaniach huty żelaza	ul. Sienkiewicza / Moniuszki	1891	WPIS DO REJESTRU A – 502/87 [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Sienkiewicza nr 2~~	~~pocz. XX w. - murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Sienkiewicza nr 3~~	~~pocz. XX w. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
59.	Dom	ul. Sienkiewicza nr 7	lata 20.XX w. - murowany	**B** [6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony 6)
	~~Dom~~	~~ul. Sienkiewicza nr 11~~	~~lata 20.XX w. - drewniany~~ 6)	- wyburzony (wykreślony)
60.	Dom – Internat Zespołu Szkół Zawodowych	ul. Sienkiewicza nr 12	ok. 1900 r. - murowany	A 6)
61.	Dom	ul. Sienkiewicza nr 13	1929 r. – murowany	B 6)
	~~Dom PTTK~~	~~ul. Sienkiewicza nr 16~~	~~lata 30.XX w. - murowany~~ 6)	- nie znaleziony (wykreślony)
	~~Dom „Hela"~~	~~ul. Sienkiewicza nr 17~~	~~lata 30.XX w. - murowany~~ 6)	- nie znaleziony (wykreślony)
62.	Dom	ul. Sienkiewicza nr 25	1928 r. – murowany	B 6)
63.	Chałupa	ul. Sportowa nr 4	3 ćw. XIX w. - drewniana	- 6)
	~~Dom – dawny dworek~~	~~ul. Sportowa nr 5~~	~~ok. 1860 r. - murowany~~ 6)	- wyburzony (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~ul. Stary Rynek nr 2~~	~~I poł. XIX w. – drewniana~~ 6)	- (wykreślona) przebudowana.
64.	Dom	ul. Stary Rynek nr 3	1928 r. – murowany	B 6
65.	Chałupa	ul. Stary Rynek nr 4	ok. 1866 r. – drewniana	przebudowana - 6
66.	Chałupa	ul. Stary Rynek nr 5	1866 r. – drewniana	przebudowana - 6
	~~Chałupa~~	~~ul. Stary Rynek nr 10~~	~~ok. 1866 r. - drewniana~~ 6)	- (wykreślona)
	~~Dom „Savia"~~	~~ul. Wolności nr 3~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ 6)	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 5~~	~~Ok.1900 r~~ 6)	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 6~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ 6)	- (wykreślony)
67.	Dom	ul. Wolności nr 9	ok. 1900 r. – murowany	B 6
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 10~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ 6)	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 12~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~ 6)	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 13~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~ 6)	- wyburzony (wykreślony)

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 15~~	~~1930 r. – murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 31~~	~~ok. 1900 r. - murowany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom – zakład stolarski~~	~~ul. Wolności nr 38~~	~~ok. 1900 r. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
68.	Dom	ul. Wolności nr 40	ok. 1900 r. - murowany	**B** [6]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 42~~	~~ok. 1900 r. – murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
69.	Dom	ul. Wolności nr 44	ok. 1900 r. - murowany	**B** [6]
70.	Dom	ul. Wolności nr 46	ok. 1900 r. - murowany	**B** [6]
	~~Chałupa~~	~~ul. Wolności nr 47~~	~~k. XIX w. – mur-.drewn.~~ [6)]	- wyburzona (wykreślona)
71.	Dom	ul. Wolności nr 52	ok. 1900 r. - murowany	**B** [6]
	~~Chałupa~~	~~ul. Wolności nr 64~~	~~ok. 1920 r. - drewniana~~	- wyburzona (wykreślona)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 76~~	~~k. XIX w. – drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
72.	Dom	ul. Wolności nr 82	pocz. XX w. - drewniany	**B** [6]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 84~~	~~pocz. XX w. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 92~~	~~1927 r. – drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Chałupa~~	~~ul. Wolności nr 120~~	~~II poł.XIX w. – drewniana~~	- wyburzona (wykreślona)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 121~~	~~1910/11 r. – mur.-drewn.~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
73.	Dom	ul. Wolności nr 124	ok. 1900 r. - murowany	**-** [6]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 140~~	~~1935 r. - mur.-drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 146~~	~~lata 30.XX w. - drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 164~~	~~ok. 1900 r. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
74.	Dom	ul. Wolności nr 176	lata 30.XX w. - drewniany	**-** [6]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, - wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 178~~	~~pocz. XX w. – drewniany~~	- wyburzony (wykreślony)
75.	Dom	ul. Wolności nr 179	1906 r. – drewniany	- [6]
76.	Dom	ul. Wolności nr 194	1938 r.	- [6]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 201~~	~~1919 r. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 206~~	~~1923 r. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 226~~	~~1932 r. - murowany~~ [6)]	- (wykreślony)
77.	Dom	ul. Wolności nr 228	1914 r. – drewniany	- [6]
78.	Dom	ul. Wolności nr 230	1935 r. – drewniany	- [6]
	~~Dom~~	~~ul. Wolności nr 232~~	~~lata 30.XX w. - drewniany~~ [6)]	- wyburzony (wykreślony)
	~~Szkoła Podstawowa~~	~~ul. Wolności nr 53~~	~~ok. 1930 r. – murowana~~ [6)]	- (wykreślony) przebudowana
79.	Dom	ul. Źródlana nr 8	lata 30.XX w. - drewniany	- [6]
80.	Dom	ul. Źródlana nr 31	ok. 1926 r. - drewniany	- [6]
81.	Dom „Willa pod Łysą Górą" – Dom Wczasowy	ul. Żeromskiego nr 5	lata 20.XX w. - drewniany	- [6]
	~~Dom „Willa pod Różkami"~~	~~ul. Żeromskiego nr 8~~	~~lata 30.XX w. - drewniany~~ [6)]	- (wykreślony)
82.	Dom „Modrzew"	ul. Żeromskiego nr 13	1934 r. – drewniany	- [6]
	~~Dom~~	~~ul. Żeromskiego nr 15~~	~~lata 20.XX w. – mur.-drewn.~~ [6)]	- (wykreślony)
83.	Dom „Wrzos"	ul. Żeromskiego nr 26	lata 30.XX w. - drewniany	- [6]
84.	Dom „Świt"	ul. Żeromskiego nr 28	lata 30.XX w. - drewniany	- [6]
85.	Dom	ul. Żeromskiego nr 30	1936/37 r. – mur.-drewn.	- [6]
86.	Dom „Ruczaj"	ul. Żeromskiego nr 32	lata 30.XX w. - drewniany	- [6]
87.	Dom	ul. Żeromskiego nr 36	lata 20.XX w. - drewniany	- [6]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	~~Uwagi + utrzymany w ewidencji, -- wykreślony~~ Strefa ochrony konserwatorskiej Inne formy ochrony [6)]
88.	Dom	ul. Żwirki i Wigury nr 2	ok. 1900 r. - drewniany	B [6]
89.	Chałupa	ul. Żwirki i Wigury nr 4	k. XIX w. – drewniany	B [6]
90.	Dom	ul. Żwirki i Wigury	1933 r. - drewniany	- [6]
91.	Dom	ul. Żwirki i Wigury	1933 r. - drewniany	- [6]
92.	Kapliczka	Makowska Góra	pocz. XX wieku	- [6)]
93.	Kapliczka	ul. 3 Maja	poł. XIX wieku	B [6)]
94.	Kapliczka	Rynek	poł. XIX wieku	A [6)]
95.	Kapliczka	Kościelna 14	poł. XIX wieku	A [6)]
96.	Kapliczka	Wolności	poł. XIX wieku	- [6)]
97.	Kapliczka	Wolności	1909	- [6)]
98.	Kapliczka	Wolności	1910	- [6)]
99.	Kapliczka	Os. Działy	poł. XIX wieku	- [6)]

Wieś Juszczyn

Tabela 6. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Juszczyn.

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	Uwagi
7.	Kapliczka		1 poł. XIX w. - murowana	+
8.	Kapliczka		1 poł. XIX w.	+
9.	Dawny zajazd		1 poł. XIX w. – murowany	- nie znaleziony (wykreślony)
10.	Wozownia przy d. zajeździe		1 poł. XIX w. - murowana	- nie znaleziona (wykreślona)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wieś Żarnówka

Tabela 7. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Żarnówka.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	Uwagi
11.	Kapliczka św. Floriana		koniec XVIII w. – murowana	+
12.	Chałupa	nr 21	1887 r. – drewniany	- wyburzony (wykreślony)
13.	Chałupa	nr 49	pocz. XX w. – drewniany	- wyburzony (wykreślony
14.	Chałupa	nr 51	1935 r. – drewniany	- (wykreślony)
15.	Chałupa	nr 66	ok. 1910 r. - drewniany	+
16.	Chałupa	nr 81	1 ćw. XX w. – drewniany	- nie znaleziony (wykreślony)
17.	Chałupa	nr 82	1915 r. - drewniany	- wyburzony (wykreślony)
18.	Chałupa	nr 83	1901 r. - drewniany	+
19.	Chałupa	nr 87	1923 r.(?) – drewniany	+
20.	Chałupa	nr 91	1935-39 r. - drewniany	- nie znaleziony (wykreślony)
21.	Chałupa	nr 98	ok. 1910 r. – drewniany	- wyburzony (wykreślony)
22.	Chałupa	nr 103	ok. 1909 r. – drewniany	+
23.	Chałupa	nr 105	1911 r. - drewniany	+
24.	Chałupa	nr 272	ok. 1906 r. – mur.-drewniany	- (wykreślony)
25.	Chałupa	nr 276	pocz. XX w. - drewniany	- nie znaleziona (wykreślona)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wieś Białka

Tabela 8. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Białka.

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	Uwagi
26.	Kapliczka		1 poł. XIX w. - murowana	+
27.	Dom	nr 195	ok. 1920 r. - murowany	+
28.	Dom – „Willa Agata”	nr 196	ok. 1920 r. – murowany	- (wykreślony)
29.	Dom	nr 272	ok. poł. XIX w. – drewniany	+
227a	Kapliczka		1890	
227b	Kapliczka		Koniec XIX wieku	
227c	Kapliczka		Poł.XX wieku	

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

227d	Kapliczka		XIX wiek	
227e	Kapliczka		XIX wiek	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Z uwzględnieniem zabytków dodanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w 2009 r. (Program opieki nad zabytkami gminy Maków Podhalański na lata 2009-2013 r.)[1)]

Wieś Grzechynia

Tabela 9. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków na terenie wsi Grzechynia.

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania - materiał	Uwagi
30.	Dom	nr 33	1933 r. - drewniany	+
31.	Dom	nr 131	lata 20.XX w.	- wyburzony (wykreślony)
32.	Chałupa	nr 132	lata 20.XX w. - drewniany	- (wykreślony)
33.	Chałupa	nr 135	1925 r. - drewniany	+
34.	Chałupa	nr 141	lata 20.XX w.	+
35.	Chałupa	nr 227	pocz. XX w.	- (wykreślony)
36.	Chałupa	nr 272	1906 r. - drewniany	- wyburzony (wykreślony)
37.	Chałupa	nr 377	lata 30.XX w. – drewniany	- wyburzony (wykreślony)
38.	Chałupa	nr 378	lata 20.XX w. - drewniany	- wyburzony (wykreślony)
39.	Chałupa	nr 402	1931 r. – drewniany	+
40.	Chałupa	nr 432	1935 r. – drewniany	+

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajduje się 31 udokumentowanych stanowisk archeologicznych. Stanowiska archeologiczne to materialne ślady działalności ludzi. W obrębie stanowiska grupują się zazwyczaj pozostałości licznych powstających i zamierających kolejno osad. Stanowią one podstawowe, a często wręcz jedyne źródło wiedzy o najdawniejszej przeszłości naszych ziem. Nawet dla późniejszych czasów, poczynając od średniowiecza, wyniki badań archeologicznych stanowią cenne uzupełnienie przekazów pisanych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

IV. Wykaz stanowisk archeologicznych

Tabela 10. Wykaz stanowiska archeologicznych na terenie gminy Maków Podhalański.

Miejscowość	Nr obszaru	Nr stanowiska w miejsco-wości	Nr stanowiska na rysunku studium	Funkcja	Chronologia
Maków Podhalański	109-53	3	1	- ślad osadnictwa - ślad osadnictwa	- późne średniowiecze, - nowożytność
	109-54	1	2	- obiekt produkcyjny	- nowożytność
		2	3	- ślad osadnictwa - osada	- późne średniowiecze, - nowożytna
Grzechynia	109-54	1	4	- ślad osadnictwa, - ślad osadnictwa	- prahistoria, nowożytność
		2	5	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia
		3	6	- ślad osadnictwa	- późne średniowiecze
Białka	110-53	1	7	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
		2	8	- punkt osadniczy (obozowisko)	- wczesny brąz
	110-54	3	9	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia
		4	10	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		5	11	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		6	12	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
		7	13	- ślad osadnictwa	wczesny brąz
		8	14	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
Kojszówka	110-54	1	15	- ślad osadnictwa	- neolit lub wczesny brąz
		2	16	- punkt osadniczy (obozowisko)	- wczesny brąz
		3	17	- ślad osadnictwa	- neolit lub wczesny brąz
		4	18	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		5	19	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		6	20	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		7	21	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
Juszczyn	110-54	1	22	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
		2	23	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
		3	24	- ślad osadnictwa	- wczesny brąz
		4	25	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
		5	26	- ślad osadnictwa	- schyłkowy paleolit

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Miejscowość	Nr obszaru	Nr stanowiska w miejsco-wości	Nr stanowiska na rysunku studium	Funkcja	Chronologia
		6	27	- ślad osadnictwa	- nowożytność
		7	28	- ślad osadnictwa	- epoka kamienia lub wczesny brąz
	110- 54	10	31	- huta szkła	- 1684 - 1772
	111-54	8	29		- nowożytność
		9	30		- nowożytność

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.3. Stan zachowania dziedzictwa kulturowego

Stan zachowania układu, zespołów i obiektów zabytkowych miasta.

W układzie przestrzennym miasta:

- czytelna jest dyspozycja przestrzenna związana z wcześniejszym okresem rozwoju Makowa jako wsi, a oparta o przebieg ul. Kościelnej, Rynek i ul. Sportowej,
- zachował swój przebieg historyczny szlak komunikacyjny w ul. Wolności, 3 Maja stanowiący obecnie główną oś układu,
- zespół kościoła parafialnego jest nadal czytelny w panoramie miasta jako dominanta.

Zachowane zespoły i obiekty zabytkowe:

- zabudowa sakralna:
  - *zespół kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego* w tym kościół murowany, późno klasycystyczny, zbudowany w latach 1826-1828, z wykorzystaniem pozostałości wcześniejszego kościoła z XVII/XVIII w. stanowiący przykład kościoła typu „Józefińskiego", który pojawił się na obszarach południowych na przełomie baroku i klasycyzmu,
  - *kaplice,* murowane pochodzące z XIX w.
- zabudowa mieszkalna:
  - *domy murowane przeważnie z XIX w. lub przełomu XIX/XX w.* o architekturze nawiązującej do „stylu dworkowego",

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- *domy murowane lub drewniane z początku XX w.* piętrowe, tworzące zwartą zabudowę pierzei Rynku, ul.3 Maja, Kolejowej, Wolności, utrzymane w nurcie eklektycznym. Część tych obiektów w wyniku dokonanych remontów i przekształceń utraciła charakter zabytkowy co spowodowało skreślenie ich z ewidencji,
- *domy murowane z początku XX w.* tworzące grupę zabudowy typowej dla mniejszych ośrodków miejskich w tym wille i pensjonaty (ul. Żeromskiego) stanowiące przykłady nurtów architektonicznych charakterystycznych dla epoki,
- *pozostałości tradycyjnej zabudowy wiejskiej*, przeważnie drewnianej z przełomu XIX/XX w. i pocz. XX w., (która w ostatnich latach została zubożona poprzez wyburzenia i przekształcenia) w osiedlach: Działy, Gieraty, Koziany, Makowska Góra, Ostrysz, Rabówka, Sarnowa i Stanaszówka,

• zabudowa użyteczności publicznej obejmuje: budynek dworca PKP stanowiący przykład typowego obiektu kolei z pocz. XX w., budynek przedszkola o cechach architektury modernizmu oraz budynek szkoły z pocz. XIX w. znacznie przebudowany,

• zabytki przemysłu i techniki to unikalne pozostałości huty żelaza z XIX w. w formie zachowanych resztek murów oporowych,

• zabytkowe cmentarze: przykościelny (z XVIII w.) i parafialny (z XIX w.),

• stanowiska archeologiczne zabytków archeologicznych pochodzących z późnego średniowiecza bądź nowożytne

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Fot. 1. Obiekt zabytkowy – dom przy ul. 3-go maja 3.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Fot. 2 Obiekt zabytkowy – dom przy ul. Kościuszki 11

Fot. 3. Obiekt zabytkowy – zabudowania gospodarcze przy ul. Kościelnej 14

Stan zachowania układu, zespołów i obiektów zabytkowych w obszarze gminy.

W układzie przestrzennym wsi:

- czytelna podstawowa dyspozycja przestrzenna układów wsi; Białka, Juszczyn, Grzechynia, oraz Żarnówki i Wieprzca.

Zachowane zespoły i obiekty zabytkowe:

- zabudowa sakralna
  - *kapliczki murowane z XVIII i XiX w* Żarnówce, Juszczynie i Białce,
- zabudowa mieszkalna

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- *pozostałości tradycyjnej zabudowy przeważnie z pocz. XX w. wiejskiej, drewnianej bądź murowano-drewnianej* występujące głównie w Żarnówce, Grzechyni,
- *dom murowany w Białce z pocz. XX w.* o charakterze willi,

• stanowiska archeologiczne położone w Grzechyni, Białce, Kojszówce i Juszczynie.

Fot. 4. Obiekt zabytkowy – chałupa, Żarnówka 105

Fot. 5. Obiekt zabytkowy – dom, Grzechynia 33

W ramach prac nad Programem Ochrony Zabytków i zmianą Studium został zweryfikowany w oparciu o inwentaryzację w terenie stan zasobów dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Maków Podhalański. Odnotować należy duży ubytek poprzez wyburzenie bądź przekształcenia części obiektów zabytkowych (powodujących utratę wartości zabytkowych), wobec czego WKZ wykreślił je z ewidencji na mocy decyzji z dnia 8 czerwca 2009 r. Szczegółowe rozpoznanie stanu substancji zabytkowej wskazało, iż na 238 obiektów figurujących w ewidencji do czerwca 2009r zostało wykreślonych 133 obiektów, co stanowi 55% całego zasobu ujętego w ewidencji WKZ. Spośród wykreślonych obiektów 91 zostało wyburzone. Największy ubytek zabytków nieruchomych ze względu na rodzaj obiektu odnosi się do budynków mieszkalnych, chałup co stanowi ok.87 % wszystkich obiektów. Natomiast nieznaczne zmiany w ilości obiektów wyburzonych lub przebudowanych odnoszą się do obiektów gospodarczych, budynków użyteczności publicznej, kaplic stanowiących ogółem około 6,7 % wszystkich obiektów,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Ogólny stan zachowanych obiektów mieszkalnych ocenia się jako średni, natomiast obiektów użyteczności publicznej, kaplic jako dobry. Największy udział, ale także największy ubytek obiektów zabytkowych widoczny jest w Makowie Podhalański (z 204 obiektów zachowało się 89 natomiast wyburzeniu uległo aż 83 obiekty. W wyniku tak szybkiej degradacji obiektów zabytkowych stan zachowanej tkanki historycznej ocenia się jako zagrożony. Kolejnym sołectwami, w którym zauważalny jest spadek substancji zabytkowej jest Żarnówka (spadek z 15 do 6 obiektów) oraz Grzechynia (z 11 do 5 obiektów). Pozostałe sołectwa nie posiadały znaczącego udziału obiektów zabytkowych w skali całej gminy Maków Podhalański.

Łącznie po weryfikacji w gminnej ewidencji zabytków pozostało 105 obiektów zabytkowych. Największa ilość zabytków nieruchomych znajduje się w mieście Maków Podhalański tj. 89 obiektów. W sołectwach Zarnówka, Białka, Grzechynia i Juszczyn znajduje się łącznie 16 obiektów, co stanowi 15% istniejących zabytków ujętych w ewidencji WKZ gminy.

Najwięcej obiektów w całej gminie to domy i chałupy. Kolejnymi grupami obiektów są kapliczki oraz budynki użyteczności publicznej. Stwierdzić można całkowity zanik zabytkowej zabudowy gospodarczej i zagrodowej w gminie Maków Podhalański.

W skutek wielu wyburzeń w gminie Maków Podhalański można wnioskować, że istnieje w gminie wiele zagrożeń dla obiektów zabytkowych. Jedynie 23 % obiektów zabytkowych nie posiada bezpośrednich zagrożeń wynikających z ich użytkowania.

Głównym zagrożeniem jest brak bieżącego remontu i pielęgnacji obiektów co stanowi 39% wszystkich zagrożeń. Połowa wszystkich obiektów istniejących w zaktualizowanym wykazie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest zagrożona zaniedbaniami właścicieli obiektów zabytkowych oraz brakiem wsparcia finansowego na wykonanie bieżących robót naprawczych Kolejnym zagrożeniem jest w prawie równym stopniu wymiana stolarki okiennej lub drzwiowej (16 obiektów) oraz wymiana pokrycia dachowego (25 obiektów) dających łącznie 31% ze wszystkich zagrożeń zabytków nieruchomych na terenie gminy. Na terenie gminy nie stwierdzono zagrożeń wynikających z istniejących lub projektowanych inwestycji drogowych. Nie stwierdzono aktów wandalizmu, bądź innych form degradacji

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

obiektów zabytkowych. Analiza zmian kolorystyki obiektów nie była możliwe z braku wcześniejszych danych.

2.4. Krajobraz

Krajobraz obszaru gminy Maków Podhalański kształtują następujące komponenty:

- zróżnicowane ukształtowanie terenu obejmujące przynależność do dwóch odrębnych mezoregionów,
- bogata i różnorodna szata roślinna stanowiąca pokrycie naturalne obszaru,
- układy przestrzenne jednostek osadniczych z towarzyszącym zagospodarowaniem rozłogu pól oraz zespołami i obiektami zabytkowymi,
- warunki percepcji i ekspozycji widokowej.

Z punktu widzenia potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański istotne jest określenie zasobu wnętrz architektoniczno-krajobrazowych i ich walorów. W oparciu o własne analizy i badania terenowe wydzielono następujące zespoły wnętrz architektoniczno-krajobrazowych (ZWAK):

- ***dolina potoku Grzechynka*** obejmująca kilka wnętrz konkretnych AK, częściowo przenikających się, ograniczonych grzbietami wzniesień i ich zboczami oraz zamkniętych wyniosłym grzbietem Góry Magórki (871,5 m n.p.m.),
- ***część wielkoprzestrzennego wnętrza doliny Skawicy*** *o* charakterze konkretnym, ograniczonego od zachodu częściowo zalesionym grzbietem z kulminacją dochodzącą do 759,7 m npm, a od wschodu przeważnie wylesionymi stokami Góry Jawor i Sarnowej Góry, z ciągiem zabudowy wsi Białka,
- ***dolina potoku przepływającego przez Juszczyn*** zawierająca wnętrza konkretne ograniczone użytkowanymi rolniczo zboczami wzniesień z ciągiem zabudowy wsi,
- ***dolina potoku Cedynka*** obejmująca kilka wnętrz konkretnych, wzajemnie przenikających się, ograniczonych od zachodu grzbietami Góry Jawor, od wschodu stokami Góry Burdelowej, a zamkniętych od południa wyniosłym grzbietem Góry Soska (1032,2 m

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

npm); zespół wnętrz charakteryzuje się większym udziałem terenów zalesionych, a mniejszym terenów zabudowanych,

- ***część doliny potoku Wieprzanka***, zawierająca wnętrza konkretne, przenikające się, ukształtowane stokami Góry Pogorzelina i Góry Adamówka, a od wschodu grzbietem wzniesień z kulminacją Góry Magóra (787,0 m n.p.m.), z zalesionymi w znacznym stopniu stokami wzniesień i zabudową tworzącą liczne przysiółki,
- ***dolina potoku Żarnowianka***, obejmująca wnętrze konkretne ograniczone od północy grzbietem z kulminacjami :Zarębską Górą (793,3 m n.p.m.) i Górą Stańkówką, a od południa stokami Góry Kamiennej i o podobnym jak poprzednie wnętrze pokryciu naturalnym i kulturowym,
- ***dolina potoku przepływającego przez Kojszówkę***, zamknięta stokami Góry Kamiennej i Góry Pogorzelina, tworząca wnętrze konkretne ze skupioną zabudową wsi w formie przysiółków i zboczami użytkowanymi rolniczo oraz częściowo zalesionymi,
- ***część wielkoprzestrzennego zespołu wnętrz doliny Skawy***, którą stanowią dwa rozległe wnętrza AK o charakterze konkretnym: pierwsze obejmujące fragment doliny rzeki od Makowa Dolnego po ujście Skawicy, a drugie począwszy od Boru aż po Kojszówkę; wnętrza ograniczone od północy wzniesieniami Pasma Koskowej, a od południa stokami Beskidu Makowskiego i Żywieckiego charakteryzujące się zróżnicowanym udziałem terenów leśnych i rolnych oraz typem układów przestrzennych jednostek osadniczych.

Do zespołów wnętrz AK o najwyższych walorach krajobrazowych należy zaliczyć części zespołów wnętrz AK; doliny potoku Grzechynianka, doliny Juszczyna, doliny potoku Cedynka, fragment doliny rzeki Skawa pomiędzy Kachnówką a Kojszówką i wnętrz Góry Makowskiej.

Zespoły tych wnętrz AK cechują się:

- urozmaiconym ukształtowaniem terenu,
- znacznym stopniem naturalności i różnorodności komponentów środowiska przyrodniczego,
- występowaniem skupisk zabudowy w formie przysiółków z małym udziałem zabudowy o znacznych gabarytach pionowych,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- korzystnymi warunkami ekspozycji i percepcji widoków panoramicznych wieloplanowych.

Do najcenniejszych pod względem krajobrazowym oraz widokowym punktów i ciągów należy zaliczyć:

- w Grzechyni punkty widokowe w rejonie os. Polany, Działówka, Sólkówka, w rejonie mostu na Skawie w kierunku Makowa i zgodnie z biegiem rzeki oraz ciągi widokowe wzdłuż drogi w kierunku os. Polany przez os. Działówka,
- w Juszczynie; punkty i ciągi widokowe w kierunku Makowa w rejonie os. Kojsowa, wzdłuż drogi między os. Zgudowa i U Jana, w rejonie os. Kaczmarczyki oraz w dolinie Skawy między Kachnówką a Kojszówką,
- w Żarnówce punkty i ciągi widokowe w rejonie Przysłopu,
- w Makowie Podhalańskim; punkt widokowy w kierunku miasta w rejonie kościoła, w okolicy Makowskiej Góry.

Opracowana pod redakcją Janusza Bogdanowskiego „Ochrona, rewaloryzacja i kształtowanie krajobrazu kulturowego dla województwa małopolskiego" według metody JARK- WAK tj. jednostek architektoniczno – krajobrazowych objęła:

- określenie zasobu danego obszaru,
- waloryzację – ustalenie wartości krajobrazu oraz negatywnych zjawisk,
- wytyczne określające działania dla wytworzenia określonych stref.

Waloryzacja krajobrazu kulturowego dokonana w/w metodą dotyczyła oceny całych miejscowości w odniesieniu do podstawowych zasobów dziedzictwa kulturowego, a mianowicie; archeologii, historii, układów ruralistycznych i urbanistycznych, architektury i budownictwa, zabytków ruchomych, etnografii i krajobrazu. Wyróżniła ona VI wartości potencjalnych; I-III zabytkowe, IV współczesne, V-VI mieszane.

Krajobrazowe zasoby gminy Maków Podhalański zostały zakwalifikowane do:

II – wartości potencjalnej zabytkowej – m. Maków Podhalański,

III – wartości potencjalnej zabytkowej – wieś Białka,

V – wartości potencjalnej mieszanej – pozostałe wsie: Grzechynia, Juszczyn, Kojszówka, Wieprzec, Żarnówka i m. Maków Podhalański.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Według kategorii wartości określonych na bazie waloryzacji miasto Maków Podhalański i wieś Białka to miejscowości z krajobrazem kulturowym o cechach zabytkowych, natomiast krajobraz pozostałych wsi określono, jako kulturowy z zachowanymi elementami zabytkowymi.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

3. DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY

3.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany

Miasto i gmina Maków Podhalański w 2007 r. liczyła 15.909 osób z tego 5.747 osób miasto Maków Podhalański, a 10.163 osób tereny wiejskie gminy. Ludność miejska stanowiła 27,7% ogółu ludności.

Na przestrzeni lat 1985-2007 dynamika przyrostu ludności wyniosła ogółem 109,5%; w mieście Makowie Podhalańskim dynamika osiągnęła 105,1 % , a w obszarach wiejskich 112,1%. W wyniku większej dynamiki przyrostu ludności w terenach wiejskich, gmina skupiła 78% ogółu przyrostu rzeczywistego w analizowanym okresie tj. 1.099 osób.

W ostatnich latach tj. 2000-2007 nastąpiła zmiana wskaźnika feminizacji tj. proporcji pomiędzy liczbą kobiet przypadająca na 100 mężczyzn z 100,5 ogółem w 2000 r. (miasto – 107,2; gmina – 96,6) na 102 ogółem (miasto – 108,5 ; gmina – 99,1).

Tabela 11. Rozwój ludności miasta i gminy Maków Podhalański w latach 1985-2007.

Lata	Ludność ogółem	w tym	
		miasto	gmina
1978	14. 098	5.346	8.752
1985	14.532	5.468	9.064
1986	14.556	5.486	9.070
1987	14.568	5.495	9.073
1988	14.698	5.608	9.090
1989	14839	5.663	9.176
1990	14.937	5.713	9.224
1991	15.029	5.730	9.299
1992	15.368	5.812	9.556
1993	15.440	5.802	9.638
1994	15.564	5.847	9.717
1995	15.704	5.921	9.783
1996	15.806	5.963	9.843
1997	15.788	5.938	9.850
1998	15.852	5.909	9.943
1999	15.569	5.688	9.881
2000	15.635	5.688	9.947
2001	15.678	5.696	9.982

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

2002	15.743	5.710	10.033
2003	15.800	5.714	10.086
2004	15.812	5.710	10.102
2005	15.882	5.742	10.140
2006	15.862	5.695	10.167
2007	15.909	5.746	10.163

Źródło: GUS BDR.

Z analizy danych dotyczących rozwoju demograficznego wynika, że w okresie 10 lat (1985-1995) liczba mieszkańców miasta i gminy wzrosła z 14.532 do 15.704 osób tj. o 1.172 osób. Po roku 1995 występuje systematyczny niewielki wzrost populacji ludności, za wyjątkiem lat 1999 i 2006 r., kiedy miał miejsce spadek liczby ludności, osiągając w 2007 r. liczbę 15.909 osób (przyrost ludności o 205 osób). Zasadniczy wzrost ludności miasto i gmina uzyskały w okresie 1985-1995, w którym to przyrost ludności stanowił aż 85% ogółu przyrostu w analizowanym okresie.

Proces ten wykazuje podobną tendencję w mieście Maków Podhalański, natomiast w obszarze terenów wiejskich w całym okresie odnotowano systematyczny wzrost liczby ludności z 9.064 do 10.163, co dało jej przyrost o 1.099 osób.

Tabela 12. Ludność gminy Maków Podhalański wg. jednostek osadniczych.

Jednostka osadnicza	Liczba ludności			Przyrost rzeczywisty w latach 2007 -2000	Dynamika 2007/2000 w [%]
	1988 r.	2000 r.	2007 r.		
Grzechynia	2.250	2.467	2.544	77	103,1
Juszczyn	2.295	2.480	2.505	25	100,8
Białka	2.171	2.481	2.562	81	103,3
Żarnówka	1.243	1.356	1.375	19	101,4
Kojszówka	762	881	892	11	101,2
Wieprzec	407	432	416	- 16	96,3

Źródło: SP z 1988 r.; Urząd Miejski Maków Podhalański

Według danych Urzędu Miasta dotyczących ludności poszczególnych wsi w gminie – w latach 2000-2007 wystąpił przyrost rzeczywisty ludności w 5 wsiach łącznie w ilości 213 osób, a równocześnie 1 wieś wykazała zmniejszenie ludności o 16 osób. Wsiami

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

o największym przyroście były Grzechynia i Białka. W Żarnówce, Kojszówce i Juszczynie odnotowano w zasadzie stagnację rozwoju ludności, natomiast zjawisko depopulacji wystąpiło we wsi Wieprzec.

Wsie gminy pod względem wielkości wykazują znaczne zróżnicowanie, największymi wsiami liczebnie są; Białka – 2.562, Grzechynia – 2.544 i Juszczyn – 2.505, a najmniejszą Wieprzec liczący 407 mieszkańców.

Głównymi czynnikami zmian liczbowych i strukturalnych ludności są ruchy naturalne i migracyjne. W wyniku tych procesów nastąpił rzeczywisty przyrost ludności w latach 1985 – 2007 ogółem o 1.377 osób z tego; w mieście – o 278 osób, a w terenach wiejskich gminy – o 1.099 osób.

Tabela 13. Ruch naturalny ludności miasta Maków Podhalański.

Lata	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 M. (w ‰)
1997	60	45	15	2,5
1998	42	59	- 17	- 2,8
1999	54	56	- 2	- 0,3
2000	54	48	6	1,0
2001	54	52	2	0,3
2002	52	55	- 3	- 0,5
2003	84	68	16	2,8
2004	46	41	5	0,9
2005	64	51	13	2,3
2006	52	65	-13	- 2,3
2007	67	64	3	0,5

Źródło: GUS BDR.

Tabela 14. Ruch naturalny ludności gminy Maków Podhalański.

Lata	Urodziny	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 M. (w ‰)
1997	125	98	27	2,7

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1998	132	101	31	3,1
1999	132	89	43	4,4
2000	157	90	67	6,7
2001	120	89	31	3,1
2002	129	99	30	2,9
2003	96	80	16	1,5
2004	114	84	30	3,0
2005	120	96	24	2,4
2006	121	94	27	2,6
2007	124	79	45	4,4

Źródło: GUS BDR.

Przyrost naturalny w mieście w okresie 1997 – 2007 r. wykazywał wahania pomiędzy niewielkim przyrostem, a spadkiem przyjmującym wartości ujemne w latach, w których ilość zgonów przewyższała liczbę urodzin. Tak więc wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców kształtował się w granicach 2, 8‰, a – 2,3‰. W obszarach wiejskich wartość tego wskaźnika była dodatnia jednakże występowały wahania jego wartości pomiędzy 6,7‰, a 1,5‰.

Tabela 15. Migracja wewnętrzna – kierunki migracji miasto Maków Podhalański.

Lata	Napływ				Odpływ				Saldo migracji stałej
	Razem	W tym			Razem	W tym			
		z miast	ze wsi	z zagra-nicy		do miast	na wieś	za granicę	
1997									
1998	96	53	41	2	82	37	45	-	14
1999	77	32	42	3	89	43	46	-	-12
2000	76	30	39	7	74	43	31	-	2
2001	75	37	37	1	63	31	32	-	12
2002	80	30	45	5	71	23	47	1	9
2003	61	35	26	-	73	25	45	3	-12
2004	64	28	32	4	67	36	29	2	-3
2005	67	26	39	2	49	15	25	9	18
2006	74	34	39	1	75	26	30	19	-1
2007	108	33	71	4	64	22	37	5	44

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Źródło: GUS BDR.

Tabela 16. Migracja wewnętrzna – kierunki migracji gmina Maków Podhalański.

Lata	Napływ				Odpływ				Saldo migracji stałej
	Razem	W tym			Razem	W tym			
		z miast	ze wsi	z zagra-nicy		do miast	na wieś	zagranicę	
1997									
1998	124	65	59	-	65	29	36	-	59
1999	104	45	58	1	110	57	53	-	- 6
2000	76	34	41	1	74	37	37	-	2
2001	50	17	30	3	69	40	29	-	-19
2002	88	49	39	-	69	50	19	-	19
2003	96	51	43	2	66	37	29	-	30
2004	88	44	43	1	99	47	48	4	-11
2005	73	41	30	2	68	37	27	4	5
2006	90	42	45	3	101	32	48	21	-11
2007	67	27	37	3	102	61	39	2	-35

Źródło: GUS BDR.

Saldo migracji stałej w latach 1998 – 2007 osiągnęło wartości dodatnie, co świadczy o dominacji napływu ludności zarówno na teren miasta, jak i gminy. W okresie tym łącznie saldo migracji wyniosło 106 osób, z tego na miasto przypada 71 osób, a gminę 35 osób. W poszczególnych latach wartość salda migracji dla miasta kształtowała się w granicach od 44 do – 12, a w terenach wiejskich od 59 do –35.

Struktura ludności napływającej do miasta w analizowanym okresie to: 52,8% ludność ze wsi, 43,5% z miast oraz 3,7% z zagranicy, natomiast dla gminy analogiczne wielkości wynoszą odpowiednio: 48,4%; 49,7%;1,9%. Kierunki odpływu ludności z obszaru miasta to: tereny miejskie 42,6 %, tereny wiejskie 51,9% oraz zagranica 5,5%. Z obszaru gminy odpływ jej ludności kierował się na tereny: miejskie 52,5% ludności, tereny wiejskie 43,7% oraz zagranica 3,8%.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

3.2. Struktura wiekowa ludności

Tabela 17. Struktura wiekowa ludności miasta Maków Podhalański.

Lata	Ludność ogółem	w tym w wieku			Ludność ogółem [%]	w tym w wieku [%]		
		przed-produk-cyjnym	produk-cyjny	popro-dukcyjny		przed-produk-cyjnym	produk-cyjny	popro-dukcyjny
1998	5.909	1.505	3.496	908	100,0	25,5	59,2	15,3
1999	5.668	1.510	3.233	925	100,0	26,6	57,0	16,4
2000	5.688	1.481	3.250	957	100,0	26,0	57,2	16,8
2001	5.696	1.392	3.336	968	100,0	24,4	58,6	17,0
2002	5.710	1.350	3.391	969	100,0	23,6	59,4	17,0
2003	5.714	1.315	3.421	978	100,0	23,0	59,9	17,1
2004	5.710	1.274	3.457	979	100,0	22,3	60,5	17,2
2005	5.742	1.267	3.471	1.004	100,0	22,1	60,5	17,5
2006	5.695	1.225	3.445	1.025	100,0	21,5	60,5	18,0
2007	5.746	1.201	3.495	1.050	100,0	20,9	60,8	18,3

Źródło: GUS BDR.

Tabela 18. Struktura wiekowa ludności gminy Maków Podhalański.

Lata	Ludność ogółem	w tym w wieku			Ludność ogółem [%]	w tym w wieku [%]		
		przed-produk-cyjnym	produk-cyjny	popro-dukcyjny		przed-produk-cyjnym	produk-cyjny	popro-dukcyjny
1998	9.943	2.893	5.573	1.477	100,0	29,1	56,0	14,9
1999	9.881	2.815	5.562	1.504	100,0	28,5	56,3	15,2
2000	9.947	2.788	5.634	1.525	100,0	28,0	56,6	15,4
2001	9.982	2.747	5.690	1.545	100,0	27,5	57,0	15,5
2002	10.033	2.704	5.787	1.542	100,0	26,9	57,7	15,4
2003	10.086	2.626	5.887	1.573	100,0	26,0	58,4	15,6
2004	10.102	2.576	5.932	1.594	100,0	25,5	58,7	15,8
2005	10.140	2.543	5.990	1.607	100,0	25,1	59,1	15,8
2006	10.167	2.510	6.054	1.603	100,0	24,7	59,5	15,8
2007	10.163	2.461	6.077	1.625	100,0	24,2	59,8	16,0

Źródło: GUS BDR.

Struktura ludności wg. podstawowych grup wieku wskazuje na starzenie się społeczności, zarówno miejskiej jak i wiejskiej. Strukturę tą w ostatnich latach 1998-2007 charakteryzuje systematyczny:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- spadek udziału ludności wieku przedprodukcyjnego o 4,6 pkt procentowych w mieście i 4,9 pkt w gminie,
- wzrost udziału ludności wieku produkcyjnego o 1,6 pkt w mieście i 3,8 pkt w gminie,
- wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym zarówno w mieście o 3,0 pkt, jak i w gminie o 1,1 pkt.

Porównując strukturę wiekową miasta i terenów wiejskich w 2007 roku stwierdzić należy, że w mieście zjawisko starzenia się ludności jest bardziej zaawansowane niż w gminie.

Powyższa struktura wpływa na wartość współczynnika obciążenia ekonomicznego. Współczynnik ten, określa liczbę osób wieku nieprodukcyjnego przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego współczynnika w 2007 r. wynosi w mieście 64,4, a w gminie 67,2. Wysoki współczynnik obciążenia stanowi negatywne zjawisko, wpływające ograniczająco na poziom życia mieszkańców.

3.3. Charakterystyka rynku pracy

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w 2000 roku wynosiła w gminie Maków Podhalański ogółem 2.346 osób z tego w mieście 1.013 osób (43,6%), a w 2007 roku analogicznie 2.349 i 966 (41,1%).

Tabela 19. Pracujący według rodzajów działalności w mieście i gminie Maków Podhalański.

Jednostka	Lata	Pracujący w gospodarce narodowej		w tym				Sektor	
		ogółem	w tym kobiety	rolnictwo i leśnictwo	przemysł i budow-nictwo	usługi rynkowe	usługi nie-rynkowe	publiczny	prywatny
miasto Maków Podhalański	2000	1.013	684	1	259	275	478	617	396
	2001	1.035	699	1	246	290	498	608	427
	2002	985	659	1	256	262	466	584	401
	2003	941	667	3	256	224	458	556	385
	2004	902	648	3	267	227	405	512	390
	2005	892	620	4	260	209	420	487	405
	2006	893	632	3	266	185	441	499	396

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Jednostka	Lata	Pracujący w gospodarce narodowej		w tym				Sektor	
		ogółem	w tym kobiety	rolnictwo i leśnictwo	przemysł i budow-nictwo	usługi rynkowe	usługi nie-rynkowe	publiczny	prywatny
	2007	966	686	3	262	208	493	544	422
gmina Maków Podhalański	2000	1.313	508	6	1.078	68	161	706	607
	2001	1.242	460	2	945	120	175	753	489
	2002	1.131	447	7	905	53	166	709	422
	2003	1.249	463	-	1.020	70	159	694	555
	2004	1.289	447	1	1.097	62	129	679	610
	2005	1.198	417	-	1.000	48	149	671	527
	2006	1.312	417	1	1.063	55	151	690	580
	2007	1.383	445	1	1.139	89	154	696	687

Źródło: GUS BDR.

Na przestrzeni lat 2000 do 2006 miała miejsce tendencja, systematycznego zmniejszania się liczby pracujących w gospodarce narodowej w mieście z 1.013 pracujących do 893, jak i terenach wiejskich gminy z 1.313 w 2000 r. do 1.198 w 2005 r. W 2007 roku nastąpił wzrost liczby pracujących w mieście natomiast w gminie wzrost odnotowano już w 2006 roku.

W strukturze pracujących w gospodarce narodowej w 2007 r. dominuje w mieście sektor usług – zatrudniając ok. 72% ogółu pracujących, podczas gdy przemysł i budownictwo stanowiło miejsca pracy dla ok.82% pracujących na terenie gminy.

Pracujący w gospodarce narodowej stanowili 24,5% ludności wieku produkcyjnego gminy Maków Podhalański, przy czym w mieście wskaźnik ten wyniósł – 27,6 %, a w gminie 22,7%.

Tabela 20. Bezrobocie w gminie Maków Podhalański.

Lata	Bezrobotni		
	Ogółem	w tym kobiety	na 100 osób w wieku produkcyjnym
2003	1.033	535	11,1
2004	937	512	10,0

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

2005	776	462	8,2
2006	580	403	6,1
2007	494	340	5,2

Źródło: GUS BDR.

W latach 2003 – 2007 obserwuje się znaczny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych z 1.033 do 494, co skutkowało obniżeniem się wskaźnika bezrobotnych przypadających na 100 osób wieku produkcyjnego z 11,1 do wartości 5,2. Wśród bezrobotnych dominują kobiety (69%).Tendencje spadkowe bezrobocia w analizowanym okresie wiążą się zapewne z dużymi rozmiarami migracji czasowej ludności m. in. do pracy na zewnątrz w tym za granicę.

Tabela 21. Bezrobotni wg. wykształcenia w m. i gm. Maków Podhalański – 2007 rok.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych – miasto	Liczba bezrobotnych – gmina
wyższe	10	13
średnie zawodowe	57	66
ogólnokształcące	29	21
zasadnicze zawodowe	49	112
gimnazjalne i poniżej	46	91
ogółem	191	303

Źródło: GUS BDR.

Tabela 22. Bezrobotni wg. wieku w m. i gm. Maków Podhalański – 2007 rok.

Grupy wiekowe	Liczba bezrobotnych – miasto	Liczba bezrobotnych – gmina
18 – 24 lat	38	70
25 – 34 lat	46	77
35 – 44 lat	35	68
45 – 54 lat	54	71
55 – 59 lat	15	15
60 – 64 lat i więcej lat	3	2
ogółem	191	313

Źródło: GUS BDR.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Z ogółu 494 bezrobotnych – 38% pochodzi z miasta Makowa, a 62% z terenów wiejskich gminy. Bezrobotni słabo wykształceni tj. legitymujący się wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i poniżej stanowią łącznie 60% ogółu bezrobotnych.

W przekroju wiekowym bezrobotni to ludzie młodzi – ok. 47% liczy 18 – 34 lat, a 67% to ludzie wieku mobilnym.

4. MIESZKALNICTWO

3.1. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gm. Maków Podhalański to 4 656 mieszkań, z czego 1 966 tj. 42,2% zlokalizowanych jest w mieście, zaś pozostałe 2 690 tj. 57,8% leży w terenach wiejskich.

Rysunek 1. Zasoby mieszkaniowe Makowa Podhalańskiego wg lokalizacji.

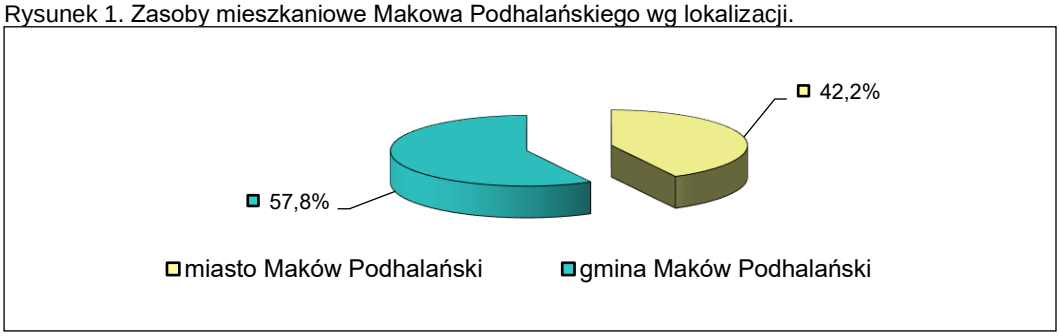

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 23. Zasoby mieszkaniowe w gm. Maków Podhalański w latach 2000-2007

Lata	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa mieszkań [tys. m²]	Przeciętna		
				Pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę [m²]	Liczba osób na	
					mieszkanie	izbę
2000	3 997	14 615	268 191	17,1	3,92	1,07
2001	4 017	14 741	271 484	17,3	3,91	1,07
2002	4 067	17 036	334 647	21,2	3,88	0,93
2003	4 499	18 763	370 079	23,4	3,52	0,84

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

2004	4 536	18 982	375 727	23,7	3,49	0,84
2005	4 587	19 297	384 211	24,2	3,47	0,82
2006	4 636	19 538	389 957	24,5	3,43	0,81
2007	4 656	19 660	393 123	24,6	3,43	0,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ciągu ostatnich ośmiu lat sytuacja mieszkaniowa w zakresie wskaźników zagęszczenia wyraźnie się poprawiła. Liczba mieszkań i izb wzrosła - między 2000 r. a 2007 r. odpowiednio o 659 i 5 045 natomiast wskaźnik liczby osób na mieszkanie i izbę zmalał. W 2007 r. wysokość tych wskaźników kształtowała się odpowiednio na poziomie 3,43 i 0,81. Dla powiatu wielkości te są prawie identyczne i wynoszą 3,42 oraz 0,81. Poprawa warunków mieszkaniowych pod względem zagęszczenia jest związana z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, wymianą istniejącej substancji o złym stanie technicznym na nową oraz modernizacją starych obiektów.

Tabela 24. Struktura zasobów mieszkaniowych gm. Maków Podhalański wg ilości izb w 2002 r.

Wyszczególnienie	**Mieszkania [szt.]**						**Izby**	**Przeciętna l. izb w 1 mieszkaniu**
	Ogółem	**O liczbie izb**						
		1	**2**	**3**	**4**	**5 i więcej**		
Ogółem	4 067	18	343	1 147	1 320	1 239	17 036	4,18
W tym zamieszkane stale	4 044	18	337	1 138	1 315	1 236	17 036	4,21
	100,0%	0,4%	8,3%	28,1%	32,5%	30,6%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ogólnej liczbie obiektów, budynki o 4-5 izbach stanowią 60,7%. Średnio na jedno mieszkanie przypada 4,18 izby, dla powiatu suskiego 4,15.

Tabela 25. Struktura zasobów mieszkaniowych gm. Maków Podhalański wg powierzchni użytkowania mieszkań w 2002 r.

Wyszczególnienie	**Ogółem**	**Mieszkania o powierzchni użytkowej w m²**								**Pow. użytkowa mieszkań [m²]**	**Przeciętna pow. użytkowa mieszk. [m²]**
		< 30	**30-39**	**40 - 49**	**50 - 59**	**60 - 79**	**80 - 99**	**100 - 119**	**120 - 199**		
Ogółem	4 067	100	281	516	371	879	752	533	635	334 647	82,28
W tym zamieszkane stale	4 044	99	277	514	369	869	751	532	633	333 129	82,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Największy odsetek mieszkań w ogólnej liczbie mieszkań gminy Maków Podhalański stanowią mieszkania o powierzchni od 60 do 79 m^2. Jest ich 21,6% całego zasobu. Najmniej natomiast jest mieszkań o powierzchni poniżej 30 m^2 – zaledwie 2,5% wszystkich mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie gminy to 82,28 m^2, w porównaniu ze średnią dla powiatu jest to powierzchnia tylko o 0,17 m^2 mniejsza.

Tabela 26. Zasoby mieszkaniowe gminy Makowa Podhalański wg form własności.

Lata	Ogółem	W tym:				
		zasoby gminne (komunalne)	zasoby spółdzielni mieszkaniowych	zasoby zakładów pracy	zasoby osób fizycznych	zasoby pozostałych podmiotów
2000	3 997	59	-	-	-	-
2001	4 017	16	-	-	-	-
2002	4 067	65	203	35	4 104	33
2003	4 499	73	203	30	4 160	33
2004	4 536	73	203	30	4 197	33
2005	4 587	68	200	30	4 256	33
2006	4 636	68	200	30	4 288	50
2007	4 656	61	184	32	4 346	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podstawową formą własności zasobów mieszkalnych gm. Maków Podhalański jest własność prywatna, do której należało w 2007 r. ponad 93% ogółu zasobów. Wśród pozostałych form własności największy udział posiada spółdzielnia mieszkaniowa – ok. 4%, której obiekty usytuowane są w mieście Maków Podhalański.

Zasoby mieszkaniowe miasta Maków Podhalański reprezentują kilka typów zabudowy, głównie związanych z przebiegiem procesów urbanizacyjnych w ciągu ostatniego stulecia. W centrum Makowa dominuje zabudowa mieszkalna i mieszkalno-usługowa tworząca zwarte pierzeje rynku i ulic. Są to przeważnie piętrowe domy miejskie, charakterystyczne dla architektury małych miast z początku XX w. Część z tych obiektów zachowała swoje walory zabytkowe bądź historyczna. Drugi typ stanowi zabudowa mieszkalna obejmująca pochodzące z początku XX w. wille i domy mieszkalne, tradycyjne budownictwo mieszkalne przedmieść oraz współczesne budownictwo jednorodzinne. Trzeci typ to osiedle wielorodzinnych bloków mieszkalnych liczące kilkanaście obiektów,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wzniesione w okresie intensywniejszej urbanizacji związanej z rozwojem lokalnego przemysłu.

Struktura zasobów mieszkaniowych Makowa Podhalańskiego jest charakterystyczna dla ośrodków rzemieślniczo - handlowych, które stosunkowo późno stały się miastami, a ich późniejszy rozwój wiąże się z okresowym wzrostem znaczenia w strukturze administracyjnej i realizacją ważnych inwestycji.

Formy, gabaryty i wiek budynków mieszkalnych w obszarach wiejskich gminy są zróżnicowane. Przeważają współczesne budynki jednorodzinne, które przemieszane są z zabudową zagrodową pozostającą w konwencji tradycyjnej, powstałą przed 1970 rokiem.

Budownictwo o tradycyjnej formie architektonicznej było budownictwem drewnianym charakteryzujące się parterowym gabarytem oraz horyzontalnym układem bryły. Domy tradycyjne można podzielić na dwa podstawowe rodzaje:

- niesymetryczne, szerokofrontowe, na rzucie wydłużonego prostokąta, z dachem dwu - lub czterospadowym; okna prostokątne o symetrycznym podziale, ściany z wyprawionymi szparami malowanymi na niebiesko,
- symetryczny, szerokofrontowy, na rzucie wydłużonego prostokąta z dachem dwuspadowym rzadziej naczółkowym; ściany z wyprawianymi szparami, weranda lub ganek na osi domu.

W ostatnich latach obserwuje się powstawanie domów parterowych z poddaszem użytkowym. Coraz częściej spotkać można także obiekty o bardzo wyszukanych detalach architektonicznych, które niejednokrotnie w znacznym stopniu odbiegają od specyficznego charakteru tradycyjnej zabudowy poszczególnych wsi.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Fot. 6. Przykład tradycyjnej drewnianej zabudowy – Juszczyn.

Nowobudowane budynki charakteryzują się większymi powierzchniami użytkowymi oraz lepszym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną. Ich przeznaczenie ogranicza się właściwie jedynie do funkcji mieszkaniowych.

Fot. 7. Zabudowa nowoczesna – Wieprzec

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Fot. 8. Nowa zabudowa współgrająca z otoczeniem – Grzechynia

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

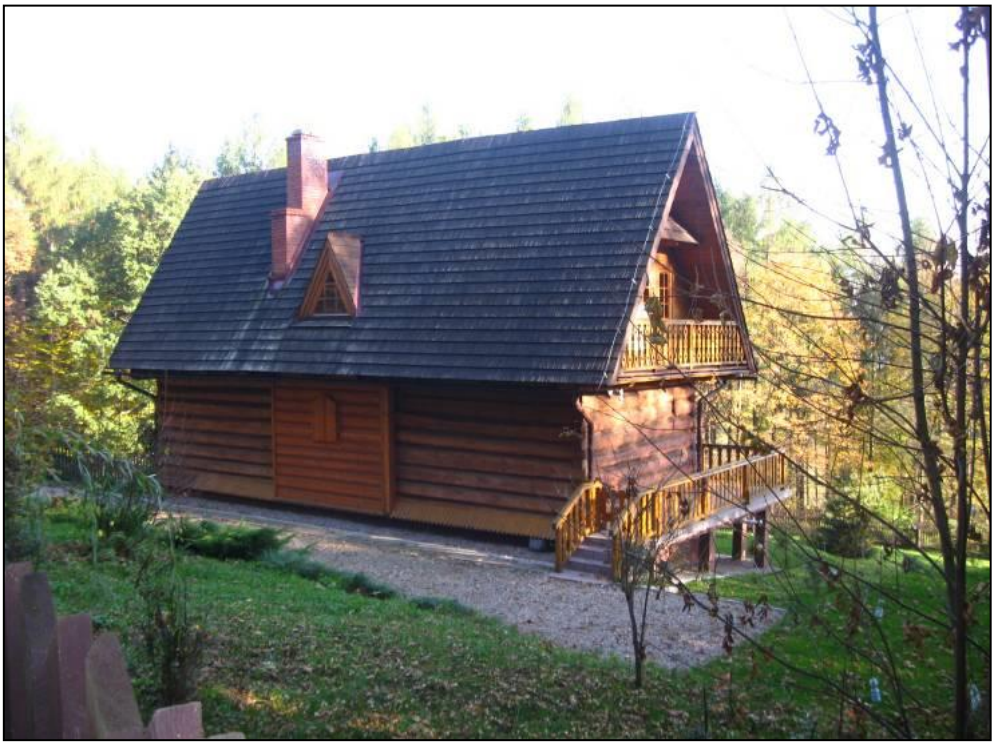

Fot. 9. Nowa zabudowa letniskowa

3.2. Standardy zamieszkania i wyposażenie

Jakość zasobów mieszkaniowych została określona podczas inwentaryzacji urbanistycznej przeprowadzonej na potrzeby niniejszego Studium. Stan techniczny istniejącej zabudowy jest zróżnicowany. Nowe budynki są w dobrej kondycji z zadbanym otoczeniem. Natomiast te najstarsze często wyróżniają się niezadowalającym stanem technicznym oraz potrzebą modernizacji. Nowe obiekty powstają w bardzo bliskim sąsiedztwie budynków już istniejących lub na zboczach stoków, których nachylenie nierzadko jest zbyt duże na sytuowania na nich zabudowy. Brakuje inwestycji związanych z usługami.

Zaobserwowano również tendencje odchodzenia od produkcji rolnej i przeznaczania budynków gospodarczych w zabudowie zagrodowej na obiekty mieszkalne.

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r. wynika, że w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych miasta i gminy zasoby mieszkaniowe powyżej dwudziestu

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

pięciu lat stanowiły 70% ogólnej substancji mieszkaniowej. Najstarsze przedwojenne budownictwo gminy to 19,1% jej zasobów.

Tabela 27. Budynki według okresu powstania.

Data budowy obiektu	Ogółem	%
Przed 1918	216	5,3
1918 - 1944	560	13,8
1945 - 1970	1 298	32,0
1971 - 1978	767	18,9
1979 - 1988	630	15,5
1989 - 2002	588	14,5
Pozostałe	8	0,2
Ogółem	**4 067**	**100**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2002-2007 liczba mieszkań zwiększyła się do 4 656 tj. o 589 mieszkań. Aktualizując dane zawarte w tabeli stwierdzić należy, iż wg stanu na 2007 r. udział zasobów powyżej 25 lat wyniósł 61%.

Wyposażenie w podstawowe instalacje mieszkań stanowi miernik standardu mieszkaniowego. Podniesienie standardu wyposażenia mieszkań jest ściśle związane z uzbrojeniem terenu w infrastrukturę techniczną, zwłaszcza kanalizacyjną i gazową.

Tabela 28. Mieszkania wyposażone w sieć wodociągową i kanalizacyjną w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w					
		wodociąg			ustęp spłukiwany		
		razem	z sieci	lokalny	razem	z odprowadzeniem	
						do sieci	do urządzenia lokalnego
Ogółem	4 067	3 979	954	3 025	3 506	493	3013
W tym stale zamieszkane	4 044	3 960	948	3 012	3 492	489	3 003
Ludność	15 637	15 437	2 855	12 582	14 013	1 554	12 459

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W 2002 roku 97,8% mieszkań korzystało z sieci wodociągowej, w tym: 24% ze zbiorczych urządzeń wodociągowych oraz 76% z lokalnej sieci wodociągowej. Jedynie 2,2% mieszkań zaopatrywało się w wodę z przydomowych studni.

Tabela 29. Mieszkania wyposażone w łazienkę i ciepłą wodę w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w					
		łazienkę		ciepłą wodę bieżącą		gaz z butli	
		szt.	%	szt.	%	szt.	%
Ogółem	4 067	3 613	88,8	3 638	89,5	3 219	79,1
W tym stale zamieszkane	4 044	3 600	89,0	3 628	89,7	3 211	79,4
Ludność	15 637	14 471	92,5	14 469	92,5	13 043	83,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2002 r. prawie 89,0% zamieszkałych budynków wyposażonych było w łazienkę, a 86,2% w ustęp spłukiwany. Niemal 90% budynków mieszkalnych miało ciepłą bieżącą wodę. Slaby stopień skanalizowania gminy powoduje, iż 74,1% mieszkań korzystało z własnych osadników ściekowych, a jedynie 12,1% mieszkań podłączonych było do sieci kanalizacji zbiorowej.

Tabela 30. Mieszkania wyposażone w sieć cieplną w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Centralne ogrzewanie				Piece		Inne	
		zbiorowe		indywidualne					
		szt.	%	szt.	%	szt.	%	szt.	%
Liczba mieszkań ogółem	4 067	313	7,7	2 469	60,7	1 261	31,0	24	0,6
Liczba mieszkań stale zamieszkanych	4 044	312	7,7	2 467	61,0	1 241	30,7	24	0,6
Powierzchnia mieszkań stale zamieszkanych [m^2]	333 129	14 199	4,3	243 078	73,0	73 880	22,2	1 972	0,6
Liczba ludności zamieszkujących mieszkania [m^2]	15 637	857	5,5	10 582	67,7	4 123	26,4	75	0,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Około 68% mieszkań wyposażonych było w centralne ogrzewanie, a około 32% w piece. Spośród mieszkań posiadających centralne ogrzewanie 313 podłączonych było do zbiorczych kotłowni, pozostałe posiadały indywidualne źródła ciepła. Zatem najpowszechniejszym typem ogrzewania jest indywidualne centralne ogrzewanie.

3.3. Ruch budowlany

W latach 2000 - 2007 w gminie Maków Podhalański oddano do użytku 365 mieszkań.

Rysunek 2. Liczba mieszkań w mieście i gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007.

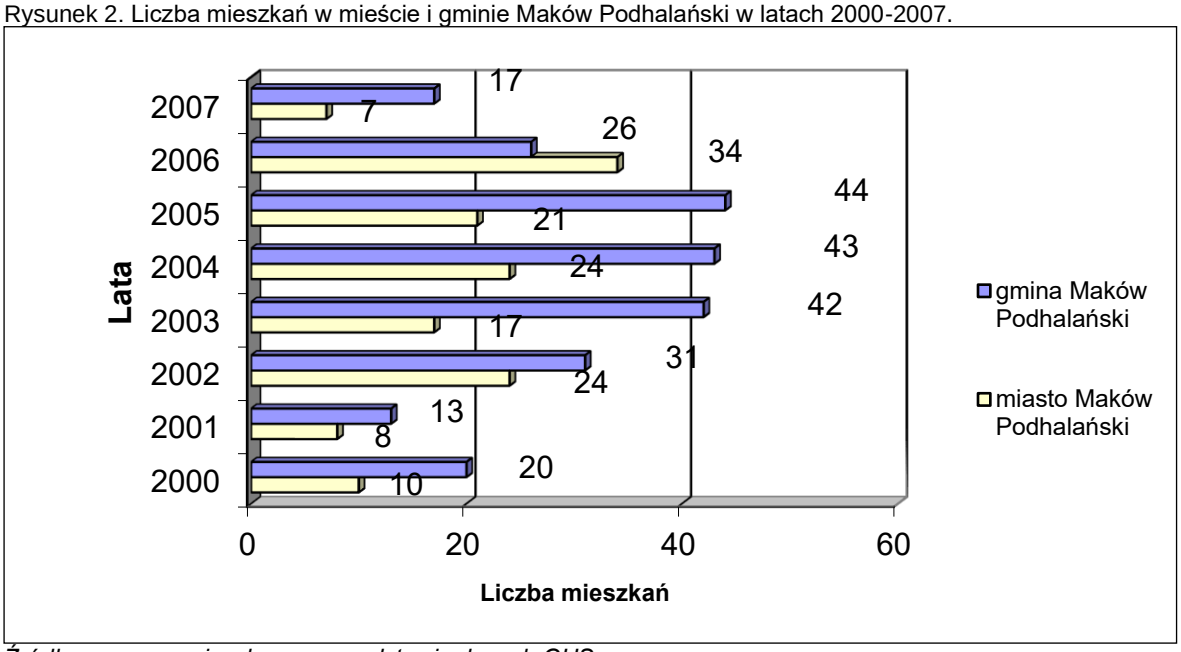

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych w mieście i gminie w latach 2000-2007 było zróżnicowane. W obszarze tym oddano do użytku łącznie 365 mieszkań, w tym w mieście 139 tj. 38%. Rocznie oddawano do użytku w granicach 55 do 67 mieszkań, przy czym poza 2006 rokiem większość obiektów oddanych dotyczyło terenów wiejskich gminy. Gwałtowny spadek oddanych do użytku mieszkań nastąpił w 2007 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Tabela 31. Ruch budowlany w mieście i gminie Maków Podhalański w latach 2000 - 2007

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań oddanych do użytku [szt.]							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Miasto	4	8	24	17	24	21	34	7
Gmina	10	13	31	42	43	44	26	17
Razem	14	21	55	59	67	65	60	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mimo załamania się ruchu budowlanego w 2007 r. wnioski złożone do zmiany Studium – świadczą o dużym zainteresowaniu ludności działkami budowlanymi.

Wnioski złożone przez ludność według miejscowości:

- Grzechynia 53
- Juszczyn 38
- Maków Podhalański 33
- Białka 25
- Żarnówka 18
- Kojszówka 18
- Wieprzec 13

Przestrzenny rozkład wniosków wskazuje na ich koncentracje w zachodniej części gminy, a to w Grzechyni, Juszczynie, Makowie Podhalańskim oraz Białce.

Po podjęciu przez Radę Miejską w Makowie Podhalańskim uchwały nr XXII/237/2012 z dnia 24 października 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmującej obszar w granicach miejscowości Białka, złożonych zostało 58 wniosków o zmianę przeznaczenia terenu pod funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe.[1)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

5. OBIEKTY I URZĄDZENIA OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW

Wyposażenie miasta i gminy w obiekty obsługi mieszkańców stwarza warunki do korzystania z usług w zakresie: edukacji i wychowania (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, przedszkola), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, szpitale, apteki) i kultury (obiekty kultu religijnego, ośrodki kultury).

5.1 Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Maków Podhalański w roku 2008 działało 5 publicznych placówek wychowania przedszkolnego w tym 1 gminne przedszkole samorządowe i 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

Tabela 32. Przedszkola w gm. Maków Podhalański i powiecie suskim w latach 2000-2007.

Lata	Ilość przedszkoli		Ilość miejsc		Liczba dzieci w przedszkolach	
	gmina Maków Podhalański	powiat suski	gmina Maków Podhalański	powiat suski	gmina Maków Podhalański	powiat suski
2000	2	20	195	1 170	98	1 039
2001	3	19	145	1 068	135	1 031
2002	3	22	193	1 178	178	1 124
2003	2	19	145	1 126	128	1 105
2004	2	19	80	1 100	77	1 037
2005	3	20	120	1 143	106	1 085
2006	3	20	131	1 212	133	1 155
2007	3	20	154	1 275	141	1 253

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie 2000-2007 liczba przedszkoli zmieniała się w zależności od potrzeb. W związku z wchodzeniem w wielu przedszkolach roczników niżu demograficznego

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

w okresie tym funkcjonowały tylko 2 lub 3 przedszkola. Od roku 2005 obserwuje się wzrost liczby dzieci wieku przedszkolnego, co wywołało potrzebę otwarcia dodatkowych oddziałów. W rezultacie w 2008 r. czynnych było 5 placówek przedszkolnych. Od marca 2009 r. uruchomione zostaną 2 kolejne oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych: w Białce i Juszczynie.

Tabela 33. Przedszkola w gm. Maków Podhalański w roku 2008/2009.

Wyszczególnienie	Przedszkola				
	Liczba pomiesz-czeń	Liczba miejsc	Liczba dzieci	Wskaźnik wykorzysta-nia [%]	Liczba zatrudni. pedagogów
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej w Grzechyni	1	24	22	91,7	1
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej w Kojszówce	1	20	14	70,0	1
Gminne Przedszkole Samorządowe w Makowie Podhalańskim	3	75	69	92,0	4
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej nr 2 w Makowie Podhalańskim	1	25	14	56,0	1
Oddział przedszkolny przy szkole podstawowej w Wieprzcu	1	20	9	45,0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przedszkole w Makowie Podhalańskim to jedyna placówka tego typu w obszarze gminy, pozostałe to oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Poza miastem działalność w zakresie opieki przedszkolnej prowadzona jest w Grzechyni, Kojszówce i Wieprzcu. Stan budynków, w których funkcjonują przedszkola jest zadawalający.

Poza przedszkolami publicznymi w Makowie Podhalańskim funkcjonują: Przedszkole Niepubliczne Sióstr Serafitek p.w. św. Anny. prowadzone przez Zgromadzenie Córek Matki Bolesnej „Serafitki" oraz prywatne Przedszkole „Słoneczny Uśmiech".

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Na terenie gminy Maków Podhalański funkcjonuje 8 szkół podstawowych. We wszystkich wsiach gminy działalność prowadzą szkoły edukujące dzieci w kl. I-VI. Stan

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

techniczny przeważającej części obiektów szkolnych jest dobry. Szkoła Podstawowa nr 2 w Makowie Podhalańskim wymaga remontu dachu. Sześć z ośmiu szkół posiada sale gimnastyczne, pełno lub niepełnowymiarowe, w Juszczynie hala sportowa pełnowymiarowa znajduje się w trakcie budowy, natomiast szkoła podstawowa w Żarnówce dysponuje 2 zastępczymi salami gimnastycznymi. Ponadto w Makowie Podhalańskim, Białce, Grzechyni i Juszczynie funkcjonują przyszkolne świetlice.

W gminie działają cztery gimnazja: w Białce, Grzechyni, Juszczynie i w Makowie Podhalańskim. Gimnazja prowadzą naukę w obiektach szkolnych wspólnie z placówkami szkolnictwa podstawowego.

Tabela 34. Placówki szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w gminie Maków Podhalański w roku szkolnym 2008/2009 r.

Lokalizacja	Rodzaj szkoły	Liczba izb lekcyjnych	Liczba uczniów	Liczba zatrudnionych pedagogów	Liczba uczniów / izbę lekcyjną	Liczba uczniów / 1 nauczyciela	Sala gimnastyczna
Białka	Szkoła podstawowa im. M. Kopernika	19 + świetlica	202	35	20,8	11,3	+
	Gimnazjum im. Ks. S. Wyszyńskiego		194				
Grzechynia	Szkoła podstawowa im. Mikołaja Reja	8 + świetlica	106	24	22,1	7,4	+
	gimnazjum		71				
Juszczyn	Szkoła podstawowa im. Świętej Jadwigi Królowej Polski	9 + świetlica	221	32	24,3	12,1	–
	Gimnazjum im. Jana Pawła II	7	167				
Kojszówka	Szkoła podstawowa im. F. Chopina	6	79	13	13,2	6,1	+
Maków Podhalański	Szkoła podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza	19 + świetlica	430	37	22,6	11,6	+
	Gimnazjum im. ks. dr S.Czartoryskiego	15	295	26	19,7	11,3	
	Szkoła podstawowa nr 2 im. B. Prusa	8	80	12	10,0	6,7	+
Wieprzec	Szkoła podstawowa im. M. Karłowicza	5	49	13	9,5	3,8	+

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Żarnówka	szkoła podstawowa im. Jana Pawła II	15	92	15	6,1	6,1	+
Gmina Maków Podhalański		**111**	**1 986**	**207**	**17,9**	**9,6**	**-**

Źródło: Opracowanie własna na podstawie danych GUS

W szkolnictwie podstawowym i gimnazjalnym liczba uczniów przypadająca na 1 izbę lekcyjną do nauki i na 1 nauczyciela, wynosiła w roku szkolnym 2008/2009 odpowiednio: 17,9 i 9,6. Wskaźniki te świadczą o dobrych warunkach do nauki w szkołach podstawowych i gimnazjach. Warunki lokalowe najlepsze są w szkole podstawowej w Żarnówce – na 1 izbę lekcyjną przypadało 6,1 ucznia. Pod względem ilości uczniów przypadających na 1 nauczyciela najlepiej wypadła szkoła podstawowa w Wieprzcu (3,8) oraz w Kojszówce i Żarnówce (6,1). Najwyższą wartość wskaźników (liczby uczniów na ilość sal lekcyjnych oraz liczby uczniów na liczbę nauczycieli) prezentuje zespół szkół w Juszczynie. Wynoszą one odpowiednio: 24,3 i 12,1.

Ponad to na terenie Makowa Podhalańskiego działalność prowadzi Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW), mieszczący się przy ul. Moniuszki 1.

Fot. 10. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Podhalańskim przy ul. Moniuszki 1

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

SOSW jest placówką dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Kształcenie odbywa się w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, szkoły podstawowej, gimnazjum oraz szkoły przysposabiającej do pracy.

Szkolnictwo średnie i zawodowe

W gminie funkcję szkoły ponadgimnazjalnej spełnia jedna placówka – to jest Makowski Zespół Szkół im. św. J. Kantego w Makowie Podhalańskim.

Tabela 35. Szkolnictwo ponadgimnazjalne w Makowie Podhalańskim w roku szkolnym 2008/2009 r.

Wyszczególnienie	Liczba izb lekcyjnych	Liczba uczniów	Liczba zatrudnionych pedagogów	Liczba uczniów /izba lekcyjna	Liczba uczniów /1 nauczyciel
Makowski Zespół Szkół im. św. J. Kantego	25	382	35	10,9	15,3

Źródło: Opracowanie własna na podstawie danych GUS

Powyższe wskaźniki wskazują na dobre warunki nauczania w Zespole Szkół im. św. J. Kantego. W skład zespołu wchodzi 5 placówek szkolnictwa ponadgimnazjalnego, w tym 1 dla dorosłych oraz 1 placówka policealna dla dorosłych.

- Liceum Ogólnokształcące, klasy o profilu: humanistyczno-językowym i matematyczno-informatycznym,
- Liceum Profilowe, klasy o profilu: leśnictwo i technologia drewna oraz socjalnym,
- Technikum, w którym kształcą się przyszli technicy technologii odzieży oraz technicy technologii drewna,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa, kształcąca przyszłych krawców i stolarzy,
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (po Zasadniczej Szkole Zawodowej),
- Szkoła Policealna dla Dorosłych, o specjalnościach: technik leśnik, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, technik ortopeda, technik organizacji reklamy.

Makowski Zespół Szkół im. św. J. Kantego, szczyci się ponad 100-letnią tradycją. W Zespole pracuje wykwalifikowana kadra nauczycieli, która ciągle podnosi swoje

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

umiejętności. Uczniowie szkoły odnoszą sukcesy w wielu olimpiadach, zawodach, także na szczeblu ogólnopolskim a nawet międzynarodowym. Działające w szkole kółko sportowe prowadzi zajęcia, obejmujące dyscypliny sportowe takie jak: piłka siatkowa, piłka koszykowa, piłka ręczna, piłka nożna, tenis stołowy.

Zajęcia odbywają się na dużej sali Zespołu Szkół nr 1 oraz na obiektach sportowych klubu sportowego MKS "HALNIAK", z uwagi na bak własnej sali gimnastycznej. Młodzież uczestniczy w zawodach sportowych szkół średnich osiągając liczne sukcesy indywidualne i zespołowe. W ramach kółka sportowego organizowane są: wyjazdy narciarskie (snowbordowe), krajowe i zagraniczne; wycieczki górskie (Pieniny, Tatry, Karkonosze, Mała i Wielka Fatra); wyjazdy na basen; wyjazdy na ciepłe wody (Słowacja); turniej piłki nożnej halowej; turniej piłki koszykowej; turniej piłki siatkowej; turniej tenisa stołowego.

5.2 Zdrowie i opieka społeczna

Wyposażenie w obiekty publicznej służby zdrowia i opieki społecznej w Makowie Podhalańskim obejmuje: Miejską Przychodnię Zdrowia, Szpital im. księdza dr Stanisława Czartoryskiego (oddział ZOZ w Suchej Beskidzkiej), Zakład Długoterminowej Opieki Medycznej oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Dom Pomocy Społecznej. W obszarze gminy jedynie wieś Juszczyn posiada Wiejski Ośrodek Zdrowia.

Tabela 36. Obiekty ochrony zdrowia i pomocy społecznej w mieście i gminie Maków Podhalański w 2007 r.

Wyszczególnienie	Zakłady opieki zdrowotnej	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	Apteki	Wskaźnik (ludność/aptekę ogólnodostępną)
Miasto	2	2 (105 miejsc)	4	1 437
Gmina	1	-	1	10 163
Razem	3	2 (105 miejsc)	5	3 182

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Placówki ochrony zdrowia:

Miejska Przychodnia Zdrowia (MPZ) mieści się przy ul. Kościuszki 1 w Makowie Podhalańskim i posiada następujące gabinety i poradnie:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- **poradnie**: lekarza ogólnego, dziecka zdrowego, dziecka chorego, „K”, stomatologiczna,
- **gabinety**: pielęgniarki środowiskowej (rodzinnej), położnej środowiskowej (rodzinnej), medycyny szkolnej.

Ośrodek zatrudnia 8 lekarzy (1 ginekologa, 1 chirurga, 3 pediatrów, 3 internistów) oraz 18 pielęgniarek. Z usług tej placówki korzystają mieszkańcy całej gminy, a także osoby z gmin sąsiednich.

W przychodni sukcesywnie przeprowadzane są niezbędne remonty. Konieczną inwestycją, która powinna być zrealizowana w najbliższej przyszłości jest budowa parkingu dla pacjentów MPZ.

Szpital w Makowie Podhalańskim im. księdza dr Stanisława Czartoryskiego, zlokalizowany przy ul. Kasztanowa 17**,** jest placówką lecznictwa zamkniętego wchodzącą w skład Zespołu Opieki Zdrowotnej w Suchej Beskidzkiej. Powstał w roku 1941 jako Miejski Szpital Samorządowy, a w latach 1956 - 1982 pełnił rolę Szpitala Rejonowego. Kapitalny remont szpitala został zakończony w 1990 r.

Szpital dysponuje: własnym laboratorium analitycznym, pracownią USG i RTG, pracownią endoskopii przewodu pokarmowego, zapleczem rehabilitacyjnym.

Fot. 11. Szpital im. księdza dr Stanisława Czartoryskiego w Makowie Podhalańskim

Przy szpitalu funkcjonują pracownie: hepatologiczna, chorób zakaźnych, medycyny paliatywnej, dermatologiczna – w ramach prywatnej praktyki lekarskiej.

Wśród usług pozamedycznych świadczonych w obiekcie szpitala należy wymienić: usługi fryzjerskie i kosmetyczne na zamówienie (świadczone przy łóżku chorego) oraz robienie zakupów przez personel na życzenie pacjenta. Na terenie szpitala znajduje się kaplica. Obiekt szpitalny wraz z parkingiem usytuowany jest w parku.

Wiejski Ośrodek Zdrowia (WOZ) w Juszczynie jest przychodnią podstawowej opieki zdrowotnej. Z pomocy tej placówki korzystają mieszkańcy gminy Maków Podhalański, a także gmin ościennych. Jednostka dysponuje gabinetami: internistycznym, pediatrycznym, ginekologicznym i stomatologicznym. Ośrodek zatrudnia 3 lekarzy, 2 pielęgniarki, 1 położną oraz pomocniczy personel medyczny (pomoc stomatologiczna).

Tabela 37. Charakterystyka obiektów publicznej służby zdrowia w mieście i gminie Maków Podhalański. Stan na 10.02.2009 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Obiekt	Miejscowość	Ilość gabinetów/ łóżek	Powierzchnia użytkowa [m²]	Ilość personelu		Stan techniczny
				lekarze	pielęg-niarki	
Oddział ZOZ w Suchej Beskidzkiej	Maków Podhalański	113	3 646,6	5	53	dobry
Miejski Przychodni Zdrowia	Maków Podhalański	7	800,0	8	18	dobry
Wiejski Ośrodek Zdrowia	Juszczyn	3	240,0	3	3	dobry

Źródło: opracowanie własne

Placówki opieki społecznej:

Zakład Długoterminowej Opieki Medycznej im. św. Katarzyny Sieneńskiej w Makowie Podhalańskim usytuowany jest na zboczu "Łysej Góry" w 11 hektarowym lesie. Zakład mieści się w kompleksie pięciokondygnacyjnych budynków funkcjonalnie i architektonicznie połączonych. Powstał w lipcu 2000 roku na bazie Szpitala Chorób Płuc i Gruźlicy. Jednostka posiada dwa zakłady opiekuńcze: Pielęgnacyjno-Opiekuńczy (70 łóżek) oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy (80 łóżek).

W/w zakłady przyjmują pacjentów z całego województwa małopolskiego, którym zapewniają całodobową, intensywną opiekę lekarsko-pielęgniarską i rehabilitacyjną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działalność w budynku Miejskiej Przychodni Zdrowia w Makowie Podhalańskim przy ulicy Kościuszki 1.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych człowieka warunkach. Nadrzędnym celem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, które wpływają w sposób destrukcyjny na prawidłowe funkcjonowanie osób i ich rodzin, a także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się klientów pomocy społecznej oraz ich integrację ze środowiskiem. Pomoc Społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Realizacja

zadań pomocy społecznej spoczywa na organach administracji rządowej i samorządowej przy współpracy z organizacjami społecznymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Osoby i rodziny, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Prawo do świadczeń pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego przepisami prawa przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z wymienionych okoliczności: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizmu lub narkomanii, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego, klęski żywiołowej i ekologicznej.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a przyznawane są na podstawie decyzji administracyjnej, której wydanie poprzedza uprzednio przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny). Wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej wypłaca się od miesiąca kalendarzowego, w którym złożony jest wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

Ośrodek świadczy pomoc w różnych formach. W 2008 r. roku zapewniono świadczenia następujących rodzajów:

Świadczenia pieniężne:

- *zasiłek stały – 96 osób*
- *zasiłek okresowy – 154 osoby*
- *zasiłek celowy – 358 osób*
- *zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego – 3 osoby*
- *świadczenia rodzinne z dodatkiem – 2 732 osoby*
- *świadczenia pielęgnacyjne – 30 osób*
- *zasiłek pielęgnacyjny – 430 osób*
- *jednorazowa zapomoga z tytułu rodzenia się dziecka – 186 osób*

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- *zaliczka alimentacyjna (do września 2008 r.) – 60 osób*
- *świadczenie z funduszu alimentacyjnego (od października 2008 r.) – 73 osoby*

Świadczenia niepieniężne:

- *praca socjalna – 756 osób*
- *składki na ubezpieczenie zdrowotne – 48 osób*
- *składki na ubezpieczenia społeczne – 20 osób*
- *usługi opiekuńcze – 5 osób*

Liczba osób potrzebujących pomocy w ostatnich latach była różna i trudno określić jednoznaczny trend. Dane wskazują jednak, iż liczba osób korzystających ze świadczeń ośrodka w 2008 r. uległa zmniejszeniu w porównaniu do roku 2006.

Dom Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim przy ul. Żeromskiego 17 przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych. Podmiotem zarządzającym DPS jest Starosta Powiatu Suskiego. Placówka dysponuje 84 miejscami (stan na luty 2009 r.).

Istotnym uzupełnieniem sieci publicznej opieki medycznej i standardu obsługi jest niepubliczna opieka medyczna, która szczególnie intensywnie rozwinęła się w drugiej połowie lat 90 XX w. Łącznie w gminie działa 13 prywatnych gabinetów lekarskich o specjalnościach zaspokajających lokalne potrzeby. Dwanaście z nich zarejestrowanych jest w Makowie Podhalańskim, a jeden w Juszczynie (praktyka pielęgniarek i położnych).

W Makowie Podhalańskim działają (według kodu PKD):

- praktyki: pielęgniarek i położnych (4), lekarskie ogólne (3), lekarskie specjalistyczne (2), lekarska dentystyczna (1),
- 2 jednostki pogotowia ratunkowego,
- 1 ośrodek opieki dziennej nad dziećmi oraz pomocy społecznej z zakwaterowaniem i bez.

Zaopatrzenie w leki zabezpieczają cztery apteki zlokalizowane w Makowie Podhalańskim oraz jedna mieszczącą się w Juszczynie. Wskaźnik liczby ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w gminie wynosi 3 182, dla całego powiatu suskiego – 3 743 osób na aptekę, co świadczy o wystarczającym zaspokojeniu mieszkańców miasta w usługi tego rodzaju.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

5.3 Kultura

Głównym ośrodkiem życia kulturalnego na obszarze miasta i gminy jest **Centrum Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu w Makowie Podhalańskim**, który prowadzi bogatą działalność obejmującą inspirowanie i organizowanie różnego rodzaju imprez promujących kulturę i sztukę ludową regionu oraz zajęć edukacyjnych imprez kulturalnych i rozrywkowych przeznaczonych dla mieszkańców. W ramach Miejskiego Ośrodka Kultury działają świetlice zlokalizowane w Grzechyni, Żarnówce i Wieprzcu. Pamiątki związane z historią, kulturą i sztuką ludową Makowa i okolic zgromadzono w **Izbie Regionalnej**. Funkcjonuje także nieoficjalne Muzeum Historyczne Makowa Podhalańskiego.

Fot. 12. Centrum Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu
w Makowie Podhalańskim przy ul. Kościuszki 5

Wśród stałych zajęć prowadzonych przez CKPTiS można wymienić: naukę gry na instrumentach klawiszowych, gitarze, instrumentach perkusyjnych oraz próby zespołów muzycznych, Zespołu Regionalnego „Polana Makowska” i „Zespołu Regionalnego "Mała Polana Makowska". Prowadzone są również zajęcia w: Klubie Łączności Babiogórskiej Grupy Krótkofalowców, Społecznym Ognisku Muzycznym Państwowej Szkoły Muzycznej

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

w Wadowicach z filią w Makowie Podhalańskim, Pracowni Modelarskiej oraz aerobic i kursy języka angielskiego. Ponadto działa tu Klub Miłośników Teatru, który jest organizatorem wyjazdów do bielskich i krakowskich teatrów.

CKPTiS zajmuje się także promocją gminy, przygotowuje więc foldery, mapy, informatory i ulotki wykorzystywane do prezentacji na targach turystycznych oraz innych imprezach dla indywidualnych turystów. Ośrodek udziela informacji turystycznych, na temat szlaków turystyki pieszej i rowerowej, a także bazy noclegowej i gastronomicznej zlokalizowanych na terenie gminy Maków Podhalański.

Biblioteki

Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim, działająca od 1948 roku oraz pięć bibliotek filialnych w Białce, Juszczynie, Grzechyni, Wieprzcu, i Żarnówce – zapewniają obsługę ludności w zakresie czytelnictwa.

Tabela 38. Placówki biblioteczne w gminie Maków Podhalański i powiecie suskim w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba palcówek bibliotecznych	Pracownicy biblioteki	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór w woluminach na 1000 mieszkańców	Wypożyczenia w woluminach na 1 czytelnika
gmina Maków Podhalański	6	7	2 651	4 436	16
powiat suski	31	39	2 573	4 282	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Fot. 13. Miejska Biblioteka Publiczna w Makowie Podhalańskim przy ul. 3-Maja 24

Wskaźnik liczby ludności przypadający na 1 placówkę biblioteczną oraz ilość księgozbiorów na 1000 M w 2007 r. w gminie Maków Podhalański były wyższe od średniej dla powiatu suskiego. Świadczy to o dobrym wyposażeniu gminy w sieć biblioteczną oraz zasoby książkowe. Stopień czytelnictwa mieszkańców tj. wskaźnik wypożyczeń woluminów na 1 czytelnika w ilości 16,3 książek jest niższy niż w powiecie suskim (17 książek).

W mieście Maków Podhalański działa Biblioteka Parafialna przy parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. "Przemienienia Pańskiego".

Parafie

Usługi sakralne mieście i gminie Maków Podhalański świadczą cztery parafie rzymsko-katolickie, w tym trzy wiejskie.

Parafia i jej siedziba:	**Zasięg obsługi:**
Parafia Przemienienia Pańskiego w Makowie Podhalańskim	– Maków Podhalański – Grzechynia – Żarnówka
Parafia MB Królowej Rodzin w Białce	– Białka

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Parafia MB Pocieszenia w Juszczynie	– Juszczyn
Parafia MB Częstochowskiej w Wieprzcu	– Kojszówka – Wieprzec

Parafia Przemienienia Pańskiego w Makowie Podhalańskim przy ul. Kościelnej należy do dekanatu Maków Podhalański **archidiecezji krakowskiej.** Została utworzona w 1528 r. Kościół parafialny wybudowano w **1701** r. – prezbiterium, nawa powstała w **1828** r.

W parafii p.w. Przemienienia Pańskiego w Makowie Podhalańskim znajdują się: Sanktuarium Matki Bożej Makowskiej Królowej Rodzin, Kancelaria Parafialna, Wikarówka, Dom księży seniorów, Dom katechetyczny, „Sala stodoły", Biblioteka Parafialna, Stacje drogi krzyżowej (koło kościoła i trasą na Makowską Górę) i Zakony Sióstr Serafitek (dwie wspólnoty).

Przy parafii działają organizacje: Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga", „Oaza", Schola „Maki" i Chór Parafialny.

5.4 Urządzenia komunalne

Ochrona przeciwpożarowa

Ochronę przeciwpożarową zapewnia sieć strażnic i remiz OSP zlokalizowanych w poszczególnych miejscowościach. Strażnice znajdują się w Makowie Podhalańskim – Centrum, Białce, Juszczynie – Polany oraz Kojszówce, natomiast remizy OSP w Grzechyni, Juszczynie, Wieprzcu, Makowie Dolnym i Żarnówce.

Cmentarze

Tabela 39. Czynne cmentarze na obszarze miasta i gminy Maków Podhalański

Lokalizacja	Pow. w całości [ha]	Pow. zajęta [%]	Rejon obsługi
Maków Podhalański	2,17	80%	m. Maków Podhalański, częściowo Białka, Grzechynia, Żarnówka
Białka	0,47	60%	Białka
Juszczyn	1,06	60%	Juszczyn
Kojszówka	0,36	10%	Kojszówka
Wieprzec	0,61	10%	Wieprzec

Źródło: Urząd Miejski w Makowie Podhalańskim

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W mieście i gminie Maków Podhalański funkcjonuje 5 cmentarzy – jeden na obszarze miasta, pozostałe na terenach wiejskich.

Najwyższy stopień wykorzystania powierzchni grzebalnej – około 80% posiada cmentarz miejski. Z uwagi na brak możliwości terenowych poszerzenia go, zachodzi potrzeba zabezpieczenia odpowiedniej rezerwy terenu dla budowy nowego cmentarza. Stopień wykorzystania cmentarzy w Białce i Juszczynie wynosi ok.60%, jednakże w miejscowościach tych istnieją możliwości poszerzenia i zabezpieczenia dodatkowej powierzchni grzebalnej.

Wokół cmentarza zlokalizowanego w mieście Maków Podhalański obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają przepisy odrębne.[6)]

Tereny zieleni urządzonej i ogrody działkowe

Tereny zieleni urządzonej położone w Rynku i przy ul. Kolejowej, choć o niewielkiej powierzchni, stanowią o atrakcyjności przestrzeni publicznych Makowa. Lokalizacja ogrodów działkowych i związana z tym utrudniona dostępność nie stwarza dogodnych warunków dla mieszkańców do korzystania z tej formy wypoczynku.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagadnienie zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia na terenie gminy Maków Podhalański to głównie zagrożenie: przestępczością, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, pożarowe i miejscowe oraz powodziowe.

Zagrożenie przestępczością

Tabela 40. Zagrożenie przestępczością

Wyszczególnienie	Lata	Liczba przestępstw		Z liczby ogółem przestępstw		
		ogółem	w tym kryminalnych	przeciwko zdrowiu i życiu	przeciwko mieniu	
					razem	w tym kradzież samochodów
Powiat Sucha Beskidzka	2006	1 569	949	29	376	1
	2007	1 096	608	98	410	-
	2008	1 443	846	41	334	1
Miasto Maków Podhalański	2006	128	48	4	35	-
	2007	170	95	11	69	-
	2008	127	62	10	37	-
Gmina Maków Podhalański	2006	241	104	5	71	-
	2007	293	156	16	107	-
	2008	237	114	10	110	-

Źródło: GUS

Najistotniejszy wpływ na zagrożenia przestępczością ma kształtowanie się przestępstw kryminalnych, głównie przeciwko życiu i zdrowiu (zabójstwa, rozboje) oraz przeciwko mieniu (kradzieże, włamania). Przestępstwa tej kategorii poruszają opinię społeczną, postrzegane są jako groźne. Udział przestępstw kategorii przeciwko zdrowiu i życiu w obszarze miasta Maków w ogólnej liczbie przestępstw stanowił 7,8 % w 2008 r. w gminie 4,2% natomiast w kategorii przeciwko mieniu analogicznie 29,1% i 46,4%.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Przestępstwa dokonane w mieście i gminie Maków Podhalański w 2008 r. stanowiły 25,2% dokonanych przestępstw w powiecie suskim, natomiast w 2007 r. – 42,2%. Liczba dokonanych przestępstw w latach 2007-2008 r. wykazuje tendencję spadkową we wszystkich rodzajach dokonywanych przestępstw, co świadczy o poprawie bezpieczeństwa społeczności miasta i gminy.

Zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Tabela 41. Zagrożenie przestępczością

Wyszczególnienie	Lata	Liczba wypadków drogowych	Liczba kolizji drogowych	Ofiary wypadków	
				zabici	ranni
Powiat Sucha Beskidzka	2006	69	694	5	90
	2007	81	738	10	102
	2008	72	793	9	89
Miasto Maków Podhalański	2006	6	75	1	5
	2007	7	74	-	8
	2008	5	89	-	8
Gmina Maków Podhalański	2006	12	77	1	17
	2007	2	65	1	7
	2008	14	81	4	16

Źródło: GUS

Ważnym zagadnieniem rzutującym na ogólną ocenę ładu i porządku publicznego, jest stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przez miasto i gminę Maków Podhalański przebiegają: międzyregionalna droga krajowa nr 28 Wadowice – Nowy Sącz – Przemyśl; regionalna droga wojewódzka nr 957 Białka – Nowy Targ; o nasilonym ruchu drogowym oraz 8 dróg powiatowych. Obserwuje się wzrost kolizji drogowych zarówno w obszarze miasta jak i terenach wiejskich gminy Maków, natomiast wzrost wypadków drogowych ma miejsce w gminie. Efektem zarówno kolizji jak i wypadków są ranni i zabici. Główną przyczyną jest nieprzestrzeganie przepisów drogowych przez kierujących pojazdami.

Zagrożenie pożarowe i miejscowe

Jednostki straży pożarnej w gm. Maków Podhalański w 2006 r. interweniowały 137 razy z do pożarów i miejscowego zagrożenia, a w 2007 r. – 278, natomiast w powiecie suskim w 2007 r. interweniowały 1 003 razy.

Tabela 42. Zagrożenie pożarowe i miejscowe

Rodzaj interwencji	2006 r.			2007 r.		
	Powiat Sucha Beskidzka	Miasto Maków Podhalański	Gmina Maków Podhalański	Powiat Sucha Beskidzka	Miasto Maków Podhalański	Gmina Maków Podhalański
- pożary	142	-	50	300	-	133
- miejscowe zagrożenia	420	-	83	674	-	139
- fałszywe alarmy	26	-	4	27	-	6
Razem	**588**	**-**	**137**	**1 003**	**-**	**278**

Źródło: GUS

Zarówno w skali miasta i terenów wiejskich gminy Maków Podhalański jak i powiecie suskim w 2007 roku w stosunku do 2006 r. zaznaczył się wysoki wzrost pożarów (266% i 211%) oraz miejscowego zagrożenia (167 % i 169%). W 2006 r. jak i 2007 r. pożary dotyczyły głównie upraw i obiektów mieszkalnych. Najczęstszymi przyczynami powstawania pożarów były: wypalanie pozostałości roślinnych na polach, wady urządzeń instalacji elektrycznych i grzewczych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja, posługiwanie się ogniem otwartym i umyślne podpalenia. Miejscowe zagrożenia wywołane były głównie: niezachowaniem bezpieczeństwa w ruchu środków transportu, gwałtownymi opadami atmosferycznymi, huraganami i silnymi wiatrami. Czynniki atmosferyczne były podstawowymi przyczynami dużego wzrostu zagrożeń w stosunku do 2006 r. Zagrożenia zarówno pożarowe jak i miejscowe likwidowały działające jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, a to: OSP Maków - Centrum, OSP Maków Dolny, OSP Białka, OSP Grzechynia, OSP Juszczyn – Centrum, OSP Juszczyn Polany, OSP Kojszówka, OSP Wieprzec, OSP Żarnówka.

W 2006 r. interwencje jednostek straży pożarnej na terenie m. i gm. Maków Podhalański stanowiły 23 % interwencji w powiecie, a w 2007 r. – 27,8 %. Świadczy to

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

o wzroście zagrożenia bezpieczeństwa pożarowego i miejscowego w obszarze miasta oraz terenach wiejskich gminy Maków Podhalański.

Zagrożenia powodziowe

Powodzią jest ekstremalne wezbranie wody w ciekach naturalnych, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne i powoduje zagrożenie dla ludności i mienia. W obszarze gminy w dolinach rzek Skawy i Skawicy występują rozległe obszary zalewane w czasie wezbrań powodziowych. Rzeki te nie posiadają wałów przeciw powodziowych.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie określił w „Studium granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy". Analiza terenów objętych zasięgiem wód powodziowych p=1% wskazuje, iż w użytkowaniu ich dominują pola uprawne, zielone użytki rolne, enklawy lasów. W dwóch przypadkach zasięgiem wody p=1% objęta jest część terenów zainwestowanych. Dotyczy to Makowa Podhalańskiego - terenów wzdłuż ul. Głowackiego zainwestowanych głównie zabudową jednorodzinną (około 36 budynków) oraz Białki – terenów z zabudową mieszkaniową (3 budynki). W 2001 r. wody wezbrania powodziowego Skawy osiągnęły granicę wody p=1%

Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, wyznaczone w miejscowości Białka na podstawie opracowania sporządzonego przez Dyrektora RZGW w Krakowie pn. „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy" stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej, uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią [1)]

Zgodnie z tym opracowaniem obszary miejscowości Maków Podhalański objęte ~~niniejszą zmianą studium~~[3)] VI zmianą studium[6)] znajdują się w zasięgu obszarów uznanych za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych dla rzeki Skawy w ramach opracowania „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy", stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. W studium obszar miasta Maków Podhalański objęty VI zmianą studium jest częściowo zlokalizowany w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określonych w oparciu o zasięg zalewu Q1% od Skawy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia określone w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.~~3)~~ 6)

Teren nr 3 znajduje się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.[4)]

Mniejsze obszary zalewowe występują w dolinach Cadynki, Wieprzówki, Żarnowskiej Wody i Grzechynki. W dolinach tych cieków, budynki mieszkalne i inwentarskie położone są w dnach dolin, blisko koryt cieków zagrożonych wezbraniami powodziowymi.

W 2001 r. opady nawalne (oberwanie chmury), w rejonie Makowa spowodowały wezbrania powodziowe, głównie prawobrzeżnych dopływów Skawy. Księży Potok zalał śródmieście Makowa (poziom wody dochodził do 1m), nanosząc zwietrzelinę gruzowo-błotną, pochodzącą ze spływów powierzchniowych i erozji w dolinie potoku. Zalane zostały przez potoki osiedla dalej położone od centrum. Duże obszary w rejonie ulic 3 Maja, Mickiewicza, Żeromskiego i Głowackiego zostały podtopione, a następnie zalane przez Księży Potok.

Powodzie powodują duże straty materialne (zniszczenie budynków, dróg, mostów, gruntów ornych i użytków zielonych, straty w infrastrukturze energetycznej, telekomunikacyjnej i w drzewostanach). W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej usytuowanych w zasięgu wód powodziowych, zagrożone jest również bezpieczeństwo i mienie zamieszkałej tam ludności.

Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód w obszarach zagrożonych powodzią oraz w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią[1)], jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania, a w szczególności wykluczenie spod zabudowy kubaturowej.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

7. FUNKCJE GOSPODARCZE

7.1. Działalność gospodarcza – podmioty gospodarcze

Działalność gospodarczą na terenie gminy Maków Podhalański prowadziło w 2007 r.1 811 podmiotów gospodarczych. W strukturze własnościowej dominuje sektor prywatny, którego udział wynosi 97,4% w ogólnej liczbie działających podmiotów.

Tabela 43. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Maków Podhalański zarejestrowane w latach 2000-2007

Wyszczególnienie	Lata							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Podmioty gospodarki narodowej ogółem, w tym:	1 498	1 607	1 700	1 784	1 801	1 786	1 791	1 811
– Miasto Maków Podhalański	690	714	752	796	803	802	803	806
– Gmina Maków Podhalański	808	893	948	988	998	984	988	1 005
Sektor publiczny	35	37	40	46	46	46	46	46
Sektor prywatny	1 463	1 570	1 660	1 738	1 755	1 740	1 745	1 765

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2000-2003 miał miejsce wyraźny wzrost liczby podmiotów gospodarczych: z 1 498 do 1 738 (o 16%). Od 2003 r. do 2006 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w mieście i gminie Maków Podhalański utrzymywała się na zbliżonym poziomie – między 1 784 a 1 791. W 2005 r. odnotowano spadek ilości działających podmiotów gospodarczych (1 786).

Rysunek 3. Podmioty gospodarki narodowej działające w gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

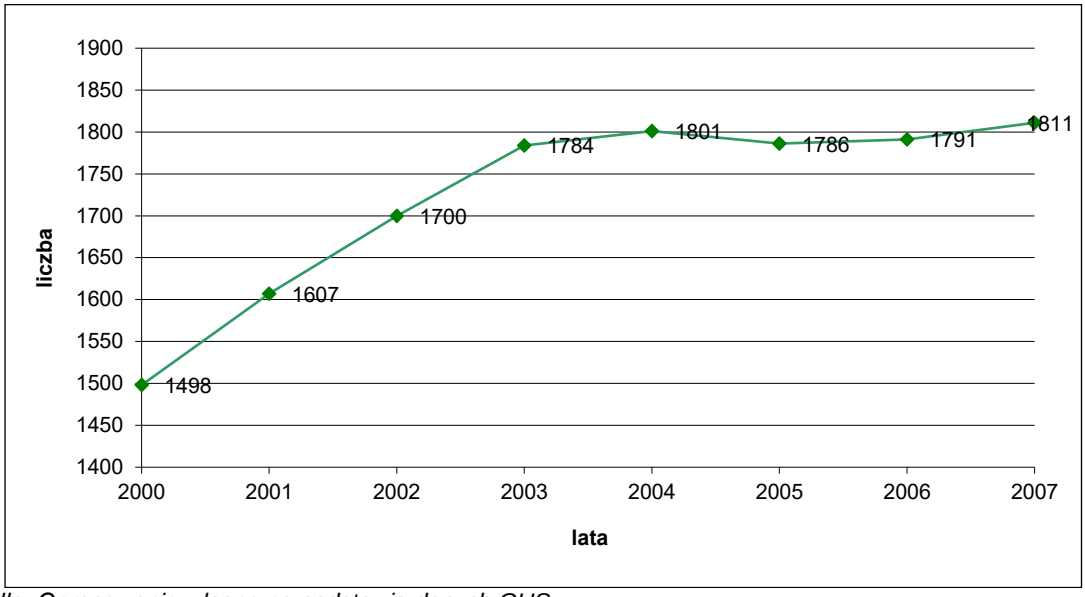

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji EKD w mieście i gminie Maków Podhalański i powicie suskim w 2000r. i 2007

Sekcja	Miasto i gmina Maków Podhalański		Powiat suski	
	2000	2007	2000	2007
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	21	32	123	218
Działalność produkcyjna	600	622	1 856	1 819
Zaopatrzenie w en. elektryczną, gaz i wodę	1	2	7	13
Budownictwo	131	169	734	860
Handel	412	513	1 713	1 937
Hotele i restauracje	34	37	252	273
Transport, składowanie, łączność	84	92	344	387
Pośrednictwo finansowe	25	29	98	124
Obsługa nieruchomości i firm	68	115	287	435
Administracja publiczna i obrona narodowa	3	14	48	72
Edukacja	32	46	143	214
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	31	62	217	335
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	56	78	284	391
Razem	**1 498**	**1 811**	**6 106**	**7 078**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze rodzajowej podmiotów w 2007 r. największy udział, bo 43,3% stanowiła działalność produkcyjna oraz handel – 28,3%. Te dwa rodzaje podmiotów

stanowiły ponad - 70% ogółu podmiotów. Podmioty budownictwa stanowiły – 9,3%, a obsługa nieruchomości i firm - 6,4%. Najmniej było podmiotów zaopatrujących w energię elektryczną, gaz i wodę – 0,1%.

Gospodarka Makowa Podhalańskiego oparta jest przede wszystkim na produkcji i handlu. Działalność produkcyjna w gminie to głównie przemysł:

- drzewny i meblarski – liczne stolarnie (np. *Maco, Smrek-drew, Drew-max, Drewpol*, *Dewmet*). Produkcja prowadzona jest przez niewielkie zakłady zatrudniające do kilkunastu osób, zlokalizowane na terenie miasta i gminy oraz dwa zakłady zatrudniające większą liczbę osób w systemie chałupniczym. W Białce działa Drzewna Spółdzielnia Pracy „Spólnota",
- spożywczy - fabryka produkująca sztuczne osłonki na wędliny – *Fabryka Osłonek Białkowych FABIOS* w Białce. Jest to największy zakład przemysłowy na terenie gminy.

W mieście funkcjonują sklepy i hurtownie: spożywcze, mięsne (Fabryka Wędlin Sas), monopolowe, chemiczne, odzieżowe, obuwnicze, meblowe (Drew-Mak), papiernicze, elektroniczne, komputerowe, motoryzacyjne, AGD/RTV, restauracje, piekarnie, cukiernie, księgarnie, apteki, targ, domy handlowe, sklep zoologiczny, sklep sportowy, optyk, kwiaciarnie, dewocjonalia, prezenty, złotnicze, jubilerskie, kioski, sklepy fotograficzne, drogerie. Działające sklepy wielkopowierzchniowe: Delikatesy Centrum, Polo Market, Biedronka, Market spożywczy, Pod KASZTANAMI, Delikatesy, Sam 16, Jedynka. Ponadto funkcjonują sklepy ogólnopolskiej sieci: Avans, Ruch, Kolpolter, Samanta, Olimpus.

Najwięcej zarejestrowanych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w 2007 r. było w Makowie Podhalańskim oraz środkowej części gminy tj. we wsiach: Białka, Juszczyna, Grzechynia i Żarnówka. W mieście Makowie Podhalańskim największa koncentracja podmiotów występuje w części centralnej oraz wzdłuż głównej drogi. Podobny rozkłada podmiotów gospodarczych ma miejsce w pozostałych miejscowościach. W oparciu o inwentaryzację urbanistyczną można stwierdzić, iż największy odsetek w ogólnej liczbie podmiotów stanowią:

- ***we wsiach Białce, Juszczynie, Kojszówce i Wieprzcu*** – podmioty związane z produkcją i sprzedażą wyrobów drewnianych,
- ***we wsiach Grzechyni i Żarnówce*** – podmioty związane z branżą spożywczą.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W Makowie Podhalańskim, Białce, Juszczynie i Kojszówce znajdują się wydzielone - w znacznej części już zainwestowane - tereny produkcyjno – usługowe.

W porównaniu z miejscowościami gminnymi miasto Maków Podhalański odznacza się najwyższą liczbą podmiotów branży hotelarskiej i restauratorskiej.

Tabela 45. Wskaźnik przedsiębiorczości w gminie Maków Podhalański i gminach sąsiednich

Wyszczególnienie	Ogółem		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Gm. Budzów	59,03	57,98	2,65	2,62	56,39	55,40
Gm. Bystra Sidzina	66,92	69,85	2,92	2,77	64,00	67,08
Gm. Jordanów	67,52	67,81	2,19	2,19	65,33	65,62
Gm. Maków Podhalański	112,64	113,90	2,89	2,89	82,16	111,01
Gm. Sucha Beskidzka	126,49	128,54	6,29	5,52	120,21	123,02
Gm. Stryszawa	60,34	60,42	2,31	2,29	57,54	58,14
Gm. Tokarnia (powiat myślenicki)	56,91	57,68	2,10	2,20	54,81	55,49
Gm. Zembrzyce	72,18	72,86	3,09	3,04	69,09	69,82
Powiat suski	85,48	86,00	3,33	3,22	82,16	82,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik przedsiębiorczości (ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców) gminy Maków podhalański, wynoszący 113,9 w 2007 r. wskazuje na dobrą kondycję gospodarczą tego obszaru.

Zaznaczyć należy, że analogiczny wskaźnik dla powiatu suskiego kształtował się na poziomie 86.

7.2. Rolnictwo

7.2.1. Przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa

Syntetyczną ocenę warunków produkcji rolnej określa waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowana przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. IUNG opracował metodę punktową oceniającą poszczególne elementy środowiska - glebę, agroklimat, warunki wodne, a także rzeźbę terenu. Suma punktów

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

poszczególnych elementów określa syntetyczny wskaźnik liczbowy charakteryzujący jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej danej jednostki administracyjnej (gminy, powiatu, województwa i kraju). Wskaźnik bonitacji wyrażony jest w:

- jakości i przydatności rolniczej gleb w skali 100 stopniowej,
- agroklimacie w skali 15 stopniowej,
- rzeźbie terenu w skali 5 stopniowej,
- warunkach wodnych w skali 5 stopniowej.

Biorąc pod uwagę jakość gleb, agroklimat, rzeźbę terenu i warunki wodne a więc czynniki, które przesądzają o przyrodniczych możliwościach rozwoju rolnictwa, gmina niezbyt korzystnie wyróżnia się na tle kraju. Wyraża to niski wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wynoszący w przypadku gminy Maków Podhalański 49,2 punktów, wobec niespełna 67 pkt dla kraju.

Tabela 46. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Maków Podhalański.

Wyszczególnienie	Ocena gleb w pkt					
	bonitacja		przydatność rolnicza		wskaźnik syntetyczny jakości	
	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone
Gmina Maków Podhalański	36,3	35,0	40,8	34,6	38,6	34,8
Polska	50,5	39,7	54,1	39,2	52,3	39,5

Źródło: Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin, 1994, IUNG, Puławy

Tabela 47. Wskaźnik bonitacji rolniczej

Wyszczególnienie	Wskaźnik bonitacji rolniczej				Ogólny wskaźnik rolniczej przydatności produkcyjnej
	jakości i przydatności rolniczej	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
Gmina Maków Podhalański	38,1	6,2	1,4	3,5	49,2
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Źródło: Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin, 1994, IUNG, Puławy

Gleby na terenie gminy Maków posiadają niską wartość bonitacyjną, mniejszą od średniej krajowej – 34,8 w skali 100-punktowej. W ogóle nie występują w gminie gleby I i II klasy bonitacyjnej, a III klasa stanowi zaledwie kilka procent. W klasie IV znajduje się

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

38,7% gruntów ornych i 34,8% użytków zielonych. Zdecydowanie dominują gleby klas V i VI stanowiąc ponad połowę obszaru rolniczego gminy. Poniższa tabela przedstawia procentowy udział klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych gminy.

Tabela 48. Udział procentowy klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych w gminie Maków Podhalański

Grunty orne									
Klasa	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	Ogółem
%	0	0	2,0	3,2	13,5	23,2	37,6	20,5	100
Użytki zielone									
Klasa	I	II	III		IV		V	VI	Ogółem
%	0	0	5,5		34,8		39,4	20,3	100

Źródło: Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin, 1994, IUNG, Puławy

Gleby gminy mają charakter gleb górskich. W najwyższych partiach występują gleby płytkie szkieletowe i gruboziarniste ubogie w składniki pokarmowe. W niższych partiach gleby urodzajniejsze o mniejszej zawartości części szkieletowych. Teren gminy jest zdominowany przez gleby brunatne kwaśne wytworzone z glin lekkich średnich. Są to gleby kwaśne w całym profilu, mało zasobne w składniki pokarmowe dla roślin, co powoduje ich niewielką przydatność rolniczą. Część terenu pokrywają kwaśne gleby bielicowe o niewielkiej zawartości składników biogennych. W dnach dolin występują słabo wykształcone mady. Ponadto, lokalnie spotkać można gleby glejowe – powstałe przy stałym nadmiernym uwilgotnieniu, torfowe, torfowo-mułowe czy deluwialne. Część powierzchni zajmują ciężkie bądź bardzo ciężkie w uprawie gleby wytworzone na glinach pylastych stwarzających średnie warunki w uprawie.

W całej gminie przeważają kompleksy: zbożowy górski – 11, zbożowo-pastewny górski – 12, owsiano pastewny górski – 13 i kompleks orny przeznaczony pod użytki zielone – 14. Rzadziej, głównie w Makowie i Białce, spotkać można lepsze kompleksy zbożowo-pastewny mocny – 8 oraz pszenny dobry śródgórski i podgórski – 10. Procentowy udział

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

poszczególnych kompleksów przydatności rolniczej gruntów ornych na obszarze gminy wynosi:

- 8 zbożowo-pastewny mocny …… 3,3%
- 10 pszenny dobry śródgórski i podgórski... 11,5%
- 11 zbożowy górski…….. 30,5%
- 12 zbożowo-pastewny górski…… 39,4%
- 13 owsiano-pastewny górski…….. 8,3%
- 14 orny przeznaczony pod użytki zielone... 7,0

Bliżej den dolinnych występują kompleksy użytków zielonych średnich – 2z i użytków zielonych słabych i bardzo słabych – 3z.

Warunki klimatyczne na obszarze gminy są zróżnicowane w zależności od wysokości oraz ekspozycji stoków. Średnia roczna temperatura powietrza zmienia się od 4°C na grzbietach górskich i wierzchowinach do 8°C w obrębie umiarkowanie ciepłych zboczy. Długość okresu wegetacji wynosi od 210 dni w niższych położeniach przy ekspozycji południowej od 170 dni w wyższych partiach i na stokach północnych. Sumy roczne opadów przekraczają 900 mm. Pasma Beskidu Makowskiego i Żywieckiego narażone są na intensywne opady letnie, które niejednokrotnie przyczyniają się silnej erozji na stokach oraz do powodzi i podtopień i dolinach rzek.

Rzeźba terenu gminy jest bardzo urozmaicona. Deniwelacje sięgają przeszło 600 m. Wysokość bezwzględna waha się od niecałych 400 m n.p.m. w dolinie Skawy na granicy gminy do 1063 m n.p.m. na Górze Soska w Beskidzie Żywieckim. Charakterystyczne dla rzeźby są strome stoki grzbietów rozcinane przez doliny wciosowe cieków o dużych spadkach. W czasie wezbrań cieki transportują duże ilości zwietrzeliny kamienisto-błotnej, podcinając zbocza dolin uruchamiają zjawiska grawitacyjne. Skawa i Skawica płynąc szerokimi płaskodennymi dolinami, rozmywają brzegi powodując obsunięcia i obrywy w czasie wezbrań, i przy niskich stanach wody.

Ukształtowanie terenu powoduje wiele utrudnień dla rolnictwa. Duże spadki i złożona konfiguracja terenu nie sprzyjają wykonywaniu prac mechanicznych na polach. Mnogość stałych i okresowych potoków ogranicza przestrzeń możliwą do wykorzystania w produkcji rolniczej i utrudnia dotarcie do poszczególnych pól uprawnych. Wzmożone procesy erozji i denudacji zmniejszają wartość pokryw glebowych, powodując spłukiwanie

drobnych cząstek i wzmagając szkieletowość gleb. Najsilniejsze zagrożenie erozją występuje w Żarnówce, gdzie gleby zagrożone w stopniu intensywnym, silnym i bardzo silnym zajmują 78% powierzchni. W Wieprzcu odsetek zagrożonych gleb wynosi 56%, w Makowie 41%, w Kojszówce 38%, w Juszczynie 33%, Grzechyni 31%, Białce 23%.

7.2.2. Struktura użytkowania terenu

Z ogólnej powierzchni gminy w 2005 roku użytki rolne stanowiły 42,6%, lasy 47,0%, zaś pozostałe tereny i nieużytki – 10,4%.

Tabela 49. Struktura użytkowania terenu gminy Radłów [%].

Rodzaj użytkowania gruntów	1996	2002	2005
Użytki rolne	45,3	43,3	42,6
Grunty pod lasami	46,9	47,0	47,0
Nieużytki i inne	7,8	9,6	10,4
Suma	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane z lat 1996, 2002 i 2005 można stwierdzić, że powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się – z 45,3 do 42,6%. Jednocześnie wzrosła powierzchnia gruntów znajdujących się pod lasami, a także nieużytków i innych gruntów. Ma to związek z jednej strony z zalesieniami, a z drugiej z ekspansją terenów zainwestowanych, przeznaczonych głównie pod zabudowę mieszkaniową.

Struktura użytków rolnych

Wśród użytków rolnych na terenie Gminy Maków Podhalański nieznacznie przeważają grunty orne, stanowiące 56,3%. Łąki zajmują 31,9%, zaś pastwiska 11,4% - łącznie użytki zielone stanowią 43,3% powierzchni rolnej. Marginalną część użytków rolnych stanowią sady – jedynie 0,5% powierzchni. Struktura użytków rolnych w mieście i wiejskiej części gminy nieco się różni. W Makowie większą powierzchnie zajmują grunty orne – 68,0%, mniej jest natomiast użytków zielonych – 31,4%. W mieście większy niż średnio

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

udział mają także tereny sadów. W obrębie sołectw większy niż w mieście udział mają łąki i pastwiska, które łącznie zajmują 45,6% całkowitej powierzchni użytków rolnych.

Tabela 50. Struktura użytków rolnych w gminie Maków Podhalański w 2002 r.

Wyszczególnienie	Użytki rolne				
	Ogółem [ha]	grunty orne	sady	łąki	pastwiska
		%			
Miasto	762	68,0	0,8	25,3	5,9
Wieś	3877	54,0	0,4	33,1	12,5
Gmina	4639	56,3	0,5	31,9	11,4

Źródło: PSR 2002

7.2.3. Produkcja rolna

Zbliżony udział gruntów ornych i użytków zielonych w gminie świadczy o produkcji rolnej opartej zarówno na uprawie roślin, jak i chowie i hodowli zwierząt.

Struktura upraw

W strukturze zasiewów na obszarze gminy Maków Podhalański w 2002 roku dominowały zboża, które stanowiły 57,0% całkowitej powierzchni upraw. Najwięcej było owsa i pszenicy, odpowiednio 22,4% i 20,7%. Udział zbóż dla miasta, jak i wiejskiej części gminy był zbliżony i wynosił 53,8% i 57,5%. Na drugiej pozycji znajdowały się ziemniaki zajmujące 31,9% powierzchni upraw. Rośliny pastewne i warzywa stanowiły nieznaczny odsetek powierzchni zasiewów – 0,4%, z kolei inne uprawy 10,6%.

Tabela 51. Udział poszczególnych upraw gminy Maków Podhalański w latach 1996, 2002 i 2008.

Rodzaj zasiewów	1996		2002		2008	Zmniejszenie powierzchni 1996-2008 [%]
	ha	%	ha	%	ha	
pszenica	229,0	15,6	185,2	20,7	140	38,9
żyto	119,0	8,1	63,6	7,1	30	74,8

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Rodzaj zasiewów	1996		2002		2008	Zmniejszenie powierzchni 1996-2008 [%]
	ha	%	ha	%	ha	
jęczmień	16,0	1,1	10,5	1,2	10	37,5
owies	279,0	19,0	200,8	22,4	150	46,2
pszenżyto	64,0	4,4	40,4	4,5	-	-
mieszanki zbożowe	15,0	1,0	9,8	1,1	-	-
ziemniaki	413,0	28,1	285,2	31,9	200	51,6
okopowe pastewne	7,0	0,5	2,2	0,2	-	-
warzywa gruntowe	7,0	0,5	1,8	0,2	-	-
inne	319,0	21,7	95,5	10,6	-	-
ogółem	1468,0	100,0	895,0	100,0	-	-

Źródło: GUS PSP 1996 r. i 2002 r., dane uzyskane w UM Maków Podhalański.

W porównaniu z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r. dotyczącymi rodzajów zasiewów, najbardziej wzrósł procentowy udział zbóż, zwłaszcza pszenicy. Zwiększył się także odsetek uprawy owsa, zmalał natomiast żyta. Poza zbożami proporcjonalnie więcej w 2002 roku uprawiało się ziemniaków. O połowę zmniejszył się natomiast udział innych upraw. Powyższe zmiany świadczą o koncentracji gospodarstw rolnych na dominujących rodzajach zasiewów i marginalizacji innych upraw.

Zaznaczyć należy, iż w latach 1996-2002 znacznie zmniejszyła się ogólna powierzchnia zasiewów – z 1468 ha do 895 ha. Nawet w przypadku wzrostu procentowego udziału którejś z upraw – jej powierzchnia zmniejszyła się. Tendencja spadkowa została utrzymana także po 2002 roku. Dane zasiewów z 2008 roku wskazują na dalsze zmniejszenie powierzchni upraw. Najbardziej – niemal o 75% zmalała w latach 1996-2008 powierzchnia uprawy żyta, ziemniaków o ponad 51%. Ograniczono także zasiewy pszenicy, jęczmienia i owsa o 37,5-46,2%.

Pogłowie zwierząt

Wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku w produkcji zwierzęcej, w strukturze pogłowia dominował w gminie chów bydła. Spośród wszystkich gospodarstw

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

rolnych w niemal 33% hodowało się bydło. Drugą pozycję zajmowała trzoda chlewna – 311 sztuk chowanych w 14,2% gospodarstw. na dalszych miejsca były konie i owce.

Tabela 52. Zwierzęta gospodarskie oraz gospodarstwa utrzymujące zwierzęta wg gatunków w gminie Maków Podhalański w 2002 r.

Zwierzęta gospodarskie	Sztuki			Gospodarstwa					
				Liczba			%		
	Gmina	Miasto	Wieś	Gmina	Miasto	Wieś	Gmina	Miasto	Wieś
bydło	1143	155	988	708	88	620	32,4	18,6	36,3
trzoda	425	55	370	311	76	580	14,2	16,0	33,9
konie	195	29	166	182	31	154	8,3	6,5	9,0
owce	145	31	114	30	28	23	1,4	5,9	1,3
kozy	200	91	109	b.d.	b.d.	b.d.	-	-	-
kury	8973	1382	7591	b.d.	b.d.	b.d.	-	-	-
bez zwierząt gosp.	-	-	-	1394	373	1021	63,8	78,7	59,7
ogółem	-	-	-	2184	474	1710	100	100	100

Źródło: PSR 2002 r.

Zwierzęta gospodarskie utrzymywane były głównie w wiejskiej części gminy. Niemal o połowę więcej gospodarstw wiejskich chowano bydło i trzodę w porównaniu do tych w Makowie Podhalańskim. Inaczej jest w przypadku owiec – niemal 6% gospodarstw w mieście utrzymywało owce, podczas gdy w wiejskiej części gminy było to tylko 1,3%.

Tabela 53. Zwierzęta gospodarskie oraz gospodarstwa utrzymujące zwierzęta wg gatunków w gminie Maków Podhalański w latach 1996 i 2002.

Zwierzęta gospodarskie	Szt.		Gospodarstwa			
			L. gospodarstw		%	
	1996	2002	1996	2002	1996	2002
bydło	1910	1143	952	708	56,4	32,4
trzoda	680	425	451	311	26,7	14,2
konie	319	195	313	182	18,5	8,3
owce	81	145	18	30	1,0	1,4
kury	12129	8973	b.d.	b.d.	-	-

Źródło: PSR 1996 r. i PSR 2002 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Struktura pogłowia znacznie się zmieniła w ciągu kilku lat. Pogłowie niemal wszystkich zwierząt gospodarskich w latach 1996-2002 zmalało – o 35-40% w przypadku bydła, trzody, koni i kur. Równocześnie, zdecydowanie mniej gospodarstw w 2002 roku zajmowało się chowem tych zwierząt. Hodowlę koni prowadziło zaledwie 45% z gospodarstw, które zajmowały się tym jeszcze 6 lat wcześniej. Odwrotnie wygląda natomiast utrzymanie owiec. Pogłowie tych zwierząt wzrosło o 80% w stosunku do danych z PSR 1996 roku. Zwiększyła się także liczba gospodarstw hodujących owce – z 18 do 30.

Obsada zwierząt obecnie sięga średnio w gminie ok. 26 sztuk dużych na 100 ha UR i jest mniejsza niż w 1996 r., kiedy wynosiła ok. 34 SD/100 ha. Generalnie obserwuje się zmniejszanie pogłowia dużych zwierząt gospodarskich.

7.2.4. Struktura agrarna i charakterystyka gospodarstw

Struktura agrarna

Wg danych PSR z 2002 roku, średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie gminy Maków Podhalański wyniosła 2,73 ha, a w jej wiejskiej części 2,78 ha. Na terenie miasta wartość ta była mniejsza – 2,46 ha. Średnia w województwie to 3,75 ha, natomiast w Polsce około 10,02 ha. Wartości te świadczą o bardzo dużym rozdrobnieniu gospodarstw w gminie.

Na 1621 indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie 704, czyli 43,4% posiadało powierzchnie od 1-2 ha, a 51,2% powierzchnie 2-5 ha. Łącznie małe gospodarstwa o powierzchni od 1-5 ha w ilości 1535 stanowiły 94,6% ogółu gospodarstw gminy. Na obszarze miasta występują jeszcze większe rozdrobnienie – gospodarstwa o powierzchni do 2 ha stanowią 61,4%, a małe – 98,5%. Korzystniej z punktu widzenia struktury agrarnej wyglądała sytuacja w wiejskiej części wsi.

Odsetek gospodarstw o areale 5-7 ha wynosi 1,5% w mieście i 5,1% w sołectwach, co daje średnio 4,6% w gminie. Większe gospodarstwa występują jedynie poza miastem – jest ich kilka o powierzchni 7-15 ha i stanowią łącznie 0,9% ogółu gospodarstw w gminie.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Tabela 54. Struktura obszarowa gospodarstw rolnych gminy Maków Podhalański.

Przedziały powierzchni [ha]	Gmina	Miasto	Wieś
	%		
1 – 2	43,4	61,4	40,1
2 – 5	51,1	37,1	53,8
5 – 7	4,6	1,5	5,1
7 – 10	0,7	0	0,8
10 – 15	0,2	0	0,2
Ogółem	100	100	100
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego	**2,73**	**2,46**	**2,78**

Źródło: PSR 1996 r. i PSR 2002 r.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat nie zaszły znaczące zmiany w ilości i strukturze gospodarstw na terenie gminy. Dane pochodzące z PSR z 1996 roku są bardzo zbliżone do tych z kolejnego spisu 2002 roku. Zaznaczyć należy, iż sumaryczna liczba gospodarstw zmniejszyła się na przestrzeni tych lat. O ile w 1996 roku było na terenie gminy 2245 gospodarstw, tak w 2002 roku 2184 gospodarstwa.

Tabela 55. Gospodarstwa rolne i „mokrogospodarstwa" gminy Maków Podhalański

Wyszczególnienie	1996			2002		
	Gospod. ogółem	Działki rolne	Gospod. rolne	Gospod. ogółem	Działki rolne	Gospod. rolne
Gmina	2245	620	1625	2184	563	1621
Miasto	557	285	272	474	206	268
Wieś	1688	335	1353	1710	357	1353

Źródło: PSR 1996 r. i PSR 2002 r.

Na terenie gminy znaczny udział w ogólnej liczbie gospodarstw w 2002 miały gospodarstwa domowe z działką o powierzchni poniżej 1 ha. Łącznie w gminie stanowiły one 25,8%, natomiast na terenie miasta aż 43,5%. Na obszarze wiejskim mikrogospodarstwa obejmowały piątą część wszystkich gospodarstw.

Na terenach wiejskich w latach 1996 - 2002 liczba gospodarstw rolnych utrzymała się na tym samym poziomie, a wzrosła o 22 liczba mikrogospodarstw. W mieście liczba mikrigospodarstw zmniejszyła się o 79, a gospodarstw rolnych o 6. Wskazuje to na

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

rezygnację z działalności rolniczej ludności zamieszkałej w mieście, a także na przejmowanie terenów pod zainwestowanie.

Urządzenia do produkcji rolnej

Czynnikiem o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarstw rolnych jest posiadanie własnej siły roboczej. Wyposażenie gospodarstw rolnych w urządzenia do produkcji rolnej jest dość duże. Na terenie gminy w 2002 roku funkcjonowało 548 ciągników, z czego 500 w wiejskiej części. Średnio w gminie jeden ciągnik przypada na 12,6 ha użytków. Wartość ta jest wysoka dla terenu miasta, gdzie jeden ciągnik obsługuje średnio 22,5 ha. W wiejskiej części jest to 11,7 ha. Są to wartości większe od średniej dla województwa małopolskiego, która wynosi 8,8 ha na jeden ciągnik. W 1996 roku grunty rolne obsługiwało 397 ciągników..

Szczególnie silne niedoinwestowanie istnieje w zakresie urządzeń specjalistycznych. Zaledwie jedno gospodarstwo posiada kombajn zbożowy. Brak kombajnów ziemniaczanych, choć uprawa ziemniaków ma duże znaczenie w skali zasiewów.

Rolnictwo, jako działalność gospodarcza

Rolnictwo w gminie Maków Podhalański nie pełni istotnej roli w dochodzie ludności. Średnio 44,8% gospodarstw w ogóle nie prowadzi produkcji rolniczej. Na terenie miasta odsetek ten sięga 61%. Najczęściej (52,7%) gospodarstwa funkcjonują wyłącznie lub głównie w celu zaspokajania potrzeb ich właścicieli. Z PSR przeprowadzonego w 2002 roku wynika, iż z pośród wszystkich gospodarstw w gminie jedynie 2,5% produkowało głównie na rynek.

Tabela 56. Udział gospodarstw w podziale na cel produkcji rolniczej [%]

Cel produkcji	Gmina	Miasto	Wieś
Gospodarstwa nieprowadzące produkcji rolniczej	44,8	61,0	40,4
Gospodarstwa produkujące wyłącznie na potrzeby własne	41,6	26,2	45,9
Gospodarstwa produkujące głównie na potrzeby własne	11,0	10,8	11,1
Gospodarstwa produkujące głównie na rynek	2,5	2,1	2,6

Źródło: PSR 2002 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

O niewielkim znaczeniu działalności rolniczej w gminie świadczą źródła dochodów w gospodarstwach. Wyłącznie z działalności rolniczej utrzymuje się zaledwie 3,0% gospodarstw domowych w gminie, przy czym w mieście jest to jedynie 1,1%. Dochód największej liczby gospodarstw w gminie (43,9%) oparty jest na rentach i emeryturach. Znaczny odsetek gospodarstw – 27,3% utrzymuje się z pracy najemnej. Działalność pozarolnicza i inne źródła stanowią dochód dla 16,9% gospodarstw.

Tabela 57. Udział gospodarstw wg struktury dochodów [%]

Źródło dochodów	Gmina	Miasto	Wieś
Działalność rolnicza	3,0	1,1	3,6
Praca najemna	27,3	32,1	26,2
Emerytura i renta	43,9	50,6	42,2
Działalność pozarolnicza	8,9	5,1	10,0
Gospodarstwa domowe pozostałe	16,9	11,0	18,0

Źródło: PSR 2002 r.

Wyższe wykształcenie rolnicze, jak podaje Powszechny Spis Rolny z 2002 r., miało jedynie 5 rolników spośród wszystkich gospodarstw rolnych w gminie. Zarządzający 36% gospodarstw mieli ukończony jeden z etapów edukacji kierunkowej, głównie kurs rolniczy. Pozostałych 64% kierujących charakteryzowało brak jakiegokolwiek wykształcenia w zakresie rolnictwa.

7.2.5. Korzystanie ze środków pomocowych

Część rolników w powiecie suskim w celu utrzymania i rozwoju gospodarstw rolnych korzysta z unijnych pomocy finansowych. Ze specjalnych programów największym powodzeniem cieszy się Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Jest to plan ukierunkowany na aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe (ekologiczne) rozwoju wsi. Od momentu akcesji Polski w struktury unijne skorzystało z niego 2018 gospodarstw rolnych w powiecie. Największa grupa – 1673 rolników zdecydowało się na wsparcie dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarstwa. Ze wsparcia gospodarstw niskotowarowych skorzystało 153 rolników, a z rent strukturalnych 150. Łącznie 42 rolników otrzymało dofinansowanie w ramach takich działań jak: program rolnośrodowiskowy,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

zalesienia gruntów rolnych, wsparcie dla dostosowania do standardów UE, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i modernizacja gospodarstw rolnych. Wszystkie te działania są finansowane przez sekcję Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz ze środków krajowych. Korzystanie z PROW nie wymaga od rolników wkładu własnego, dlatego program ten cieszy się dużo większa popularnością niż Sektorowy Program Operacyjny (SPO). Być może to było powodem nieskorzystania ze SPO w gminie Maków Podhalański.

Brak danych dla gminy Maków Podhalański, jednak proporcje wykorzystanych środków w całym powiecie suskim dają pewien pogląd na sytuację rolnictwa w tej części województwa i na główne problemy.

Z uwagi na utrudnienia przyrodnicze dla gospodarki rolnej – wysokości bezwzględne, rzeźba terenu, erozja gleb – konieczne jest poszukiwanie takich kierunków produkcji rolnictwa i hodowli, które mogą być opłacalne w lokalnych warunkach.

7.3. Leśnictwo

Lasy w gminie Maków Podhalański zajmują powierzchnię 5002,2 ha, co stanowi 45,9% powierzchni gminy. Lesistość gminy jest znacznie wyższa od średniej wojewódzkiej – 28,4% i średniej krajowej 28,9%. Lasy gminy stanowią 1,14% powierzchni lasów województwa małopolskiego.

Tabela 58. Powierzchnia gruntów leśnych w gminie Maków Podhalański w 2007 r.

Grunty leśne według własności		Powierzchnia [ha]	
ogółem		5002,2	
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	będące w zarządzie Lasów Państwowych	591,2	599,9
	inne	8,7	
grunty leśne poza Skarbem Państwa	prywatne osób fizycznych	3704,0	4402,3
	prywatne wspólnot gruntowych	670,0	
	gminne	0,3	
	inne	28,0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy przeważają lasy własności prywatnej – stanowiące 88% ogółu powierzchni leśnej. Z całkowitej powierzchni lasów 75% należy do osób fizycznych, a około

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

13 % skupia się w rekach wspólnot gruntowych. Lasy gminne obejmują zaledwie 0,3 ha i są usytuowane wyłącznie na terenie miasta Makowa.

Lasy własności prywatnej są podzielone pomiędzy dużą ilość gospodarstw. Przeciętnie w obrębie 1 gospodarstwa rolnego około 38% stanowią lasy. Rozdrabnianie własności znajduje wyraz również w rozdrabnianiu kompleksów leśnych i rozwinięciu granicy rolno-leśnej.

Lasy własności Skarbu Państwa, znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są administrowane przez Nadleśnictwo Sucha. Zajmują powierzchnię 591,2 ha, co stanowi 11,8% ogółu lasów w gminie. Wszystkie zarządzane przez Nadleśnictwa Sucha lasy posiadają na podstawie Zarządzenia nr 149 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11.09.1996 roku kategorię ochronności „lasy wodochronne-glebochronne". Lasy Państwowe posiadają opracowany Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Sucha na lata 2006-2015.

Lasy Wspólnot Leśnych z Makowa Podhalańskiego (126 ha), Juszczyna (133 ha), Żarnówki (164 ha) i Grzechyni (100 ha), o łącznej powierzchni 523 ha decyzją Wojewody Małopolskiego z czerwca 2002 r. uznane zostały za wodochronne.

Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci przeciętna zasobność małopolskich lasów wyniosła 232 m^3/ha, przy średniej krajowej 207 m^3/ha. Zasobność lasów prywatnych jest nieco niższa niż państwowych. Małopolskie lasy charakteryzuje przeciętny wiek drzewostanów wynoszący 61 lat, będący jednym z najwyższych w kraju.

W składzie gatunkowym lasów dominują buk, świerk i jodła. Do pozostałych należą między innymi sosna, modrzew, dąb, jawor, jesion, grab, lipa, daglezja.

Spośród głównych gatunków lasotwórczych buk i jodła są rodzimego pochodzenia – mają dobrą kondycję zdrowotną i odnawiają się w sposób naturalny. W przypadku świerka zdrowotność spada, co jest spowodowane sztucznym, prawdopodobnie nie rodzimym pochodzeniem. Niesprzyjający jest także płaski system korzeniowy zwłaszcza na żyznych i wilgotnych siedliskach lasowych regla dolnego i środkowego. Wiatr i okiść uszkadzające drzewostan, szczególnie dotykają właśnie świerki – wiele egzemplarzy zostaje osłabionych w wyniku naruszenia systemu korzeniowego i naderwania.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Do innych zagrożeń klimatycznych należą: gołoledź – połamane wierzchołki drzew, susze – wyschnięcie sadzonek w szkółkach, na młodnikach i uprawach a także powodzie – zatapiające siewki i sadzonki oraz przyczyniające się do uruchamiania osuwisk.

Drzewostan osłabiają czynniki biotyczne – choroby grzybowe i szkody po owadach. Walka ze szkodnikami polega na wyszukiwaniu i natychmiastowym usuwaniu drzew trocinkowych, wykładaniu pułapek feromonowych oraz kontroli szkodników na grupach drzew pułapkowych. Co roku wykładane są pułapki feromonowe na kornika drukarza, rytownika i drwalnika. Ich ilość i lokalizacja dostosowana jest do istniejących zagrożeń. W celu ochrony drzewostanu wspiera się i zachowuje pożyteczną faunę owadożerną. Na terenie lasów wywieszane są skrzynki lęgowe dla ptaków i nietoperzy, pozostawia się drzewa dziuplaste i kępy krzewów, wykłada się karmę dla ptaków w okresach, kiedy dostęp do niezbędnego pożywienia jest utrudniony.

Całość lasów Nadleśnictwa Sucha zaliczona jest do III kategorii (małego) zagrożenia pożarowego. Do czynników wpływających na stopień zagrożenia pożarowego zaliczyć należy m. in. proceder wypalania traw w sąsiedztwie lasów, penetrację lasów przez turystów i okoliczną ludność, a także liczne miejsca biwakowe i turystyczne z parkingami samochodowymi. Do zagrożenia przyczynia się także skład gatunkowy drzewostanów z przewagą drzew iglastych, zajmujących 58% powierzchni.

Z uwagi na imisję zanieczyszczeń atmosferycznych z rejonów przemysłowych Katowic, Krakowa i Bielska, całość lasów Nadleśnictwa Sucha znajduje się w I strefie uszkodzeń przemysłowych. Zanieczyszczenia w formie tlenków siarki i azotu powodują uszkodzenia aparatu asymilacyjnego, deformacje koron, osłabienie przyrostu i żywotności drzew.

Leśnictwo ze względu na znaczny udział lasów w powierzchni gminy jest znaczącą funkcją gospodarczą i podstawową dla lokalnego przemysłu przetwórstwa drewna, mimo że nie stanowi istotnego źródła zatrudnienia mieszkańców.

Wg GUS w 2007 roku pozyskano 2322 m3 drewna, wyłącznie z lasów prywatnych. Wartości te są zbliżone porównując dane z ostatniego dziesięciolecia. We wszystkich wsiach w gminie zlokalizowane są zakłady produkcyjne działające w branży drzewnej, szczególnie dużo jest ich w Białce.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Duża ilość lasów oraz ich znaczenie krajobrazowe w istotnym stopniu kształtują atrakcyjność gminy dla funkcji turystycznych. Maków Podhalański ma szansę stać się gminą wypoczynkowo-rekreacyjną, rozwijającą turystykę w oparciu o malownicze krajobrazy i korzystny mikroklimat. Dostępność terenów leśnych, poprzez funkcjonujące szlaki turystyczne, pozwala aktywnie spędzać czas.

7.4. Turystyka i rekreacja

Bogactwem i atutem gminy są walory przyrodnicze i krajobrazowe – urozmaicona rzeźba terenu, malownicze pasma górskie poprzecinane siecią potoków, rozległe kompleksy leśne i widokowe polany. Dodatkowo, walory kulturowe – zabytki i tradycje sprawiają, że obszar gminy stanowi atrakcyjne miejsce dla turystyki. Bliskość „Babiogórskiego Parku Narodowego" a także dobre skomunikowanie z Krakowem czy aglomeracją Śląską to dodatkowe atuty gminy. Warunki te predysponują obszar gminy do rozwoju aktywnych form wypoczynku i rekreacji, jako gałęzi gospodarki.

Atrakcjami turystycznymi i kulturowymi są:

- ***Kościół Parafialny*** – pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego usytuowany na wzniesieniu w pobliżu makowskiego rynku. Świątynia została rozbudowana w stylu późnoklasycystycznym w latach 1826-1828. zachowane zostały barokowa kaplica i mury prezbiterium z kościoła z XVII wieku;
- ***Izba Regionalna*** – ulokowana w dworku Paczosówka (z 1892-96 r.), w której zgromadzono historyczne zdjęcia, dokumenty dotyczące historii miasta i okolic, materiały z okresu hitlerowskiej okupacji, a także dawne przedmioty domowego użytku oraz prace wielu twórców ludowych np. rzeźby, obrazy, drewniane zabawki oraz okazy białych haftów makowskich znanych w kraju i za granicą;
- ***Budynek stacji kolejowej*** z końca XIX w.;
- ***Budynek z 1893***, stanowiący obecnie siedzibę Banku Spółdzielczego;
- ***Gmach_dawnego magistratu*** pochodzący z 1898 roku znajdujący się w rynku (współcześnie poczta);

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***Prywatne Muzeum Historyczne Makowa Podhalańskiego*** – przy ulicy Piasta w Makowie, zawiera dokumenty świadczące o historii Makowa Podhalańskiego – od zdjęć, kartek i dokumentów po narzędzia, mapy, książki i przewodniki.
- ***Budynek dawnej Krajowej Szkoły Hafciarskiej*** (obecny Zespół Szkół) zbudowany w 1896 r. w szkole kontynuowana jest nauka typowego dla tego obszaru haftu makowskiego. Wyroby lokalnego rękodzieła ludowego są popularnymi pamiątkami z tego regionu.
- ***Kapliczki,*** jako istotny element krajobrazu gminy – m. in. barokowa Figura Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia na makowskim rynku i Kapliczka „Filasowa" z 1845 roku przypominającą prezbiterium kościoła. Stanowione świadectwo kultu i element decydujący o tożsamości kulturowej krajobrazu.

Od 1976 roku, co rok w Makowie odbywa się ***Tydzień Kultury Beskidzkiej*** – międzynarodowa impreza, której głównym motywem są występy zespołów tańca ludowego z Polski oraz zagranicy. Imprezie towarzyszy Kiermasz Twórczości Ludowej i Międzynarodowy Plener Malarsko-Rzeźbiarski.

Szlaki piesze i rowerowe:

Sieć szlaków turystycznych w obrębie gminy biegnie przez najciekawsze przyrodniczo tereny Beskidu Makowskiego i Beskidu Żywieckiego w obrębie gminy. szlaki stanowią element integrujący gminę z atrakcyjnymi turystycznie obszarami gmin sąsiednich. Pozwalają na uprawianie turystyki aktywnej: pieszej i rowerowej. Szlaki turystyczne służą nie tylko rozwojowi ruchu turystycznego, ale spełniają również ważne funkcje edukacyjne. Liczne szlaki piesze są niezbyt trudne i dostępne dla większości turystów. Obfitują w wiele urokliwych miejsc i punktów widokowych.

Szlaki piesze:

- ***szlak zielony***: Maków Podhalański – Makowska Góra – dalej na Budzów i w kierunku Kalwarii (cały szlak w sezonie zimowym może być wykorzystany do wędrówek narciarskich),
- ***szlak niebieski***: Sucha Beskidzka – Mioduszyna – Maków Podhalański – Ostra Góra – wsch. stok Magurki,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***żółty szlak Pasma Koskowej Góry***: Maków Podhalański – Ostrysz – Przysłopski Wierch – Koskowa Góra i daje przez Kotoń i Pękalówke do Pcimia,
- ***szlak żółty***: Juszczyn – Jawor – Hala Krupowa – dalej przez Suchą Górę do Skawicy lub na Przełęcz Krowiarki,
- ***szlak niebieski***: Kojszówka – Przełęcz Malinowe – dalej na Sidzinę i w kierunku Rabki Zdroju

Trasy rowerowe:

- ***trasa żółta***: Maków Podhalański Rynek – os. Makowska Góra – os. Jurki – Maków Podhalański Rynek; długość ok. 4 km; trasa średnio trudna,
- ***trasa niebieska***: Maków Podhalański Rynek – os. Makowska Góra – os. Za Górą – os. Polana – Maków Dolny – os. Za Wodą – Grzechynia – Maków Podhalański PKP; długość ok. 11 km; trasa średnio trudna,
- ***trasa czerwona***: Maków Podhalański Rynek – os. Makowska Góra – góra Bryndzówka – Zarębska Góra – Koskowa Góra – Żarnówka – Maków Podhalański: ul. Głowackiego, ul. 3 Maja, dworzec PKP; długość ok. 20 km; trasa trudna.

Baza noclegowo-gastronomiczna

Głównym ośrodkiem wypoczynku stałego i weekendowego jest **Maków Podhalański**. Tu zlokalizowana jest większa część bazy noclegowej, a to:

- Hotel-Pensjonat Carlton w Willi Marysin – 20 miejsc,
- Willa Świt – 13 miejsc,
- Ośrodek Usług Turystyczno-Wypoczynkowych „Jazy”– 50 miejsc oraz pole kempingowe z pawilonem sanitarnym,
- Ośrodek Noclegowo-Sportowy Miejskiego Klubu Sportowego „Halniak” – 70 miejsc,
- Dom Spotkań Rodzin i Młodzieży PZKS – 40 miejsc,
- Schronisko młodzieżowe PTSM w Szkole Podstawowej nr 2 – 35 miejsc sezonowych,

Poza miastem funkcjonuje kilka obiektów noclegowo-gastronomicznych, a to:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- **W Juszczynie**
- Ośrodek Sportowy Ludowego Klubu Sportowego „Naroże" w Juszczynie – 35 miejsc,
- Domki letniskowe na oś. Cadyń – 4-5 miejscowe, część domków całoroczna,
- **W Białce**
- Motel Zadoil – 13 pokoi,
- **W Grzechyni**
- gospodarstwo agroturystyczne „Drwalówka" – 7 pokoi, stadnina koni huculskich,
- pole kempingowe z basenem.

W punktach noclegowych do dyspozycji gości są pokoje o zróżnicowanym standardzie wyposażone w TV-sat, video, dvd, gry planszowe, bezprzewodowy dostęp do internetu, parkingi, urządzenia plenerowe umożliwiające urządzenie biesiad na świeżym powietrzu.

Baza noclegowa o wysokim standardzie wykorzystywana jest do obsługi kongresowo-konferencyjnej. Na terenie gminy funkcjonuje jeden obiekt kategorii trzygwiazdkowej – Motel Zadoil w Białce.

Organizatorzy wypoczynku oferują szeroki wachlarz możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu. Zaplecze rekreacyjne stanowią boiska sportowe, korty tenisowe, wypożyczalnie rowerów, wyposażone sale gimnastyczne, sale do tenisa stołowego, place zabaw dla dzieci, sauny. Poza indywidualną turystyką oferowany jest również wypoczynek zbiorowy, a m. in.: kolonie oraz letnie i zimowe obozy sportowe z różnych dyscyplin, obozy taneczne, integracyjne, a także zielone szkoły czy kursy jeździeckie. Organizuje się kuligi, turnieje, wyjazdy na krytą pływalnię do Suchej Beskidzkiej, na stoki narciarskie w Stryszawie i Zawoi czy do słowackich gorących źródeł.

Coraz większym zainteresowaniem cieszy się w gminie rekreacja indywidualna. Osoby spoza gminy, nieraz z dużych miejskich ośrodków, budują prywatne domki letniskowe w zacisznych, atrakcyjnych widokowo miejscach. Na terenie gminy ten typ rekreacji koncentruje się głównie w Koszówce i Grzechyni.

Baza gastronomiczna: restauracje, zajazdy, bary, pizzerie, mała gastronomia oraz puby, cukiernie i kawiarnie skoncentrowana jest głównie w Makowie. Obiekty

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

noclegowe posiadają zaplecze gastronomiczne typu restauracje, a część z nich posiada także wyposażone kuchnie do dyspozycji gości.

Ruch turystyczny w gminie

Wg danych GUS w 2007 roku odwiedziło gminę Maków Podhalański łącznie 4198 osób, w tym 336 gości zagranicznych. Udzielono 17606 noclegów, z czego 735 turystom z zagranicy. Z pól biwakowych skorzystało 343 osoby, przy czym 197 to byli obcokrajowcy, którym udzielono 499 z 902 noclegów.

Tabela 59. Zmiany ruchu turystycznego w gminie Maków Podhalański w latach 2000-2007.

Rok	Liczba miejsc	Liczba turystów			Udzielone noclegi			
		Ogółem	W tym zagr.		Ogółem		W tym tur. zagr.	
			Liczba	% ogółu	Liczba	L. nocleg./ 1 turystę	Liczba	% ogółu
2000	301	2072	144	9,9	9651	4,7	955	6,9
2001	410	2019	61	0,6	14651	7,3	81	3,0
2002	394	2289	135	5,0	13419	5,9	666	5,9
2003	380	2779	230	8,9	14965	5,4	1328	8,3
2004	306	3311	486	14,3	19903	6,0	2837	14,7
2005	326	2478	321	14,9	19045	7,7	2839	13,0
2006	324	2914	290	4,9	16102	5,5	797	10,0
2007	352	4198	336	4,2	17606	4,2	735	8,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2000-2007 roku liczba turystów odwiedzających gminę wzrosła z 2072 do 4198, czyli łącznie o ponad 100%, przy czym do 2006 roku tylko raz przekroczyła 3000. Liczba gości nie przekłada się bezpośrednio na liczbę udzielonych noclegów. O ile w 2001 i 2005 roku średnio jeden turysta przebywał w gminie ponad tydzień, tak w 2007 roku jedynie 4,2 dnia.

Liczba gości zagranicznych i udzielonych im noclegów bywała zmienna. Najwięcej obcokrajowców – 486 osób odwiedziło gminę w 2004. Udzielono im wówczas 2837 noclegów. Niemal z tylu samo noclegów skorzystali goście z zagranicy w 2005 roku,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

choć było ich sporo mniej – 321. Najmniej turystów z zagranicy odwiedziło gminę w 2001 roku – zaledwie 61 osób. Na przestrzeni analizowanych ośmiu lat obcokrajowcy stanowili od 0,6% do 14,9% spośród wszystkich turystów.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

8. KOMUNIKACJA

Układ komunikacyjny gminy opiera się na linii kolejowej, drodze krajowej nr 28, drodze wojewódzkiej nr 957 oraz drogach powiatowych.

Przepływająca środkiem gminy Rzeka Skawa stanowi naturalną barierę komunikacyjną, pomiędzy północną i południową jej częścią. Połączenia między nimi zabezpieczają trzy mosty w tym: dwa w ciągu drogi krajowej nr 28 tj. na pograniczu Makowa Podhalańskiego ze wsią Białka i w Kojszówce oraz jeden w ciągu drogi powiatowej nr 1690 w obszarze miasta.

8.1. Komunikacja kolejowa

Gminę przecina zelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa PLK 098 (Sucha Beskidzka – Chabówka), stanowiąca 11,5 km odcinek linii transwersalnej, wybudowana w 1884 r, a zelektryfikowana w 1975 r. Odcinek ten wchodzi w skład jedynego powiązania kolejowego Podtatrza z resztą kraju. Położenie gminy na trasie do Zakopanego, zapewnia jej dogodne połączenie kolejowe z całym krajem. W obszarze gminy kolej biegnie doliną Skawy, równolegle do drogi krajowej nr 28. Linia ma charakter pasażersko+towarowy.

W obszarze gminy zlokalizowana jest stacja osobowo – towarowa w centrum miasta Maków Podhalański z 1 peronem i torem rozładunkowym oraz 2 przystanki osobowe z niepełną obsługą w miejscowości Juszczyn i Kojszówka.

Stacja w Makowie Podhalańskim obsługuje w ciągu doby 23 pociągi, w tym 1 pospieszny i 10 osobowych oraz 12 pociągów okresowych (10 pospiesznych i 2 osobowe). Zapewniają one bezpośrednie, dalekie połączenia ze Śląskiem, Warszawą i Gdańskiem oraz bliskie z Suchą Beskidzką, Kalwarią Zebrzydowską, Jordanowem, Rabką. W ostatnich latach zmniejszyła się liczba pasażerów korzystających z PKP, szczególnie na relacjach lokalnych. Wynika to między innymi z ciągłego wzrostu popularności komunikacji indywidualnej (większy komfort jazdy, dostępność i niezależność czasowa). Istniejące połączenia PKP są mało elastyczne pod względem częstotliwości kursowania i gęstości

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

rozmieszczenia przystanków, dlatego nie są konkurencyjne również w stosunku do trakcjo autobusowej i mikrobusowej.

8.2. Komunikacja drogowa

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą; droga krajowa, wojewódzka i drogi powiatowe. Osią tego układu jest droga krajowa nr 28 nazywana również „trasą karpacką", przebiegająca z północnego – zachodu na południowy - wschód wzdłuż doliny Skawy. Droga ta (DK28) relacji; Zator – Wadowice - Sucha Beskidzka - Maków Podhalański – Rabka - Nowy Sącz – Krosno – Przemyśl - Medyka ma charakter międzyregionalny, a w obszarze gminy biegnie na odcinku o długości 12,1 km. Wszystkie pozostałe odcinki dróg podstawowego układu drogowego, nawiązują do niej poprzez bezpośrednie włączenia. Ważnym elementem regionalnego systemu jest droga wojewódzka nr 957, która łączy obszar Beskid Makowski z Orawą i Podhalem, w tym z przejściem granicznym ze Słowacją w Chyżnem.

.

Podstawowy układ drogowy stanowią:

- **droga krajowa nr 28 (DK28)**: Zator – Wadowice - Sucha Beskidzka - Maków Podhalański – Rabka - Nowy Sącz – Krosno – Przemyśl – Medyka – odcinek długości 12,1 km w obszarze gminy;
- **droga wojewódzka nr 957 (DW957)** : Białka - Zawoja - Jabłonka - Czarny Dunajec - Nowy Targ - odcinek długości 3,5 km w obszarze wsi Białka;
- **drogi powiatowe:**
  - **nr K1690**: Maków Podhalański, skrzyżowanie z drogą nr 28 – Grzechynia – gr. gminy (Zawoja, skrzyżowanie z drogą nr 957) – odcinek długości 6,9 km,
  - **nr K1691**: (Skawica, skrzyżowanie z drogą nr 957) - gr. gminy – Warty – Juszczyn skrzyżowanie z drogą nr 28 – odcinek długości 7,2 km,
  - **nr K1687**: Wieprzec – gr. gminy i województwa – (Skomielna Czarna) – odcinek długości 1,3 km,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- **nr K1688**: Maków Podhalański, skrzyżowanie z drogą nr 28, - Żarnówka – Wieprzec – Kojszówka, skrzyżowanie z drogą nr 28 – odcinek długości 13,4 km,
- **nr K1714**: ulica Kościelna i ulica Makowska Góra
- **nr K1715**: ulica Za wodą
- **nr K1716**: ulica Kochanowskiego- ulica Marysin
- **nr K1717**: ulica Mickiewicza- ulica Żeromskiego- ulica Sołki

Układ uzupełniający tworzą drogi gminne. Ważniejsze z nich to:

- droga: Kojszówka Dolna – Kojszówka Wawrzelakówka – Wieprzec; dł.5,7 km,
- droga: Żarnówka – Dyrdówka – (Bogdanówka); dł. 1,9 km,
- droga: Grzechynia – Polana – Przysłop; dł. 3,5 km,
- droga: Grzechynia – Carla – (Sucha); dł. 2,3 km.

Stan techniczny nawierzchni poszczególnych dróg jest zróżnicowany. Droga krajowa, wojewódzka i niektóre powiatowe oraz gminne są w dobrym lub zadowalającym stanie. Zły stan techniczny dotyczy przede wszystkim dróg gminnych i niektórych powiatowych. Należy również zaznaczyć, że duży procent dróg - zwłaszcza gminnych, jest bardzo wąskich, stromych, z licznymi zakrętami. Utrudnia to swobodne wymijanie się pojazdów i zmniejsza bezpieczeństwo ruchu.

Na niektórych odcinkach dróg krajowych, wojewódzkich oraz na drogach powiatowych i ważniejszych drogach o znaczeniu lokalnym brakuje segregacji ruchu pieszego i rowerowego.

Według ostatniego Generalnego Pomiaru Ruchu w 2005 r. natężenie ruchu wynosi:

- droga krajowa nr 28 na odcinku: Sucha Beskidzka- Maków Podhalański SDR (średni dobowy ruch pojazdów) – 9430 poj. w obu kierunkach,
- droga krajowa nr 28 Maków Podhalański – Juszczyn – Osielec – Jordanów SDR- 4532 poj. w obu kierunkach,
- droga wojewódzka nr 957 na odcinku: Białka – Zawoja SDR- 4827 poj. w obu kierunkach.

W stosunku do pomiarów natężenia ruchu z roku 1995 na drodze krajowej nr 28 możemy zaobserwować 28 % wzrost natężenia ruchu w ciągu doby, natomiast na drodze

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wojewódzkiej nr 957 jest on około 45 % większy. Świadczy to o tendencji wzrostowej, że obciążenia ruchem tych dróg. Obciążenia ruchu, sukcesywnie pogarszają warunki płynności i bezpieczeństwa ruchu, ponieważ brakuje alternatywnych rozwiązań w postaci ciągów ulicznych, które mogłyby zapewnić segregację ruchu tranzytowego i lokalnego.

Drogi nr 28 i nr 957 wykazują się okresowym brakiem przepustowości, ponad to obydwie drogi przebiegają w obszarze gminy przez gęsto zabudowane tereny, co skutkuje znacznymi uciążliwościami akustycznymi, a także zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

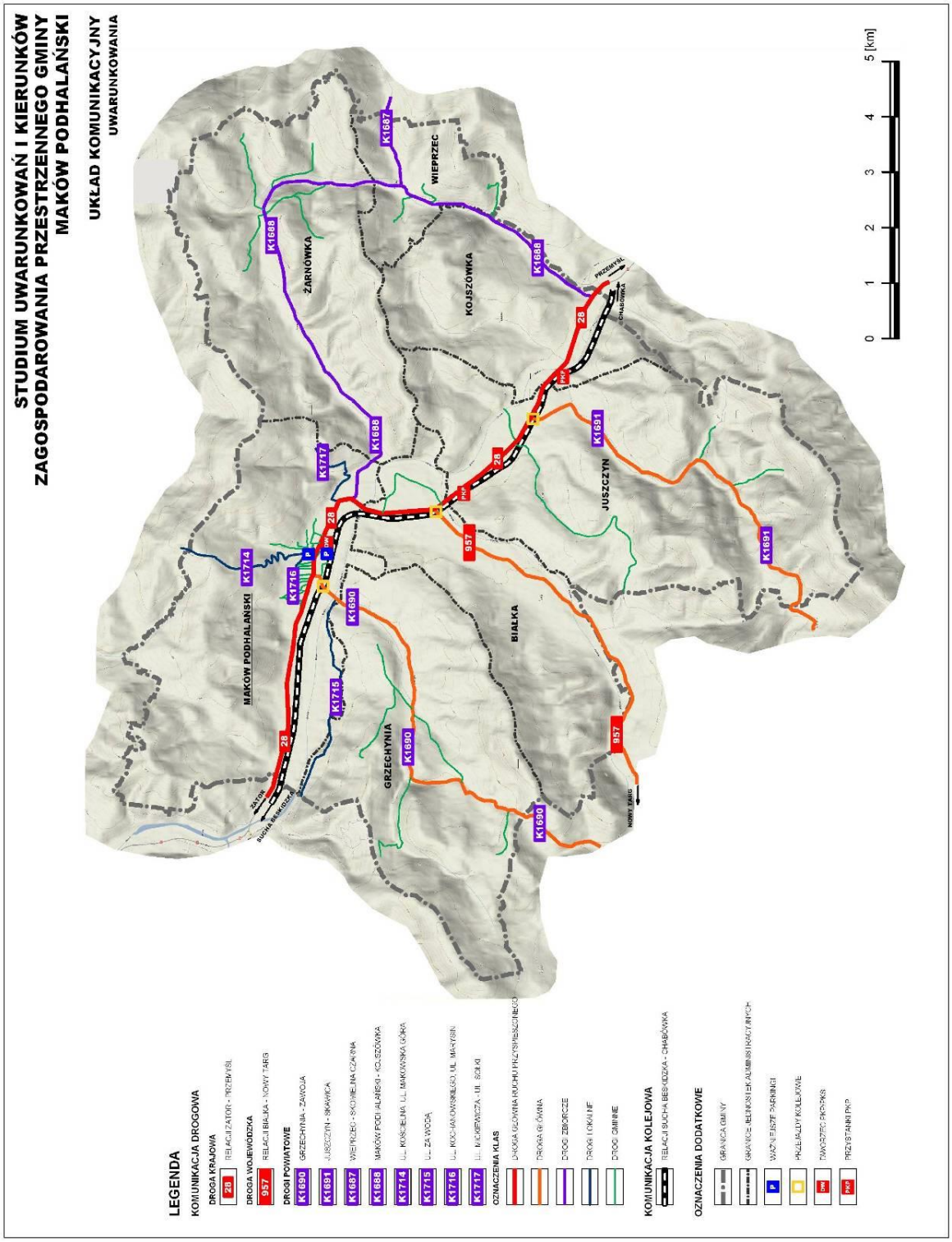

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

8.2.1. Komunikacja zbiorowa

Aktualnie, w Makowie Podhalańskim nie ma miejskiej komunikacji autobusowej MZK Maków Podhalański – ze względów finansowych została zlikwidowana w 2003 roku. Część kursów Miejskiego Zakładu Komunikacji przejął PKS Sucha Beskidzka.

Maków Podhalański jest lokalnym węzłem komunikacji autobusowej. Dziennie przez dworzec autobusowy przejeżdża około 60 autobusów, w tym 12 pospiesznych i 48 zwykłych. W dużej mierze są to połączenia z Suchą Beskidzką i Zawoją a także z Krakowem oraz Podtatrzem (Nowy Sącz, Nowy Targ, Zakopane). Istnieją również dobre połączenia gminy z południowo-zachodnią częścią Polski (Wrocławiem, Opolem, Wałbrzychem), a także ze Śląskiem (Gliwice, Tychy, Bielsko-Biała, Rybnik).

Połączenia lokalne realizowane są na poziomie kilku kursów dziennie i nie zawsze obejmują wszystkie wsie gminy Maków Podhalański. Ten problem w konkretnych wsiach jest rozwiązywany poprzez liczne połączenia mikrobusowe.

8.2.2. Komunikacja mikrobusowa

W ostatnich latach dużą konkurencją dla PKP, PKS stają się prywatne linie mikrobusowe, zapewniające dobre połączenia, na trasach najbardziej popularnych wśród osób podróżujących na obszarze gminy Maków, jak również poza jej granicami. Prywatni przewoźnicy mikrobusowi funkcjonują głównie na trasach Sucha Beskidzka – Maków Podhalański – Zawoja oraz Sucha Beskidzka – Maków – Jordanów. Częstotliwość kursowania busów jest bardzo duża, co ma wpływ na zainteresowanie pasażerów tym środkiem transportu.

8.2.3. Parkingi i zaplecze komunikacji

Wydzielone parkingi w Makowie znajdują się:

- przy dworcach PKP i PKS (ok. 30 stanowisk).
- w Rynku (ok. 20 stanowisk),
- na os. 1000-lecia (ok.36 stanowisk),
- przy Urzędzie Miasta (ok.12 stanowisk).

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Niewielkie parkingi na kilka lub kilkanaście miejsc postojowych towarzyszą obiektom handlowym, gastronomicznym, usługowym i sakralnym

Stacje paliw zlokalizowane są w Makowie Podhalańskim przy drodze krajowej nr 28 oraz w Kojszówce.

9. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

9.1. Zaopatrzenie w wodę

Podstawowymi źródłami zaopatrzenia w wodę miasta Maków Podhalański są:

- ***ujęcie infiltracyjne wody wraz ze stacją uzdatniania zlokalizowane na brzegu rzeki Skawy***, na terenie nadzalewowym. Składa się ono z jednej studni wierconej Ø 16 oraz trzech studni kopanych Ø 1000 na głębokości 5,5 m z zamontowanymi pompami głębinowymi. Wydajność eksploatacyjna czterech studni wynosi 740 m^3/d (Q_{max}=782 m^3/d). Studnie zlokalizowane są nad rzeką Skawą w odległości 40-100 m od brzegu rzeki. Woda ze studni pompowana jest do czterech zbiorników o przekrojach kołowych o łącznej pojemności 200 m^3. Średni dobowy pobór wody wynosi 240 m^3. Przy zbiornikach zlokalizowana jest stacja wodociągowa składająca się z pompowni drugiego stopnia, hydroforni oraz chlorowni. Minimalne ciśnienie wody wynosi 0,35 MPa, zaś maksymalne 0,43 MPa. Ujęcie zostało wybudowane w 1971 r., posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej o powierzchni 0,16 ha oraz ochrony pośredniej o powierzchni 7,21 ha.
- ***ujęcie wody ze źródeł na stoku góry na osiedlu Gieratówka i Bryndzówka oraz ze źródeł przy ulicy Źródlanej.*** Teren, na którym zlokalizowano ujęcie grawitacyjne jest górzysty, różnica wysokości w terenie dochodzi do 220 m. Same źródła zlokalizowane są na terenie łąk porośniętych lasem. Źródła są ujęte za pomocą komór betonowych. Na trasie rurociągu Ø 100 mm żeliwnego z osiedla Giertówka do zbiornika nr 2 przy ulicy Źródlanej są dwie komory redukcyjne o pojemności 9,0 m^3 każda. Na terenie ujęcia znajdują się urządzenia chlorujące, chlorator typu C-52 z silnikiem o mocy 180 W i napięciem 230 V. Woda z komór betonowych grawitacyjnie spływa do dwóch zbiorników o przekrojach

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

prostokątnych o pojemnościach 220 m^3 oraz 90 m^3. Średniodobowy pobór wody z ujęcia wynosi 220 m^3 (Q_{max} = 334 m^3/d). Minimalne ciśnienie u pierwszego odbiorcy wynosi 0,09 MPa, a niżej położonego 0,24 MPa. Ujęcie wybudowane w 1913 r. zostało zmodernizowane w 1962 r. Posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej o powierzchni 0,22ha. Woda z ujęcia doprowadzana jest do miasta grawitacyjnie, zasilając je do ulicy Kolejowej, a w stronę Suchej Beskidzkiej do ulicy Lelewela.

Badania jakości wody z w/w ujęć, wskazały iż pod względem bakteriologicznym woda nie budzi zastrzeżeń. Skład uzdatnionej wody we wszystkich wodociągach posiada poniżej wartości dopuszczalnych poszczególnych wskaźników zapisanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Aktualnie w ujęciach występuje znaczna rezerwa wody (ok. 100%) pozwalająca na zwiększenie zasięgu ich obsługi zarówno na terenie miasta Makowa jak i w obrębie gminy (dotyczy przede wszystkim sołectwa Grzechynia), pod warunkiem wybudowania oprócz sieci wodociągowej zbiorników wyrównawczych i pompowni.

Na koniec 2007 r. długość sieci wodociągowej wynosiła ogółem 24,25 km, w tym: sieć magistralna i rozdzielcza – 12.55 km, przyłącza wodociągowe – 11,7 km. Liczba podłączonych budynków do sieci wynosiła ok. 620 (ok. 79 % gospodarstw domowych), natomiast liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2007 r. – 2735 osób co stanowiło 48 % ogółu ludności miasta. Do sieci wodociągowej oprócz centrum miasta o intensywnej zabudowie podłączone są osiedla 1000-lecia i 3-go Maja. Istniejąca sieć wodociągowa jest wykonana w większości z rur stalowych, żeliwnych oraz PE. Średnice przewodów wodociągowych wahają się w granicach od 32 do 200 mm, przy czym przeważająca ich część posiada średnice równe 100 mm i 150 mm.

Ogólny stan techniczny sieci jest dobry, za wyjątkiem odcinków wykonanych z rur żeliwnych, stalowych i azbestowo-cementowych. Awaryjność wykazuje głównie odcinek 1300 m, który wybudowano najprawdopodobniej w latach 1930-1933. Na awaryjność sieci wodociągowej w Makowie Podhalańskim mają wpływ między innymi wady zastosowanych materiałów, korozja rur oraz wiek eksploatacyjny.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Przedsiębiorstwem zarządzającym systemem wodociągowym w mieście Maków Podhalański jest Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji. Oprócz wodociągów miejskich funkcjonują również na terenie miasta wodociągi lokalne, w tym zakładowe bazujące na własnych ujęciach oraz studnie kopane.

Tereny wiejskie gminy zaopatrywane są w wodę ***z ujęć wód powierzchniowych głównie na potokach oraz wód podziemnych.*** Woda z ujęć i źródeł dostarczana jest do odbiorców poprzez wodociągi lokalne zagrodowo-zbiorowe, indywidualne zagrodowe oraz zakładowe.

Cechą charakterystyczną jest znaczny stopień rozpowszechnienia wodociągów zagrodowo-zbiorowych będących formą pośrednią pomiędzy wodociągami zbiorowymi a zagrodowymi. Zaopatrują one w wodę najczęściej grupę kilkunastu zagród, a większe z nich obsługują po kilkadziesiąt gospodarstw. Są to wodociągi o charakterze grawitacyjnym ze zbiornikami i krótkimi odcinkami sieci wodociągowej.

Funkcjonujące na terenie gminy wodociągi zakładowe bazują na własnych ujęciach. Do największych zalicza się:

- ujęcie *z* rzeki Skawy dla Fabryki Osłonek Białkowych w Białce – zajmującej się produkcją osłonek białkowych,
- ujęcie w Grzechyni zaopatrujące Szkołę Podstawową, a także 8 gospodarstw domowych. Sieć rozdzielcza tego ujęcia wykonana jest z rur PE Ø 90 mm, a jej długość wynosi 1300 mb.

Generalnie szacuje się, że z wodociągów zbiorczych – zagrodowych oraz zagrodowych korzysta ponad 90% ogółu gospodarstw w gminie. Tak wysoki stopień rozpowszechnienia w/w systemów na terenach wiejskich jednostek osadniczych, wynika ze znacznej ilości naturalnych źródeł oraz z charakteru istniejących układów funkcjonalno-przestrzennych wsi. Pozostali odbiorcy korzystają z indywidualnych ujęć – studni kopanych.

Brak danych o wydajności funkcjonujących ujęć lokalnych w gminie oraz jakości ujmowanej wody uniemożliwia zbilansowanie zasobów wodnych z potrzebami oraz ewentualnych rezerw wody pitnej.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

System zaopatrzenia w wodę miasta i gminy Maków Podhalański nie jest zasilany z terenu sąsiednich gmin, jak również miasto i gmina nie dostarcza wody do gmin ościennych.

W obszarze gminy Maków Podhalański niżej wymienione ujęcia wód posiadają ustanowione strefy ochronne:

- ***ujęcie wód podziemnych (infiltracyjne) nad Skawą w Makowie Podhalańskim*** - decyzja Nr 55/24/00 z dnia 7 września 2000 r. ustanawiająca strefy ochrony sanitarnej bezpośrednią i pośrednią wewnętrzną,
- ***ujęcie wód podziemnych źródła nr H przy ul. Źródlanej w Makowie Podhalańskim*** - decyzja Starosty Suskiego z dnia 4 lutego 2004 r. ustanawiająca strefę ochronną obejmującą jedynie teren ochrony bezpośredniej,
- ***ujęcie wód powierzchniowych Fabryki Osłonek Białkowych „FABIOS" na Skawicy w Białce*** - decyzja Nr 47/16/00 Starosty Suskiego z dnia 9 czerwca 2000 r. ustanawiająca strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej, a w odniesieniu do miejscowości Białka Rozporządzenie nr 5/2010 Dyrektora RZGW w Krakowie z dnia 20 września 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ww. ujęcia, która dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej[1)]
- ***ujęcie wód podziemnych ze źródeł Nr 1 i Nr 2 w Grzechyni,*** użytkownik Szkoła Podstawowa. Posiada ustanowione strefy ochrony bezpośredniej i wewnętrzne strefy ochrony pośredniej Żródła położone są na terenie zalesionym.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

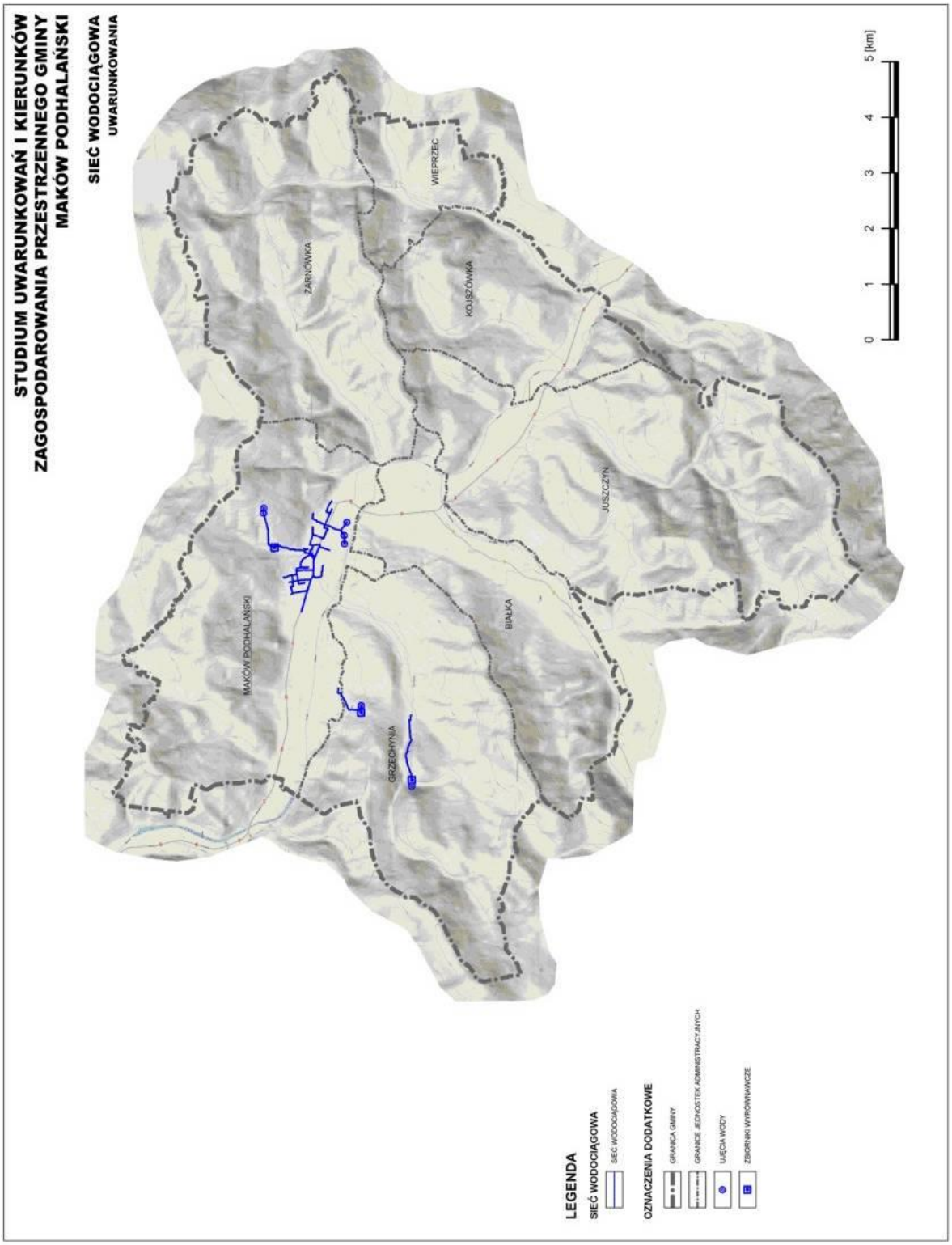

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

9.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Ścieki z terenu Makowa Podhalańskiego są odprowadzane do istniejącej oczyszczalni ścieków w Suchej Beskidzkiej. Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje swym zasięgiem ~~jedynie~~ miasto Maków Podhalański, pozostałe miejscowości gminy poza skanalizowanymi obszarami miejscowości Białka[1)] nie są skanalizowane.

Z sieci kanalizacji zbiorowej w 2007 r. korzystało ok. 50% mieszkańców Makowa Podhalańskiego. Łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta wynosiła 12,45 km, oraz ok. 680 przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 4,27 km. Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje swym zasięgiem tereny w rejonie ul. Prusa, ul. Źródlaną, ul. Kościelną, Rynek, Stary Rynek, ul. Orkana, ul. Szkolną, ul. Spacerową, ul. Partyzantów, ul. Sportową, częściowo ulicę Wolności oraz osiedle 1000-lecia, osiedle Czajówka, osiedle Jasnochowa, osiedle Mędralowa, osiedle Pawlicówka, osiedle Pykowa, osiedle Pyrowa, osiedle Rabowa, osiedle Sarnowa.

Ogólny stan techniczny sieci kanalizacyjnej można określić jako względny, za wyjątkiem sieci rozdzielczej w Rynku oraz ul. Źródlanej.

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Żeromskiego 17, posiada indywidualną oczyszczalnię ścieków. Jest to biologiczna oczyszczalnia „ECOLINE 3 N". Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do potoku U Królów. Powstający osad wywożony jest na oczyszczalnię ścieków w Suchej Beskidzkiej.

Na pozostałym obszarze miasta będącym poza zasięgiem sieci komunalnej oraz na terenach wiejskich, gdzie nie ma żadnego systemu kanalizacji zbiorczej – oprócz zbiorników wybieralnych funkcjonują również zbiorniki chłonne, osadniki Imhoffa, a także lokalne oczyszczalnie.

W Juszczynie i Grzechyni funkcjonują lokalne oczyszczanie ścieków przyjmujące ścieki głównie z obiektów użyteczności publicznej oraz pobliskich domostw natomiast Fabryka Osłon Białkowych w Białce posiada zakładową oczyszczalnię ścieków. Funkcjonujące lokalne oczyszczalnie ścieków to, w:

- ***Juszczynie*** – oczyszczalnia ścieków typu MINDEPURAL MD 60/R o pojemności 27 m^3. Oczyszczalnia zlokalizowana jest na terenie remizy strażackiej. Zbiornik o przepustowości

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

12 m^3 wykonano w postaci walca z tworzywa sztucznego. Kształt bioreaktora zapewnia pełne wymieszanie treści i zapobiega zaleganiu osadu czynnego na dnie. Do oczyszczalni dopływają ścieki ze szkoły, pobliskich domostw, remizy OSP oraz biblioteki siecią kanalizacyjną wykonaną z rur PVC o średnicach Dn 160 mm i Dn 200 mm, połączonych kielichowo. Po oczyszczeniu ścieki spływają do potoku Mędralówka. Długość sieci kanalizacji grawitacyjnej wynosi 616m.

- ***Białce*** – zakładowa oczyszczalnia ścieków w Fabryce Osłon Białkowych rozbudowana i zmodernizowana została w 1997 roku. Technologia oczyszczania ścieków oparta jest na chemiczno-biologicznym oczyszczaniu za pomocą osadu czynnego o przedłużonym czasie napowietrzania i doczyszczaniu ścieków w procesie filtracji. Wydzielony jest ciąg technologiczny oczyszczania chemiczno-mechanicznego ścieków poprodukcyjnych oraz mechanicznego ścieków bytowo-gospodarczych – oczyszczanie biologiczne i doczyszczanie ścieków realizowane jest wspólnie. Osady są zagęszczane i odwadniane mechanicznie. Ścieki odprowadzane są po oczyszczeniu do potoku Młynówka, przy czym niezbędne jest przedłużenie kolektora zrzutowego poniżej terenu ujęć wodnych dla miasta Makowa.
- ***Grzechyni*** – lokalna oczyszczalnia ścieków „BIOCLERE", do której podłączona jest szkoła podstawowa i kilka budynków. Wydajność tej oczyszczalni wynosi 19,2 m^3. Ścieki po oczyszczeniu spływają do potoku Grzechynka.

Na terenie gminy najczęściej ścieki gromadzone są w nieszczelnych zbiornikach, z których ścieki wprowadzane są do ziemi, rowów i cieków. Część ścieków wywożona jest do oczyszczalni w Suchej Beskidzkiej.

Ponadto na obszarach miejscowości Maków Podhalański objętych ~~niniejszą zmianą studium~~[~~3)~~] VI zmianą studium[6)] planuje się budowę oczyszczalni ścieków. Projekt będzie miał bezpośredni wpływ na środowisko naturalne w gminie i mieście Maków Podhalański. Przyczyni się do poprawy jego stanu poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb[~~3)~~ 6)].

W miejscowości Juszczyn w terenie nr 3 objętym V zmianą studium planuje się lokalizację oczyszczalni ścieków, z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków do potoku Mędralów, który jest dopływem Skawy.[4)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

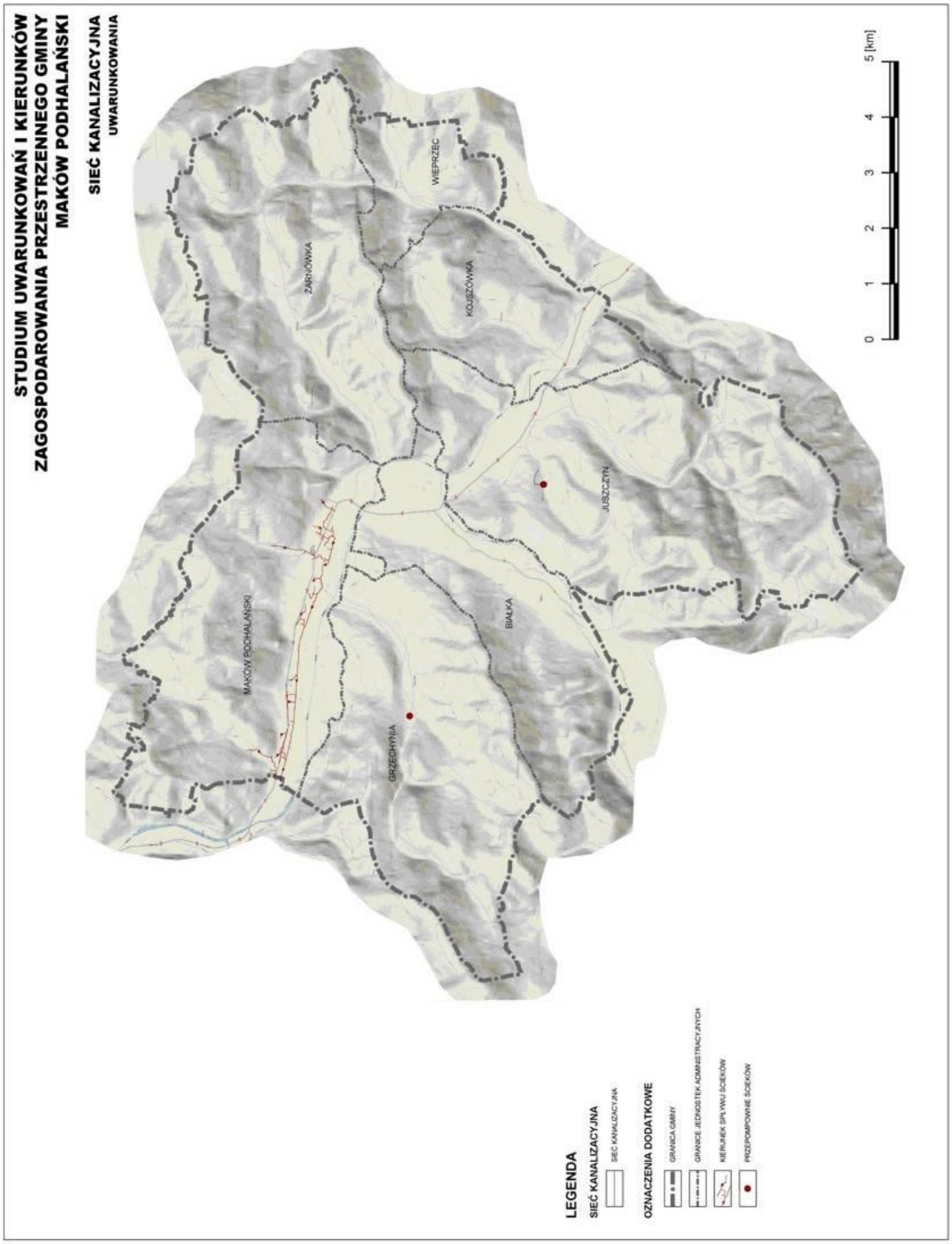

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

9.3. Elektroenergetyka

Przez obszar gminy Maków Podhalański przebiega jednotorowa linia wysokiego napięcia 110 kV relacji Sucha Beskidzka – Białka – Jordanów. Na terenie Białki zlokalizowany jest natomiast GPZ (o mocy 110/15 kV), będący dla gminy podstawowym źródłem zaopatrzenia w energie elektryczną. Gmina zelektryzowana jest w 100%.

Sieć rozdzielcza średniego napięcia posiada strukturę promienistą, o dominującej przewadze linii napowietrznych 15 kV. Jedynie centralna część Makowa Podhalańskiego zasilana jest w sposób pierścieniowy. Pierścień wokół Makowa tworzą linie napowietrzne i kablowe 15 kV. Dla dystrybucji energii elektrycznej na terenie gminy, kluczowe znaczenie mają linie 15 kV relacji:

- GPZ Białka – Maków Zachód,
- GPZ Białka – Maków Wschód, z odgałęzieniem w kierunku Żarnówki,
- GPZ Białka – Jordanów, z odgałęzieniami w kierunku Kojszówki a następnie Wieprzca,
- GPZ Białka – Juszczyn,
- GPZ Białka – Zawoja,
- GPZ Białka – Sucha Beskidzka, z odgałęzieniami do Grzechyni.

Część terenów wsi Grzechyni i Juszczyna zasilane są odgałęzieniami od linii Sucha Beskidzka – Zawoja.

Linie niskiego napięcia, dostarczające bezpośrednio energię odbiorcom, odprowadzane są od stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 81 stacji o mocach znamionowych 7060, 800, 630, 400, 315, 250, 160, 100, 75, 63, 50 i 20 kVA. Stacje te stanowią własność: Beskidzkiej Energetyki – 69, wspólną – 5, obce – 7. Ogólna moc znamionowa istniejących stacji transformatorowych SN [kVA] dla całej gminy Maków Podhalański wynosi 22 460 [kVA].

Zaopatrzenie w energię elektryczną miasta i gminy ocenia się jako dobre. Występują jednostkowe przypadki problemu niedoboru mocy, a także niekorzystnych warunków napięciowych w miejscowości Wieprzec.

Zestawienie istniejących stacji transformatorowych 15/0,4 kV w obszarze poszczególnych miejscowości gminy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Maków Podhalański

Tabela 60. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie miasta Maków Podhalański.

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Maków 1-go Maja	400	81	Beskidzka Energetyka
2	Maków Dolny	100	55	Beskidzka Energetyka
3	Maków Działy	63	55	Beskidzka Energetyka
4	Maków Gospoda	250	106	Beskidzka Energetyka
5	Maków Hydrofornia	160	80	Beskidzka Energetyka
6	Maków Jazy	63	107	Beskidzka Energetyka
7	Maków Jedzinne	50	54	Beskidzka Energetyka
8	Maków Kościelna	100	54	Beskidzka Energetyka
9	Maków Kotłownia	400	184	Beskidzka Energetyka
10	Maków Łysa Góra	800	1	Wspólne
11	Maków Makowianka	160	132	Beskidzka Energetyka
12	Maków Makowska Góra	75	79	Beskidzka Energetyka
13	Maków Marysin	400	158	Beskidzka Energetyka
14	Maków Podhalanka	250	184	Wspólne
15	Maków Polany	63	54	Beskidzka Energetyka
16	Maków Prefabret	630	54	Wspólne
17	Maków Rynek	400	263	Beskidzka Energetyka
18	Maków Szkoła	250	80	Wspólne
19	Maków Szpital	400	236	Beskidzka Energetyka
20	Maków Zachód	250	133	Beskidzka Energetyka
21	Maków Zajezdnia	250	105	Beskidzka Energetyka
22	Maków Zawodzie	160	53	Beskidzka Energetyka
23	Maków ZOZ	315	1	Wspólne
24	Maków Źródlana	250	133	Beskidzka Energetyka
ogółem		**6239**	**2442**	

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Żarnówka

Tabela 61. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Żarnówka

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Żarnówka Dolna	250	97	Beskidzka Energetyka
2	Żarnówka Jończyki	63	48	Beskidzka Energetyka
3	Żarnówka Klimale	63	73	Beskidzka Energetyka
4	Żarnówka Kuźnia	100	145	Beskidzka Energetyka
5	Żarnówka Pęczkówka	100	49	Beskidzka Energetyka
6	Żarnówka Satławy	250	97	Beskidzka Energetyka
7	Żarnówka Szkoła	160	97	Beskidzka Energetyka
ogółem		**986**	**606**	

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

Grzechynia

Tabela 62. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Grzechynia

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Grzechynia Bielasy	63	96	Beskidzka Energetyka
2	Grzechynia Dolna	200	97	Beskidzka Energetyka
3	Grzechynia Głowicówka	160	97	Beskidzka Energetyka
4	Grzechynia Górna	160	168	Beskidzka Energetyka
5	Grzechynia Kółko Rol.	250	98	Beskidzka Energetyka
6	Grzechynia Sklep	100	97	Beskidzka Energetyka
7	Grzechynia Zarąbki	63	72	Beskidzka Energetyka
8	Sucha Drwalówka	50	25	Beskidzka Energetyka
ogółem		**1046**	**750**	

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Białka

Tabela 63. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Białka

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Białka Barcik	160	97	Beskidzka Energetyka
2	Białka CPN	160	1	Obcy
3	Białka Czarny	160	49	Beskidzka Energetyka
4	Białka FOB	7060	1	Obcy
5	Białka Groń	160	74	Beskidzka Energetyka
6	Białka Kapliczka	250	98	Beskidzka Energetyka
7	Białka Kartek	160	0	Obcy
8	Białka Kościół	160	24	Beskidzka Energetyka
9	Białka Mikut	250	97	Beskidzka Energetyka
10	Białka Papieżówka	250	145	Beskidzka Energetyka
11	Białka Piekarnia	160	72	Beskidzka Energetyka
12	Białka Pompownia	250	121	Beskidzka Energetyka
13	Białka Spólnota I	630	50	Obcy
14	Białka Spólnota II	160	72	Beskidzka Energetyka
15	Białka Stolarnia	250	96	Beskidzka Energetyka
16	Białka Tokarstwo	250	24	Obcy
17	Białka Warsztaty	100	96	Beskidzka Energetyka
18	Białka Zlewnia Mleka	250	146	Beskidzka Energetyka
ogółem		**10820**	**1263**	

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

Juszczyn

Tabela 64. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Juszczyn.

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Juszczyn Bory	160	97	Beskidzka Energetyka
2	Juszczyn Frydle	20	72	Beskidzka Energetyka
3	Juszczyn Gaskowa	63	48	Beskidzka Energetyka
4	Juszczyn Górki	160	72	Beskidzka Energetyka
5	Juszczyn Grzechynkówka	250	49	Beskidzka Energetyka

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

6	Juszczyn Juszczynki	100	97	Beskidzka Energetyka
7	Juszczyn Ośrodek Zdrowia	100	72	Beskidzka Energetyka
8	Juszczyn Przysłop	50	48	Beskidzka Energetyka
9	Juszczyn Sale	100	121	Beskidzka Energetyka
10	Juszczyn Stary	160	121	Beskidzka Energetyka
11	Juszczyn Szkoła	50	48	Beskidzka Energetyka
12	Juszczyn Za Torami	160	96	Beskidzka Energetyka
13	Juszczyn Zgudy	100	73	Beskidzka Energetyka
ogółem		**1473**	**1014**	-

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

Kojszówka

Tabela 65. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Kojszówka.

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Kojszówka Brzanki	100	121	Beskidzka Energetyka
2	Kojszówka Drobny	250	1	Obcy
3	Kojszówka Makowa	250	169	Beskidzka Energetyka
4	Kojszówka PKP	160	97	Beskidzka Energetyka
5	Kojszówka Radwan	100	72	Beskidzka Energetyka
6	Kojszówka Smolarnia	400	1	Obcy
7	Kojszówka Szkoła	100	122	Beskidzka Energetyka
ogółem		**1360**	**583**	-

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

Wieprzec

Tabela 66. Charakterystyka stacji transformatorowych na terenie wsi Wieprzec.

Lp.	Nazwa stacji	Moc stacji [kVA]	Łączna liczba odbiorców	Właściciel
1	Wieprzec Chłopkowa	160	49	Beskidzka Energetyka
2	Wieprzec Korble	63	49	Beskidzka Energetyka
3	Wieprzec Ocieczkowa	63	49	Beskidzka Energetyka
4	Wieprzec Wieś	250	242	Beskidzka Energetyka
ogółem		**536**	**389**	-

Źródło: Rejon Dystrybucji Wadowice

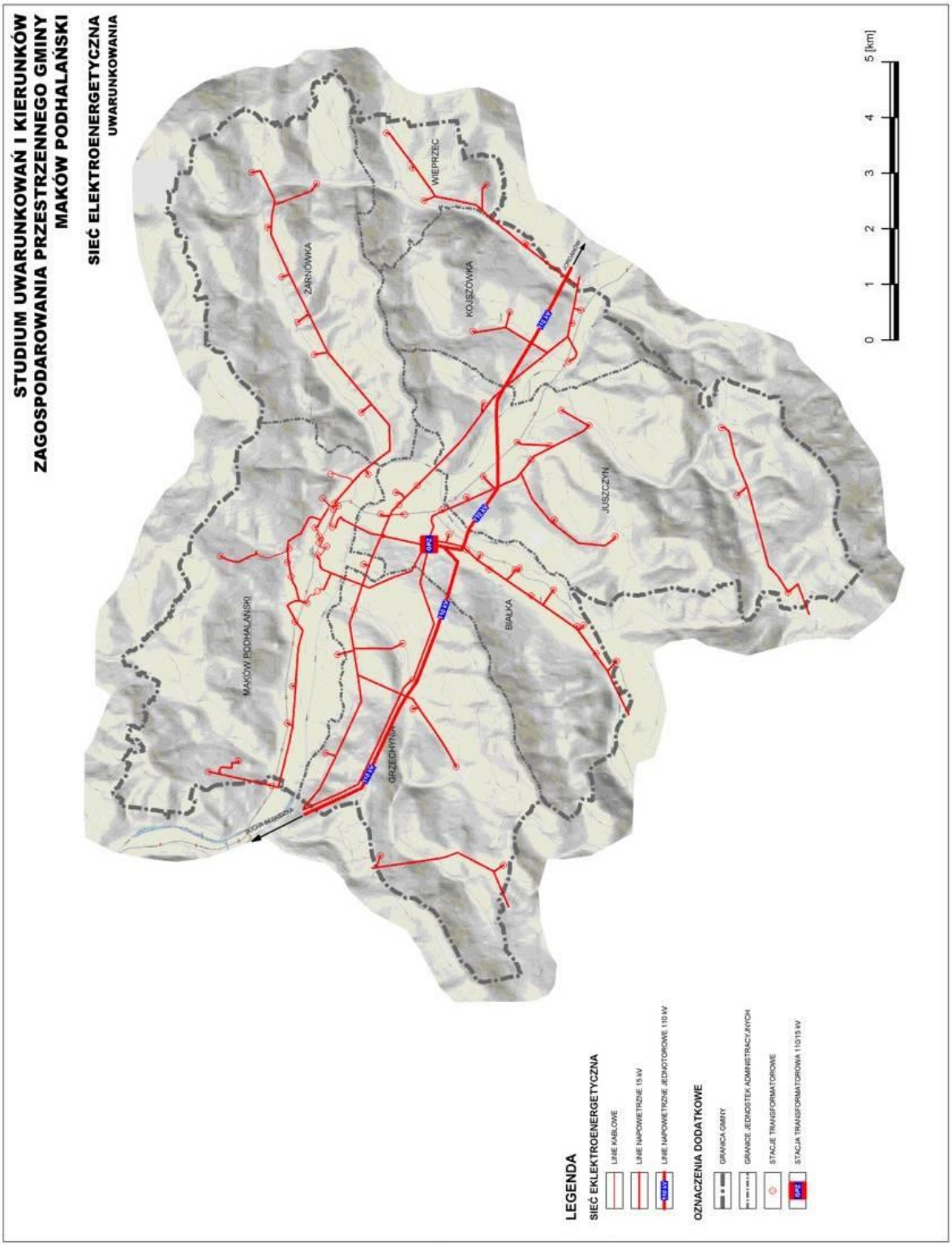

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

9.4. Zaopatrzenie w gaz

W obszar gminy od strony zachodniej wchodzi gazociąg średniego ciśnienia DN 200 CN 6,3 MPa relacji Sucha Beskidzka – Maków Podhalański o długości 4964 m (docelowo gazociąg wysokiego ciśnienia) wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia. Z Makowa Podhalańskiego biegnie w kierunku południowo-wschodnim do Białki gazociąg średniego ciśnienia PE DN 225 relacji Maków Podhalański – Białka o długości 2700 m.

W obszar m. Makowa Podhalańskiego gaz doprowadza gazociąg średniego ciśnienia DN 25-160 PE o długości 5137 m. Sieć gazowa obejmuje obecnie swym zasięgiem centrum miasta. Aktualnie planowana jest budowa nowych odcinków sieci gazowej średniego ciśnienia w rejonie ul. Żeromskiego i ul. Głowackiego (DN63PE) o długości 390 m oraz ul. Sikorskiego i ul. Orzeszkowej (DN50PE) o długości 400m.

Według informacji uzyskanej z Rozdzielni Gazu w Wadowicach (stan na 05.2009r.) do sieci gazowej w m. Makowie podłączone są obiekty: Ośrodka Szkolno – Wychowawczego, Firmy Handlowo – Produkcyjnej ”Mijas” (piekarnia), Parafii Przemienienia Pańskiego kościół i plebania, Księży Emerytów, Urzędu Miejskiego, Zespołu Szkół im. J. Kantego, Szpitala, Przychodni Zdrowia, Domu Pomocy Społecznej, 3 budynki mieszkalne Wspólnoty Mieszkaniowej os. 1000-lecia oraz kotłownia na os. 1000-lecia Spółdzielni Mieszkaniowej ”Beskid”.

Na obszarze ~~opracowania[3)]~~ VI zmiany studium[6)] występuję istniejąca sieć gazowa:

- gazociąg DN 200 o dopuszczalnym nominalnym ciśnieniu roboczym MOP 6,3 MPa, ze strefą kontrolowaną wynoszącą 6 m;
- gazociąg średniego ciśnienia DN 225 i DN 160 ze strefą kontrolowaną wynoszącą 1 m.[~~3)~~ 6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

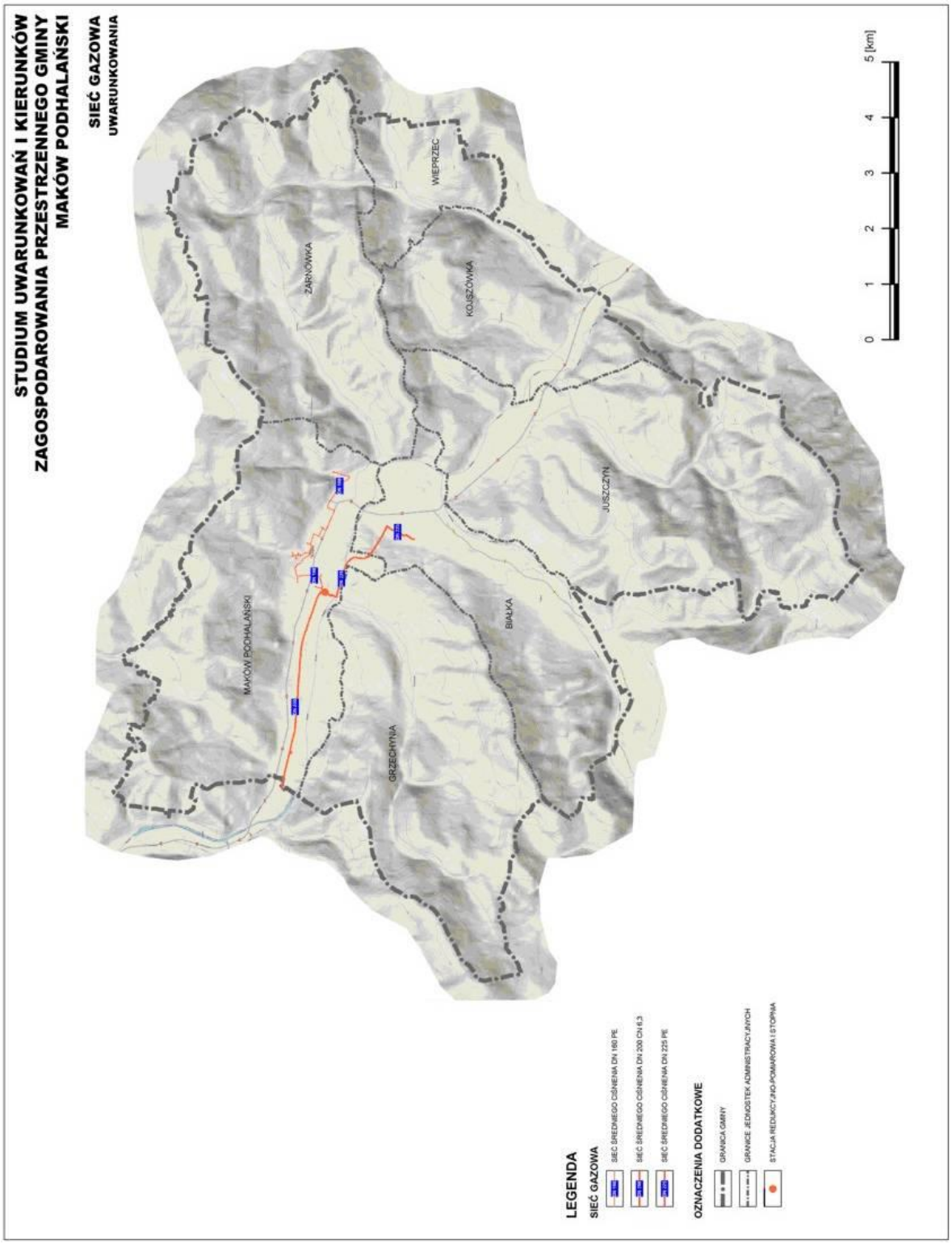

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

9.5. Telekomunikacja

Abonenci telefonii przewodowej we wszystkich miejscowościach gminy dysponują w pełni zautomatyzowanymi połączeniami. Sieć łączności we wsiach występuje wyłącznie jako napowietrzna, w Makowie część sieci występuje jako podziemna ułożona w kanalizacji teletechnicznej. Dostępność do usług telekomunikacyjnych w ostatnich latach znacznie się poprawiła, z uwagi na upowszechnienie się komunikacji za pośrednictwem telefonii komórkowej oraz łączy internetowych. Telefonie te maja coraz większy udział w rynku telekomunikacyjnym. W obszarze gminy usytuowane są 2 stacje bazowe telefonii bezprzewodowej w Makowie Podhalańskim w rejonie Góry Bryndzówki oraz w Juszczynie. Wobec braku danych nie ma możliwości szczegółowej analizy zjawiska, kierunek korzystnych zmian zarysowuje się jednak wyraźnie.

9.6. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy powstają odpady komunalne, przemysłowe zróżnicowanych grup uciążliwości oraz odpady medyczne.

Odpady komunalne – wg. danych Urzędu Miasta w 2002 r. wywieziono 2280 Mg odpadów, a w 2008 r.2439,5 Mg co stanowiło analogicznie 48% i 45,8% wytworzonych odpadów (dane: wg Gminnego planu gospodarki odpadami ilość wytworzonych odpadów w 2002 r. – 4.764,35 Mg, a w 2008 r. – 5318,3 Mg).

W obszarze gminy funkcjonuje system selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych. Mieszkańcy wydzielają ze strumienia odpadów komunalnych: papier, tekturę, szkło, tworzywa sztuczne i metale. Odpady selektywnie gromadzone odbierane są od mieszkańców systematycznie w miarę napełniania pojemników, natomiast zmieszane wywożone są raz w tygodniu na obszarach wiejskich oraz dwa razy w tygodniu w mieście. Prowadzony jest również odbiór odpadów wielkogabarytowych z gospodarstw domowych.

Odpady zmieszane odbiera Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Makowie Podhalański, natomiast odpady selektywnie gromadzone Rejonowa Sortownia i Składowisko

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

odpadów z Suchej Beskidzkiej. Odpady z terenu gminy transportowane są na składowisko odpadów w Suchej Beskidzkiej, którego gmina jest współudziałowcem.

Działające podmioty gospodarcze w gminie, są wytwórcami *odpadów sektora gospodarczego (przemysłowych).* Do największych wytwórców odpadów zaliczono: Fabrykę Osłonek Białkowych FABIOS i Drzewną Spółdzielnię Pracy SPÓLNOTA w Białce oraz Spółdzielnię Pracy PODHALANKA w Makowie Podhalańskim. Szacuje się, że rocznie na terenie gminy przedsiębiorstwa wytwarzają około 2876 Mg odpadów innych niż niebezpieczne. Zaznaczyć należy, że w/w przedsiębiorstwa są również wytwórcami odpadów niebezpiecznych.

Odpady inne niż niebezpieczne wytwarzane w dużych przedsiębiorstwach, przekazywane są podmiotom gospodarczym posiadającym stosowne pozwolenia w zakresie zbierania, transportu i odzysku bądź unieszkodliwiania tego typu odpadów. Część odpadów, która jest gospodarczo nieprzydatna kierowana jest na składowisko.

W obszarze gminy zlokalizowane jest składowisko odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne i obojętne w Białce. Właścicielem składowiska jest FABIOS, a położone jest ono w odległości ok. 0,5 km od zakładu.

Duży problem stanowią odpady z małych i średnich zakładów, które nie mają jeszcze uregulowanej gospodarki wytwarzanymi odpadami. Zachodzi obawa, ze odpady te trafiają, jako odpady komunalne na składowiska takich odpadów.

Wytwarzane przez jednostki opieki zdrowotnej *odpady medyczne* w ilości około 15 Mg rocznie, odbierane są przez podmioty gospodarcze posiadające stosowne pozwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych. Odpady te kierowane są do termicznego unieszkodliwienia w spalarni tego typu odpadów, poza teren gminy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

10. ZASOBY GRUNTÓW, ICH STAN PRAWNY I ROZMIESZCZENIE

W obszarze Gminy Maków Podhalański grunty stanowią własność:

- ***Osób fizycznych*** – jest to dominująca forma własności w gminie Maków Podhalański skupiająca ok. 88% wszystkich gruntów;
- ***Skarbu Państwa*** (bez rozróżnienia na formy władania) – to tereny stanowiące ok. 10% ogółu gruntów. Działki będące w posiadaniu Skarbu Państwa to:
  - tereny lasów, którymi zarządzają Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Sucha Beskidzka. Kompleksy leśne Lasów Państwowych usytuowane są w rejonie granicy północno-zachodniej Makowa Podhalańskiego, południowej części wsi Grzechynia i Juszczyn oraz w Kojszówce,
  - tereny wód płynących, komunikacji oraz urządzeń sportowych (w Makowie),
  - enklawy niewielkich działek rozproszone w obszarze gminy;
- ***Gminy Maków Podhalański -*** to działki rozproszone po wszystkich sołectwach gminy. Ten rodzaj własności to w przeważającej większości tereny komunikacji, tereny zainwestowane obiektami użyteczności publicznej jak placówki oświatowe, ochrony zdrowia, obiekty kultury, a także cmentarze komunalne. Najwięcej działek będących we władaniu gminy znajduje się w mieście Maków Podhalański. Ta forma własności stanowi ok. 1-2% powierzchni gminy.

Grunty prywatne, państwowe i gminne to trzy podstawowe formy własności jakie funkcjonują na terenie gminy. Istniejąca w gminie Maków Podhalański struktura własności gruntów zaprezentowana została na załączniku graficznym.

Struktura własnościowa w obszarze gminy jest niekorzystna, bowiem około 88% powierzchni gminy stanowią tereny własności prywatnej, pozostałe 12% to tereny Skarbu Państwa i Gminy.

Tereny będące własnością osób prywatnych, stanowią niesprzyjające uwarunkowanie przy zagospodarowaniu obszaru. Tereny tego typu, nie pozwalają z reguły na bezkonfliktowe wykorzystanie ich pod zagospodarowanie na cel publiczny, jakim jest m.in. budowa dróg (obwodnice).

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

III.GŁÓWNE PROBLEMY I UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Główne problemy

Głównymi problemami i zagrożeniami wynikającymi ze stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy Maków Podhalański są:

- ***zagrożenie występowaniem ruchów masowych, szczególnie osuwisk*** – fliszowa budowa geologiczna, upad warstw, znaczne spadki terenu i wysokie sumy opadów sprzyjają powstawaniu osuwisk na terenie gminy. Do występowania tych zjawisk także w coraz większym stopniu przyczynia się czynnik ludzki poprzez obciążenia stoków budowlami, podcięcia stoków czy zmiany warunków hydrogeologicznych.

Na terenie gminy Maków Podhalański po 2001 roku wystąpiło najwięcej – 30 osuwisk spośród wszystkich gmin powiatu suskiego. W każdej miejscowości występują stoki z osuwiskami, szczególnie dużo jest ich w Makowie Podhalańskim, a zwłaszcza na stokach Góry Makowskiej. Drugim rejonem koncentracji osuwisk są Kojszówka i Wieprzec;

- ***zagrożenie powodziowe*** obszarów położonych nad Skawą i Skawicą oraz ujściowych odcinkach ich dopływów. Stromość stoków, mała przepuszczalność fliszu i wylesienia utrudniają infiltrację i retencję wód opadowych wzmagając spływ powierzchniowy. Do tego dochodzą duże sumy opadów, jakie rocznie otrzymuje teren gminy. Powoduje to szybkie wzbieranie wody w korytach potoków i stwarza zagrożenie dla zabudowy zlokalizowanej blisko den dolin.

Dla zlewni Skawy wyznaczono przez RZGW granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych uwzględniające zasięgi zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia p=1,0% oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w miejscowości Białka[1)];

Zgodnie z opracowaniem sporządzonym przez Dyrektora RZGW w Krakowie pn. „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy" stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej, uznaje się za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

~~miejscowości Maków Podhalański objęte niniejszą zmianą studium[3)]~~ objęte VI zmianą studium[6)] znajdują się w zasięgu obszarów uznanych za obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych dla rzeki Skawy w oparciu o zasięg zalewu Q1%.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia określone w przepisach odrębnych, dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.[~~3)~~ 6)]

Teren nr 3 znajduje się poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.[4)]

- ***zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych*** spowodowane nierozwiązaniem gospodarki wodno-ściekowej. Nieszczelne szamba, odprowadzanie ścieków bezpośrednio do cieków i ziemi, wylewanie gnojowicy czy nielegalne wysypiska śmieci stanowią źródła zanieczyszczeń wód. Powiązanie hydrologiczne zbiorników trzecio- i czwartorzędowych powoduje możliwość rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń do głębszych warstw wodonośnych. Zanieczyszczenie stanowi zagrożenie dla funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i stanu zdrowia ludności, a także zmniejsza atrakcyjność turystyczna gminy. Fakt ten nabiera znaczenia wobec terenów narażonych na zalewanie wodami wezbraniowymi oraz podtopień, które mogą wzmagać przedostawanie się zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do wód powierzchniowych i podziemnych;

- ***zanieczyszczenie powietrza i niekorzystne warunki aerosanitarne*** – w dolinach i lokalnych obniżeniach terenu dochodzi do stagnacji powietrza, zastoisk chłodu oraz kumulacji zanieczyszczeń. Sprzyja temu częstość występowania cisz, która sięga tu 63% dni w roku. Zanieczyszczenia, których źródłem są paleniska domowe oraz zakłady, ruch komunikacyjny ze względu na konfigurację terenu nie ulegają rozproszeniu, ale utrzymują się w pobliżu emitorów;

- ***emisja hałasu*** w pobliżu terenów mieszkaniowych – lokalizacja zakładów wytwórczych i usługowych, głównie związanych z przemysłem drzewnego powoduje uciążliwości

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

okolicznych mieszkańców, źródłem zanieczyszczeń akustycznych jest także droga krajowa nr 28 o znacznym natężeniu ruchu, biegnąca doliną Skawy;

- ***erozja gleb*** – wynika głównie z dużych spadków terenu, wylesień, uprawy ziemi na stromych stokach i występuje we wszystkich miejscowościach gminy. Powoduje obniżenie produkcyjności gruntów i niekorzystne przekształcenia terenu. Odsetek powierzchni gleb zagrożonych erozją w poszczególnych miejscowościach waha się od 31%. do 78%.

Uwarunkowania wynikające z cech środowiska przyrodniczego oraz potrzeb jego ochrony:

- zróżnicowanie fizjograficzne obszaru, wynikające z budowy geologicznej, rzeźby terenu stosunków wodnych - powoduje występowanie różnych warunków posadowienia obiektów kubaturowych. Stanowi to istotne uwarunkowanie przy wyznaczaniu terenów pod zainwestowanie. W obszarze gminy według opracowania „Ekofizjograficznego" występują:

– ***tereny o prostych warunkach gruntowych –*** o spadkach terenu 5°-10°, gdzie warstwy gruntów są jednorodne genetycznie i litologicznie, równolegle ułożone do powierzchni terenu, nie obejmują gruntów słabonośnych, przy zwierciadle wód gruntowych poniżej 2m p.p.t. Brak niekorzystnych zjawisk geologicznych. Na terenach tych w czasie intensywnych opadów może wystąpić spłukiwanie i spełzywanie. Lokalnie i sporadycznie na terenach o spadkach poniżej 5° mogą mieć miejsca podtopienia. W terenach zagrożonych podtopieniami mogą być lokalizowane budynki bez podpiwniczeń z wysokim parterem oraz ogrodzenia bez podmurówek, natomiast winno się na nich ograniczyć lokalizację szczególnie zakładów produkcyjno-usługowych, składów i magazynów oraz obiektów użyteczności publicznej;

– ***tereny o złożonych warunkach gruntowych*** – o spadkach terenu 10°-15°, gdzie warstwy gruntów są niejednorodne, nieciągłe i zmienne genetycznie, zagrożone ruchami masowymi i erozją. Zabudowa kubaturowa może być dopuszczona pod warunkiem uwzględnienia ustaleń dokumentacji geotechnicznej lub geologiczno-inżynierskiej opracowanej zgodnie z przepisami szczególnymi,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***tereny o skomplikowanych warunkach gruntowych*** – o spadkach terenu od 15° do 30°.Występują tu niekorzystne zjawiska geologiczne, zagrożenia ruchami masowymi (spełzywanie, osuwanie, spływanie) i erozja. Lokalnie mogą wystąpić warunki gruntowe bardziej korzystne, mieszczące się w kategorii warunków złożonych. Lokalizacja obiektów kubaturowych winna być poprzedzona badaniami geologicznymi gruntów do głębokości powierzchni występowania gruntów skalistych. Opracowane na podstawie robót geologicznych wyniki dokumentacji geologiczno-inżynierskiej określą możliwość ewentualnych lokalizacji obiektów kubaturowych przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych i stabilizujących podłoże,
- ***tereny nieprzydatne dla budownictwa, wyłączone z zainwestowania***:
  - stoki o spadkach (nachyleniach) powyżej 30°,
  - tereny osuwiskowe (osuwiska czynne i zamarłe),
  - tereny zagrożone powodzią, wodą stuletnią p=1,0%,

- celem ograniczenia strat powodziowych powodowanych ***brakiem obwałowań rzeki Skawy*** – w wyznaczonych w Studium RZGW terenach objętych zasięgiem zagrożenia powodziowego należy:
- wykluczyć lokalizacje zabudowy, w szczególności kubaturowej,
- uporządkować obszar dla zabezpieczenia swobodnego przepływu wód w okresie wezbrań. Zakres działań powinien uwzględniać ochronę ekosystemów przyrzecznych,

- ***uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej*** to podstawowy warunek dalszego rozwoju gminy oraz poprawy jej stanu sanitarnego i środowiska przyrodniczego. Jest to szczególnie istotne z uwagi na perspektywę wybudowania zbiornika Świnna Poręba na Skawie poniżej Suchej Beskidzkiej i położenie gminy w obszarze zasilania zbiornika, który ma stanowić m.in. źródło zaopatrzenia aglomeracji śląskiej w wodę;

- położenie obszaru gminy w obrębie ***Głównych Zbiorników Wód Podziemnych*** wywołuje konieczność ochrony wód tych zbiorników przed degradacją. Wody podziemne, a szczególnie wody GZWP nr 444 rzeki Skawy są narażone na zanieczyszczenia wobec braku warstwy izolacyjnej, chroniącej je przed przenikaniem zanieczyszczeń

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

antropogenicznych. Dla ochrony jakości tych wód koniecznym jest uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadami (likwidacja dzikich wysypisk) oraz prowadzenie działalności rolniczej na zasadach ekologicznych,

- funkcjonowanie na terenie gminy ***stref ochronnych ujęć wód podziemnych*** w Makowie Podhalańskim i Grzechyni stwarza, wynikające z ustawy Prawo wodne, ograniczenia i zakazy w gospodarowaniu terenami znajdującymi się w obrębie tych stref,

- obszar węzłowy wraz z biocentrum oraz korytarz ekologiczny rzeki Skawy o znaczeniu krajowym to elementy gminy ujęte w ***sieci ekologicznej Ekonet-Polska.*** Ponadto na obszarze objętym ~~zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański~~[3)] VI zmianą studium[6)] znajduje się fragment korytarza ekologicznego Beskidy Średnie KPd-13B, wyznaczonego na Mapie przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowanej przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) w 2012 r.[3)] oraz fragment potencjalnego korytarza ekologicznego Babia Góra – Jura Krakowsko-Częstochowska, wyznaczonego w opracowaniu pn. „Korytarze ekologiczne w Małopolsce", sporządzonym przez Instytut Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego w ścisłej współpracy z zespołem Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie w 2005 r. [6)]. Świadczy to o bogactwie ekosystemów i struktur przestrzennych obszaru. Formułowanie polityki przestrzennej dla tych obszarów wymaga uwzględnienia funkcji, jaką te struktury pełnią w systemie ochrony przyrody. Włączenie gminy w system ekologiczny kraju kierunkuje jej rozwój na zachowanie, ochronę i wzbogacenie w krajobrazie najcenniejszych przyrodniczo elementów,

- zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z późn. zm.) ochronie prawnej podlegają ***grunty rolne klasy I-III*** gleb pochodzenia mineralnego. Z uwagi na niewielki udział gleb wysokich klas, bo wynoszący 2% gruntów ornych i 5,5% użytków zielonych w strukturze bonitacyjnej gleb – objęcie ich ochroną i utrzymanie dla potrzeb rolnictwa jest niezbędne. Ewentualne przeznaczenie w

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

planach miejscowych chronionych gruntów klasy III na cele nierolnicze, wymaga odpowiedniej zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przypadku.

- istotnym uwarunkowaniem w zagospodarowaniu przestrzennym są ***grunty leśne*** podlegające ochronie. Całość lasów Państwowych (591 ha) oraz znaczna część lasów prywatnych (523 ha) odpowiednimi decyzjami zostało uznanych za wodochronne i glebochronne. Objecie kategorią ochronności 22% powierzchni leśnej zabezpiecza drzewostan przed wykorzystaniem gospodarczym i wzmacnia funkcje pozaprodukcyjne lasów. Do ważnych funkcji lasów na terenie gminy należy także ograniczanie zjawisk ruchów masowych, zmniejszanie zagrożenia powodziowego oraz zmniejszanie zjawiska erozji gleb.

Skupienie znacznej części gruntów leśnych w rękach prywatnych, stwarza dogodne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej w przemyśle drzewnym. W kształtowaniu polityki przestrzennej gminy należy jednak zwrócić szczególną uwagę na racjonalne korzystanie z zasobów leśnych i nie dopuszczenie do ich degradacji;

- znaczny udział ***gleb niskich klas***, położnych na stokach o dużych nachyleniach bądź w terenach osuwiskowych, stwarza dogodne warunki dla zwiększenia powierzchni leśnej gminy;

- ***walory widokowe*** oraz wysoki stopień naturalności środowiska i krajobrazu stwarzają sprzyjające uwarunkowanie dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych. Służy temu już istniejąca, bardzo dobrze rozwinięta sieć szlaków turystycznych, coraz liczniejsze trasy rowerowe, a także powiększająca się baza noclegowo-gastronomiczna. Ukształtowanie terenu stanowi potencjał dla rozwoju gminy, jako ośrodka sportów zimowych. Wzrost udziału tej części gospodarki, a zwłaszcza rozwój bazy agroturystycznej istotnie wpływa na aktywizację społeczności i tworzenie nowych miejsc pracy.

2. ŚRODOWISKO KULTUROWE

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wśród układów zespołów i obiektów zabytkowych występujących na obszarze miasta i gminy wyodrębnia się zespół zabytków związanych z procesem urbanizacji miasta oraz obiekty charakterystyczne dla rozwoju układów przestrzennych wsi.

Maków Podhalański jest przykładem struktury przestrzennej, która uległa przekształceniom z lokalnego ośrodka usługowego o randze wsi królewskiej w ośrodek miejski w związku z rozwojem układu komunikacyjnego na początku XIX wieku. Na ukształtowany w średniowieczu układ wsi nałożyły się w stosunkowo nieodległych czasach elementy układu miejskiego w sposób uwzględniający dotychczasową dyspozycję przestrzenną Makowa i narzucający nowe geometryczne rozplanowanie. Maków reprezentuje rzadki przykład układu miejskiego powstałego w XIX w. na kanwie wcześniejszego układu ruralistycznego.

Dotychczasowy rozwój przestrzenny układów wsi nie spowodował zatarcia ich podstawowej dyspozycji przestrzennej polegającej na:

- skupionych ciągach zabudowy rozciągających się wzdłuż dróg i cieków wodnych w dolinach dopływów Skawy oraz wyodrębniających się przestrzennie zespołach zabudowy dawnych przysiółków,
- zachowaniu odrębności przestrzennej zespołów zabudowy dawnych przysiółków tworzących Żarnówkę i Wieprzec,

Główne problemy

Podstawowymi problemami i zagrożeniami dla wartości kulturowych obszaru miasta i gminy Maków Podhalański to:

- ***konfliktogenna struktura przestrzenna części miasta,*** wynikająca z położenia terenów działalności gospodarczej w otoczeniu terenów zabudowy mieszkaniowej lub przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- ***wyraźna tendencja do rozpraszania się zabudowy mieszkaniowej*** – rozpraszanie zabudowy mieszkaniowej doprowadziło do: tworzenia wzdłuż głównych dróg ciągów zabudowy (Maków Dolny w dolinie Skawy pomiędzy Makowem, Białką i Juszczynem), zanikania dystansów przestrzennych między jednostkami osadniczymi (Sucha Beskidzka,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Maków Dolny, Maków), a także częściowej zmiany kształtu istniejących układów przestrzennych fragmentów wsi Grzechynia, Juszczyn. Czynnikami wywołującymi powyższe procesy był fakt łatwiejszego zainwestowania terenów w sąsiedztwie dróg publicznych, ze względu na dostępność komunikacyjną i niektórych sieci infrastruktury technicznej oraz dążenie inwestorów do przeznaczenia pod zabudowę własnych działek niezależnie od stopnia ich przydatności do zabudowy i możliwości wyposażenia w infrastrukturę (poprzez składania wniosków do planów).

- ***niekorzystne przekształcenia zabudowy mieszkaniowej*** – brak kontynuacji cech tradycyjnej formy zabudowy w budownictwie współczesnym, znaczne przemieszanie różnych typów i form architektonicznych zabudowy,
- ***niska wartość techniczna bądź użytkowa części tradycyjnej zabudowy zabytkowej*** – możliwość utraty obiektów świadczących o tożsamości kulturowej obszaru. Niedostosowanie funkcjonalne i użytkowe obiektów do współczesnych potrzeb,
- ***rozwój zabudowy letniskowej na obszarach eksponowanych w krajobrazie,*** w tym tymczasowej o formie architektonicznej dysharmonizującej z otoczeniem. Presja inwestorów dążących do realizacji swoich zamierzeń na terenach atrakcyjnych i eksponowanych krajobrazowo,
- ***brak atrakcyjnego zagospodarowania części terenów położonych wzdłuż rzeki Skawy.***
- ***niskie walory estetyczne terenów przestrzeni ogólnodostępnych*** – typowe oświetlenie, posadzka nieodpowiednio dobrana, nieestetyczna forma reklam, zaniedbany wygląd części elewacji budynków - jako ważnego czynnika kształtującego wizerunek miasta.

<u>Uwarunkowania</u>

Głównymi uwarunkowaniami rozwoju miasta i gminy Maków Podhalański, wynikającymi z potrzeb ochrony wartości kulturowych obszaru, jest:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ***występowanie wartościowych zasobów środowiska kulturowego i krajobrazu,***

Znaczne wartości dziedzictwa kulturowego w jakie wyposażony jest obszar, a w szczególności:

- układ urbanistyczny miasta, jako przykład układu ukształtowanego w XIX w. w związku z rozwojem komunikacji, na kanwie wcześniejszego układu ruralistycznego,
- czytelnie zachowana podstawowa dyspozycja przestrzenna układów wsi; Białka, Juszczyn, Grzechynia, oraz Żarnówki i Wieprzca.
- walory architektoniczne i estetyczne licznych obiektów zabudowy miejskiej, willowej i użyteczności publicznej o różnorodnych formach architektonicznych z przełomu XIX/XX w,
- atrakcyjny krajobraz obszaru miasta i gminy, o wybitnych walorach części występujących tu wnętrz architektoniczno – krajobrazowych,
- liczne punkty i ciągi widokowe umożliwiające obserwację wieloplanowych panoram,
- liczne stanowiska archeologiczne,

stanowią dziedzictwo kulturowe, decydujące o tożsamości kulturowej miasta i gminy.

Zasoby zabytkowe gminy Maków Podhalański zewidencjonowane w **„Gminnej Ewidencji Zabytków”** obejmują :

1. ***Zabytki nieruchome*** ***- 131 obiektów,***

   w tym :

   1) *wpisane do rejestru zabytków* *- 2 obiekty,*
   2) *ujęte w ewidencji WKZ* *- 105 obiektów,*
   3) *wprowadzone do Gminnej Ewidencji* *- 24 obiekty.*
2. ***Cmentarze zabytkowe*** ***- 2 obiekty.***
3. ***Zabytki archeologiczne*** ***- 31 stanowisk.***
4. ***Zabytki ruchome*** ***- 131 obiektów.***

Gminna Ewidencja Zabytków stanowi integralna część opracowanego *„Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Maków Podhalański na lata 2009 – 2013”,*

- ***wymagania w zakresie ochrony konserwatorskiej obiektów, zespołów i terenów zabytkowych,***

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Obiekty zabytkowe i krajobraz kulturowy w obszarze miasta i gminy są chronione poprzez:

- wpis do rejestru zabytków dwóch obiektów,
- wyznaczenie - w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - stref ścisłej ochrony konserwatorskiej „A" w obszarze miasta dla zespołu zabudowy śródmiejskiej z licznymi zabytkami - obejmującej najstarszą część miasta, powstałą na historycznym układzie przestrzennym oraz strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej „B" obejmującej obszar wokół strefy „A" .

Dla pozostałych obiektów (pozostających poza w/w strefami) celem ich prawidłowej ochrony, należałoby dokonać zmiany zapisów uchwały mpzp poprzez m.in.:

- objęcia ochroną konserwatorską tych obiektów,
- ustalenie działań ochronnych w tym dopuszczalnych działań na obiektach objętych ochroną.
- ***potrzeba zachowania i wzbogacania zasobów zabytkowych oraz tworzenia atrakcyjnego krajobrazu miasta i gminy.***

Zachowanie, wzbogacenie zasobów i walorów środowiska kulturowego wymaga:

- zahamowania tendencji rozpraszania zabudowy mieszkaniowej, prowadzącej do tworzenia wzdłuż głównych dróg ciągów zabudowy oraz do zanikania dystansów przestrzennych między jednostkami osadniczymi, a także degradacje krajobrazu,
- ochrony przed przekształceniami układu urbanistycznego miasta i układów wsi poprzez, utrzymanie zasadniczych elementów rozplanowania, przy jednoczesnym dopuszczeniu ich rozwoju na zasadzie kontynuacji i uzupełnienia istniejących układów,
- wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w sposób kontynuujący i utrwalający ukształtowane historyczne układy przestrzenne,
- podjęcia działań dla ratowania substancji zabytkowej miasta i gminy, zwłaszcza zabytkowego budownictwa regionalnego, poprzez:
  - *poprawienie stanu zachowania obiektów zabytkowych zlokalizowanych w obrębie stref ochrony konserwatorskich zaznaczonych w studium oraz poza nimi,*

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- *remontowanie obiektów, a w przypadku ich rozbiórki przestrzeganie przepisów szczególnych o ochronie zabytków odnośnie sporządzenia inwentaryzacji konserwatorskiej.*
- *respektowanie wymagań konserwatorskich przy realizacji zamierzeń inwestycyjnych dotyczących obiektów zabytkowych lub ich otoczenia,*

• remontowania oraz utrzymania licznych figurek, kapliczek, krzyży przydrożnych i innych obiekt ów małej architektury sakralnej, którymi nasycony jest pejzaż gminy,

• kreowania nowych wartości z uwzględnieniem cech tradycyjnej formy zabudowy(bryła, gabaryty, kształt dachu, detal architektoniczny) przy realizacji nowej zabudowy. Forma i jakość nowej zabudowy ma istotne znaczenie dla miejscowości Maków z krajobrazem zabytkowym,

• zachowania wymagań przepisów szczególnych w zakresie ochrony stanowisk archeologicznych w przypadku podjęcia działalności inwestycyjnej, ingerującej w ziemię w obrębie stanowisk archeologicznych,

• przeciwdziałania dewaloryzacji krajobrazu kulturowego poprzez ochronę zabytków „in situ", ochronę widokową, zapobieganiu kolizyjnemu zainwestowaniu i wymiany zabudowy historycznej na nową o obcych formach,

• uwzględnienia zaproponowanych w opracowaniu pod red. J. Bogdanowskiego stopni strefowania ochronnego oraz kierunków działań konserwatorskich. Tak więc:

strefy ochrony częściowej, czynnej „B" – *dla fragmentów miejscowości Maków Podhalański – o cennych, regionalnej rangi zasobach dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, gdzie działania planistyczne czy inwestycyjne powinny uwzględniać wymogi ochrony dóbr kultury.*

Zabiegi ochronne i kształtujące w tej strefie INTE - integracja, to działania stosowane dla dużych, jednak naruszonych w pewnych zakresach walorów. Obejmują zarówno kompleksowy zakres prac konserwatorskich, jak działania inwestycyjne zapewniające przywrócenie postaci historycznej danego obszaru czy obiektu.

strefy ochrony ekspozycji i ochrony elementów" E" – *dla fragmentów miejscowości Maków Podhalański i wsi Białka – gdzie znajdują się obiekty i zespoły ewidencjonowane*

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

konserwatorsko, o znaczeniu w lokalnym krajobrazie. Ich indywidualna ochrona wraz z przedpolem widokowym powinna stanowić zasadę działania konserwatorskiego.

Zabiegi ochronne i kształtujące w tej strefie RKOM – dekompozycja, to działania właściwe dla obszaru, w którym zachodzi potrzeba właściwego sąsiedztwa dla stref szczególnie cennych, bądź zakres współczesnych działań może przyczynić się do znaczącego podniesienia walorów danego terenu.

strefy ochrony krajobrazowej, „otuliny" zespołu czy obiektu „K" – *dla wszystkich jednostek – gdzie występuje jakiś aspekt (cecha) dziedzictwa kulturowego wymagająca troski ochrony konserwatorskiej (np. kontynuacji cech budownictwa lub innej tradycji kulturowej o krajobrazowym wyrazie).*

Zabiegi ochronne i kształtujące w tej strefie KONT – kontynuacja, to działania dla obszarów współczesnego zainwestowania, zalecające zachowanie tradycyjnych form, elementów i układów lub nawiązywanie do nich w przypadku tworzenia nowych zespołów i obiektów *zagospodarowania obszarów*

- ***uchwalenie i realizacja ustaleń opracowanego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Maków Podhalański, a m.in. :***

- podjęcie określonych w Programie działań priorytetowych w zakresie ochrony zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, obejmującej obiekty zabytkowe w tym wprowadzone do gminnej ewidencji 24 zabytkowe obiekty małej architektury sakralnej tj: kapliczki i figury mające bardzo dużą wartość dla krajobrazu kulturowego całej okolicy, stanowiące świadectwo kultu oraz historii tego rejonu, a to:

LP	OBIEKT	INFORMACJE	ZDJĘCIE
1. 1	Maków Podhalański Kapliczka 3 maja	Poł.XIXw 70x70x250	

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

LP	OBIEKT	INFORMACJE	ZDJĘCIE
2. 2	Maków Podhalański Pomnik Rynek	Poł.XIXw 100x100x400 Kamień	
3. 3	Maków Podhalański Kapliczka Kościelna	Poł.XIXw 50x50x230 Kamień	
4. 4	Maków Podhalański Kapliczka Wolności	Poł.XIXw 70x70x250 Kamień	
5. 5	Maków Podhalański Kapliczka Wolności	1910 50x50x250 Kamień	
6. 6	Maków Podhalański Kapliczka Wolności	1909 100x100x250 Kamień	
7. 7	Maków Podhalański Kapliczka Makowska Góra	Pocz. XXw. 250x400x400 Drewno	
8. 8	Maków Podhalański Kapliczka Osiedle Działy	Poł. XIX w. 50x50x250 Kamień	
9. 9	Żarnówka Kapliczka U Pitków	1842 60x60x 300 Kamień	

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

LP	OBIEKT	INFORMACJE	ZDJĘCIE
10. 1	Żarnówka Kapliczka	XVIII wiek 300x300x700 Mur	
11. 1	Żarnówka Kapliczka	Poł.XX w. 60x60x230 Kamień	
12. 1	Żarnówka Kapliczka	1828 70x70x300 Kamień	
13. 1	Grzechynia Figura Koło kościoła	XVIIIw 130x130x300 Kamień	
14. 1	Grzechynia Kapliczka Św.Józefa	ok.1900 70x70x250 Kamień	
15. 1	Białka Kapliczka	1890 80x80x300 Kamień	
16.	Białka Kapliczka	Koniec XIX wieku 70x70x300 Kamień	
17. 1	Białka Kapliczka	Poł.XX wieku 90X90x250 Kamień	

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

LP	OBIEKT	INFORMACJE	ZDJĘCIE
18. 1	Białka Kaplica	XIX wiek 250 x300x 600 Mur	
19. 1	Białka Kapliczka	XIX wiek 70x70x250 Kamień	
20. 2	Juszczyn Kapliczka	1954 150x150x300 Mur	
21. 2	Juszczyn Kapliczka	Poł. XIXw 200x300x350 Mur	
22. 2	Juszczyn Kapliczka	Poł. XIXw 80x80x300 Mur	
23. 2	Kojszówka Kapliczka	I poł XIX w. 250 x250 x 600 Kamień	
24. 2	Kojszówka Figura Chrystusa Nazareńskiego	1848 50 x 50 x 200 Mur	

- utrzymanie i ochrona szczególnie wartościowych pod względem krajobrazu kulturowego zespołów zachowanej zabudowy tradycyjnej, tworzącej specyficzne, bardzo często pięknie położone enklawy, tj:

- *Osiedle Wyrobkowa w Wieprzcu,*

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- *Osiedle Wilkówka w Grzechyni,*
- *Obszar sąsiadujący ze szkołą w Grzechyni, stanowiący zaczątek terenu centrotwórczego z nagromadzoną sporą ilością starej zabudowy,*
- *Rejon osiedli Bednarzówka, Malikowa w Białce,*
- *Teren osiedli Stanaszówka, Tarnie w Białce,*
- *Osiedle Radwanówka w Białce,*
- *Osiedla Kaczmarczyki i Michałki w Juszczynie (z dużym nagromadzeniem wartościowych obiektów oraz z cennymi widokami),*
- *Rejon osiedli Biedrawowa, Cigoniowa, Oleksowa w Juszczynie,*
- *Obszar od osiedla Głodówka do Jaworkowej w Żarnówce,*
- *Cenny rejon przy XVIII wiecznej kaplicy w Żarnówce,*
- *Obszar osiedli U Jończyków, U Pitka, Banasiówka Górna.*

- Specyfika krajobrazu kulturowego oraz bogactwo zachowanej materii zabytkowej, stwarza pozytywne uwarunkowanie dla rozwoju miasta i gminy. Jego prawidłowa ekspozycja oraz dbałość o stan techniczny obiektów, stwarza możliwość uatrakcyjnienia ziemi Makowieckiej oraz szansę i bazę przy kreowaniu jej funkcji turystyczno-krajoznawczej i kulturalnej.

3. DEMOGRAFIA, RYNEK PRACY

Główne problemy

Głównymi problemami demograficznymi są słaba prężność demograficzna, proces starzenie się społeczeństwa oraz bezrobocie.

- Rezultatem podstawowych procesów demograficznych zachodzących w ostatnim 10-leciu była niska dynamika 100,7% rozwoju ludności mata i gminy, co dało rzeczywisty przyrost w ilości 121 osób (analogiczne wielkości dla miasta: dynamika – 96,7%, zmniejszenie liczby ludności o 192 osoby; dla gminy: dynamika 103,2%, wzrost liczby ludności o 313 osób). Wielkości te wskazują, na słabą prężność demograficzną, szczególnie w mieście, której efektem było zjawisko depopulacji. W obszarze gminy wsiami o

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

największym rozwoju demograficznym były Grzechynia i Białka, natomiast we wsi Wieprzec miało miejsce zjawisko depopulacji,

- w obszarze miasta i gminy Maków Podhalański zaznacza się proces starzenia się ludności, przy czym zjawisko to jest bardziej zaawansowane w mieście. W ostatnich latach udział populacji wieku przedprodukcyjnego zmniejsza się, natomiast wzrasta populacja ludzi starych. Systematycznie wzrasta również udział ludności wieku produkcyjnego, wywołując zapotrzebowanie na nowe miejsca pracy, pogłębiając i tak trudną sytuację na miejscowym i lokalnym rynku pracy,
- ważnym elementem rynku pracy, stanowiącym trudny problem stało się bezrobocie. W ostatnich latach bezrobocie w obszarze miasta i gminy zmniejszyło się osiągając poziom 494 osób na koniec 2007 r.

Uwarunkowania

- Istotnym uwarunkowaniem rozwoju jest czynnik ludzki. Stan zasobów ludzkich stanowi ważne uwarunkowanie rozwoju społeczno – gospodarczego. Wywołuje on zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi. Wielkość zapotrzebowania na usługi generalnie z uwagi na słaby rozwój demograficzny nie ulegnie znacznemu wzrostowi, jednakże zmiany wiekowe ludności generują strukturę niezbędnych usług. Tak więc:

- „starzenie" się społeczeństwa, wywołuje potrzebę rozwoju usług typu opieki społecznej (rozbudowę bazy ośrodków dla osób starszych i niepełnosprawnych) i służby zdrowia,
- wkraczanie w wiek zdolności do pracy liczniejszych roczników – stwarza potrzebę organizacji nowych miejsc pracy,

- występujące i utrzymujące się bezrobocie wymaga uwzględnienia, jako jednego z priorytetów rozwoju;

- organizacji pozarolniczych miejsc pracy w mieście i w obszarach wiejskich,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości szczególnie małych i średnich firm. Tego typu firmy odgrywają istotna rolę w kreowaniu miejsc pracy, stwarzając przy tym możliwość zatrudnienia osobom o mniejszych kwalifikacjach zawodowych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

4. MIESZKALNICTWO, OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW

Główne problemy

- Podmiejski charakter gminy, duży stopień zabudowy starej (sprzed 1945r.), powoduje znaczne zainteresowanie terenami budowlanymi szczególnie w obszarach wiejskich gminy. Ograniczenia ekofizjograficzne (tereny zalewowe, osuwiskowe, rzeźba terenu), a także wysokie walory krajobrazowe, ekologiczne i bioklimatyczne stoją często w sprzeczności z propozycjami właścicieli działek dążących do ich przeznaczenia na tereny budowlane, mimo usytuowania ich w tego typu terenach. Tendencja realizacji zabudowy na własnych działkach szczególnie w ostatnich latach powoduje rozproszenie zabudowy i wchodzeniem z nią na stoki lub eksponowane w krajobrazie wierzchowiny,

- W obszarze gminy Maków Podhalański działalnością z tradycyjnym rodowodem jest przetwórstwo drewna, a zwłaszcza tartaki. W świetle przepisów Rozporządzenia z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.) tego typu obiekty zakwalifikowane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany. Wobec powyższego, postulowane we wnioskach lokalizacje w zabudowie zagrodowej nowych tartaków – stanowi istotny problem. Również brak wyposażenia terenów wiejskich gminy w zbiorcze sieci kanalizacyjne odprowadzające ścieki do oczyszczani, to poważne ograniczenie jej rozwoju w tym zabudowy mieszkaniowej.

W odniesieniu do terenu nr 1[2)] i nr 2[3)] w miejscowości Juszczyn szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

oddziaływania na środowisko określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71). [2)]

W odniesieniu do terenu nr 3 w miejscowości Juszczyn szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839). [4)]

Uwarunkowania

Uwarunkowania związane z jakością życia mieszkańców wiążą się z wieloma czynnikami, spośród których najsilniej oddziałujące to standard, funkcjonalność i dostępność mieszkań, a obok tego stopień wyposażenia terenu w infrastrukturę społeczną.

- standardy mieszkaniowe we wskaźnikach zagęszczenia wskazują, iż warunki mieszkaniowe utrzymują się na takim samym poziomie jak w powiecie suskim. W ciągu ostatnich ośmiu lat (2000-2007) sytuacja mieszkaniowa w tym zakresie wyraźnie się poprawiła,

- w gminie około 19% substancji mieszkaniowej stanowią obiekty wzniesione przed 1945 rokiem. Część z nich została ujęta w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Substancja zabytkowa często ze względu na stan techniczny wymaga prac remontowo – modernizacyjnych, które umożliwią jej zachowanie,

- wskaźnik dostępności statystycznej mieszkań charakteryzowany przez współczynnik ilości mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców – w przypadku miasta i gminy Maków wynosi 292, dla miasta – 342, terenów wiejskich – 264. Zważywszy na to, że dolna granica wskaźnika dostępności mieszkań w krajach Unii Europejskiej to wartość na poziomie 400, należy uznać, że w przypadku gminy Maków wskaźnik ten znacznie odbiega

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

od przyjętego w UE. Jego poprawa wymaga działań mających na celu rozwój budownictwa mieszkaniowego,

- poprawa warunków mieszkaniowych ludności wymaga również inwestowania w budownictwo mieszkaniowe, poprzez m. in. remonty, modernizację, odtwarzanie zabudowy starej w obrębie istniejących siedlisk lub na nowych terenach, poprawę estetyki obiektów. Podniesienie standardów wyposażenia mieszkań, uwarunkowane jest uzbrojeniem terenów w infrastrukturę, zwłaszcza kanalizacyjną. Obecnie sieć kanalizacyjna istnieje tylko na terenie miasta,

- wyposażenie gminy w urządzenia infrastruktury społecznej jest nie w pełni wystarczające dla prawidłowej obsługi jej mieszkańców. Sytuacja ma związek z nierównomiernym przestrzennym rozlokowaniem istniejących obiektów oraz faktem, że przeważająca ich większość znajduje się w mieście Maków Podhalański. Z tego względu poziom wyposażenia gminy jest niewystarczający i nie zaspokaja w pełni potrzeb lokalnej społeczności,

- funkcjonujące we wszystkich miejscowościach placówki szkolnictwa podstawowego zaspakajają lokalne potrzeby. Obiekty szkolne o dobrym stanie technicznym posiadają jednak niewystarczające zaplecze dla prowadzenia zajęć sportowych. Brak szkół gimnazjalnych we wsiach Kojszówka, Wieprzec i Żarnówka powoduje, ze młodzież musi docierać do szkół gimnazjalnych położonych w sąsiednich miejscowościach. Czynnikiem znacznie pogarszającym warunki w zakresie edukacji, jest brak na terenie gminy placówek szkolnictwa ponadgimnazjalnego. Dojazd młodzieży ze wsi położonych na obrzeżach gminy do szkół tego typu w Makowie Podhalańskim, pochłania dużo czasu i jest związany z wieloma niedogodnościami, szczególnie zimą,

- baza materialna placówek kulturalno – oświatowych to głównie obiekty usytuowane w mieście Maków Podhalański. Nasycenie terenu placówkami kulturalnymi jest bardzo nierównomierna, a znaczne tereny pozostają poza zasięgiem ich oddziaływania,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- poziom wyposażenia w usługi komercyjne reguluje rynek. Stopień nasycenia lokalnego rynku jest zależny od przedsiębiorczości i aktywności oraz od poziomu zamożności lokalnej społeczności.

5. FUNKCJE GOSPODARCZE

Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości

- Wysoka aktywności i prężność gospodarcza ludności gminy. Wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony ilością podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2007 r. wyniósł 113,9 wobec 86 dla powiatu suskiego. Wśród gmin sąsiednich gmina Maków Podhalański znajdowała się na drugiej pozycji (miejsce pierwsze - gm. Sucha Beskidzka, wskaźnik 128,54),
- Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju działalności gospodarczej związanej z drobnym przetwórstwem głównie drewna, bazującym na lokalnych zasobach tego surowca oraz produktem turystycznym.
- Rozwój przedsiębiorczości oraz szeroko pojętych usług pozarolniczych uwarunkowany jest działaniem władz samorządowych w zakresie:
  - wyznaczenia nowych bądź poszerzenie istniejących terenów pod zorganizowaną działalność produkcyjno – usługową,
  - wspierania wszelkich inicjatyw tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze usług i drobnej wytwórczości m.in. poprzez przygotowanie oferty terenów dla rozwoju tego typu działalności,
  - poszukiwania inwestorów i pozyskiwania inwestorów z zewnątrz, dla uruchomienia działalności pozarolniczej w ramach wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
  - wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną, głównie kanalizacyjną dla podniesienia wartości i atrakcyjności terenów dla inwestorów,
  - stworzenia korzystnych warunków symulujących rozwój różnych form zatrudnienia.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Główne problemy rozwoju rolnictwa

- Niekorzystne warunki środowiskowe dla rozwoju rolnictwa (wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej – 49,2 pkt ,wobec 66 pkt .dla kraju), a to:

– ***gleby słabej i średniej jakości*** – 58,1% gruntów ornych i 59,7% użytków zielonych występuje w klasach V i VI, gleby klasy IV stanowią około 38,7%, a lepszych klas – 5,2%; gleby kompleksu zbożowego górskiego i słabszych stanowią 85,2% gruntów ornych,

– mocno ***urozmaicona rzeźba terenu*** Beskidów Makowskiego i Żywieckiego o deniwelacjach sięgających 600 m; stoki o dużym nachyleniu;

– ***erozja gleb*** występująca na 23%-78% powierzchni gruntów rolnych w poszczególnych sołectwach,

– ***procesy osuwiskowe*** ograniczające możliwości prowadzenia działalności rolniczej;

– obszary zagrożone ***zalewaniem wodami powodziowymi i podtopieniami*** w dolinach;

– ***liczne potoki*** ograniczające powierzchnie pól i utrudniające dotarcie do nich;

- rozdrobnienie gospodarstw, ***niekorzystna struktura obszarowa*** – średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego gminy kształtuje się w granicach 2,73 ha przy średniej dla województwa 3,75 ha i kraju – 10,02 ha. Udział małych gospodarstw do 5 ha w strukturze gospodarstw rolnych wynosi 94,6%. Powoduje to niską efektywność i opłacalność rolnictwa;
- brak dostatecznie rozwiniętej ***bazy przetwórstwa płodów rolnych***, zwłaszcza na miejscowy rynek zbytu.

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa

- niekorzystne warunki naturalne dla rolnictwa i rozdrobnienie gospodarstw – stanowią istotne ograniczenie rozwoju rolnictwa i funkcji rolniczej terenu;
- walory przyrodnicze i krajobrazowo-kulturowe czynią gminę atrakcyjnym obszarem wypoczynku i turystyki. Stwarza to warunki dla aktywizacji ludności rolniczej m. in. poprzez rozwój usług agroturystycznych. Działalność ta, oparta na bazie istniejących zasobów zabudowy zagrodowej, stanowiłaby szanse na dodatkowe źródło dochodów ludności;

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- ruch turystyczny w gminie stwarza korzystne uwarunkowania dla produkcji i wyeksponowania tradycyjnych dla regionu artykułów spożywczych i wytworów kulinarnych w oparciu o miejscowe zasoby roślinnych i zwierzęcych produktów rolnych;
- szansą dla gospodarstw rolnych w gminie mogą by środki finansowe z unijnych i krajowych funduszy pomocowych, ułatwiające prowadzenie gospodarstw bądź umożliwiające rozwój działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, jak np. przetwórstwo.
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:

− ochronę gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa przed zagospodarowaniem na cele nierolnicze,

− wzmożoną ochronę obszarów rolniczych o walorach kulturowych i krajobrazowych w aspekcie utrzymania i podniesienia ich atrakcyjności krajobrazowej i turystycznej,

− preferowanie metod produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska,

− przeciwdziałanie rozproszeniu zabudowy mieszkaniowej;

- rozwój rolnictwa uwarunkowany jest przede wszystkim:

− restrukturyzacją w kierunku ograniczenia zatrudnienia i zmiany struktury agrarnej,

− przeprofilowaniem produkcji pod katem dostosowania jej do warunków naturalnych, specjalizacją i intensyfikacją produkcji,

− szeroką edukacją rolnictwa w zakresie świadomości ekologicznej,

− rozwojem lokalnej bazy przetwórstwa produktów rolnych oraz szeroko rozumianych usług obsługi rolnictwa.

Uwarunkowania rozwoju leśnictwa

- Gmina odznacza się dużą lesistością (45,9%), przy czym lasy Skarbu Państwa zarządzane przez nadleśnictwo Sucha stanowią jedynie 12% ogółu powierzchni leśnej. Wszystkie lasy SP zostały uznane jako lasy ochronne o funkcji wodo- i glebochronnej. Ponadto, jako wodochronne uznano 523 ha lasów prywatnych;

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- opracowane plany urządzeniowe lasu lub uproszczone plany urządzeniowe lasy winny stanowić podstawę prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym produkcji drewna;
- produkcja drewna to podstawowa funkcja lasów w gminie. Przemysł drzewny, oparty na miejscowym surowcu stanowi ważną gałąź w gospodarce gminy – funkcjonują tu tartaki, zakłady stolarskie, meblarskie i tokarskie; produkuje się szachy, krzesła, okna i in. Wokół przemysłu drzewnego rozwijają się usługi towarzyszące, jak zaopatrzenie stolarki i zapewnienie narzędzi. Takie wykorzystanie lasów jest efektem skupienia ok. 88% powierzchni leśnej osób fizycznych i wspólnot gruntowych;
- głównym kierunkiem polityki przestrzennej w leśnictwie winno być umiejętne godzenie różnorodnych funkcji, jakie spełniają lasy przy zachowaniu ich trwałości i ciągłości użytkowania. Zasadzie tej powinna towarzyszyć:

– ochrona lasów – zagospodarowanie lasów na cele nieleśne powinno być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych,
– eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów,
– respektowanie ustaleń planów urządzeniowych lasów;

- zachowanie trwałości lasów i wykorzystanie ich wszechstronnej użyteczności wymaga prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Dotyczy to:

– powiększenia zasobów leśnych m.in. w wyniku zwiększania zalesień. Preferencje zalesieniowe zgodnie z programem krajowym lesistości winny obejmować m.in. obszary objęte prawną ochroną, tworzące leśne powiązania ekologiczne. Lokalizacja zalesień powinna zapewnić zmniejszenie rozdrobnienia i rozproszenia terenów leśnych, tworzenie powiązań pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi oraz połączenia ich z obszarami o funkcjach ekologicznych,
– dostosowania struktury gatunkowej drzewostanów do warunków siedliskowych i krajobrazowych,
– racjonalnego udostępniania turystycznego lasów.

Uwarunkowania rozwoju turystyki

Podstawą rozwoju turystyki i wypoczynku w gminie Maków Podhalański są

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

zasoby krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe, a zasadniczym celem aktywizacja zawodowa ludności oraz wzrost gospodarczy gminy.

- Preferowaną formą wypoczynku i turystyki winna być **agro- i ekoturystyka**, niekolidujące z ochroną środowiska przyrodniczo-kulturowego. Agroturystyka stwarza szansę aktywizacji terenów wiejskich (dodatkowe źródło dochodów) w oparciu o wykorzystanie i rozwój bazy opartej na gospodarstwach rolników. Dla rozwoju usług agroturystycznych koniecznym jest zapewnienie dogodnych warunków organizacyjno-przestrzennych we wszystkich wsiach, w których istnieją możliwości i zainteresowanie miejscowej ludności do świadczenia tego typu usług.
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej przestrzeni gminy, predestynowanej do takiej funkcji i wykorzystanie jej atutów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych wymaga **rozwoju bazy noclegowej** o odpowiednich standardach oraz rozwoju infrastruktury jak obiektów sportowo-rekreacyjnych, gastronomicznych, usługowych. Dla wzbogacenia oferty, także tej o charakterze biznesowym konieczna jest dbałość o wysoką jakość środowiska poprzez przede wszystkim uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz poprawę stanu sanitarnego.
- Gmina posiada sprzyjające warunki **rozwoju sportów zimowych** w rejonie Juszczyna i Grzechyni. Uwarunkowaniem jest jednak wyposażenie ich w odpowiednią infrastrukturę sportową, a to: wyciągi narciarskie, trasy biegowe i in., wraz z zapleczem gastronomiczno-noclegowym.
- Stosunkowo szerokie, wypłaszczone dna dolin przepływających przez gminę Skawy i Skawicy stwarza korzystne warunki dla **kąpieli letnich** w tych rzekach. Miejsca do tego przeznaczone powinny obejmować tereny odsłonięte, z ułatwionym dostępem do brzegów. Warunkiem udostępnienia rzek dla celów sportu i rekreacji winno być podniesienie jakości stanu wody w rzekach.
- Uzupełnieniem turystyki pieszej winna być **turystyka rowerowa**. Rozwój tej formy turystyki wymaga rozbudowy poprzez wytyczenie i zrealizowanie tras rowerowych dla celów rekreacyjnych w miejscowościach gminy najbardziej atrakcyjnych.
- Położenie **dużych ośrodków miejskich** jak Kraków czy aglomeracja śląska, o znacznym potencjale popytowym na usługi turystyczne i wypoczynkowe w odległości do

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

100 km oraz ich dogodne skomunikowanie z gminą powoduje, iż stanowi ona ważne miejsce wypoczynku dla ludności tych ośrodków. Utrzymanie zainteresowania wypoczynkiem na terenie gminy wymaga podniesienia atrakcyjności jej przestrzeni, predestynowanej do funkcji turystyczno-wypoczynkowej poprzez:

- dbałość o czystość środowiska poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- rewaloryzację zespołów i obiektów zabytkowych z przystosowaniem ich dla celów turystycznych,
- podniesienie jakości usług i standardów istniejącej bazy noclegowej,
- rozwój bazy usług noclegowych o odpowiednich standardach,
- rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej jak obiektów sportowo-rekreacyjnych, gastronomicznych, usługowych, dla wzbogacenia oferty rekreacyjno-wypoczynkowej,
- wyznaczenia terenów pod realizacje zabudowy rekreacji indywidualnej.

6. KOMUNIKACJA

Główne problemy

Głównymi problemami komunikacyjnymi gminy są: brak segregacji ruchu tranzytowego i lokalnego, brak niektórych powiązań lokalnych gminy z sąsiednimi gminami a także wewnatrzgminnych o zadawalających parametrach technicznych i użytkowych, uciążliwość akustyczna i areosanitarna odcinków dróg, szczególnie krajowej i wojewódzkiej.

Rozwój przestrzenny miasta Makowa i wsi Białka wzdłuż historycznych traktów dolinnych Skawy i Białki, przekształconych obecnie w drogi krajową i wojewódzką o dużym udziale ruchu tranzytowego, nie związanego z gminą – wywołuje znaczne uciążliwości. Wg. pomiarów natężenia ruchu z roku 2005 odnotowano wzrost natężenia ruchu w ciągu doby w stosunku do pomiarów z 1995 r., na drodze krajowej nr 28 o 28 % , natomiast na drodze wojewódzkiej nr 957 o 45 %. Wielkości te świadczą o tendencji wzrostowej obciążenia ruchem tych ciągach dróg. Obciążenia ruchu, sukcesywnie pogarszają warunki płynności i bezpieczeństwa ruchu, ponieważ brakuje alternatywnych rozwiązań w postaci ciągów dróg i ulic, które mogłyby zapewnić segregację ruchu tranzytowego i lokalnego. Drogi nr 28 i nr

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

957 wykazują się okresowym brakiem przepustowości. Ponad to obydwie drogi przebiegają w obszarze gminy przez tereny gęsto zabudowane, co skutkuje znacznymi uciążliwościami akustycznymi, a także zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu.

Na niektórych odcinkach dróg powiatowych oraz na wszystkich drogach gminnych, które stanowią powiązania wewnętrzne i zewnętrzne, wymagana jest stopniowa zmiana nawierzchni na ulepszoną. Istnieje również potrzeba poprawy parametrów i stanów technicznych tych dróg. Dodatkowo istnieje zapotrzebowanie na segregacje ruchu pieszego i rowerowego (utwardzone pobocza, chodniki oraz w niektórych miejscach ścieżki rowerowe)

Spadek zainteresowania transportem kolejowym, jaki występuje w ostatnich latach, widoczny jest również w obszarze gminy. Warto również zaznaczyć, że ewentualna realizacja odcinka kolejowego Podłęże – Piekiełko i przełożenie na niego powiązań Zakopanego z resztą kraju, spowoduje utratę znaczenia linii nr 098 i ograniczy zewnętrzną (w skali kraju) dostępność kolejową Makowa Podhalańskiego i gminy.

Uwarunkowania

- Sieć komunikacyjna stanowi ważny element zagospodarowania przestrzennego gminy. Z jednej strony służy ona do zaspokojenia potrzeb transportowych, a z drugiej stymuluje rozwój obszaru. Dogodny i szybki dostęp do dróg głównych – krajowych i wojewódzkich intensyfikuje tendencje rozwojowe, przy czym dostęp do dróg wyższej sieci ma większy wpływ na gospodarkę. Przebieg drogi krajowej i wojewódzkiej wpisuje gminę Maków w układ drogowy województwa i kraju. Dla prawidłowego funkcjonowania układu drogowego w obszarze gminy wymagana jest jego rozbudowa i modernizacja, a to:

− realizacja „wewnętrznej" obwodnicy centrum Makowa po śladzie rezerwy uwzględnionej w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla odciążenia miasta z ruchu tranzytowego,

− wykonanie w przyszłości „dużej obwodnicy" Makowa Podhalańskiego ~~oraz Białki~~[1)] dla odciążenia odcinków dróg krajowej 28 ~~oraz wojewódzkiej 957, w obszarze tych miejscowości~~[1)]. Obwodnica ta poprawi komfort jazdy oraz płynność i bezpieczeństwo przejazdu oraz wyprowadzi ruch tranzytowy z centrum wymienionych miejscowości,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

− poprawa stanu niektórych odcinków dróg powiatowych oraz wszystkich dróg gminnych, stanowiących powiązania wewnętrzne i zewnętrzne, poprzez sukcesywną zmianę nawierzchni na ulepszoną oraz poprawę parametrów i stanów technicznych tych dróg.
− wprowadzenie segregacji dla ruchu pieszego i rowerowego poprzez realizację utwardzonych poboczy, chodników oraz w niektórych miejscach ścieżek rowerowych

- Rozwój bazy wypoczynku letniego i zimowego (m.in. wyciągów narciarskich w rejonie Juszczyna i Grzechyni), uwarunkowany jest modernizacją dróg dojazdowych, a także budową parkingów w rejonie planowanych wyciągów oraz w rejonach punktów wyjściowych letnich szlaków turystycznych.

- Istotny rozwój prywatnych linii autobusowych a przede wszystkim przewoźników mikrobusowych jaki można zaobserwować w ostatnich latach powinien mieć swoje konsekwencje w postaci rozbudowy lub modernizacji niezbędnej infrastruktury tj, budowa niezbędnych zatok autobusowych, wiat przystankowych oraz zapewnienie sprawnego dojścia do miejsc przystankowych.

- Spadek zainteresowania transportem kolejowym, jaki występuje w ostatnich latach, może zostać odwrócony poprzez zwiększenie atrakcyjności tego rodzaju środka lokomocji. Dlatego należy zwrócić uwagę na wzbogacenie i poprawę pod względem funkcjonalności i efektywności infrastruktury związane z koleją. Pozytywnym rozwiązaniem może być:
− utworzenie nowych przystanków osobowych wraz z systemem dojść pieszych w Stanaszkowie, Makowie Dolnym, Juszczynie Centrum,
− modernizacja istniejących przystanków w Kojszówce i Juszczynie, a także stacji kolejowej w Makowie Podhalańskim,
− wprowadzenie nowych rozwiązań transportowych poprzez zastosowanie efektywnego ekonomicznie taboru szynowego.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

7. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Główne problemy

Podstawowym problemem gminy w zakresie infrastruktury technicznej jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa. Znaczne zwodociągowanie, szczególnie terenów wiejskich przy braku wyposażenia ich w oczyszczalnie i sieć kanalizacyjną, stanowi istotny czynnik ograniczający rozwój gminy i degradujący środowisko naturalne, zwłaszcza zasoby wodne. W związku z ochroną zlewni rzeki Skawy powyżej zbiornika wodnego „Świnna Poręba" – priorytetem winna być budowa w obrębie gminy zbiorowej kanalizacji sanitarnej. Ponadto na ~~obszarach miejscowości Maków Podhalański objętych niniejszą zmianą studium[3)]~~ obszarze VI zmiany studium[6)] zrealizować inwestycję, polegającą na budowie oczyszczalni ścieków, która przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb.~~[3)]~~ [6)]

Lokalizacja oczyszczalni ścieków jest też planowana na obszarze miejscowości Juszczyn.[4)]

Uwarunkowania

Wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną świadczy o możliwościach jej rozwoju. Stopień wyposażenia w infrastrukturę określa się identyfikując zarówno dostępność jak i jakość urządzeń infrastrukturalnych. I tak :

- Znaczne rezerwy w istniejących ujęciach wody, umożliwiają objęcie zbiorczym systemem zaopatrzenia w wodę dodatkowych odbiorców zwłaszcza w obszarze miasta. Wymaga to jednak rozbudowy sieci i urządzeń wodociągowych.

- Nieuporządkowana gospodarka ściekowa, wywołuje pilną konieczność jej porządkowania poprzez budowę kanalizacji sanitarnej na terenie miasta i całej gminy oraz odprowadzenie ścieków na oczyszczalnię w Suchej Beskidzkiej, Jest to aktualnie obowiązujący wariant rozwiązania określony w „Koncepcji programowej kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w ramach ochrony zlewni rz. Skawy, poniżej zbiornika

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wodnego „Świnna Poręba" opracowanej Przez Firmę Inżynieryjną „ALL-CON" Sp. Zo.o. w Bielsku-Białej.

Do głównych zadań w zakresie gospodarki ściekowej zaliczyć należy przede wszystkim kontynuację kanalizowania miasta Maków Podhalański oraz budowa oczyszczalni ścieków na obszarze ~~miejscowości Maków Podhalański objętym niniejszą zmianą studium~~[3)] VI zmiany studium[6)], a także w terenie nr 3 w Juszczynie, objętym V zmianą studium. [4)]

Wobec kompletnego braku sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich gminy poza skanalizowanymi obszarami miejscowości Białka[1)], przeanalizowania wymaga uwzględnienie rezerwy terenów pod lokalne – wiejskie oczyszczalnie ścieków, szczególnie dla wsi najdalej oddalonych od systemu „Sucha Beskidzka" jako ewentualnego rozwiązania wariantowego w przypadku znacznego opóźnienia rozbudowy oczyszczalni „Sucha" i głównego kolektora.

- System energetyczny miasta i gminy Maków zapewnia zaspokojenie potrzeb w energię elektryczną. Występują jednostkowe przypadki problemu niedoboru mocy, a także niekorzystnych warunków napięciowych w miejscowości Wieprzec.

- Wykonanie w ostatnich latach magistrali gazowych doprowadzających gaz w obszar gminy, umożliwia jej gazyfikację. W trakcie znajduje się gazyfikacja miasta Makowa. Gazyfikacja gminy stanowi ważny element dla ochrony środowiska, a zwłaszcza powietrz atmosferycznego. Gaz jako ekologiczny nośnik energii, ograniczy stosowanie węgla, a tym samym emisję dwutlenku węgla.

- Sieci infrastruktury technicznej niezbędnej dla rozwoju gminy stwarzają równocześnie ograniczenia terenowe. Ich przebieg związany jest z zabezpieczeniem odpowiednich stref technicznych (ochronnych), w obrębie których istnieją ograniczenia w zagospodarowaniu, a zwłaszcza lokalizacji obiektów budowlanych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- Ze względu na charakter zabudowy – dominuje jednorodzinna i zagrodowa – zaopatrzenie w ciepło, utrzyma się poprzez indywidualne systemy grzewcze. Podstawowym nośnikiem będzie nadal węgiel kamienny, a w terenach zgazyfikowanych również gaz.

- Wysoki stopień wykorzystania powierzchni grzebalnej cmentarza miejskiego (80%) oraz brak możliwości terenowych poszerzenia go, wywołuje potrzebę zabezpieczenia odpowiedniej rezerwy terenu dla budowy nowego cmentarz miejskiego. Stopień wykorzystania cmentarzy w Białce i Juszczynie wynoszący ok.60%, będzie skutkował w przyszłości ich rozbudową. Usytuowanie cmentarzy umożliwia zabezpieczenie im dodatkowej powierzchni grzebalnej, poprzez poszerzenie terenu.

Rozwiązanie gospodarki odpadami poprzez jasny i czytelny system określono w „Gminnym planie gospodarki odpadami na lata 2004-2015„ Jako główny cel do osiągnięcia w gospodarce odpadami przyjmuje on: objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów i podnoszenie ich świadomości ekologicznej oraz rozwój selektywnej zbiórki odpadów. Realizacja zawartych zadań umożliwi znaczną redukcję zagrożeń powodowanych poprzez powstawanie odpadów i gospodarowanie odpadami w sposób niezgodny z wymogami prawnymi oraz pozytywnie wpłynie na jakość środowiska naturalnego. W odniesieniu do obszaru miejscowości Białka[1)] oraz terenu nr 1[2)] ~~i~~ nr 2[3)] w Juszczynie[2)] i obszarów miejscowości Maków Podhalański objętych ~~niniejszą zmianą studium~~[3)] VI zmianą studium[6)] gospodarkę odpadami, w tym odbiór i segregację odpadów należy prowadzić zgodnie z uregulowaniami dotyczącymi gospodarki odpadami obowiązującymi na terenie Gminy Maków Podhalański.[1)]
W odniesieniu do terenu nr 3 w Juszczynie obowiązuje prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami.[4)]

8. INFORMACJE I WNIOSKI DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY MAKÓW PODHALAŃSKI.

Informacje i wnioski Zarządu Województwa Małopolskiego do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Maków

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Podhalański, podano w formie wytycznych zgodnie z ustaleniami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego przyjętej przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XXIII/250/00 z dnia 28 sierpnia oraz z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XV/174/03 z dnia 22 grudnia 2003 r. celem ich uwzględnienia w w/w Studium. ~~Niniejsza zmiana studium[3)]~~ VI zmiana studium[6)] nie narusza ustaleń obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLVII/732/18/2018 z dnia 26 marca 2018 r. ~~[3)]~~ [6)]

1. Kształtowanie rozwoju osadnictwa:

– jednoznaczne i precyzyjne ograniczenia w dokumentach planistycznych zmierzające do ochrony terenów otwartych przed zainwestowaniem oraz zahamowania rozwoju zabudowy rozproszonej,

– wspieranie uzbrojenia terenów ze środków publicznych jedynie dla obszarów o określonej intensywności zagospodarowania,

– uwzględnianie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania ważnych przestrzeni publicznych.

2. Ochrona i właściwe gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego:

– uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia w obszarze o wysokich wartościach krajobrazowych (Beskid Średni-Makowski),

– ochrona ujęć wód oraz budowa filtrów biologicznych wzdłuż cieków wodnych, sanitacja zlewni Skawy,

– uwzględnienie obecności głównego zbiornika wód podziemnych nr 444 pn. „Dolina rz. Skawa”,

– realizacja ustaleń „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego 2010” dla gminy Maków Podhalański,

– ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych z wykorzystaniem proekologicznych przedsięwzięć w zakresie komunikacji, organizacja ruchu.

3. Zalesianie nieużytków i słabych użytków rolnych:

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

– rozszerzenie terenów przeznaczonych do zalesienia poprzez kształtowanie granicy polno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego,

– zalecenie rozważenia, przy rozpatrywaniu wniosków o przeznaczenie terenów leśnych na cele nieleśne, możliwości zalesienia innego obszaru o podobnym areale.

4. Podnoszenie retencyjności dorzeczy i zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:

– wyznaczanie stref zagrożenia powodziowego wzdłuż Skawy i niedopuszczanie do nowego zainwestowania na tych obszarach,

– uporządkowanie systemów melioracyjnych.

5. Ochrona dziedzictwa kulturowego:

– wykorzystanie walorów środowiska kulturowego dla kształtowania ładu przestrzennego i podniesienia atrakcyjności obszarów,

– nawiązywanie w nowej architekturze do lokalnych wzorów i materiałów.

6. Dobrze rozwinięty system powiązań komunikacyjnych:

– uwzględnienie przebiegu drogi krajowej nr 28 oraz jej modernizacji wraz z budową obejścia miasta Maków Podhalański. Szczegóły dotyczące powyższych inwestycji należy uzgodnić z właściwym zarządcą drogi,

– zapewnienie dojścia i dojazdu do drogi publicznej, odpowiednio do przeznaczenia i sposobu użytkowania terenu,

– uwzględnienie uwarunkowań związanych z przebiegiem linii kolejowej nr 98 relacji Sucha Beskidzka – Chabówka.

7. Infrastruktura techniczna:

– poprawa systemów zarządzania infrastrukturą techniczną, szczególnie wodno-kanalizacyjną,

– uwzględnienie przebiegu istniejącej linii elektroenergetycznej 110 kV.

VI zmiana studium nie narusza ustaleń obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLVII/732/18/2018 z dnia 26 marca 2018 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Zgodnie z tym Planem obszar miasta Maków Podhalański znajduje się w obszarze funkcjonalnym pn.: „PARK GÓRSKI", dla którego PZPWM zawiera rekomendacje do kształtowania polityki przestrzennej:

- wprowadzenie lokalnych przepisów w zakresie kodeksu dotyczącego umieszczania reklam,
- wyznaczenie granic stref parków kulturowych i ich zakresu ochrony.[6)]

9. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO II ZMIANĄ STUDIUM UWZGLĘDNIAJĄCE ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, ORAZ MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, SŁUŻĄCEJ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.

9.1. Wprowadzenie.

Obszar objęty II zmianą studium oznaczono w części graficznej studium jako teren nr 1. Teren ten jest położony w miejscowości Juszczyn i obejmuje działki o numerze ewidencyjnym: 38/2, 38/3, 38/4, 39, 583, 584, 585/1, 585/2, 586, 587, 588/1, 588/2, 589, 590, 599, 600/1, 600/2, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 614.
Aktualny stan przeznaczenia tego terenu określa Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego - miejscowość Juszczyn w Gminie Maków Podhalański.
Zgodnie z ustaleniami tego planu w obszarze tym występują tereny R - upraw polowych.

Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium w terenie nr 1 wyznaczone były obszary:
R - Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej
RP - Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy kubaturowej –
oraz obszary porządkowania i rozwoju zabudowy mieszkaniowej:
RMN.1 - zagrodowej i jednorodzinnej z usługami oraz drobną wytwórczością
MNU.1 - jednorodzinnej oraz usług publicznych i komercyjnych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W związku z opracowaniem II zmiany studium dla potrzeb sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dokonano obliczeń w zakresie następujących funkcji zabudowy usługowej i produkcyjnej oraz mieszkaniowej. Chłonność terenów została przedstawiona jako maksymalna powierzchnia użytkowa zabudowy danej funkcji na terenie gminy.

Obszar objęty III zmianą studium oznaczono w części graficznej studium jako teren nr 2. Teren ten jest położony w miejscowości Juszczyn i obejmuje działki o numerze ewidencyjnym: 19/15, 19/87, 19/88.
Aktualny stan przeznaczenia tego terenu określa Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego - miejscowość Juszczyn w Gminie Maków Podhalański.
Zgodnie z ustaleniami tego planu w obszarze tym występują tereny US (tereny zieleni z obiektami sportu i rekreacji), MR (tereny mieszkalnictwa zagrodowego) i R tereny upraw polowych).
Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium w terenie nr 2 wyznaczone były obszary:
US – usług sportu i rekreacji,
RMN.2 – zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej wraz z zabudową rekreacji indywidualnej.[3)]

Obszar objęty V zmianą studium oznaczono w części graficznej studium jako teren nr 3. Teren ten jest położony w miejscowości Juszczyn i obejmuje działki o numerze ewidencyjnym: 6648/5, 6648/6.
Aktualny stan przeznaczenia tego terenu określa Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru obejmującego wieś Juszczyn w Gminie Maków Podhalański..
Zgodnie z ustaleniami tego planu w obszarze tym występuje teren ZN (tereny zieleni nieurządzonej).
Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium w terenie nr 3 wyznaczone był obszar:
ZL – kompleksów leśnych.[4)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

9.2. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań ekonomicznych.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie ekonomii kształtowane są przez uwarunkowania gospodarcze, zarówno wewnętrzne, jak i wynikające ze struktury i schematu działania regionu. Mają one decydujący wpływ na tempo i kierunki rozwoju, co uwidacznia się w strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych. Gmina ma charakter turystyczno-rolniczy.

Na terenie gminy występują jednak niekorzystne warunki klimatyczno-glebowe do rozwoju produkcji rolniczej. Od 2007 roku notuje się konsekwentny i systematyczny spadek liczby podmiotów prowadzących działalność w zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa na rzecz podmiotów prowadzących działalność w zakresie przemysłu, budownictwa i pozostałych działalności. Coraz mniejsza część ludności gminy utrzymuje się wyłącznie z rolnictwa; większość traktuje rolnictwo jako zajęcie dodatkowe, uzupełniające.

Ogółem na terenie gminy jest 2488 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 4 993,13 ha. Gospodarstwa rolne są bardzo rozdrobnione. Najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni do 1 ha, które stanowią ok. 55% liczby wszystkich gospodarstw. Gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha stanowią 43% gospodarstw, natomiast mniej liczne są gospodarstwa o powierzchni większej niż 5 ha i więcej, stanowiące niecałe 2% liczby gospodarstw. Tylko 893 gospodarstwa przynoszą dochody z działalności rolniczej.

Lokalną gospodarkę według danych GUS w roku 2016 w Gminie Maków Podhalański tworzą 1863 podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON. W stosunku do danych z 2007 r. zaobserwowano wzrost ich liczby o 52. Wzrost ten jest spowodowany wyłącznie zwiększeniem liczby podmiotów należących do sektora prywatnego. Spośród tej grupy wiodącą rolę pełnią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 1530 osób. W sektorze prywatnym znacząco wzrosła też liczba spółek handlowych z 31 do 69.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wskaźnik przedsiębiorczości (ilość podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru na 1000 mieszkańców) gminy Maków Podhalański, wynoszący 113,9 w 2007 r. po nieznacznych spadkach i wahaniach na przestrzeni ostatnich 10 lat osiągnął w 2016 r. wartość nieznacznie wyższą – 114,7. Nieco niższą wartość niż w 2007 r. osiągnął w 2016 r. wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności (95,4 w 2007 r. i 94,2 w 2016 r.), przy czym w dalszym ciągu wskaźnik ten jest znacznie wyższy od analogicznego wskaźnika dla powiatu suskiego wynoszącego 77, co wskazuje na dobrą kondycję gospodarczą tego obszaru.
W Makowie Podhalańskim wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w wynosi 15,4, podczas gdy w powiecie suskim wskaźnik ten wynosi 12,3, w województwie małopolskim 11,7 , a w Polsce 12,5.

Rynek w Gminie Maków Podhalański należy uznać za przestrzeń stale rozwijającą się, o dużym potencjale.
Przemysł w gminie koncentruje się głównie w Białce oraz Makowie Podhalańskim. Zakłady są zlokalizowane wzdłuż linii kolejowej przebiegającej przez gminę. Utrzymanie funkcji przemysłowej w obszarze gminy Maków Podhalański wynika z istniejącego potencjału, rozwój należy upatrywać w kategoriach ilościowych i jakościowych (wzmocnienie działań modernizacji i zmian technologicznych oraz likwidacja uciążliwości zakładów oraz porządkowanie i intensyfikacja wykorzystania terenu). Wprowadzenie dodatkowych funkcji nieuciążliwego przemysłu, produkcji, przetwórstwa oraz drobnej wytwórczości ma istotne znaczenie w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz zaspokajaniu lokalnego i regionalnego rynku.
O rozmieszczeniu programu rozwoju przemysłu, drobnej wytwórczości i rzemiosła produkcyjnego decyduje stan własności oraz jego położenia w terenach ustalonych dla zainwestowania. Rozmieszczenie składów, baz i magazynów wiąże się także z przebiegiem przez teren gminy linii kolejowej.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Zgodnie z informacjami GUS w 2014 r. geodezyjna powierzchnia terenów faktycznie zajętych przez grunty zabudowane i zurbanizowane terenów przemysłowych wynosiła 22 ha.

Podstawowym dochodem gminy z działalności gospodarczej są: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportu, udział w podatkach (VAT, podatek dochodowy). Jednak najważniejszą korzyścią z rozwoju gospodarczego jest zwiększenie dochodów osobistych mieszkańców i ich siły nabywczej, co ma również przełożenie na zmniejszenie obciążeń socjalnych gminy. W tym kontekście ogromne znaczenie ma rozwój przedsiębiorczości i wspieranie rozwoju terenów o charakterze usługowym w szczególności związanym z turystyką oraz sportem i rekreacją, które stanowić będą lokalne ośrodki aktywności gospodarczej.

W obszarach tych będą mogły być lokalizowane funkcje, które mogą zapewnić dodatkowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy, a jednocześnie pomóc lokalnym i napływowym przedsiębiorcom w rozwoju swojego potencjału gospodarczego.

W obowiązujących dokumentach planistycznych na terenie miasta i gminy Maków Podhalański ustalono następujące główne funkcje obszaru objętego planem:

- dla obszaru Makowa Podhalańskiego:
  - obsługa ludności w zakresie usług publicznych i komercyjnych w tym ponadlokalnych usług oświatowych i opiekuńczych
  - przemysł i drobna wytwórczość oparta o tradycje wytwórcze
  - turystyka i rekreacja
- dla obszarów wiejskich gminy:
  - rolnictwo i leśnictwo wraz z obsługą
  - przemysł i drobna wytwórczość w tym związana z tradycją lokalną, przetwórstwo rolnicze
  - obsługa ludności w zakresie usług publicznych i komercyjnych
  - turystyka i rekreacja

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Położenie gminy na szlakach komunikacyjnych, bliskość aglomeracji Śląska i Krakowa są korzystne z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i powinny mieć wpływ oraz znaczenie dla rozwoju i procesów gospodarczych. Mając na celu poprawę sytuacji ekonomicznej oraz biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy należy dążyć do dywersyfikacji struktury zatrudnienia oraz umożliwienia lokalizacji zamierzonych przez mieszkańców przedsięwzięć.

Rozwój gospodarczy gminy powinien przebiegać w ścisłym powiązaniu z turystyką. Niestety obecna oferta produktów turystycznych jest niewystarczająca, podobnie jak stopień wykorzystania atrakcji kulturowych i przyrodniczych. Analizując dane GUS na przestrzeni ostatnich 10 lat nie zaobserwowano wzrostu ilości turystycznych obiektów noclegowych ani wzrostu ilości udzielonych noclegów.

Gmina Maków Podhalański chcąc zwiększyć swoją pozycję w regionie powinna podjąć działania inwestycyjne w zakresie turystyki. Gmina może pochwalić się także bogatym zasobem dziedzictwa kulturowego. Atutem gminy są tradycje kulturalne rękodzieła ludowego i artystycznego oraz tradycje imprez kulturalnych takich jak Tydzień Kultury Beskidzkiej. Gmina Maków pełni też funkcję ośrodka kultu religijnego. Odpowiednie wykorzystanie tych elementów niewątpliwie przyczyni się do wzmożenia ruchu turystycznego, co z kolei korzystnie wpłynie na podniesienie poziomu życia społeczności, poprzez rozwój działalności „okołoturystycznej" (np. przedsiębiorstw usługowych, handlowych, hotelowych i transportowych oraz drobnej wytwórczości).

Rozwój infrastruktury turystyczno-wypoczynkowej powinien być ukierunkowany na stworzenie w obrębie Gminy odpowiedniej bazy noclegowej, usługowej, handlowej i gastronomicznej dla podstawowej obsługi ruchu turystycznego, w tym w ramach nowych i modernizowanych obiektów hotelowych i innych obiektów noclegowych, gospodarstw agroturystycznych oraz budynków innych podmiotów świadczących usługi związane z turystyką, sportem i rekreacją, punktów i zakładów usługowych, handlowych oraz gastronomicznych, obsługujących ruch turystyczno-wypoczynkowy dla zapewnienia im odpowiedniego standardu.

9.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań środowiskowych.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Gmina Maków Podhalański położona jest w beskidzkiej części Karpat Zachodnich w Beskidzie Średnim zwanym też Makowskim. Obszar gminy obejmuje też część Beskidu Wysokiego pogranicze Pasma Jałowieckiego i Pasma Policy. Poszczególne miejscowości, tworzące gminną jednostkę administracyjną, układają się wzdłuż rzeki Skawy oraz jej dopływów: Grzechynki, Skawicy, Cadyńki, Żarnowianki i Wieprzczanki. Centrum administracyjne gminy – Maków Podhalański leży na szlaku drogi karpackiej biegnącej z Bielska-Białej, Żywca i Śląska w kierunku Tatr i Nowego Sącza oraz w połowie drogi kolejowej Kraków –Zakopane. Miasto rozbudowało się wzdłuż rozległej doliny rzeki Skawy – po jej prawej stronie. Od północy otoczone jest łagodnymi wzniesieniami Pasma Koskowej Góry, po wschodniej stronie miasto sięga po ujście potoku Żarnowianka i Kamienną Górę.

Ze względu na specyfikę ukształtowania terenu Gminy największą powierzchnie zajmują lasy. Wg danych GUS z 2014 r. zalesione jest 47,3% powierzchni. Niewiele mniejszą powierzchnię w obszarze Gminy zajmują użytki rolne, stanowiące niemal 44,9 % powierzchni. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują łącznie 5,4% powierzchni gminy. Wody na terenie gminy stanowią zaledwie ok. 2% całkowitej powierzchni gminy.

Gmina na tle podziału fizyczno geograficznego Polski wg. J. Kondrackiego leży na terenie dwóch mezoregionów: Beskidu Makowskiego (513.48) i Beskidu Żywieckiego (513.51), w obrębie:

- Prowincji - Karpaty wraz z Podkarpaciem (51)
- Podprowincja - Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)
- Makroregionu - Beskidy Zachodnie (513.4-5)

Wydzielone mezoregiony fizycznogeograficzne pokrywają się z regionami morfologicznymi. Charakterystycznym cechami rzeźby terenu gminy są podłużne masywy wzniesień międzydolinnych rozdzielone szerokimi płaskodennymi dolinami rzecznymi. Stoki wzniesień są mocno rozczłonkowane, grzbiety głównych pasm są płaskie, porozcinane są przez doliny cieków o dużych spadkach. Nachylenia stoków często przekraczają 20%.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Gleby Gminy Maków Podhalański posiadają charakter gleb górskich. W najwyższych partiach występują gleby płytkie szkieletowe i gruboziarniste ubogie w składniki pokarmowe. W partiach niższych występują gleby urodzajniejsze o mniejszych zawartościach części szkieletowych. Przeważają gleby brunatne kwaśne wytworzone z glin lekkich średnich. W dnach dolin występują mady, natomiast w miejscach podmokłych – gleby glejowe i torfowe. Na przeważającej części stoków występują gleby zagrożone erozją. Takie warunki kształtują w dużej mierze przyrodnicze warunki produkcji rolnej.

Gmina Maków Podhalański położona jest w dorzeczu górnej Skawy. Dolina Skawy biegnie z południowego-wschodu na północny-zachód, przecinając skośnie pasma górskie, usytuowane prawie równoleżnikowo. Największym, lewobrzeżnym dopływem Skawy na tym odcinku jest rzeka Skawica. Obydwie doliny mają szerokie, płaskie dna i strome stoki. Dna dolinne mają wyraźnie wykształcone kamieńce i terasę łęgową, która w dolinie Skawicy ma szerokość 100-250 m. Rzeki poszerzają i pogłębiają swoje koryta, rozcinając pokrywy akumulacyjne zbudowane ze żwirów, piasków, iłów i glin rzecznych. Rozmywanie brzegów powoduje powstawanie zerw, obsunięć i obrywów. Niskie terasy zalewowe są wyraźnie oddzielone od teras nadzalewowych stromymi podcięciami erozyjnymi, formowanymi podczas przyborów wód.
Mniejsze dopływy, usytuowane pomiędzy poszczególnymi pasmami, płyną w wąskich, wciosowych dolinkach.
Na terenie gminy Maków Podhalański występuje zagrożenie powodziowe. W opracowaniu sporządzonym przez Dyrektora RZGW w Krakowie pn. „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy" stanowiącego I etap studium ochrony przeciwpowodziowej, zostały wyznaczone obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią. Zgodnie z ustawą Prawo wodne studia ochrony przeciwpowodziowej opracowane dla rzek lub ich odcinków zachowują ważność do czasu opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dla tych odcinków rzek.
Zagrożenie powodziowe stanowi istotne ograniczenie dla rozwoju osadnictwa. W wyznaczonych obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się jednak przede

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wszystkim wyznaczone w planach miejscowych tereny sportu i rekreacji bez zabudowy oraz pojedyncze, stare zabudowania mieszkalne.

Charakterystyczną cechą obszaru gminy jest także występowanie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Na Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Maków Podhalański (aktualność 12.2012, Główny koordynator SOPO Dariusz Grabowski, PIG-PIB Warszawa) w obszarze zostały oznaczone liczne osuwiska o różnym stopniu aktywności i tereny zagrożone ruchami masowymi. Zgodnie z tą mapą na terenie gminy Maków Podhalański wykartowano 384 osuwiska, w tym: 37 aktywnych (A), 125 okresowo aktywnych (O), 187 nieaktywnych (N) oraz 35 o zróżnicowanym stopniu aktywności (AN, AO, ON, AON). Wielkość osuwisk jest zróżnicowana — od kilkunastu metrów kwadratowych do kilkudziesięciu hektarów, najliczniejsze z nich mają powierzchnie po kilka hektarów. Największe i najbardziej złożone osuwiska występują na południowym stoku pasma z Górą Borysówka, położonego bezpośrednio na północ od Makowa Podhalańskiego. W północnej części Gminy Maków Podhalański, pomiędzy osiedlem Ostrysz i Górą Działek (na wschodzie) a zachodnią granicą gminy w rejonie osiedli: Pykowa, Dział i Śpiwle, stwierdzono występowanie 103 osuwisk. Są one zróżnicowane pod względem wielkości w przedziale od poniżej 0,05 ha (osuwiska punktowe) po osuwiska duże i złożone, o wielkości rzędu kilkudziesięciu ha. Opracowanie pt. „Analiza sytuacji geologicznej w obrębie gminy Maków Podhalański uwzględniająca udokumentowane zasoby wód podziemnych i kopalin dla celów planowania przestrzennego" sporządzone przez mgr inż. Stanisława Bednarza i mgr Piotra Kargula we wrześniu 2013 r. zawiera zaktualizowany wykaz osuwisk. Zagrożenia powodziowe i osuwiskowe stanowią istotne ograniczenie dla rozwoju osadnictwa. W obszarach istniejących osuwisk znajduje się 12,1 ha terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych.

Gmina Maków Podhalański odznacza się dużymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Położenie Makowa Podhalańskiego w kotlinie górskiej otoczonej wzniesieniami: Koskowej Góry, Mioduszyna, Polana, Makowska Góra, Kamienna Góra, Ostrysz, Malikowski Groń

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

(najwyższe wzniesienie - 760 m) jest bardzo korzystne ze względów biometorologicznych. Miejscowość pozostaje osłonięta od gwałtownych zmian ciśnienia, które powodują wiejące często od Babiej Góry wiatry halne. Obok klimatu, o bogactwie tej ziemi stanowią piękne krajobrazy. Tworzą go łagodne góry porośnięte w górnych partiach lasami z bogatym poszyciem. Środkowe i dolne części stoków pokrywają łąki i pola uprawne tworząc typowy beskidzki układ tarasowy. Z gór otaczających Maków można się zachwycać wspaniałymi i rozległymi widokami.
Walory przyrodnicze gminy, bogata i różnorodna szata roślinna stanowiąca pokrycie naturalne obszaru, oraz zasoby dziedzictwa kulturowego predysponują gminę do rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki. O walorach krajobrazowych gminy decyduje także naturalność przebiegu cieków i potoków oraz układy przestrzenne jednostek osadniczych z towarzyszącymi rozłogami pól i obiektami zabytkowymi. Dotychczasowy rozwój przestrzenny układów wsi nie spowodował zatarcia ich podstawowej dyspozycji przestrzennej polegającej na skupionych ciągach zabudowy rozciągających się wzdłuż dróg i cieków wodnych w dolinach cieków oraz wyodrębniających się przestrzennie zespołach zabudowy dawnych przysiółków.

Elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy stanowią walory decydujące o jej wysokiej atrakcyjności turystycznej. Ochrona potencjału przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych i kulturowych wymaga wprowadzenia odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów.

9.4. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań społecznych.

Podstawowym problemem społecznym w gminie jest bezrobocie. Bezrobocie w Gminie Maków Podhalański na przestrzeni ostatnich 10 lat do podlegało trendom zwyżkowym, osiągając najwyższą wartość w 2013 r., kiedy to liczba bezrobotnych w gminie wyniosła 877, co stanowiło wzrost o 77% w stosunku do liczby bezrobotnych w 2007 r. Od 2013 r. obserwuje się stopniowy spadek liczby bezrobotnych, których liczba w roku 2015 wyniosła 612, a w roku 2016 – 399. W stosunku do danych z 2007 r. zmalała natomiast przewaga udziału kobiet wśród bezrobotnych. W 2016 r. liczba bezrobotnych kobiet była większa od

liczby mężczyzn tylko o 3 osoby. Wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 ludności podlegał również licznym wahaniom, osiągając w roku 2016 wartość 164. W 2015 r. wskaźnik ten wynosił jednak tylko 149, był więc niewiele wyższy w stosunku do jego wartości z 2007, która wynosiła 148.

Priorytetowym zadaniem dla gminy jest tworzenie warunków do zwiększenia ilości miejsc pracy w celu zmniejszenia stopy bezrobocia. Nowe możliwości zatrudnienia nie tylko sprawią, że gmina stanie się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla ludności, ale także przyczynią się do eliminacji istniejących problemów społecznych, które w dużej mierze są wynikiem trudności materialnych.

Analizując wybrane zagadnienia demograficzne w roku 2016 r. wg danych GUS dla potrzeb opracowania II zmiany studium w dalszym ciągu obserwuje się proces starzenia się społeczeństwa gminy Maków Podhalański, przy czym zjawisko to jest bardziej zaawansowane w mieście.
W stosunku do przedstawionych we wcześniejszych danych z roku 2007 r. w dalszym ciągu jednak obserwuje się w gminie przewagę liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, chociaż w przypadku gminy przewaga ta jest mniejsza niż w powiecie.
Najliczniejszą grupę wiekową na analizowanym terenie stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 61,1%. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ciągu ostatnich lat utrzymywał się mniej więcej na tym samym poziomie, wzrastając o niecały procent. Porównując jednak strukturę wiekową ludności gminy w 2007 r. z aktualnymi danymi z roku 2016 można stwierdzić, że zmieniły się proporcje udziałów ludności w wieku przedprodukcyjnym i ludności w wieku poprodukcyjnym.

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, który w 2007 r. był większy od udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2007-2016 wykazywał tendencję malejącą, przy zwiększającym się udziale osób w wieku poprodukcyjnym. W 2016 r. udziały obu grup wiekowych były prawie równe. Taka struktura wskazuje na wysoki zasób ludzi

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

zdolnych do pracy, ale również na fakt starzenia się społeczeństwa Gminy. Proces starzenia się społeczeństwa w większym stopniu dotyczy ludności mieszkającej w mieście, ponieważ w tej grupie ludności zaznacza się ponad 5%-owa przewaga udziału ludności w wieku poprodukcyjnym nad udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym. W obszarze wiejskim przeważa liczebnie ludność w wieku przedprodukcyjnym nad udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym.
Zarówno analiza przyrostu naturalnego, jak i salda migracji ludności Gminy Maków Podhalański sygnalizuje kształtowanie się niekorzystnej sytuacji demograficznej na jej obszarze. Według prognozy GUS liczba mieszkańców powiatu suskiego będzie się stopniowo zmniejszać. Spadek liczby mieszkańców nastąpi również w powiatach ościennych, jak i w skali całego województwa.

Gęstość zaludnienia w latach 2007-2016 w Gminie wzrosła ze 146 do149 osób/km2, przy czym w latach 2010-2015 utrzymywała się na poziomie wartości 150 lub 151.
W porównaniu z innymi jednostkami administracyjnymi powiatu suskiego, w 2016 r. gęstość zaludnienia na omawianym terenie była jedną z wyższych wartości. Co więcej, była ona większa od gęstości zaludnienia powiatu suskiego liczącego 123 osoby/km2.

Wg danych GUS w obecnych zasobach mieszkaniowych gminy znajduje się 4946 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 451 019 m2. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 91,2 m2.
Wskaźnik ten w porównaniu z 2007 r. zwiększył się o 6,8 m2 i jest dużo wyższy od średniego wskaźnika dla województwa (70,7 m2). Średni wskaźnik dla powiatu jest jednak nieco wyższy wynosi 92 m2. Wskaźnik zagęszczenia (ilości osób) na mieszkanie wynosi obecnie 3,29.

Warunki mieszkaniowe można ocenić m.in. na podstawie wyposażenia danego mieszkania w instalacje techniczno-sanitarne. Na przestrzeni lat 2007-2015 odnotowano niewielki wzrost odsetka mieszkań wyposażonych w wodociągi, około 3 procentowy przyrost liczby mieszkań wyposażonych w łazienki i około 5 procentowy przyrost liczby

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie.

Gmina Maków Podhalański, będąca gminą miejsko-wiejską zapewnia dostęp do obiektów usługowych, które pozwalają na zaspokojenie elementarnych potrzeb społecznych.

Zgodnie z danymi GUS z 2014 r. grunty zabudowane i zurbanizowane zajmowały łącznie 585 ha, co stanowiło 5,4% powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane terenów mieszkaniowych zajmowały łącznie 175 ha, terenów przemysłowych 22 ha, a terenów usługowych 61 ha.

W zakresie funkcji usług publicznych, w tym przede wszystkim takich jak: oświata i wychowanie, kultura, ochrona zdrowia i opieka społeczna, sport, administracja. Widoczne jest na terenie gminy duże zróżnicowanie przestrzenne – najlepiej wyposażony w usługi jest Maków Podhalański, Białka i Juszczyn, niezadawalające jest wyposażenie innych wsi, zwłaszcza pod względem standardów i różnorodności obiektów. Ośrodki usług podstawowych są zlokalizowane na wszystkich wsiach gminy. Na terenie Gminy Maków Podhalański funkcjonuje 12 placówek oświatowych: szkoły podstawowe w Białce, Grzechyni, Juszczynie, Kojszówce, Wieprzcu, Żarnówce, Zespół Szkół w Makowie Podhalańskim, Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Bł. Dzieci z Fatimy, oraz 4 przedszkola.
W strategii Rozwoju Gminy Maków Podhalański do roku 2021 stwierdzono brak bazy edukacyjnej w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, średniego i wyższego oraz słabo rozwinięta baza kulturalno-oświatowa w postaci kina, teatru, kawiarni itp.
Dalszy rozwój tej kategorii usług powinien nastąpić do poziomu zapewniającego systematyczną poprawę warunków życia mieszkańców gminy. Rozwój tej funkcji będzie jednak oparty przede wszystkim na rozbudowie i modernizacji istniejących obiektów usługowych. W niedalekiej przyszłości może pojawić się potrzeba poszerzenia oferty społeczno-kulturalnej w celu aktywizacji ludzi w wieku 50+ poprzez promowanie aktywnego trybu życia oraz organizowanie warsztatów doszkalających z różnych dziedzin w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Gmina Maków Podhalański jest gminą o charakterze turystycznym. Biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy należy dążyć do poszerzenia całorocznej oferty usług związanych z obsługą ruchu turystycznego. Funkcje usługowe tej kategorii wymagają specyficznych uwarunkowań lokalizacyjnych, w tym położenia z dala od obszarów przemysłowych, w sąsiedztwie terenów otwartych, atrakcyjnych krajobrazowo.

Funkcje usługowe są lokalizowane także w sąsiedztwie zakładów przemysłowych jako uzupełnienie ich działalności. W terenie nr 1 objętym II zmianą studium planowane jest dopuszczenie lokalizacji uzupełniającej zabudowy usługowej, towarzyszącej zabudowie techniczno-produkcyjnej.
Zapotrzebowanie na funkcję usługową tej kategorii określa się więc łącznie z zapotrzebowaniem na nową zabudowę techniczno-produkcyjną, z powodu łącznego występowania obu funkcji na większości terenów przemysłowych wyznaczonych w studium oraz z uwagi na charakter obecnego zainwestowania.

9.6. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z prognozy demograficznej 2015-2045.

Prognozę dla gminy Maków Podhalański oparto na wykonanej przez GUS w 2014 roku „Prognozie dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050", a w szczególności na prognozie dla powiatu suskiego, w skład którego wchodzi gmina Maków Podhalański. Ponieważ przyjęte przez GUS w prognozie dla powiatów założenia opierają się na przygotowanej przez GUS w tym samym czasie prognozie dla województw, to uzasadnione jest użycie tych samych założeń w prognozie dla pojedynczej gminy – po dokonaniu niezbędnych korekt.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W prognozie dla powiatów przyjęto założenie analogiczne jak w prognozie wojewódzkiej, że przez cały okres prognozy będzie następowało systematyczne zmniejszanie się różnicy we współczynniku dzietności (TFR) pomiędzy miastem a wsią.

Zróżnicowanie powiatów poszczególnych województw pod względem wartości średniego wieku macierzyństwa będzie w końcu horyzontu prognozy mniejsze o 2/3 w porównaniu do roku bazowego.

Do obliczeń przyjęto wojewódzkie parametry trwania życia z uwzględnieniem zróżnicowania ze względu na płeć oraz w przekroju miasto-wieś.

Strumienie napływu i odpływu (migracje wewnętrzne i zagraniczne) dla powiatów w przekroju miasto-wieś uzyskano z rozszacowania wojewódzkich strumieni napływu i odpływu ludności na podstawie średniej struktury zróżnicowania terytorialnego z ostatnich lat: dla migracji wewnętrznych z lat 2010-2013, dla migracji zagranicznych z lat 2011-2013.

Współczynniki odpływu migracyjnego wewnętrznego i zagranicznego dla każdego powiatu zostały przyjęte na poziomie jednostki nadrzędnej (uwzględniając podział na część miejską i wiejską powiatu).

Aby wykorzystać wyniki prognozy dla powiatu suskiego w celu sporządzenia prognozy dla wchodzącej w skład tego powiatu gminy Maków Podhalański konieczne jest stwierdzenie stopnia podobieństwa struktury ludności gminy do struktury ludności powiatu.

Liczba ludności gminy Maków Podhalański na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiła 16248 osób, co stanowiło około 19,3% ludności powiatu suskiego, wynoszącej 84184 mieszkańców.

Porównując zróżnicowanie struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego wg płci można zauważyć, że w strukturze ludności gminy Maków Podhalański również zauważalna jest nieznaczna przewaga kobiet, i tak samo w przypadku gminy Maków Podhalański jak i w powiecie suskim przewaga ta jest większa w części miejskiej, a w części wiejskiej struktura ludności jest bardziej wyrównana. Istnieje więc duże podobieństwo struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego pod względem płci.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Jednostka terytorialna	ogółem	mężczyźni	kobiety
powiat suski	**84184**	**41745**	**42439**
miasto	20666	9982	10684
obszar wiejski	63518	31763	31755
gmina Maków Podhalański	**16248**	**7974**	**8274**
miasto	5950	2845	3105
obszar wiejski	10298	5129	5169

Tabela 67. Porównanie liczbowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg płci oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jednostka terytorialna	ogółem	mężczyźni	kobiety
powiat suski	100,0%	49,6%	50,4%
miasto	24,5%	48,3%	51,7%
obszar wiejski	75,5%	50,0%	50,0%
gmina Maków Podhalański	100,0%	49,1%	50,9%
miasto	36,6%	47,8%	52,2%
obszar wiejski	63,4%	49,8%	50,2%

Tabela 68. Porównanie procentowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg płci oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Proporcje poszczególnych funkcjonalnych grup wieku w gminie Maków Podhalański i w powiecie suskim również przedstawiają się podobnie. Wśród ekonomicznych grup wieku największy udział ma ludność w wieku produkcyjnym, a udział ludności w wieku przedprodukcyjnym nieznacznie przewyższa udział ludności w wieku poprodukcyjnym, przy czym w powiecie suskim przewaga ta jest większa. O przewadze liczebnej ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym decyduje wiejskie

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

części powiatu i gminy. W części miejskiej powiatu podobnie jak w części miejskiej gminy Maków Podhalański udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest większy od udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. Istnieje więc duże podobieństwo struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego pod względem ekonomicznych grup wieku.

Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
powiat suski	**84184**	**16916**	**52263**	**15005**
miasto	20666	3747	12702	4217
obszar wiejski	63518	13169	39561	10788
gmina Maków Podhalański	**16248**	**3186**	**9926**	**3136**
miasto	5950	1038	3558	1354
obszar wiejski	10298	2148	6368	1782

Tabela 69. Porównanie liczbowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg ekonomicznych grup wieku oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jednostka terytorialna	ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
powiat suski	100,0%	20,1%	62,1%	17,8%
miasto	24,5%	18,1%	61,5%	20,4%
obszar wiejski	75,5%	20,7%	62,3%	17,0%
gmina Maków Podhalański	100,0%	19,6%	61,1%	19,3%
miasto	36,6%	17,4%	59,8%	22,8%
obszar wiejski	63,4%	20,9%	61,8%	17,3%

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Tabela 70. Porównanie procentowe struktury ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w roku 2016 wg ekonomicznych grup wieku oraz w podziale na miasto i obszar wiejski (wg faktycznego miejsca zamieszkania).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Do porównania ruchu ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego wykorzystane zostały dane dotyczące ruchu ludności za okres od 2008 do 2016 roku. Z uwagi na zróżnicowanie wskaźnika salda migracji na 1000 osób dla gminy i dla powiatu dokonano też wyliczenia wskaźników migracji wewnętrznej na pobyt stały (wskaźnik napływu i odpływu na 1000 osób), oraz migracji zewnętrznej na pobyt stały (wskaźnik imigracji i emigracji na 1000 osób), w celu ustalenia, który z tych wskaźników jest w największym stopniu odpowiedzialny za to zróżnicowanie.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnio
Urodzenia żywe na 1000 ludności										
powiat	11,91	12,22	11,79	11,23	11,02	10,38	9,60	10,83	10,47	**11,1**
gmina	11,7	9,8	11,39	10,9	10,7	11,17	8,42	9,68	9,49	**10,4**
Zgony na 1000 ludności										
powiat	9,79	9,48	9,29	9,65	10,62	9,57	9,09	10,83	9,92	**9,8**
gmina	10,01	9,11	10,11	8,51	11,49	9,89	8,24	11,88	11,52	**10,1**
Przyrost naturalny na 1000 ludności										
powiat	2,12	2,74	2,51	1,59	0,4	0,81	0,51	0	0,55	**1,2**
gmina	1,69	0,69	1,29	2,39	-0,79	1,28	0,18	-2,21	-2,02	**0,3**
Saldo migracji na 1000 ludności										
powiat	0,7	0,4	0,7	0,3	-0,7	0,2	-0,4	0	-0,1	**0,1**
gmina	-0,8	0,3	-0,1	-0,6	-0,6	1,4	-2	0	-1,7	**-0,5**

W tym w zakresie salda migracji:

rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Średnio
Napływ na 1000 ludności										
powiat	7,7	6,9	8,3	7,4	6,9	8,5	7,2	7,0	7,4	**7,5**
gmina	7,7	7,1	8,2	6,9	7,8	10,4	8,1	7,6	7,1	**7,9**
Odpływ na 1000 ludności										

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

powiat	6,8	6,7	7,7	7,2	7,5	8,1	7,4	7,7	7,5	**7,4**
gmina	7,6	7,7	8,1	8,3	8,7	9,4	9,6	8,3	9,0	**8,5**
Imigracja na 1000 ludności										
powiat	0,35	0,52	0,32	0,49	0,33	0,37	0,38	0,00	0,26	**0,3**
gmina	0,44	1,13	0,31	1,16	0,92	0,91	0,55	0,00	0,12	**0,6**
Emigracja na 1000 ludności										
powiat	0,56	0,35	0,20	0,38	0,39	0,52	0,46	0,00	0,34	**0,4**
gmina	1,25	0,25	0,49	0,37	0,55	0,55	1,04	0,00	0,00	**0,5**

Tabela 71. Porównanie wskaźników przyrostu naturalnego na 1000 ludności oraz salda migracji na 1000 ludności gminy Maków Podhalański oraz powiatu suskiego w okresie 2008-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak widać na podstawie danych z ww. tabeli, średnia wartość wskaźnika urodzeń w okresie 2008-2016 jest dla gminy niższa niż dla powiatu, nieznacznie wyższy jest też w gminie średni wskaźnik zgonów. Średni wskaźnik przyrostu naturalnego jest więc w gminie Maków Podhalański niższy (0,3) niż dla powiatu (1,2). Mniejsze zróżnicowanie jest widoczne w zakresie wskaźnika salda migracji 0,1 dla powiatu, a dla gminy -0,5.

Należy jednak wskazać na fakt, że na przestrzeni całego analizowanego okresu współczynnik salda migracji podlegał znacznym osiągając zarówno wartości dodatnie, jak i ujemne.

Za zróżnicowanie wskaźnika salda migracji na 1000 osób dla gminy i dla powiatu w największym stopniu odpowiadają wskaźniki migracji wewnętrznej, w tym wyższy w gminie wskaźnik odpływu na 1000 osób.

Z analizy powyższych wskaźników wynika, że pod względem funkcjonalnych grup wieku i płci struktura ludności gminy jest zbliżona do struktury ludności powiatu.

Niewielkie zróżnicowanie ludności gminy Maków Podhalański w stosunku do ludności powiatu suskiego występuje w wykazanych powyżej analizach wskaźników przyrostu naturalnego oraz salda migracji na 1000 osób. Jednak należy zauważyć, że w prognozie powiatowej przygotowanej przez GUS jest następujące założenie dla umieralności: „Do

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

obliczeń przyjęto wojewódzkie parametry trwania życia z uwzględnieniem zróżnicowania ze względu na płeć oraz w przekroju miasto-wieś.”. Zatem jeśli w przypadku gminy oraz powiatu zróżnicowanie ludności ze względu na wiek i płeć są bardzo podobne, to zasadne jest użycie w prognozie ludności gminy wskaźników użytych w prognozie ludności powiatu.

Rok	Ludność na 31 XII	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały		Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odpływ	Imigracja	Emigracja
	16 248						
2017	16 262	160	149	115	112	7	7
2018	16 275	159	149	113	111	8	7
2019	16 288	159	150	112	109	8	7
2020	16 299	158	151	111	108	8	7
2021	16 308	157	152	109	106	8	7
2022	16 315	156	152	107	105	8	7
2023	16 321	154	152	105	103	9	7
2024	16 325	153	153	104	102	9	7
2025	16 326	150	153	102	100	9	7
2026	16 325	148	153	101	99	9	7
2027	16 324	147	154	100	97	10	7
2028	16 319	145	155	98	96	10	7
2029	16 312	143	155	97	95	10	7
2030	16 302	141	156	96	94	10	7
2031	16 290	139	157	95	93	11	7
2032	16 276	138	159	95	92	11	7
2033	16 257	136	161	94	92	11	7
2034	16 236	135	162	93	91	11	7
2035	16 213	134	164	93	91	12	7
2036	16 187	133	166	93	91	12	7
2037	16 159	133	168	93	91	12	7
2038	16 129	132	169	93	91	12	7

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

2039	16 097	131	170	93	91	12	7
2040	16 063	130	172	93	90	12	7
2041	16 028	130	173	93	90	12	7
2042	15 989	129	175	93	91	12	7
2043	15 948	128	176	93	91	12	7
2044	15 905	127	177	93	91	12	7
2045	15 861	126	177	93	91	12	7
2046	15 814	124	178	93	91	12	7
2047	15 766	123	178	93	91	12	7

Tabela 72. Prognoza ludności gminy Maków Podhalański w okresie 2017-2047.

Źródło: Opracowanie własne

Prognozuje się spadek liczby ludności gminy Maków Podhalański do 2047 roku o 482 osoby, czyli o 3% w stosunku do stanu na koniec 2016 roku, z liczby 16 248 w 2016 r. do 15 766 w roku 2047.

Prognoza demograficzna do 2047 roku dla gminy Maków Podhalański jest więc i tak korzystniejsza od prognozy ogólnopolskiej, gdzie spadek wynosi 9,5% (prognoza dla Polski w 2046 roku to 34,817 mln wobec 38,461 mln osób na koniec 2014 roku).

Przedstawiona powyżej prognoza demograficzna dla gminy Maków Podhalański do roku 2047 jest jednym z elementów analizy mającej na celu określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę.

Prognozowany spadek liczby mieszkańców do roku 2047 o 3% w stosunku do obecnej liczby mieszkańców nie stwarza podstaw do określenia w gminie zapotrzebowania na nową, dodatkową powierzchnię mieszkalną.

9.7. Możliwości finansowe gminy.

Budżet gminy, czyli roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Budżet Gminy Maków Podhalański na rok 2017 przyjęto uchwałą nr XXI.187.2016 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 28 grudnia 2016 r.

Zgodnie z uchwałą w sprawie uchwalenia budżetu plan dochodów ustalono na kwotę 57.226.137,00 zł, a plan wydatków na kwotę 57.851.237 zł.
Do najważniejszych przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej należącej do zadań własnych gminy zrealizowanych w latach 2006-2016 r. można zaliczyć inwestycje takie jak:

- Remonty asfaltowe dróg gminnych
- Remonty i przebudowy przepustów, chodników, mostów,
- Wykonanie oświetlenia ulicznego,
- uzupełnienia kanalizacji deszczowej i sanitarnej w Makowie,
- Maków centrum:
  - Nadbudowa budynku Urzędu Miejskiego
  - Remont pomieszczeń w budynku Urzędu Miejskiego
  - Prace remontowe w budynku Miejskiej Przychodni Zdrowia
  - Wykonanie piłkołapu na placu gier i zabaw przy PWK Eko-Skawa
  - Przebudowa dachu i remont przedszkola
  - Adaptacja pomieszczeń nieużytkowych na zaplecze socjalno - sanitarne w MPZ w Makowie Podhalańskim
  - Plac zabaw przy ZS w Makowie Podhalańskim
  - Budowa kompleksu sportowego ORLIK
  - Budowa parkingu przy UM i MPZ
  - Remont estrady przy OSP
  - Remont hali sportowej ZS nr 1
  - Budowa Skateparku na terenie boiska ORLIK
  - Remont pomieszczeń Domu Kultury + ogrodzenie placu zabaw
  - Remont pomieszczeń OSP
  - Remont sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Makowie
  - Budowa parkingu przy ul. Kochanowskiego

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

    - Modernizacja obiektu dawnego dworca PKP na dom Senior-Wigor
    - Budowa siłowni zewnętrznej ul. Jodłowa
    - termomodernizacja Zespołu Szkół w Makowie Podhalańskim
    - termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego
  - Maków Dolny
    - Budowa placu zabaw w ramach programu "Radosna szkoła"
    - Wykonanie boiska przy szkole podstawowej
  - Juszczyn
    - Budowa Sali gimnastycznej ZS
    - Budowa wodociągu p.poż os. Jany
    - Wykonanie elewacji budynku OSP
    - Budowa oczyszczalni ścieków dla Zespołu Szkół w Juszczynie
    - Odwodnienie cmentarza komunalnego w Juszczynie
    - Remont elewacji budynku Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Juszczynie
    - Wykonanie placu zabaw przy Zespole Szkół
    - Remont świetlicy i zakup wyposażenia
    - budowa parkingu gminnego w rejonie Zespołu Szkół
  - Kojszówka –
    - plac zabaw w ramach projektu "Radosna Szkoła"
    - Budowa boiska sportowego
  - Żarnówka
    - Odnowienie elewacji budynku Domu Ludowego w Żarnówce
    - Budowa ujęcia wody i sieci wodociągowej dla SP
    - Budowa placu zabaw w ramach programu Radosna Szkoła
    - Remont świetlicy i zakup wyposażenia
    - Budowa hali sportowej
    - Remont parkingu przy Szkole Podst.
    - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej
  - Wieprzec
    - Remont kuchni Domu Ludowego w Wieprzcu

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

- Wykonanie placu postojowego w m. Wieprzec
- Plac zabaw w ramach projektu "Radosna Szkoła"
- Remont elewacji budynku domu ludowego

– Grzechynia
  - Wykonanie naprawy dachu w budynku świetlicy i biblioteki
  - Budowa boiska sportowego
  - Plac zabaw w ramach projektu "Radosna Szkoła"
  - Remont pomieszczeń świetlicy

– Białka
  - Budowa budynku nowej szkoły dla ZS Etap VI
  - Wykonanie elementów zagospodarowania terenu przy ZS (piłkołap, ogrodzenie)
  - Utwardzenie terenu przy Zespole Szkół w Białce (parking za budynkiem szkoły)
  - Zagospodarowanie terenu placu szkolnego i chodniki przy Zespole Szkół
  - Wykonanie nawierzchni boiska sportowego wraz z dojazdem przy Zesole Szkół Dostosowanie parteru budynku Gimnazjum ZS w Białce do potrzeb ucznia niepełnosprawnego oraz ocieplenie elewacji
  - Wykonanie placu zabaw przy Zespole Szkół
  - Budowa kompleksu sportowego w ramach Programu Moje boisko - ORLIK 2012
  - Remont budynku OSP Białka
  - Remont dachu na budynku ZS Białka
  - Termomodernizacja Zespołu Szkół

rok	suma wydatków inwestycyjnych [zł]
2007	9 593 052,3
2008	7 611 087,8
2009	4 676 525,8
2010	8 365 676,8

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

2011	5 183 507,5
2012	5 108 346,1
2013	6 175 645,1
2014	5 562 040,1
2015	6 350 292,9
2016	9 367 430,2
łącznie	67 993 604,5

Tabela 73. Zestawienie wydatków inwestycyjnych w latach 2006-2016 w gminie Maków Podhalański.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM Maków Podhalański

Z powyższych danych wynika wzrost wydatków gminy na cele inwestycyjne w ciągu ostatnich trzech lat. Gmina w sposób wydajny realizuje inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, a także społecznej – modernizacji podlegają placówki szkolne i kulturalne. Możliwości gminy w tym zakresie są wystarczające do stopniowego podnoszenia jakości i dostępności urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej na terenach obecnie zainwestowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. Dodatkowym atutem jest fakt wydajnego wykorzystywania możliwości płynących z programów dotacji celowych, również tych z udziałem środków europejskich.

9.8. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy w zakresie wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

W Strategii Rozwoju Gminy Maków Podhalański do roku 2021 określono też wizję gminy w przyszłości do 2021 r., a jej najważniejsze elementy sformułowano następująco:

„Maków Podhalański jako Gmina rozpoznawalna i znacząca w regionie turystyczno-wypoczynkowym, dbająca o stały rozwój gospodarczo-kulturalny, opierający się na tradycyjnych walorach historycznych i krajobrazowych; mająca na celu dobro środowiska naturalnego. Jednostka przyjazna mieszkańcom i turystom oraz otwarta na inicjatywy lokalne, a także współpracę międzynarodową."

Realizacja ww. celów wyznaczonych w strategii wymaga stworzenia w studium warunków przestrzennych dla podniesienia potencjału gospodarczego i społecznego gminy, w tym dla realizacji wyznaczonych zadań strategicznych. Najważniejszym celem strategii jest dopasowanie przedsięwzięć z zakresu społeczno-gospodarczo-przestrzennego tak, aby mieszkańcy w pozytywny sposób odczuwali skutki ich realizacji.

Podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy polegać będzie na:

- wzroście dochodów gospodarstw domowych,
- polepszeniu możliwości edukacyjnych (zwłaszcza edukacji ponadgimnazjalnej i wyższej) oraz szkoleń aktywizacyjnych,
- zwiększeniu zatrudnienia (zwłaszcza wśród kobiet i osób młodych) i efektywności pracy,
- podwyższeniu poziomu aktywności zawodowej i gospodarczej,
- poprawie dostępności do służby zdrowia,
- zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa,
- zwiększeniu dostępności infrastruktury technicznej, społecznej i kulturalnej,
- prowadzeniu życia przyjaznego dla środowiska naturalnego,
- czynnym udziale w wydarzeniach kulturalnych i życiu Gminy,
- poczuciu przynależności do zintegrowanej wspólnoty lokalnej.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Z punktu widzenia przeprowadzonych wcześniej analiz szczególnie istotnym celem działań gminy w kontekście pożądanych kierunków zagospodarowania przestrzennego powinno stać się:

- wspieranie i promocja drobnej przedsiębiorczości: handlu, usług, agroturystyki i wytwórczości,
- tworzenie warunków dla rozwoju rzemiosła i rękodzieła ludowego,
- promocja i poszukiwanie inwestorów strategicznych stosujących proekologiczne technologie przetwórstwa i produkcji,
- realizacja infrastruktury turystycznej i agroturystycznej (obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, baza rekreacyjno-wypoczynkowa),
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i usługowego.

O skuteczności wdrażania ww. strategii będą natomiast świadczyć następujące mierzalne wskaźniki:

- wzrost liczby mieszkańców gminy,
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy,
- wzrost liczby aktywnie produkujących gospodarstw rolnych,
- wzrost liczby nowych inwestorów,
- wzrost liczby turystów odwiedzających gminę.

9.8.1. Podniesienie standardów życia mieszkańców gminy.

Analizując zapotrzebowanie w gminie na nową zabudowę wskazuje się zapotrzebowanie na przyrost zasobów mieszkaniowych zgodnie z potrzebami i aspiracjami mieszkańców oraz możliwością wyboru ich lokalizacji.

Wg danych GUS w 2016 r. zasób mieszkaniowy gminy Maków Podhalański stanowiły 4946 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 451 019 m^2.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła w gminie 27,8 m^2.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Systematyczny wzrost tej powierzchni na przestrzeni ostatnich 10 lat o 3,1 m^2 w stosunku do roku 2007 świadczy o tym, że poziom życia mieszkańców, na który bezpośrednio wpływają warunki mieszkaniowe, systematycznie wzrasta, chociaż w dalszym ciągu odbiega od standardów w wielu krajach Europy.

Analogiczne wskaźniki w krajach europejskich przedstawiają się następująco:

Lokalizacja	Przeciętna powierzchnia nieruchomości przypadająca na jednego mieszkańca (w m kw.)
Rumunia**	15,0
Łotwa**	17,9
Polska****	24,7
Litwa**	24,9
Słowacja**	25,0
Bułgaria**	31,6
Estonia**	33,5
Grecja**	34,0
Hiszpania*	36,4
Finlandia**	38,0
Niemcy**	43,4
Szwecja***	44,3
Luksemburg (księstwo)**	51,8
Austria**	52,1
Dania*	53,0

Źródło: Eurostat, GUS * - 2004, ** - 2008, *** - 2009, **** - 2010

W niniejszej analizie wskazuje się na rosnące oczekiwania mieszkańców gminy w zakresie lokalizacji mieszkań, ich rozmiaru, technologii budowlanej i wyposażenia.

W efekcie tego proponuje się przyjęcie – na okres objęty prognozą - zmniejszonego w stosunku do stanu istniejącego wskaźnika ilości osób/mieszkanie oraz zwiększonego wskaźnika powierzchni użytkowej jednego mieszkania.

W chwili obecnej średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 91,2 m^2.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wskaźnik ten w porównaniu z 2007 r. zwiększył się o 6,8 m^2 i jest dużo wyższy od średniego wskaźnika dla województwa (70,7 m^2). Średni wskaźnik dla powiatu jest jednak nieco wyższy wynosi 92 m^2. Analizując wzrost wartości średniej powierzchni użytkowej mieszkania na przestrzeni ostatnich 10 lat można prognozować dalszy wzrost tej powierzchni w okresie następnych 30 lat objętych niniejszą prognozą do wartości ok. 115 m. Na okres objęty prognozą proponuje się wskaźnik wynoszący 120 m^2 powierzchni użytkowej na mieszkanie.

Wskaźnik zagęszczenia (ilości osób/na mieszkanie) wynosi obecnie 3,29. Analizując spadek wartości tego wskaźnika na przestrzeni ostatnich 10 lat od wartości 3,42 w 2007 r. do 3,29 w 2016 r. można prognozować dalszy spadek tego wskaźnika w okresie następnych 30 lat objętych niniejszą prognozą do wartości 2,94 osób/mieszkanie.

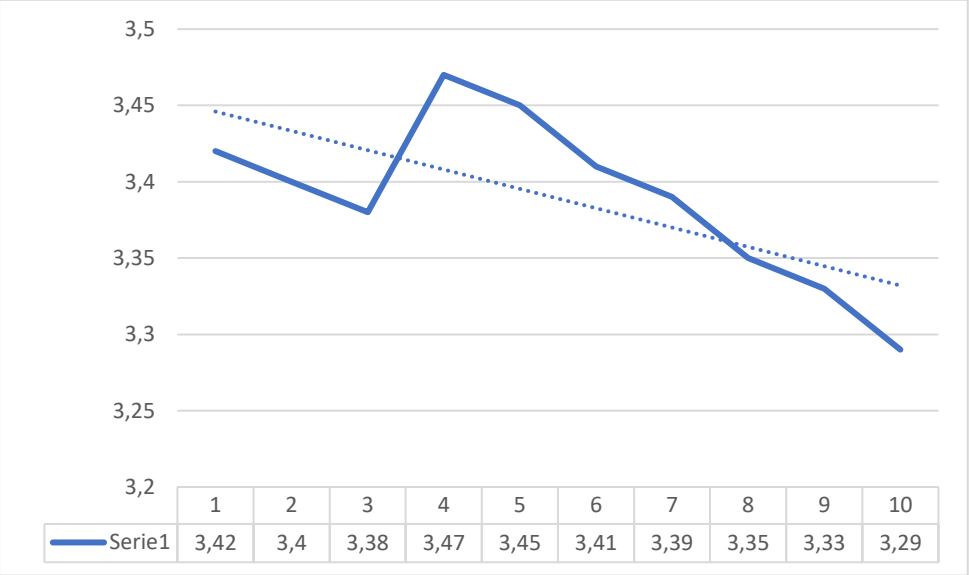

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Serie1	3,42	3,4	3,38	3,47	3,45	3,41	3,39	3,35	3,33	3,29

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

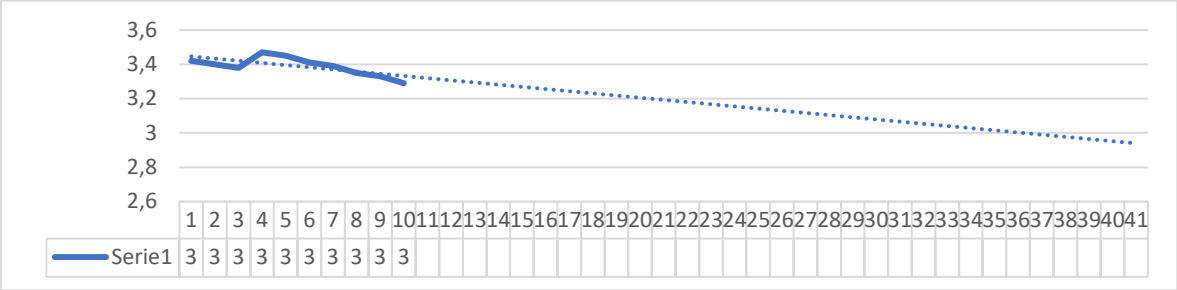

Tabela 74. Zmiana wskaźnika ilości osób przypadających na 1 mieszkanie – prognoza na najbliższe 30 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z przyjętych na potrzeby niniejszej prognozy wskaźników – 2,94 osób/mieszkanie i 120 m2 średniej powierzchni użytkowej mieszkania wynika prognozowana średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę równa 40,8 m2/ na osobę. Wartość tego wskaźnika uznaje się za właściwą w kontekście wysokich parametrów mieszkalnictwa w UE. Prognozując rozwój obszarów zabudowy w gminie zdecydowano się sięgnąć po parametry charakteryzujące najwyższe europejskie standardy zamieszkania i uwzględnić je w rezerwie terenowej.

rok	Liczba ludności w gminie	Liczba osób na mieszkanie	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań łącznie w gminie
2016	16248	3,29	91,2	4946	451 019
2047	15766	2,94	120	5363	643 560
saldo	- 482			+ 417	**+ 192 541**

Tabela 75. Zapotrzebowanie na zwiększenie powierzchni mieszkalnej w celu podniesienia standardu życia mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powyższe wyliczenie określa maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę o łącznej powierzchni użytkowej 192 541 m2. Obliczenie to stanowi maksymalny wariant wyliczenia

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

zapotrzebowania na nową zabudowę wynikającą z potrzeby poprawy standardów zamieszkania dla całej ludności gminy.

Wykazuje się zapotrzebowanie na zwiększenie powierzchni mieszkalnej w celu podniesienia standardu życia mieszkańców gminy w ilości 192 541 m² powierzchni użytkowej.

9.8.2. Stworzenie warunków dla rozwoju osadnictwa.

Atrakcyjność gminy wynikająca z jednej strony z walorów przyrodniczo-klimatyczno-krajobrazowych, a z drugiej strony z położenia w sąsiedztwie przeludnionych aglomeracji GOP-u i Krakowa, z dobrego skomunikowania gminy drogami publicznymi i komunikacją zbiorową sprzyja także rozwojowi na terenie gminy zjawiska tzw. „drugich domów". Zjawisko to nie ma bezpośredniego związku z prognozami demograficznymi, ma jednak bardzo istotny wpływ na sferę ekonomiczną, społeczną i środowiskową gminy.
Rozwój drugich domów na terenie gminy rozpoczął się w latach 70 ubiegłego wieku i trwa do chwili obecnej.
Drugie domy to już nie tylko typowe domy letnie, ale coraz częściej w pełni wyposażone, całoroczne domy, nie różniące się formą i funkcją od domów jednorodzinnych.
Drugie domy są dzisiaj wykorzystywane przede wszystkim w celach rekreacyjnych, głównie lub wyłącznie przez właścicieli i ich rodziny. Ze względu na sezonowość, a z drugiej strony trwałość użytkowania, mobilność ludzi związana z drugimi domami mieści się pomiędzy kategoriami ruchu turystycznego i sezonowych migracji. Jednak dzięki rosnącej elastyczności czasowej i przestrzennej pracy w domach tych można spędzać coraz więcej czasu, również pracując na odległość.
Drugie domy stanowią więc już nie tyle drugie, co alternatywne domy, dla wielu właścicieli ważniejsze niż stałe miejsce zamieszkania w mieście.
W ostatnich dekadach zwraca się jednak coraz więcej uwagi na korzyści płynące z rozwoju drugich domów, głównie dla peryferyjnych regionów, dla których może to być droga ucieczki od marginalizacji i depopulacji. Rozwojowi zjawiska drugich domów sprzyja zmiana praktyk zamieszkania wynikające z postępu technicznego (praca na odległość) i

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

przemiany społeczno-demograficzne (starzenie się społeczeństw, polaryzacja ekonomiczna).

Drugie domy stanowią ważny element przemian wielu obszarów wiejskich w stronę „wsi postprodukcyjnej", gdzie głównym sposobem użytkowania i czynnikiem antropogenicznych zmian krajobrazu nie jest już produkcja rolna, ale konsumpcja walorów krajobrazu.

Określenie dokładnej liczby drugich domów w gminie jest niemożliwe ze względu na brak pełnych i wiarygodnych danych na ten temat.

Jednym ze źródeł informacji na temat liczby i rozmieszczenia typowych domów letniskowych mogą być ewidencje nieruchomości prowadzone przez gminę dla celów podatkowych. Gmina nalicza odrębną stawkę podatku od nieruchomości – od budynków letniskowych. Nie wszystkie jednak drugie domy są typowymi domami letniskowymi, znaczna ich część jest domem jednorodzinnym użytkowanym sezonowo. Informacje na ten temat nie są objęte statystyką publiczną, a użytkownicy drugich domów, z reguły zameldowani poza gminą głównie w miastach GOP-u i Krakowa nie wliczają się do ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Rzetelnych informacji o rozmieszczeniu i charakterystyce tych domów może dostarczyć tylko inwentaryzacja terenowa.

Ekonomiczne korzyści dla gminy płynące z istnienia drugich domów można rozpatrywać na dwóch etapach funkcjonowania tych domów: budowy lub zakupu nieruchomości oraz ich użytkowania. Największe korzyści ekonomiczne powstają na pierwszym etapie, kiedy przybysze kupują działki i oferują zatrudnienie lokalnym mieszkańcom przy budowie lub remoncie nieruchomości.

Działki zwykle są sprzedawane przez indywidualnych właścicieli, dla których ich sprzedaż stanowi często istotny przychód, który może być inwestowany m. in. w unowocześnienie gospodarstwa rolnego.

Pozytywny wpływ drugich domów na ekonomię obszaru gminy wyraża się także wsparciem rozwoju gminnego zaplecza usługowego. Dzięki dodatkowym mieszkańcom gminy wzrasta popyt na lokalne towary i usługi, w tym nieformalne, świadczone bezpośrednio przez mieszkańców (np. sprzątanie, remonty, dozorowanie, praca w

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

ogrodzie itd.), wzrastają też wpływy do gminnego budżetu m. in. z tytułu podatków od nieruchomości.
Rozwój zjawiska drugich domów będzie korzystny dla gminy, jeśli będzie podlegać takim samym zasadom i ograniczeniom jak rozwój wszystkich terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Zgodnie z przyjętym w studium założeniem nowe tereny zabudowy powinny powstawać przede wszystkim jako uzupełnienie luk w zabudowie w najintensywniej zabudowanych częściach gminy, co umożliwi bardziej racjonalne planowanie sieci infrastruktury technicznej.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Urzędu Miejskiego w Makowie Podhalańskim w 2014 r. do Urzędu Miejskiego w Makowie Podhalańskim wpłynęło 208 aktów notarialnych obejmujących transakcje związane ze zbyciem nieruchomości.
W 2015 r. wpłynęło 206 aktów notarialnych, a w 2016 r. ich liczba wyniosła 230.
Spośród ww. liczby aktów w 2014 r. 31 aktów dotyczyło transakcji, gdzie nabywający nie był mieszkańcem gminy. W 2015 r. aktów tych było 64, a w 2016 r. 67, co daje średnio ok. 50 transakcji rocznie dotyczące nabycia nieruchomości przez osoby nie będące mieszkańcami gminy Maków.

Przy założeniu, że z każdą transakcją związany jest cel budowy 1 domu na terenie gminy o średniej powierzchni 120 m^2 można stwierdzić, że jeśli tendencja ta się utrzyma w okresie następnych 30 lat w gminie powstanie maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o łącznej powierzchni użytkowej 180 000 m^2.

9.8.3. Zmniejszenie bezrobocia i podniesienie dochodów osobistych mieszkańców gminy.
Jednym z celów strategicznych gminy Maków Podhalański jest zwiększenie liczby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy Maków Podhalański W strukturze wielkości przedsiębiorstw na obszarze Gminy Maków Podhalański, dominują małe, rodzinne podmioty gospodarcze. Najczęściej charakteryzują się one dużą elastycznością i dynamiką rozwoju. Dlatego, istotne jest, aby każdego następnego roku liczba przedsiębiorstw wzrastała, co m.in. będzie pozytywnie wpływać na zmniejszenie

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

bezrobocia i zwiększenie zamożności mieszkańców. Działanie to jest szczególnie istotne biorąc pod uwagę niską opłacalność produkcji rolnej w tym terenie. W tym aspekcie, ważny jest również proces aktywizacji gospodarczej społeczności lokalnej. Planowanym rezultatem jest wzrost wskaźnika osób, które utrzymują się z działalności gospodarczej. Co więcej, działanie to przyczyni się do stworzenia silnej klasy średniej, która stanie się ważnym elementem w rozwoju ekonomicznym Gminy Maków Podhalański.
Zgodnie ze strategią władze samorządu Gminy Maków Podhalański będą koncentrować działania na pośrednim oddziaływaniu na otoczenie funkcjonowania przedsiębiorstw, po to, aby stworzyć odpowiednie warunki do zakładania, prowadzenia i rozwoju przedsiębiorczości w obrębie jednostki wiejskiej. Przewiduje się, że wynikiem tych działań będzie wzrost liczby mieszkańców, dla których głównym źródłem dochodów stanie się prowadzona własna działalność gospodarcza. Innym oczekiwanym efektem jest wzrost zatrudnienia i zahamowanie procesu migracji młodych ludzi na inne obszary regionu czy kraju.

Kierunek rozwoju aktywności gospodarczej służy stworzeniu możliwości dla prowadzenia nieuciążliwych działalności gospodarczych, zlokalizowanych w budynkach mieszkalnych lub w przystosowanych obiektach znajdujących się na posesji mieszkalnej. Do stworzenia lokalnego potencjału gospodarczego opartego na własnych zasobach i możliwościach może przyczynić się rozwój lokalnej, niewielkiej przedsiębiorczości, w szczególności w zakresie turystyki i agroturystyki, drugie to przetwórstwo rolno-spożywcze, które może być wzmocnieniem dla działających jeszcze gospodarstw rolnych, trzecie to rozwój niewielkich zakładów rzemieślniczych. Gmina ma duży potencjał dla rozwoju turystycznego. Przestrzeń winna go wspierać.
Dlatego też planuje się wzmocnić potencjał obszarowy dla rozwoju przydomowych działalności gospodarczych poprzez zwiększenie areału obszarów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej z możliwością lokalizacji zabudowy agroturystycznej. Podstawą do oszacowania zapotrzebowania na powierzchnię użytkową będzie iloczyn liczby osób w wieku produkcyjnym i niezbędnej powierzchni do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wykazuje się zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej w ilości 74 445 m² powierzchni użytkowej.

Liczba mieszkańców w gminy w wieku produkcyjnym	przeciętna powierzchnia użytkowa niezbędna do prowadzenia działalności gospodarczej na 1 osobę (m²)	wskaźnik zainteresowania społecznego	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej (m²)
9926	150	0,05	74 445

Tabela 76. Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zakłada się stworzenie rezerwy terenowej w ramach obszarów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i zagrodowej, pozwalającej na lokalizację działalności agroturystycznej. Podstawą do oszacowania zapotrzebowania na powierzchnię użytkową będzie nadwyżka zapotrzebowania na powierzchnie użytkową dla agroturystyki ponad standardową powierzchnię dla rozwoju innej działalności gospodarczej, przy założeniu że:
- liczba wynajmowanych pokoi nie przekroczy 5 (do tej liczby wlicza się jedynie pokoje oddawane do wyłącznej dyspozycji gości),
- do dyspozycji gości będą również pomieszczenia ogólnodostępne, tj.: jadalnia, miejsca odpoczynku i rekreacji. Goście będą mogli korzystać także z innych pomieszczeń lub atrakcji znajdujących się w obiektach należących do osoby prowadzącej agroturystykę,
- pokoje będą znajdować się w budynkach, które pełnią funkcję mieszkalną.

Biorąc powyższe warunki pod uwagę oszacowano powierzchnię niezbędną dla prowadzenia działalności agroturystycznej (bez powierzchni użytkowej domu przeznaczonego na zamieszkanie właściciela gospodarstwa) na poziomie 350 m². Po

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

odjęciu wykazanej powierzchni potrzebnej na prowadzenie działalności gospodarczej (150 m^2), wynosi 200 m^2.

Wykazuje się zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia działalności agroturystycznej w ilości 99 260 m2 powierzchni użytkowej.

Liczba mieszkańców w gminy w wieku produkcyjnym	przeciętna powierzchnia użytkowa niezbędna do prowadzenia działalności agroturystycznej na 1 osobę (m^2)	wskaźnik zainteresowania społecznego	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności agroturystycznej (m^2)
9926	200	0,05	99260

Tabela 77. Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności agroturystycznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

9.8.4. Stworzenie rezerwy terenu dla mieszkańców obszarów trudnych.

Mianem terenów trudnych określono tutaj występujące na terenie gminy tereny już przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych, których zabudowa zgodna z planem może być niemożliwa lub utrudniona. Do terenów tych należą między innymi tereny zabudowy położone w obszarach osuwiskowych, których wykorzystanie pod zabudowę może być niemożliwe lub znacznie utrudnione. Łączna powierzchnia terenów osuwiskowych w niezabudowanych jeszcze terenach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na obszarze gminy wynosi 12,1 ha. Dlatego też istnieje zapotrzebowanie na stworzenie na terenie gminy rezerwy terenu o równoważnej powierzchni, na której możliwa będzie realizacja zabudowy o łącznej powierzchni użytkowej ok. 18 150 m2 zabudowy (przy założeniu średniej wielkości działki 800 m2, średniej powierzchni

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

mieszkania 120 m2, przyjmując, że na 1 działce budowlanej będzie usytuowany 1 budynek z 1 mieszkaniem).

9.8.5. Łączne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową.

Łączne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, w tym zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, jednorodzinną z usługami, zagrodową, rekreacji Indywidualnej, mieszkaniową wielorodzinną określa się jako sumę powierzchni użytkowych nowej zabudowy oszacowanych w powyższych rozdziałach, w zakresie:

- zapotrzebowania na zwiększenie powierzchni mieszkalnej w celu podniesienia standardu życia mieszkańców gminy – 192 541 m2,
- zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową związaną z rozwojem osadnictwa – 180 000 m2
- zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej – 74 445 m2
- zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia działalności agroturystycznej – 99 260 m2
- zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową dla stworzenia rezerwy terenu dla mieszkańców obszarów trudnych – 18 150 m2

Łączne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, w tym zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, jednorodzinną z usługami, zagrodową, rekreacji Indywidualnej, mieszkaniową wielorodzinną wynosi 564 396 m2.

9.8.6. Zwiększenie dochodów samorządu – tereny usługowe i produkcyjne.

W niniejszym rozdziale przedstawia się zapotrzebowanie na funkcje związane z działalnością usługową i produkcyjną.

W ramach priorytetów zapisanych w strategii gmina ma zamiar wspierać przedsięwzięcia prowadzące do:

- zwiększenia liczby mikro, małych i średnich przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Gminy Maków Podhalański,
- podniesienia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki lokalnej,

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

– rozwoju przedsiębiorstw oferujących produkty i usługi związane z tradycjami lokalnymi i regionalnymi.

Program rozwoju usług komercyjnych, rozwijających się zgodnie z prawami rynku, uznano za pożądany, a lokalizacja ich w znacznej części będzie towarzyszyć zabudowie techniczno-produkcyjnej.

Zapotrzebowanie to dotyczy konkretnych lokalizacji istniejących lub planowanych ośrodków zabudowy usługowej, i planowanych w ich rejonie inwestycji. Lokalizacja takich funkcji jest pożądana na terenie gminy z punktu widzenia realizacji jej strategicznych celów rozwojowych.

Z punktu widzenia celów określonych w strategii rozwoju gminy istotne jest stworzenie rezerw terenów inwestycyjnych, pozwalających na dywersyfikację zatrudnienia w gminie i aktywną walkę z bezrobociem poprzez zróżnicowanie dostępnych miejsc pracy. Grupą docelową są bezrobotni z terenu gminy Maków Podhalański, których liczba w roku 2015 wyniosła 612, a w roku 2016 – 399.

Zgodnie z danymi GUS w 2014 r. powierzchnia geodezyjna gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów przemysłowych wynosiła 22 ha, a terenów usług 61 ha. Udział powierzchni geodezyjnej gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów przemysłowych i usługowych w ogólnej powierzchni geodezyjnej gruntów zabudowanych i zurbanizowanych gminy wynosił około 15%.

Na okres objęty prognozą zwiększa się ten udział o 10% do poziomu 25% ogólnej powierzchni geodezyjnej gruntów zabudowanych i zurbanizowanych gminy, uznając potrzebę wyrównania niedoborów w stanie istniejącym, głównie w zakresie wyposażenia wsi w zabudowę usługową i produkcyjną, która stanowić będzie lokalne ośrodki aktywności gospodarczej.

Ponadto biorąc pod uwagę wyliczone wcześniej zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową o łącznej powierzchni użytkowej 564 396 m2 wskazuje się na potrzebę

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

wyznaczenia dla zwiększonego udziału terenów mieszkaniowych proporcjonalnego udziału terenów usługowych i produkcyjnych.

	Udział w ogólnej powierzchni geodezyjnej gruntów zabudowanych i zurbanizowanych gminy w stanie istniejącym	Prognozowany udział w ogólnej powierzchni gruntów przeznaczonych pod zabudowę	zapotrzebowanie na nową zabudowę w m2 powierzchni użytkowej
Tereny mieszkaniowe	30%	30%	564 396
Tereny usługowe i przemysłowe	15%	25%	470 330

Tabela 78. Proporcje udziału terenów mieszkaniowych oraz usługowych i przemysłowych w ogólnej powierzchni gruntów przeznaczonych pod zabudowę.

Biorąc pod uwagę powyższe wyliczenia wykazuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej, na których możliwa będzie lokalizacja 470 330 m2 powierzchni użytkowej nowej zabudowy usługowej i produkcyjnej.

9.8.6. Zestawienie zapotrzebowania na nową zabudowę.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Funkcja zabudowy	Rodzaj zapotrzebowania	Powierzchnia użytkowa zabudowy (m^2)
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami zabudowa zagrodowa zabudowa rekreacji indywidualnej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	zapotrzebowanie na zwiększenie powierzchni mieszkalnej w celu podniesienia standardu życia mieszkańców gminy	192 541
	zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową związaną z rozwojem osadnictwa	180 000
	zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej	74 445
	zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową do prowadzenia działalności agroturystycznej	99 260
	zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową dla stworzenia rezerwy terenu dla mieszkańców obszarów trudnych	18 150
Zabudowa usługowa i produkcyjna	zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową i produkcyjną	470 330
razem		**1 034 726**

Tabela 79. Zestawienie zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższego zestawienia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę wynika, że łączne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę wynosi **1 034 726** m2 powierzchni użytkowej zabudowy. W podziale na poszczególne funkcje zabudowy zapotrzebowanie to przedstawia się następująco:

Funkcja zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy (m^2)
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami zabudowa zagrodowa zabudowa rekreacji indywidualnej	564 396

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	
Zabudowa usługowa i produkcyjna	470 330
razem	**1 034 726**

Tabela 80. Zbiorcze zestawienie zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

Źródło: Opracowanie własne.

9.9. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę.

Dla potrzeb oszacowania możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenie gminy Maków Podhalański szacuje się:

- chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, tzn. w granicach wyodrębnionego przestrzennie obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanego przez ludzi, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,
- chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę - innych niż położonych w ww. obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Pojęcie chłonności należy rozumieć jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Gmina Maków Podhalański jest prawie w całości jest pokryta obowiązującymi planami miejscowymi. Planu miejscowego nie ma jedynie obszar położony w Makowie

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Podhalańskim, w rejonie rzeki Skawy i ul. Bartosza Głowackiego, o powierzchni około 30 ha.

Prawie wszystkie więc tereny gminy stanowiące obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, tzn. w granicach wyodrębnionego przestrzennie obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanego przez ludzi, również są objęte planami miejscowymi.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawiera wszystkie tereny zabudowy wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych oraz wyznacza rezerwy obszarów zabudowy, dla których nie zostały jeszcze opracowane plany miejscowe.

Przedstawiona poniżej analiza chłonności zawiera zarówno analizę chłonności położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, jak również analizę chłonności terenów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (innych niż położonych w ww. obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej) rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy.

Analizę chłonności przeprowadzono też dla rezerw obszarów zabudowy wyznaczonych w dotychczasowych ustaleniach studium, które znajdują się poza terenami zabudowy wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych.

Celem analizy chłonności tych rezerw jest oszacowanie potencjalnych możliwości wprowadzania zmian do studium, w celu wyznaczania w studium nowych obszarów zabudowy.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

OZNACZENIE OBSZARU W STUDIUM	DOMINUJĄCA FUNKCJA ZABUDOWY	POWIERZCHNIA TERENU NIEZAINWESTOWANEGO W OBSZARACH O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTEK OSADNICZYCH [ha]	POWIERZCHNIA TERENU NIEZAINWESTOWANEGO W OBSZARACH PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ (INNYCH NIŻ OBSZARY O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ W GRANICACH JEDNOSTEK OSADNICZYCH) [ha]	POWIERZCHNIA TERENÓW DOTYCHCZAS NIEZAINWESTOWANYCH - ŁĄCZNIE [ha]	CHŁONNOŚĆ [m2]	POWIERZCHNIA OBSZARÓW ZABUDOWY WYZNACZONYCH W DOTYCHCZASOWYCH USTALENIACH STUDIUM POZA TERENAMI ZABUDOWY WYZNACZONYMI W OBOWIĄZUJĄCYCH PLANACH MIEJSCOWYCH (TERENY NIEZAINWESTOWANE) [ha]	CHŁONNOŚĆ [m2]	POWIERZCHNIA TERENU NIEZAINWESTOWANEGO W OBSZARACH ZABUDOWY WYZNACZONYCH W DOTYCHCZASOWYCH USTALENIACH STUDIUM - ŁĄCZNIE [ha]	CHŁONNOŚĆ [m2]
MW, MWU, MW/U, MN.1, MN.2, MNU.1, MNU.2, RMN.1, RMN.2, TL	ZABUDOWA WIELORODZINNA, ZABUDOWA MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA, ZABUDOWA ZAGRODOWA, ZABUDOWA REKREACJI INDYWIDUALNEJ ; WRAZ Z USŁUGAMI	183,7	302,9	486,6	408 745	163,1	137 022	649,7	545 768
U1, U2, U3, U4, UT, US, P	ZABUDOWA USŁUGOWA I ZABUDOWA PRODUKCYJNA	35,3	71,0	106,3	253 036	38,2	90 994	144,5	344 031

Tabela 81. Analiza chłonności.

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie wykonanych analiz można stwierdzić, że rzeczywisty stopień wykorzystania terenów pod zabudowę generalnie nie powoduje wykorzystania maksymalnej dopuszczonej w ustaleniach planów miejscowych powierzchni zabudowy.

9.10. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W poniższym zestawieniu przedstawione zostało porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, z oszacowaną chłonnością terenów.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (Z)		chłonność terenów (CH)		różnica (Z-CH)
Funkcja zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy m^2	Funkcja zabudowy	Powierzchnia użytkowa zabudowy m^2	Powierzchnia użytkowa zabudowy m^2
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami zabudowa zagrodowa zabudowa rekreacji indywidualnej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	564 396	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami zabudowa zagrodowa zabudowa rekreacji indywidualnej zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	545 768	18 628
Zabudowa usługowa i produkcyjna	470 330	Zabudowa usługowa i produkcyjna	344 031	126 299
razem	**1 034 726**		**889 799**	**144 927**

Tabela 82. Analiza bilansu terenów.

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższego zestawienia wynika, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza oszacowaną chłonność terenów.

Bilans terenów pod zabudowę może więc być uzupełniony w II zmianie studium o różnicę tych wielkości, która wynosi łącznie **144 927 m^2** wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy:

- 18 628 m^2 - zabudowa mieszkaniowa: jednorodzinna, jednorodzinna z usługami, rekreacji indywidualnej, zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- 126 299 m^2 – zabudowa usługowa i produkcyjna,

Z powyższego bilansu wynika, że aktualne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową oraz usługową i produkcyjną nie tylko przewyższa chłonność terenów wyznaczonych w

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

obowiązujących planach miejscowych, ale również chłonność rezerw terenów zabudowy wyznaczonych w obowiązującym studium.
W ustaleniach II zmiany studium przewiduje się więc lokalizację nowej zabudowy poza obszarami przeznaczonymi pod zabudowę w planach miejscowych (w tym poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej), oraz poza terenami zabudowy wyznaczonym w studium - maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.
Przy założeniu średniej wielkości działki 2000 m2 i średniej powierzchni użytkowej budynku w zabudowie usługowej i produkcyjnej 500 m2 wyliczona w bilansie powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej i produkcyjnej wynosząca 126 299 m2 będzie mogła być realizowana na powierzchni ok. 53 ha.

W ustaleniach II zmiany studium nie zakłada się jednak pełnego wykorzystania potencjalnej rezerwy terenu wynikającej z bilansu.
Zakłada się wyznaczenie nowych obszarów zabudowy usługowej i produkcyjnej o powierzchni ok. 2,8 ha, na których będzie można zlokalizować zabudowę o powierzchni użytkowej 6667 m^2. W ustaleniach II zmiany studium nie zakłada się również powiększania istniejącego obszaru RMN.1 zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej z usługami oraz drobną wytwórczością).
W ustaleniach III zmiany studium zakłada się wyznaczenie nowych obszarów zabudowy usługowej i produkcyjnej o powierzchni ok. 0,7 ha, na których będzie można zlokalizować zabudowę o powierzchni użytkowej 1665 m^2.[3)]
W ustaleniach V zmiany studium zakłada się wyznaczenie nowego obszaru infrastruktury technicznej kanalizacyjnej.[4)]

9.11. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Analiza przeprowadzona w rozdziale 9.7. wykazała, iż możliwości finansowe gminy są wystarczające w zakresie realizacji zadań własnych na terenach obecnie przeznaczonych

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

pod zabudowę i planowanych, znajdujących się w granicach jednostek osadniczych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Gmina w sposób wydajny realizuje inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

W obszarze objętym II zmianą studium nie przewiduje się możliwości lokalizacji infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy, z uwagi na dopuszczenie w tym obszarze funkcji produkcyjnej, co może wiązać się z narażeniem na zwiększoną emisję hałasu.

Z tego względu w obszarze tym nie powinny być lokalizowane usługi związane z opieką społeczną, stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub szpitale, ponieważ funkcje te są objęte ochroną przed hałasem.

Obszar objęty II zmianą studium posiada możliwość dostępu do infrastruktury technicznej oraz obsługi komunikacyjnej. Obsługa infrastrukturalna nowych terenów zabudowy wyznaczonych w ustaleniach II zmiany studium będzie następowała przez przyłącza do istniejących sieci, po ich niewielkiej rozbudowie i uzupełnieniu.

Ustalenia II zmiany studium zasadniczo nie powodują więc konieczności dodatkowych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej.[2)]

Obszar objęty III zmianą studium posiada możliwość dostępu do infrastruktury technicznej oraz obsługi komunikacyjnej. Obsługa infrastrukturalna terenów zabudowy wyznaczonych w ustaleniach III zmiany studium będzie następowała przez przyłącza do istniejących sieci, po ich niewielkiej rozbudowie i uzupełnieniu.

Ustalenia III zmiany studium nie powodują więc konieczności dodatkowych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej.[3)]

Ewentualne potrzeby inwestycyjne, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związane z lokalizacją nowej zabudowy w rezerwach terenu niewykorzystanego pod zabudowę w ustaleniach planów miejscowych i w nowych obszarach zabudowy wyznaczonych w zmianie studium, nie przekraczają możliwości ich finansowania przez gminę.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wykazane w studium zapotrzebowanie na nową zabudowę jest dostosowane do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej.

~~W kontekście zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański, sporządzony na potrzeby II zmiany studium bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest nadal aktualny, nie wymaga on korekty w odniesieniu do kierunków zagospodarowania przestrzennego proponowanych w niniejszej zmianie studium.~~[3] 6)

W kontekście V zmiany studium sporządzony na potrzeby II zmiany studium bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest nadal aktualny, nie wymaga on korekty w odniesieniu do kierunków zagospodarowania przestrzennego proponowanych w V zmianie studium.[4)]

W kontekście VI zmiany studium, sporządzony na potrzeby II zmiany studium bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest nadal aktualny, jednak dokonano jego korekty w odniesieniu korekty w odniesieniu do kierunków zagospodarowania przestrzennego proponowanych w niniejszej zmianie studium, poprzez:

- wyznaczenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych,
- określenie zapotrzebowania na zabudowę mieszaną, mieszkaniowo-usługową.

Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych

Jako obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych rozumie się takie obszary zurbanizowane, w których struktura przestrzenna, ciągi komunikacyjne i wyposażenie w sieci infrastruktury technicznej oraz infrastrukturę społeczną zostały zrealizowane w takim zakresie, że zlokalizowanie na tych obszarach nowej zabudowy nie wymaga istotnych nowych inwestycji infrastrukturalnych (np. budowa nowych dróg czy szkół, zwielokrotnienie przepustowości istniejących sieci uzbrojenia)[1.]

[1] Opinia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie zajęcia stanowiska w sprawie zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, sygn.. akt DPP.621.1.2016.RR NK: 66198/16

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

Wyznaczono w ten sposób obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej o łącznej powierzchni 2145,7402 ha (w tym 969,2468 ha obszarów chłonnych w granicach jednostek osadniczych).

Rysunek 4. Obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

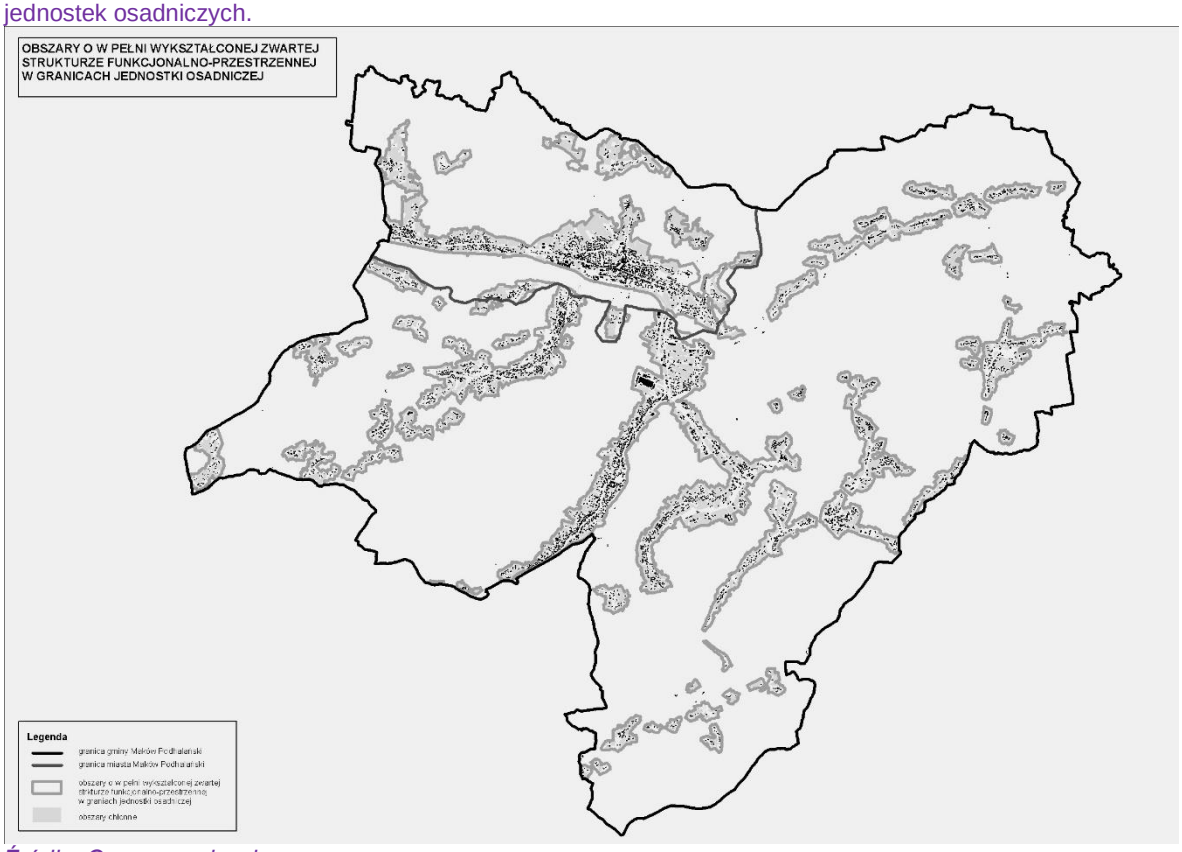

Źródło: Opracowanie własne

Obszary objęte niniejszą zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański w przeważającej części znajdują się w zasięgu obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

Analiza możliwości lokalizowania zabudowy wykazała, iż obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zawierają w sobie tereny chłonne. W związku z tym przewiduje się realizację nowych terenów zabudowy przede wszystkim na obszarach

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych, a oszacowane w bilansie zapotrzebowanie na nową zabudowę może zostać zrealizowane poza tymi obszarami.

Zapotrzebowanie na zabudowę mieszaną mieszkaniowo-usługową

Sporządzony na potrzeby II zmiany studium bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę jest nadal aktualny. Niemniej jednak analiza potrzeb i możliwości rozwoju, przeprowadzona na potrzeby VI zmiany studium wykazała, iż bilans ten określa zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje:

- zabudowa mieszkaniowa: jednorodzinna, jednorodzinna z usługami, rekreacji indywidualnej, zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa usługowa i produkcyjna.

Zgodnie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwoju należy stwierdzić, iż na obszarze gminy Maków Podhalański występuje duże zapotrzebowanie na zabudowę mieszaną mieszkaniowo-usługową. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż zabudowa usługowa jest ściśle związana z zabudową usługową, której lokalizacja jest związana z obsługą mieszkańców, czy też ruchu turystycznego. Powoduje to, iż funkcje te ciężko jest rozdzielić, a ich lokalizacja powinna być ze sobą ściśle powiązana. Funkcjonujące na obszarze gminy przedsiębiorstwa usługowe często stanowią firmy rodzinne, część z nich działa także w sektorze turystycznym i agroturystycznym, co bezpośrednio wpływa na lokalizację usług w miejscu zamieszkania lub w bezpośrednim sąsiedztwie.

W związku z powyższym, z uwagi na częste prowadzenie działalności gospodarczej w miejscu zamieszkania na obszarach nowej zabudowy usługowej, której ilość oszacowano w bilansie, dopuszcza się wyznaczenie terenów o funkcji mieszkaniowej i/lub o funkcji mieszanej mieszkaniowo-usługowej. Jednocześnie dopuszcza się przeznaczenie w mpzp terenów usługowych pod zabudowę mieszaną – mieszkaniowo-usługową.[6)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

BIBLIOGRAFIA

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące wsie: Białka, Grzechynia, Juszczyn, Kojszówka, Wieprzec, Żarnówka oraz miasto Maków Podhalański w Gminie Maków Podhalański.

2. Strategia Rozwoju Gminy Maków Podhalański na lata 2007-2015,

3. Gminny Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004-2015,

4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego,

5. Karty rejestracyjne osuwisk Państwowego Instytutu Geologicznego O/Karpacki w Krakowie czerwiec 2010 r .

6. Zarządzeniem Nr 149 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 września 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Sucha

7. decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie uznania lasów Wspólnoty Lasów Uprawnionych w Makowie Podhalańskim, Grzechyni, Juszczynie i Zarnówce za lasy ochronne z wiodąca kategorią ochronności – lasy wodochronne,

8. uchwała XXXIV/241/2001 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 25 kwietnia 2001 r, w sprawie ustanowienia pomnika przyrody,

9. uchwała XXXIV/241/2001 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 25 kwietnia 2001 r, w sprawie ustanowienia pomnika przyrody,

10. rozporządzenie nr 14/02 Wojewody Małopolskiego z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody,

11. „Korytarze ekologiczne w Małopolsce" Kraków 2005,

12. Krajobraz Kulturowy Polski – Województwa Małopolskiego, praca pod red. J. Bogdanowskiego, Kraków 2001 r.

13. Gminny Program Opieki Nad Zabytkami dla Gminy Maków Podhalański na lata 2009-2013.

14. Inwentaryzacja urbanistyczna do studium.

15. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski JUNiG, Puławy 1994 r.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

16. Materiały i dane statystyczne Rejonowego Urzędu Pracy w Makowie Podhalańskim.

17. Rocznik statystyczny Województwa Małopolskiego.

18. Kondracki J., 2001, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa.

19. Klimaszewski M., 1981, Geomorfologia ogólna, PWN, Warszawa.

20. Woś A., 1999, Klimat Polski, PWN, Warszawa.

21. Strona internetowa Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego: *http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks*

22. Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2007 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków, 2008 r.

23. Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2006 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków, 2007 r.

24. Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2005 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków, 2006 r.

25. Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2004 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Kraków, 2005 r.

26. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, 1998 r., Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Krakowie, Kraków.

27. Program ochrony środowiska dla Powiatu Suskiego na lata 2004-207 z perspektywą do 2011 roku, 2004, Thermex. Centrum Projektowo-Produkcyjne Instalacji Proekologicznych Sp z o. o., Kraków.

28. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz.78 z późniejszymi zmianami).

29. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, 2004 r., poz. 880).

30. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami).

31. Dobrzański B., 1966 r., *Zarys geografii gleb.* Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

32. Kleczkowski A. S. [red.], 1990. *Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1:500 000.* Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynieryjnej, Kraków.

33. Klimaszewski M., 1972. *Geomorfologia Polski.* t. 1. PWN Warszawa.

34. Kondracki J., 2002. *Geografia regionalna Polski.* PWN Warszawa.

35. Książkiewicz M. 1959, *Geologia dynamiczna*, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.

36. Mapa geośrodowiskowa Polski, plansze A i B, *arkusze „Osielec" i „Sucha Beskidzka"* 1:50 000 wraz z komentarzem. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2003.

37. Mapa sozologiczna, *arkusze „Osielec" i „Sucha Beskidzka"* 1:50 000 wraz z komentarzem. Główny Geodeta Kraju, Warszawa, 1994.

38. Praca zbiorowa pod red. A. Liro 1995*. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET - POLSKA.* IUCN.

39. Stupnicka E., 2007, *Geologia regionalna Polski.* Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.

40. Woś A., 1996. *Zarys klimatu Polski*. Wyd. Naukowe UAM Poznań.

41. Książkiewicz M., 1974. *Arkusz „Sucha Beskidzka"* Szczegółowej mapy geologicznej Polski: 1:50 000 i objaśnienia do Szczegółowej mapy Polski. Wydawnictwa Geologiczne Warszawa.

42. Wójcik A., Rączkowski W., 1994, *Arkusz „Osielec"* Szczegółowej mapy geologicznej Polski: 1:50 000 i objaśnienia do Szczegółowej mapy Polski. Wydawnictwa Geologiczne Warszawa.

43. Oficjalna strona internetowa Urzędu Miasta w Makowie Podhalańskim: http://www.makow-podhalanski.um.pl/

44. Pulit F., 2008, *Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański*, Tarnów.

45. Brzeziński D., 2008, *Opracowanie Ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego tereny we wsiach: Juszczyn, Grzechynia, Białka, Kojszówka, Żarnówka i Wieprzec w gminie Maków Podhalański.*, Tarnów.

46. *Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy.*, RGZW Kraków.

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański

47. Oficjalna strona internetowa Nadleśnictwa Sucha Beskidzka: http://www.katowice.lasy.gov.pl/web/sucha

48. strona internetowa Polska Niezwykła: http://www.polskaniezwykla.pl/community/16031.id

49. Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Suskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019"

50. „Analiza sytuacji geologicznej w obrębie gminy Maków Podhalański uwzględniająca udokumentowane zasoby wód podziemnych i kopalin dla celów planowania przestrzennego" sporządzonego przez mgr inż. Stanisława Bednarza i mgr Piotra Kargula we wrześniu 2013 r.

51. Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Maków Podhalański (aktualność 12.2012, Główny koordynator SOPO Dariusz Grabowski, PIG-PIB Warszawa)

52. Raport WIOŚ o stanie środowiska w województwie małopolskiego w 2011 i 2012 roku – strona internetowa krakow.pios.gov.pl

53. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości", przyjęta przez Sejmik 26 września 2011 r.

54. Strategia Rozwoju Powiatu Suskiego na lata 2008-2015[1)]

1) I zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański dla obszaru obejmującego miejscowość Białka w gminie Maków Podhalański
2) II zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
3) III zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
~~3) zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, dla obszarów miejscowości Maków Podhalański~~
4) V zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maków Podhalański, obejmująca teren położony w miejscowości Juszczyn
6) VI zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maków Podhalański, miejscowość Maków Podhalański